

ХОКАН НЕСЕР
ЧОВЕК БЕЗ КУЧЕ
ПЪРВИЯТ СЛУЧАЙ НА
ИНСПЕКТОР БАРБАРОТИ

Част 1 от „Инспектор Барбароти“

Превод от шведски: Ева Кънева, 2015

chitanka.info

УВОДНА БЕЛЕЖКА

Градът Шумлинге е измислен. Издателство „Алберт Бониерш“ никога не е пускало на книжния пазар стихосбирка със заглавие „Примерът на зарзаватчията“. Иначе обстоятелствата, описани в тази книга, съвпадат с всичко, познато на читателите от техния живот.

ПЪРВА ЧАСТ
ДЕКЕМВРИ

1

В неделя, 18 декември, Розмари Вундерлих Хермансон се събуди малко преди шест с доста ясна картина в главата.

Застанала на някаква врата, тя гледа към непозната градина. Лято е или ранна есен. Вниманието ѝ привличат две дребни, дебели, жълто-зелени птици, кацнали върху телефонна жица на петдесетина метра. В човките си държат балончета с реплики като в комиксите.

„Трябва да се самоубиеш“, пише в едното балонче.

„Трябва да убиеш Карл-Ерик“, гласи другото.

Посланието несъмнено е предназначено за нея. Не друг, а тя, Розмари Вундерлих Хермансон, трябва да се самоубие. И да убие Карл-Ерик.

Последният е съпругът ѝ. Едва няколко секунди по-късно тя осъзна, че тези два откачени постулата са останали в главата ѝ заради нещо, което е сънувала. Просто сънят бе изчезнал бързо от съзнанието ѝ и бе оставил единствено двете причудливи птици. Странно.

Полежа, обърната надясно. Вторачи се в обгръщацията я мрак с надеждата да зърне зачатъци на утрото, което вероятно още се намираще в района на Урал. Докато слушаше неизменно спокойното дишане на Карл-Ерик, Розмари осъзна неумолимостта на фактите. Птиците разпериха криле и отлетяха, ала недвусмисленото им послание остана.

Тя или Карл-Ерик. И толкова. Между балончетата с двете изречения тя зърна „или“, а не „и“. Следователно едното изключваше другото. Сякаш... сякаш абсолютна необходимост налагаше тя да избере един от двата варианта. „Исусе“, помисли си Розмари, праметна крака над ръба на леглото и седна. Защо става така? Нима семейството ѝ вече не е изпило горчивата чаша до дъно?

Розмари изправи гръбнака си. С добре познатата ѝ болка около третия и четвъртия прешлен се появиха и мислите за ежедневните грижи: успокояващ, но и много сучен балсам за душата. Прие го с вяла благодарност, пъкна ръце под мишниците си и се завлече към банята. „Сутрин хората са толкова беззащитни — мина ѝ през ум. —

Толкова оголени и уязвими. Къде се е чуло и видяло шейсет и три годишна учителка по ръчен труд да убие съпруга си? Пълен абсурд.“

Е, Розмари преподаваше не само ръчен труд, но и немски, ала този факт не променяше нищо. Постъпката ѝ не изглеждаше по-приемлива. Каква, по дяволите, разлика има дали преподава ръчен труд, или немски?

„Остава само да съкратя своя престой в долината на сълзите“, заключи Розмари Вундерлих Хермансон, включи осветлението, огледа голямото си безинтересно лице и забеляза, че някой му е лепнал усмивка.

„Защо се усмихвам — запита се тя с недоумение. — Няма нищо радостно. През целия си живот не съм се чувствала по-зле, а Карл-Ерик ще се събуди след половин час.“ Как се беше изразил училищният директор? *Силно отекваща метална сплав, която... която какво?.. която изигра своята роля като резонатор на морала и знанията у подрастващото поколение.* Как, за бога, му бе хрумнало подобно нещо? Пълен глупак. *Випуск след випуск, поколение след поколение, в продължение на четирийсет години. Внушителен бор в гората на педагогиката.*

Да, Флескбергсон нарече Карл-Ерик внушителен бор в гората на педагогиката. Дали не вложи и щипка ирония?

„Едва ли“, помисли си Розмари Вундерлих Хермансон и вкара електрическата четка в дясната си буза. Вера Рагнеборк, единствената, която освен Розмари преподаваше замиращия немски език в училището в Шумлинге, обичаше да повтаря, че Флескбергсон е опериран от нюх към иронията. Затова с него не можело да се разговаря като с нормален човек. А вероятно именно този недостатък му бил помогнал да се задържи на поста училищен директор повече от трийсет години, или поне според Вера.

Флескбергсон, по-малък от Карл-Ерик само с година, тежеше с четирийсет килограма повече от съпруга на Розмари. Допреди осем години, когато при трагичен инцидент съпругата му Берит почина, след като падна от ски влека в Кицбюел и си счупи врата, двете семейства се виждаха редовно. Играеха бридж, ходеха до Стокхолм на театър. Заедно прекараха катастрофална почивка на остров Крит. Понякога Розмари си спомняше с тъга за Берит, но Флескбергсон никак не ѝ липсваше. Компанията му, де.

„Защо пропилявам скъпоценните си сутрешни минути с мисли за тази кръгла нула? — запита се тя. — Защо не се отпусна и не си прочета вестника? Май започвам да откачам.“

Но чашата с кафе и вестникът не ѝ подействаха ни най-малко успокоително. Нападаха я само черни мисли. Вдигна очи към кухненския часовник (купила го беше от ИКЕА съвсем импулсивно за 49 крони и 50 йоре през есента на далечната 1979-а; далечна и въпреки това неизличима от паметта ѝ) и видя, че са минали двацет минути след шест. Оставаха още поне седемнайсет часа, докато стрелките се смият над нея и дойде време да се мушне пак в леглото, оставяйки зад гърба си поредния безсмислено прекаран ден. А после да заспи и да спи колкото се може по-дълго...

Днешната неделя представляваше вторият ден след пенсионирането ѝ — последното значимо житейско събитие преди смъртта, както дружелюбно се бе изразил един познат. Само да имаше под ръка оръжие, Розмари щеше мигом да докаже с личен пример истинността на това твърдение; щеше да изстреля куршум в главата си, преди Карл-Ерик да влезе в кухнята и като всяка сутрин неизменно да изпъне гръден кош и да се похвали, че е спал като бебе. Ако статиите, които Розмари бе чела за изживяването да си на косъм от смъртта, са верни, и духът ѝ действително се въздигне към тавана, би ѝ било интересно да наблюдава реакцията на Карл-Ерик, когато я намери с лице върху масата, потопено в голяма локва топла кръв.

Хората не постъпват така. Особено когато нямат надеждно оръжие, а и нали трябва да помислиш и за децата. Розмари отпи от кафето, опари си върха на езика и превключи на ежедневна вълна. Какво я очаква през този втори ден след края на професионалния ѝ живот?

Да изчисти цялата къща — ето какво. Утре щяха да заприиждат деца и внуци, а във вторник предстоеше големият ден.

Денят, който трябваше да бъде с главно Д, но се очакваше да се превърне в грандиозен провал заради Роберт. Точно така. Цяла есен планираха как ще поканят между сто и сто и двацет души на празненството. Да поканят повече ги възпираше единствено капацитетът на наетата зала, но след поредната — осма или дванайсета

— среща на Карл-Ерик с разпоредителя Брюндин, последният заяви, че сто-сто и десет души няма да бъдат никакъв проблем.

По-точно, *нямаше* да бъдат никакъв проблем. Скандалът около Роберт избухна в събота, 12 ноември. Бяха запазили залата отдавна, но разпоредителят склони да отменят резервацията без санкции. Вече бяха изпратили около седемдесет покани и бяха получили двайсет потвърждения. Хората все пак проявиха разбиране, след като им обясниха, че с оглед на създалите се обстоятелства предпочитат да празнуват в тесен семеен кръг и грандиозното тържество се отменя.

Да, доста хора проявиха разбиране към затруднението им. Зрителите на предаването наброяваха близо два милиона, а който го бе пропуснал, узна за него от вечерната преса още на следващия ден.

РОБЕРТ ЧЕКИДЖИЯТА. Водещото заглавие се запечата в майчиното сърце на Розмари като дамба върху крастава свиня. Тя не се самозалъгваше: докато е жива, този ужасен епитет неизменно ще съпровожда името на Роберт в мислите ѝ. Розмари се зарече никога, никога повече да не разгърне „Афтонбладет“ или „Експресен“. Досега нито веднъж не бе нарушила това свое обещание.

И така: големият празник се смали до семейно тържество в тесен кръг.

В училище колегите ѝ също се държаха дискретно. Пред лицата им падна жалостива, деликатна завеса. След общо шейсет и шест години стаж съпрузите Хермансон се бяха оттеглили дружно от *окървавената писта на педагогиката*, както се изрази някой умник, но не Флескбергсон. На сбогуване колегите им отбелязаха събитието със събиране на колектива и с торта, с шейсет и шест червени рози и подарък — сервиз от кована мед. Още щом разкъса опаковъчната хартия и зърна сервиза, Розмари се усъмни дали чашите не са същите, които осмокласниците на Елунсон бяха изработили по време на часовете по металообработка при нея, за да не им навърти „слаб“. Елунсон, за разлика от Флескбергсон, притежаваше добре развит нюх към ироничното в живота.

Шейсет и пет плюс четирийсет е равно на сто и пет — вторият важен сбор през декември. За Розмари не беше тайна, че Карл-Ерик малко се ядоса, задето сборът не е сто, но срещу фактите не се рита.

Всъщност Карл-Ерик никога не се опитваше да променя фактите. Розмари се протегна колебливо, за да раздвижи гръбнака си, но без да става от стола. Върна се в онази нощ преди четирийсет години, когато успя да потисне две контракции и устиска, докато стрелките минат дванайсет. Карл-Ерик не успя да прикрие радостта си, задето първородната му дъщеря излезе от майчината си утроба не кога да е, а точно на дваисет и петия му рожден ден. Ева и Карл-Ерик имаха невероятно силна връзка. Розмари смяташе, че тази връзка е била създадена още тогава, при раждането на дъщеря ѝ. Още тогава, в болницата в Йорребру, четири минути след полунощ на 20 декември 1965. Акушерката носеше името Жералдин Тюлпин — поредният незабравим факт от въпросния ден.

В семейството Коледа се празнуваше някак извратено. Розмари, разбира се, никога не бе изричала на глас това свое виждане, но, реално погледнато, „извратено“ описваше най-точно коледното празненство в дома им. Всички нормални хора, независимо дали християни, или не, възприемат 24 декември като оста, около която се завърта зимният мрак, но при семейство Вундерлих-Хермансон тази роля изпълняваше 20-и: рождената дата на Карл-Ерик и на Ева. Следващият ден беше най-краткият в годината, сърцето на мрака. И кой знае как Карл-Ерик — без да се мъчи да променя фактите, но все пак намесвайки се в неумолимата им логика — бе успял да издейства едновременно изместване и така да постигне троен празник в семейството: неговият рожден ден, рожденият ден на Ева и денят, когато светлината се завръща на Земята.

Още от раждането си Ева се превърна в любимка и най-голяма слабост на баща си. На нея Карл-Ерик възлагаше най-големите си надежди. Той дори не се стараеше да прикрива предпочитанията си към първородната си дъщеря.

— Някои деца са от по-висок карат от други, такива са законите на генетичните комбинации — обясни веднъж той на събиране, където, противно на навиците си, попрекали с коняка. — Независимо дали ни харесва, или не.

„А както изглежда — помисли си мрачно и жлъчно Розмари, докато си наливаше втора чаша с кафе, която окончателно да задълбочи проблемите ѝ със съня, — Карл-Ерик безспорно заложи на правилния кон.“

Ева беше скала, а Роберт — черната овца. След последния си гаф щеше да си остане такъв завинаги. Навярно не си струваше да се преструват, че са изненадани от кашите му. А Кристина? Тя си беше, каквато си е била винаги; детето успя да я поукроти и последните няколко години изминаха без особени сътресения, но Карл-Ерик упорито продължаваше да предупреждава жена си и този път да не бърза да се радва.

„Нима някога изобщо си бързал да се радваш?“ — питаше го наум Розмари всеки път, когато чуеше неизменните му предупреждения.

И сега, седнала в тъмната, още неогряна от изгрева кухня, тя отново си го помисли.

В същия миг Карл-Ерик влезе.

— Добро утро! Направо не е за вярване, но въпреки всичко спях като бебе.

— Обзема ме ужас — отрони тя.

— От кое? — попита той и включи термоканата. — Къде остави новия буркан с чай?

— На втория рафт. При мисълта, че ще продадем къщата и ще се преместим в онази урбанизация, ме хваща паника. Не, отляво.

Карл-Ерик събори няколко чаши и буркана.

— Ур-ба-ни-за-сион — изговори той с пълнозвучни испански фонеме. — Знам, че в момента те глождат разни съмнения, но един ден ще ми благодариш.

— Не ми се вярва — възрази Розмари Вундерлих Хермансон. — Никак, ама никак не ми се вярва. Трябва да си подкъсиш космите в носа.

— Розмари — подзе Карл-Ерик и изпъна гръдния си кош, — тук не мога да погледна хората в очите. А човек трябва да върви с гордо вдигната глава.

— И да умее да се огъва — контрира тя. — И това ще мине. Хората ще забравят и всичко ще си тръгне постар...

Карл-Ерик тресна бурканчето с новия си чай върху плота.

— Вече го обсъдихме. С Лундгрен се разбрахме да подпишем документите в сряда. Не издържам повече в този град. Баста. Тук ни задържат само страх и нерешителност.

— Живеем тук от трийсет и осем години — напомни тя.

— Стига толкова. Това втората ти чаша кафе ли е? Не забравяй какво съм ти казвал за кафето.

— Освен това се местим в село, което дори няма име.

— Ще се сдобие с име, щом испанските власти вземат решение. Ще казваш, че отиваме в Естепона.

— Естепона се намира на седем километра. А до морето са четири.

Той не отговори. Поля здравословните зелени чаени листа с вряла вода и извади пълнозърнестия си хляб със слънчогледови семена от специалната кутия. Розмари въздъхна. От двайсет и пет години непрекъснато обсъждаха хранителните й навици. От двайсет и пет дни непрекъснато обсъждаха продажбата на къщата и преместването в Испания. Макар че думата „дискусия“ не отговаряше напълно на истината. Карл-Ерик взе решението, а после, с помощта на добре смазания си демократичен темперамент, успя да я убеди в правотата си. Както винаги, и този път Карл-Ерик не се отказа, преди да постигне целта си. Беше готов да говори безспир, по който и да е въпрос, докато тя отстъпи не защото я е убедил, а от досада и изтощение, Филибустерска^[1] тактика в най-чистата си форма. Така решаваха и въпроса каква кола да си купят. Така се сдобиха и с безсрамно скъпите рафтове в библиотеката, както Карл-Ерик обичаше да нарича общия им работен кабинет, където той прекарваше четирийсет часа седмично, а тя — четири. Така вземаха решения и за екскурзии до Исландия, до Беларус, до Рурската област. Няма как, все пак Карл-Ерик оглавяваше катедрата по обществени науки и география.

Той капарира къща между Естепона и Фуенхирола, без изобщо да се допита до Розмари. После започна преговори с Лундгрен от банката за продажба на имота в Шумлинге. Изобщо не задейства демократичната процедура за вземане на семейни решения. Карл-Ерик не можеше да отрече провинението си, а не се и опитваше.

„Навярно трябва да съм благодарна, че не избра Лахти или Вупертал — мислеше си Розмари. — Прекарах с този мъж целия си живот на зряла жена — даде си сметка тя. — Надявах се отношенията ни да се развият. В началото ми изглеждаше възможно, но с всяка изминала година вероятността намаляваше все повече.“

Нима й липсва всякаква самостоятелност и затова прехвърля на Карл-Ерик вината за похабения си живот? Нали отказът да поемеш

отговорност за нещастieto си показва върховна степен на безхарактерност?

— За какво мислиш? — поинтересува се той.

— За нищо.

— След половин година ще сме го забравили.

— Кое? Животът си? Децата си?

— Не говори глупости. Знаеш какво имам предвид.

— Не, не знам. Впрочем защо не настояхме Ева и Лейф да отседнат на хотел? Ще стане много тясно, те са четирима души.

Той я изглежда, все едно е ученичка, забравила да си предаде домашното три часа подред. Розмари си даваше сметка, че му бе задала този въпрос само за да го подразни. Наистина, Ева, Лейф и двете им големи момчета щяха да заемат много място, ала Ева си беше Ева и Карл-Ерик би предпочел да продаде последната си вратовръзка, но не и да не подслони любимата си дъщеря в стаята, където е отраснала. Още повече че това беше последното семейно събиране в тази къща.

Розмари усети буца в гърлото си и изгълта хладкото кафе. А Роберт? Да, бедничкият Роберт трябваше, разбира се, да остане скрит от хорските очи, доколкото е възможно. Ако го пратят на хотел, ще го изложат на безжалостни погледи и подигравки. Чекиджията Роберт от Fucking Island... Онзи ден, когато го чу за последно, Розмари усети напирещите в гласа му сълзи.

И така, хотелът се падна на Кристина, Якоб и Келвин. Кой кръщава детето си Келвин? „Пълно безумие“ — отсъди Карл-Ерик пред новоизлюпените родители, но те не се трогнаха. Иначе Розмари беше убедена, че Кристина и Якоб смятат хотела за печалба от лотарията. След като порасна и се изнесе от къщи, Кристина събуждаше у майка си смесица от чувство за вина, за малоценност и за провал. За секунда Розмари ясно осъзна, че единственото от трите ѝ деца, което събужда майчинската ѝ обич и съчувствие, е Роберт. Дали защото е момче? Нима обяснението е толкова елементарно?

„Рано или късно Кристина ще омекне — надяваше се Розмари. — Към мен, не към баща си.“ Открай време опърничавостта на момичето бе насочена най-вече към Карл-Ерик. Опърничавост ли? Дали тази дума въобще съществува? Още от първия ден, когато навлезе в пубертета, Кристина се опълчи срещу бащините си принципи, но непоклатимият бор в педагогиката не преви гръб под

натиска ѝ, а кората му остана непокътната по време на безконечните караници, разправии и уговорки. Карл-Ерик доказа, че притежава качествата, отличаващи боровете — тези достопочтени растения: остани на мястото си и не се огъвай нито сантиметър.

„Колко несправедлива съм към него — укори се наум Розмари. — Но отдавна ми е писнало от всичко това и направо ми се гади.“

Докато чакаха началото на новините в седем, Карл-Ерик излагаше редица тежки и неопровержими аргументи в полза на решението си Ева да нощува в къщата, а не на хотел, и Розмари се усети как обмисля да се приближи до него, да издърпа езика му и да го отреже. Моментът ѝ се струваше подходящ: Карл-Ерик бе приключил педагогическата си кариера. В главата ѝ отново се появи мисълта колко несправедливо се отнася към съпруга си.

— Добре де, добре — прекъсна го тя. — И без това няма значение.

— Чудесно, радвам се, че сме на едно мнение. Към Роберт трябва да се държим нормално. Не искам да споменаваме онзи случай. Ще си поговоря с него насаме и повече няма да го обсъждаме. Кога каза, че пристига?

— Надвечер. С кола. Не спомена точен час.

Карл-Ерик Хермансон кимна замислено, отвори широко уста и лапна препълнена лъжица с натурален йогурт, смесен с непресовани овесени ядки, недокосвани от човешка ръка и обогатени с 32 полезни минерала и селен.

Розмари се зае да мине с прахосмукачка цялото жилище. В знак на солидарност Карл-Ерик, въоръжен със списъка за пазаруване, тръгна с колата към внушителната сграда на веригата КООП в индустриалната зона Билундсберг, за да купи петстотин килограма продукти, необходими за празненството, и коледна елха.

Докато влачеше след себе си старата, удивително здрава прахосмукачка, марка „Волта“, купена от щанда за домашни електроуреди в „Електрически уреди на братя Ериксон“ през далечната 1983-та, Розмари се опитваше да пресметне колко важни решения е взела през шейсет и три годишния си житейски път.

Да видим... Тя ли взе решението да се омъжи за Карл-Ерик Внушителния бор? Съвсем не. Запознаха се още като гимназисти в Каролинския институт (тя — свенлива първокурсничка, той — стилиен, костюмиран и напет третокурсник). Тогава Карл-Ерик сломи съпротивата ѝ, както впоследствие — по време на съвместния им живот — сломи и самата нея. Когато ѝ предложи брак, първоначалното ѝ „не“ се преобрази в „може, но искам преди това поне да завършим“, а накрая — в „добре, де, ама първо трябва да си намерим квартира“. Ожениха се през 1963-та. През юни 1965-а Розмари се записа да учи текстил в Семинарията за обучение на домакини. Ева се роди само половин година по-късно. И дъщеря ѝ не се появи като плод на нейно решение.

Розмари реши да стане учителка по шиене и текстил, защото най-добрата ѝ (и единствената) приятелка от гимназията Будил Ръон вече бе поела по този път. Заедно си взеха изпита, а Будил започна работа в Буден в училище на петстотин метра от дома на родителите на приятеля ѝ Сюне. И май и до ден-дневен живееха там. В продължение на петнайсет години двете с Розмари си пишеха редовно писма, но последната коледна картичка от Будил бе навършила седем или осем години.

„Засега нито едно важно решение“ — заключи Розмари и замъкна прахосмукачката-чудо през коридора, за да продължи чистенето в стаите за гости. Или някогашните стаи на децата ѝ. Все едно. Стаята на Ева, стаята на Роберт и тесничкия „килер“ на Кристина. Просто Розмари и Карл-Ерик изобщо не бяха планирали повече от две деца, още повече че след само два опита се сдобиха с по едно от всеки пол. Но животът ги изненада. Той следваше свой собствен ход и не се съобразяваше с хорските сметки. Кристина се роди пред 1974-та. Десет месеца по-рано Розмари бе спряла противозачатъчните по съвет на гинеколога си и ако не бяха разнообразили отчайващата екскурзия до Гърция с креватни преживявания, появата на трето дете щеше да им се размине. Но Карл-Ерик бе забравил да купи презервативи и не беше успял да излезе навреме от нея. „Какво да се прави, shit happens^[2]“, заключи Розмари. Що за изрази ѝ хрумваха в това студено декемврийско утро? Един господ знаеше какво ѝ става, но нещо със сигурност не беше наред. Напоследък и времето ѝ се струваше необичайно. Неутралното винаги

е за предпочитане. В Шумлинге — градче в покрайнините на Западна Швеция — още не бе паднал и сантиметър сняг. Розмари погледна през прозореца. Сякаш дори дневната светлина се бе обезсърчила и предала. Въздухът имаше цвят на каша от грухано жито.

Едва когато нави на руло килима в хола, махна накрайника на прахосмукачката и започна да изсмуква праха и паяжините от корнизите, взе важно решение. Майната му на всичко.

Казваше се Йоран, ходеше със сандали на бос крак и заместваше училищния педагог през първия срок. Тогава Розмари започваше третата си година в училището, а от раждането на Кристина бяха изминали пет. Умът ѝ не побираше защо този брадясал чаровник иска да бъде с трийсет и шест годишна майка на три деца. Затова му отказа. Именно този неин отказ представляваше най-важното решение в живота ѝ. Тя бе отблъснала току-що разведен, широкоплещест, разгонен ухажор. Случи се по време на организирано от училището пътуване с кораб до Финландия. Внушителния бор в педагогиката се бе разболял за трети път през целия си живот (ако не броим пъпната му херния по рождение) и не успя да дойде. Младият педагог ухажва Розмари часове наред в каютата ѝ. Умоляваше я и я заклеваше да му се отдаде. Тя не склони. Черпи я с грог, купен от безмитен магазин. И това не помогна. Поднесе ѝ малинов ликьор. Розмари остана непоклатима.

Питаше се какво ли е станало с него. Спомняше си загорелите му от слънцето пръсти на краката със снопчета косми. Появата му ѝ беше открила възможност да промени живота си, но тя я бе пропуснала. Сигурно е било за добро. За цял живот бе допуснала един-единствен мъж в утробата си, в момента безвъзвратно пресъхнала и негостоприемна. Но доколкото знаеше, членът на Карл-Ерик също не си бе позволявал волности по време на четирийсет и две годишния им брак. Преди да се венчаят, той ѝ бе признал, че е спал с някоя си Катарина: случило се във втори курс, по време на традиционното бдение за празника на света Лусия. Карл-Ерик поясни, че тя изобщо не била негов тип, и не пропусна да наблегне върху този факт, когато през осемдесетте години същата тази Катарина преживя своите пет минути слава, след като нахлу в банка и взе заложенници в Сефле^[3]. „Защо

крадец би избрал да ограби именно банка в Сефле?“ — недоумяваше Розмари.

Все тая. Броят на важните ѝ решения се свеждаше до неприятното число едно. Време беше да сложи край на чистенето и на размислите дали има основания да храни надежди, че е достатъчно силна да увеличи броя на решенията си на две. Къщата се водеше на името на двамата и без нейния подпис върху документите продажбата нямаше да се осъществи. Семейната двойка, която искаше да купи къщата им, се казваше Сингльов и живееше в Риминге. Розмари не знаеше почти нищо за тях, освен че той работи като електротехник и имат две деца.

Но Карл-Ерик вече бе платил невъзстановимо капаро от сто хиляди крони за тристайната къща в Испания. Май наричаха района там „Сенилното крайбрежие“. За секунда през ума ѝ прехвъркна вестникарско заглавие РОДИТЕЛИТЕ НА РОБЕРТ ЧЕКИДЖИЯТА ЩЕ ЖИВЕЯТ НА „СЕНИЛНОТО КРАЙБРЕЖИЕ“.

„Защо съм се отчаяла толкова? — запита се Розмари и пак включи кафемашината. — Всичко ми се вижда ужасно безсмислено. Откъде да черпя енергия?“

Последните дни и смъртта на една учителка по ръчен труд, изникна в мислите ѝ. Розмари се отпусна до кухненската маса с третата за сутринта чаша кафе. Според представите ѝ звучеше като доста сносно заглавие на книга или пиеса, но главната роля не ѝ се струваше повод за гордост.

„Уф — запротестира вътрешен глас, идващ от някое още несломено кътче в сърцето ѝ. — Не ми прилича да се затрупвам с толкова много отчайващи мисли. Да не съм получила insult? Ако бях пушачка, поне щях да запаля цигара... Какво, за бога, ми става днес?“ — чудеше се Розмари Вундерлих Хермансон. Още нямаше десет часа. До времето за лягане оставаха повече от дванайсет часа, а утре в къщата деца и внуци щяха да заприиждат като... като какво?

Като насилствено мобилизирани войници, разбрали, че военните действия се преустановяват?

Де ти е, животе, жилото?

---

[1] Филибустер — американска процедурна „хватка“ за бламиране на законопроект на мнозинството, при която сенатор от

малцинството говори в продължение на часове, без да спира. — Бел.прев. ↑

[2] Shit happens (англ.) — Случват се гадости. — Бел.прев. ↑

[3] Сефле — град в западната част на централна Швеция. — Бел.прев. ↑

Легнал в леглото си, Кристофер Грунт се бореше с необичайно желание: да прескочи следващите четири дни от живота си.

За други хора това желание вероятно изобщо не минава за необичайно, но на него за пръв път му се случваше да иска подобно нещо. И понеже беше на четиринайсет, сметна този неочакван порив като знак за начеваща зрелост.

Явно съзряването е свързано с усещането, че не издържаш.

Е, и досега се бе случвало да изтръпва, когато му предстои контролно по математика, час по физкултура в басейна или когато Оскар Сомерлат и Кени Лютен от 9В го притиснат в някой ъгъл.

Ала най-трудно понасяше пронизващия поглед на майка си, който сякаш разобличаваше от какво некачествено тесто е замесен, за разлика от брат си Хенрик. У Кристофер нещо беше сбъркано. Уж с брат си имаха еднакви гени, еднакви родители, еднакво блестящи изгледи за успех в живота. Не, грешката в характера на Кристофер не се дължеше нито на генетичен материал, нито на среда, а произхождаше от самата му същност. Кристофер Тобиас Грунт и неговият характер. Не, тъкмо напротив, Кристофер Тобиас Грунт и неговият отсъстващ характер. Докато нормалните хора притежават характер, Кристофер живееше с липсата му.

Да, нещата стояха точно така. Всичко изглеждаше отчайващо, ако го прозреш в цялата му сериозност.

Но да прескочи четири дни от живота си? Съзнателно да скъси отреденото му време с деветдесет и шест часа? Така обиждаше целия... смисъл в съществуването?

Кристофер погледна часовника: девет и половина в неделя. Ако се бе събудил направо в четвъртък, 22-ри декември, до Бъдни вечер щяха да остават само два дни. Обеща си, ако изобщо доживее до този ден и час, да си спомни как се е чувствал и да отправи мислена благодарност; сещайки се за изминалите дни, да обърне внимание, че времето, каквото и да мислим за него, все пак минава.

За жалост обаче понякога прекалено мудро и без скокове.

Кристофер нямаше как да избегне непоносимото пътуване с кола до Шумлинге, срещата с баба и дядо и останалите ужасни роднини, тържеството по случай общо сто и пет годишнината на майка му и на дядо му, а после връщането — непоносимо като идването.

Времето нямаше да му спести и друго — разговора с майка му.

— Разбирам — обади се тя от бездънния мрак във всекидневната точно когато Кристофер беше убеден, че е успял да се промъкне незабелязано вкъщи. — Явно за теб е нормално да се прибираш в два през нощта. Ела и ми дъхни.

Той се приближи и издуха тънка струя въздух в лицето ѝ. Не виждаше добре очите ѝ в тъмното, а и тя не изкоментира нищо повече, но Кристофер изобщо не си правеше илюзии.

— Утре преди обяд очаквам обяснение — отсече Ева. — Изморена съм, ще си лягам.

Той въздъхна. Обърна се в леглото и се замисли за Линда Гранберг.

Заради нея бе изпил шест бири и чаша червено вино и бе изпушил десет цигари. Заради нея се бе съгласил да отиде на така нареченото парти в дома на Йенс и Моне — близнаци от съседния осми клас с доста либерални родители. Често излизаха на купони в центъра и обещаваха на децата си да не се приберат преди три след полунощ. Родителите на Йенс и Моне не купуваха алкохол на синовете си, но затова пък им оставяха на разположение изба, пълна с вино и бира.

Първоначалните осем души на купона нараснаха на петнайсет, като постоянно се променяха: едни си отиваха, на тяхно място пристигаха други. Още преди да е изминал час, Кристофер обърна четири бири. От Ерик знаеше: започне ли със стабилна глътка, купонът ще върви с пълна сила. Настроението му наистина се повиши. Линда пиеше умерено. Той се осмели да седне до нея на дивана и я заговори със смелост, каквато досега така и не бе събрал. Тя се смееше на шегите му, а малко преди единайсет хвана ръката му и каза, че си пада по него. Само половин час по-късно, изгълтали по още една бира, двамата се целуваха. Досега Кристофер не се беше целувал с момиче. Устните на Линда имаха страхотен вкус: на бира, чипс, свеж тютюн и на нещо нежно, топло, вкусно, сякаш Кристофер опитваше от самата... как се казва?.. есенция на Линда Гранберг. И сега, десет часа по-късно,

докато лежеше в леглото си, още усещаше, макар и бегло, вкуса ѝ в устата си.

Ала споменът беше краткотраен и болезнен. Най-вече болезнен. След като се поцелуваха, двамата ядоха с пръсти пица направо от картонена кутия. Единият близък почерпи гостите с кисело вино. Линда пи и ѝ прилоша. Изправи се, олюля се наляво-надясно и обеща да се върне веднага. Насочи се към тоалетната. След половин час Кристофер я намери в друга стая, заспала в прегръдките на Криле Лундин от 9Б.

Кристофер изпи още една бира, изпуши още три цигари и се прибра. Като се замислеше, искаше да изличи не само предстоящите четири дни, а и вчерашния.

„Fuck you, Линда Гранберг“, изруга той наум, но всъщност, да си признае честно, искаше да осъществи заканата си съвсем буквално. Ако си бе изиграл по-добре картите, Линда щеше да спи в неговите обятия, а не до хокеиста Криле Лундин. Животът наистина е пълен със случайности, но не е за подценяване, че спортяга, когото дават по телевизията, има много по-големи шансове да забие гадже от... от кого?.. от един мърльо? От пълен смотаняк? От кръгла нула, нещастник, загубеняк? Езикът изобилства от подобни епитети.

Кристофер се сепна. Майка му стоеше на вратата.

— Ще отидем на пазар, а ти стани и си изяж закуската. Като се върнем, ще поговорим.

— Добре — отвърна той.

Искаше да прозвучи безгрижно и дружелюбно, но от гърлото му излезе звук като писък на животинче, попаднало пред косачка.

— В началото ще уточним за кого ще говорим — подхвана Ева.

— За мен — Кристофер безуспешно се мъчеше да не отмества пъстрите си зеленикави очи от стоманеносините очи на майка си.

— Да, за теб, Кристофер — бавно се съгласи тя и преплете пръсти върху кухненската маса.

В стаята бяха само двамата. Наближаваше единайсет и половина. Татко Лейф излезе по работа. Хенрик още спеше: предната вечер се бе прибрал късно от Упсала след тежък първи семестър в университета. И двете врати в кухнята стояха затворени. Миялната машина бръмчеше.

— Слушам те.

— Имахме уговорка — призна Кристофер. — Наруших я.

— И?

— Трябваше да се прибера до дванайсет, а си дойдох в два.

— В два и десет.

— В два и десет.

Ева се наведе към него. „Защо не ме прегърне? — помисли си Кристофер. — Още сега.“ Но много добре знаеше, че прегръдка може да очаква чак след като разрешат проблема. А те дори не бяха започнали.

— Никак не обичам да разпитвам, Кристофер. Имаш ли да ми казваш нещо?

Той си пое дълбоко дъх:

— Излъгах те. Още преди да изляза.

— Не те разбирам.

— Изобщо не съм ходил у Юнас.

Тя изрази учудването си с двумилиметрово повдигане на веждата, но не обели дума.

— Казах ти, че отивам у Юнас да гледаме филм, но те излъгах.

— И?

— Бях при близнаците.

— Кои близнаци?

„Щом не обичаш да разпитваш, защо постоянно ме пришпорваш?“

— Моне и Йенс Петершон.

— Ясно. И защо ме излъга?

— Ако ти бях казал, нямаше да ме пуснете.

— Защо да не те пуснем?

— Защото... те не са подходяща компания за събота вечер.

— И защо Моне и Йенс не са подходяща компания?

— Пият... снощи пихме. Събрахме се десетина-петнайсет души, пихме бира и пушихме. Не знам защо отидох. Сбърках.

Ева кимна. Кристофер виждаше, че ѝ е причинил голяма мъка.

— Не те разбирам съвсем. Защо всъщност си отишъл у тях? Трябва да си имал някаква цел.

— Не знам.

— Как така не знаеш причините за постъпките си? Това ми се струва много притеснително, Кристофер.

По лицето ѝ се изписа неподправено безпокойство. „Прегърни ме, дявол да го вземе. И без това никога няма да стана достатъчно добър, за да заслужи обичта ти. Прегърни ме и да забравим за всичко това.“

— Исках просто да опитам... или нещо подобно.

— Какво да опиташ?

— Какво е усещането.

— Докато?...

— Докато пиеш и пушиш, да му се не види! Престани, не виждаш ли, че не издържам повече...

Сълзите и отчаянието го връхлетяха ненадейно и по-рано, отколкото очакваше. В известен смисъл се почувства благодарен. Усещането да се предадеш му се стори дори приятно. Кристофер се сви над масата, зарови лице в гънката на лакътя си и се разхлипа. Майка му не помръдна. Не каза нищо. След минута-две той се поуспокои, стана от стола, отиде до кухненския плот, издърпа половинметрово парче домакинска хартия и я откъсна. Изсекна се и се върна на масата.

Още известно време двамата поседяха мълчаливо. Постепенно Кристофер започна да осъзнава, че майка му няма намерение да го прегръща.

— Искам да разкажеш всичко това и на баща си, Кристофер. А после да ми кажеш дали възнамеряваш да ни лъжеш и занаяпред и дали можем да ти имаме доверие. Навярно компанията на близнаците Петершон ти е по-ценна отколкото нашата. Ние с баща ти и Хенрик сме твоето семейство, но ако предпочиташ...

— Не, аз... — прекъсна я той.

Но тя продължи:

— Не ми отговаряй веднага. Предстои ти да вземеш важно решение по кой път да поемеш: на истината или на лъжата. Съветвам те да размислиш няколко дни.

После Ева стана и го остави сам.

„Тя изобщо не ме докосна. Дори не ме потупа по гърба.“

В дълбините на душата му бързо плъзна странно равнодушие — колкото непознато, толкова и парализиращо. Кристофер изчака минута,

после избяга от кухнята и хукна по стълбите към стаята си на горния етаж. През тънката стена чу, че Хенрик се е събудил, хвърли се върху леглото и се помоли наум брат му да си вземе душ и после да влезе да го види.

„Ако можеха, мама и татко отдавна да са ме заменили — помисли си момчето. — Да, с удоволствие биха ме заменили за друго дете.“

Лейф Грунт прегърна почти равнодушно сина си след краткия разговор, който проведеха, и го подкани да седнат да вечерят. За пореден път Лейф се убеди колко различни са със съпругата му.

Меко казано. Ева беше силна личност, обгърната от мистерия — ето така винаги я бе характеризирал в мислите си, — и то мистерия, която отдавна се бе отказал да разгадава. Разбирайки за алкохолния и тютюнев дебют на сина им — ако изобщо можеше да се нарече дебют, но Кристофер продължаваше упорито да защитава тази теза, — Ева обърна най-голямо внимание на факта, че ги е излъгал. За нея най-голямото прегрешение на Кристофер се състоеше в говоренето на неистини, в съзнателното престъпване на уговорката им.

От своя страна, Лейф споделяше точно противоположното мнение. Ако хлапето отива на купон, за да пуши и пие, как, за бога, да предупреди родителите си какво възнамерява да прави? В далечна перспектива алкохолът предизвиква цироза на черния дроб, а цигарите — рак на белите дробове, но никой не е умрял от дребна лъжа — ето така разсъждаваше Лейф.

Ако се сдобиеше с правото да избира бъдеще за децата си — нещо, което Лейф и за секунда не допускаше, че някога ще се случи, — той предпочиташе синът му да е трезвен лъжец, отколкото искрен наркоман.

Той по принцип се въздържаше от прибързано осъждане на лъжата, защото, строго погледнато, цялото съществуване на семейство Грунт се основаваше на лъжа. Това Лейф никога не би посмял да изрече пред съпругата си, разбира се, но в действителност фундаментът на брака им представляваше великолепен и доста груб блъф, благодарение на който се родиха двамата им синове.

Ако се бе придържал към истината, Лейф никога нямаше да се пъхне под полата на майка им. Навремето вероятността жена като Ева Хермансон да изгуби грижливо пазената си девственост с работник в месарски магазин се равняваше на... вероятността заекващият брат на Лейф, Хенри, да се уреди с Памела Андерсън. Знаеха го и Лейф, и Ева, но Лейф знаеше и друго: тя никога, ако ще да я изправят пред взвод за разстрел, няма да признае истината. Навремето, през 1985-а, на пролетния бал в университета в Упсала Лейф Грунт се представи за студент по право. Влезе благодарение на фалшива студентска карта и точно тази лъжлива идентичност — а не свръхпрозаичният му месарски член — му осигури достъп до сочните недра на девствеността ѝ в два през нощта. Съвсем просто.

— Ти си ме излъгал — установи тя два месеца по-късно, когато около бременността ѝ, резултат от любовната им нощ, вече не съществуваха съмнение.

— Да — призна той. — Исках те и това беше единственият начин да те сваля.

— Предубеден си. И да ми бе казал истината, щях да оценя искреността ти.

— Възможно е — съгласи се той. — Но аз се бях прицелил не към уважението ти.

— И да знаех какъв си, пак щях да спя с теб.

— Съмнявам се — възрази Лейф Грунт. — Много, много се съмнявам. Какво смяташ да правиш?

— Как какво? Ще се ожена за теб и ще родя детето.

Така и стана.

Бременността на Ева ѝ струва едногодишно прекъсване на следването по медицина, но нищо повече. В средата на осемдесетте мъжете, работещи в магазините от търговската верига „Консум“, се възползваха масово и максимално от правото да ползват бащинство, а раждането на Кристофер пет години по-късно представляваше старателно планирана мярка, която да осигури на Ева подходяща болница за предстоящия ѝ задължителен медицински стаж. И наистина

семејство Грунт получи известие по пощата: бяха приели Ева за стажантка в болницата в Сундсвал, а Лейф бе станал управител на магазина „Консум“ в същия град. После Ева си уреди и специализация. Изобщо Ева Хермансон Грунт се превърна в жив пример как личният и професионалният живот наистина могат да се съчетават успешно, когато на трийсет и осем години, вече майка на две деца, се издигна до главен лекар в отделението по съдова хирургия в гореспоменатата болница. Съдбата си знаеше работата. След два дни Ева навършваше четирийсет.

Ето в такава посока се движеха мислите на Лейф Грунт. Вътрешно той се усмихваше доволно. Единоборството между честността и лъжата се подчиняваше на далеч по-сложна логика, отколкото си представяха повечето хора. Тази истина Лейф смяташе да запази за себе си. Вече бе натрупал сериозен вътрешен запас от житейска мъдрост и при нужда черпеше от него, но все по-рядко канеше съпругата си да се възползва и тя. Пък и защо да го прави?

Хлапето наистина заслужаваше конско, щом бе започнало да пуши и пие. Нека се засрами и да се почувства жалък. Това е напълно достатъчно.

Доволен от това лишено от сложност умозаключение, Лейф Грунт седна да вечеря със съпругата и двамата си синове. В тази неделна вечер животът му се виждаше чудесен. Предстоеше им пътуване до Шумлинге и тридневен ад — Лейф не бе го забравил, — но утрешният ден си е утрешен и човек не бива да избързва с тревогите.

Още по време на първата им среща седмица след скандала Роберт Хермансон сподели с психотерапевта си, че се чувства склонен към самоубийство.

Не в отговор на директен въпрос; Роберт просто усети, че стеснителният мъж с опушени стъкла на очилата и физиономия на плъх иска да получи именно този отговор. От Роберт се очакваше да мисли за самоубийство и затова той потвърди: да, след случилото се на няколко пъти ми мина през ум да посегна на живота си.

Всъщност пред себе си Роберт признаваше, че самоубийството е най-логичният завършек на цялата тази гадост и би било приятно повече никога да не се върти неспокойно в леглото си, прехвърляйки наум спомени за жалкия си погубен живот; би било чудесно повече да не се буди късно сутрин, облян в студена пот в очакване на поредния безсмислен ден; най-сетне да тегли ритник на презрението към самия себе си, да прекрачи ръба на пропастта и да изчезне в нея. После никой, абсолютно никой няма да се зачуди защо Роберт Хермансон е посегнал на живота си.

И все пак Роберт знаеше, че едва ли ще събере нужната смелост, за да действа. Нямаше никаква представа какво ще прави с остатъка от живота си. Най-вероятно ще преживее някак следващия месец и после ще замине за чужбина. Изписаха му болничен до 26-ти декември. Договорът му с вестника изтичаше в края на календарната година и Роберт не се самозалъгваше, че ще го преназначат.

Преди няколко дни с него се свърза неособено престижно издателство, което му предложи да издаде книга с „неговата версия“ за случилото се. Обещаха му предплата от петдесет хиляди и опитен писател в сянка. Роберт обясни, че при никакви обстоятелства не желае някой друг да пише вместо него, и обеща да им се обади. Дали да се съгласи? Защо не? Ще вземе парите, ще замине за Канарските острови или за Тайланд, все едно. Не, не му се ходеше пак в Тайланд. Какво пречи да се излежава два месеца в шезлонг из някой курорт, докато нанася последни корекции върху стария си ръкопис „Човек без куче“?

Може пък издателството да одобри романа му? Навярно това шибано издателство не цели да издаде непременно версията му за скандала, а каквото и да е с неговото име? Роберт Хермансон Чекиджията.

Дори впоследствие да се отметнат, Роберт се нуждаеше да избяга; да се съсредоточи върху свой проект, да се усамоти и да се радва на хубаво време. От седем години не бе препрочитал „Човек без куче“. Навярно настоящият период и създалата се ситуация ще го подтикнат да довърши редакцията на текста и да го издаде? Беше крайно време. Изпрати го на четирите най-големи издателства в страната, а на „Бониерш“ го прати два пъти. Получи мненията на трима различни рецензенти и разговаря с двама издатели. Най-сериозна надежда му вдъхна мъжът от „Алберт Бониерш“. Той го помоли много настоятелно да изчете още веднъж целия роман от шестстотин и петдесет страници и да се опита да ги намали със сто и петдесет, а после пак да се обади. От „Бониерш“ по принцип искали да издадат романа, по въпроса нямало две мнения.

Но през септември 1999 Сейка му откри намеренията си и той не намери сили да редактира романа, да се задълбочава за пореден път в метафорите. Защо да го прави? Вече бе издал две стихосбирки: „Каменното дърво“ (1991) и „Примерът на зарзаватчията“ (1993). Критиците се бяха изказали ласкаво и за двете книги: авторът търси собствен стил, похвалиха го те. Роберт представи творбите си на четири семинара по литературно четене и един поетичен фестивал.

Не, защо Роберт Хермансон да се самоубива? Все още имаше надежда.

Или поне възможностите за бягство не бяха изчерпани. Повече Роберт и не искаше. Всъщност, като се замислеше, той никога не бе предявявал сериозни претенции към живота. По-скоро животът изискваше от него непосилни неща.

Минаваше дванайсет, а той още не се бе измъкнал от леглото. Реши половината кръстословица от петъчния брой на „Свенска Дагбладет“, заспа и пак се събуди — и така три пъти. „Нима цялото ми земно съществуване минава под знака на бягството?“ — запита се той.

Това беше една напълно обоснована гледна точка. Роберт не умееше да понася търпеливо нищо и никого, а което или когото би

могъл да понесе, не го издържаше пък него. Трийсет и пет годишен, досега се бе занимавал единствено с опити да търси нещо различно. „И как иначе? — помисли си той и обърна възглавницата. — Щом съм израснал в сянката на Ева, нормално е да копнея за слънце.“

Тази дълго предъвквана мисъл отдавна бе изгубила сладостта си. Известно време можеш да обвиняваш семейството и по-голямата си сестра за някои свои несгоди, но не и цял живот. Дори да си жертва на неблагоприятни за теб обстоятелства, няма как винаги да се оправдаваш с тях. Не и ако си част от средната шведска класа в края на двайсети век. Никак историческа епохи и нито една географска ширина не са предоставяли на хората толкова голяма свобода да решават сами съдбата си, каквато имаха Ева, Кристина и самият Роберт. Както би се изразил татко Карл-Ерик, този факт бе напълно неопровержим.

Погледнато съвсем безпристрастно, несполуките на Роберт започнаха едва след като започна сам да кове „щастieto“ си. През 1988 година си взе матурата с приличен резултат — завърши паралелка с профил „естествени науки“ в гимназията в Шумлинге. Макар и не най-добрият ученик в класа, получи висок бал. Той, разбира се, не можеше да се сравнява с успеха на Ева няколко години по-рано, но никой и не искаше от Роберт да бъде като нея. Още същата есен влезе в казармата и в продължение на десет месеца го закаляваха, за да стане истински мъж. Служи като командир на танково подразделение в Стренгнес. Роберт ненавиждаше всеки ден, не, всяка минута от престоя си там. През 1989-а се премести в Лунд и започна да следва.

Хуманитарни науки. Баща му се опита да го разубеди. Сестра му — също. Ала Роберт настоя на своето. В Лунд се запозна с Маделейне — красива, смела и готова винаги да го подкрепи. Учеха философия и се чукаха. Учеха историята на различните идейни течения и школи и се чукаха. Пиеха червено вино, пушеха хашиш, четяха история на литературата и се чукаха. Пробваха амфетамини, но се отказаха навреме, чукаха се, Роберт издаде две стихосбирки, а Маделейне получи отказ на своя. Учеха кинознание, едно издателство отхвърли роман на Роберт от 650 страници, чукаха се, Маделейне забременя, спря да пуши хашиш, но въпреки това направи аборт през третия месец, получи паническо разстройство и й писна от Роберт. Набързо се

изнесе при родителите си във Векшо, а Роберт просто наблюдаваше безпомощно как всичко около него се сгромолясва.

Дотогава той някак си успяваше да създаде впечатлението, че сериозно заляга над изпитите си — и пред службата, която отпуска студентски кредити, и пред семейството си. Но след като Маделейне си тръгна, всичко свърши. Скорошно завършване не се очертаваше, защото двацет и четири годишният Роберт бе натрупал куп невзети изпити и дълг от 350 000 крони. Отгоре на всичко се беше сдобил с порочни пиянски навици, красивата му смела приятелка го бе зарязала, а двете му прехвалени стихосбирки се продадоха едва в сто и дванайсет екземпляра. Крайно време беше семейството му да се притече на помощ.

До есента на 1994 разреши всичките си проблеми (с изключение на студентския кредит, който навярно щеше да го преследва до гроб). Съпругът на Ева — този уникален сухар — му намери работа в Йоншопинг: осем часа в офис и три-четири командировки месечно до други магазини от веригата „Консум“ в северната част на провинция Смоланд и в провинция Вестеръотланд. Роберт склони. Време беше да си седне на задника и да изпрати творческата си душа в изгнание. Нямаше избор. През първата седмица от септември се нанесе в тристаен апартамент с изглед към езерото Ветерн, а на третата събота от пристигането си срещна Сейка в третата (и последна) кръчма, която посети онази нощ. Сейка работеше в детска градина и ходеше на вечерни курсове, свързани с различни творчески проекти: ароматерапия, феминистки бързи скици, трансцендентална самоотбрана. През декември заживяха заедно, а през ноември 1995-а на бял свят се появи дъщеря им Лена-Софи. Горедолу по това време Роберт започна да тича, за да не се пръсне от вътрешно напрежение. В началото пробягваше по десет-дванайсет километра всяка вечер, после постепенно увеличи дължината на отсечките. През 1996-а взе участие в три maratona и записа време под 2 ч. и 50 мин. (само дето на последното състезание не успя да финишира заради остри болки в стомаха, но според хронометъра се очакваше да пробяга разстоянието за около 2 ч. и 46 мин.). Присъедини се към лекоатлетически клуб „Виндарна“ и откри, че наистина притежава талант за състезател. Още

на първия си старт с екипа на клуба спечели надбягването, финиширайки с триста метра преднина пред подгласника си. Свърза се задочно с известен спортен физиолог, който му обясни, че бегачите на дълги разстояния често достигат върховата си форма след трийсет години, а някои благодетелствани от природата таланти могат да започнат истински тренировки чак около двайтсет и петата си година. Двайтсет и шест годишният Роберт си спомни за Еви Палм^[1].

Следващите три сезона се превърнаха в златната ера на Роберт. През 1997-а стана регионален шампион на пет и на десет хиляди метра. Ала едва след като участва в бягане с препятствия на 3000 метра на стадиона в Малмьо, Роберт откри най-благодатната за стила си дисциплина — маратона, финишира трети след състезател от националния отбор и известен полски бегач. Записа добро време: 8 ч. 58 мин. и 6 сек.

Междувременно Лена-Софи растеше. Тръгна на детска градина, а Сейка — на нови курсове. Роберт ги пренебрегваше и премина на четиричасов работен ден, за да му остава време за тренировки. Със Сейка правеха секс веднъж месечно. На Коледа отидоха да посетят родителите ѝ в Лапенранта. Роберт се сби с баджанака си и се сдоби с четирисантиметров белег под лявото ухо. През 1998-а участва за пръв път в ежегодното лекоатлетическо състезание между Швеция и Финландия, финишира четвърти и записа второ най-добро време сред шведите: 8 ч. 42 мин. и 5 сек. На националния шампионат по лека атлетика в Юмео подобри личния си рекорд на 8 ч. 33 мин. и 2 сек. и спечели сребърен медал. Със Сейка правеха секс веднъж на три месеца. Родителите ѝ дойдоха на гости в Йоншопинг за една седмица. Този път се размина без бой и без всякакви ексцесии. По време на коледното тържество в Шумлинге Лена-Софи захапа до кръв устната на дядо си Карл-Ерик. През 1999-а Роберт сложи край на спортната си кариера. Не успя да покаже най-доброто от себе си през годината и даже си навлече травма на ахилесовото сухожилие. Все пак дублира четвъртото си място на ежегодното състезание между Швеция и Финландия, този път проведено на олимпийския стадион в Хелзинки. Присъстваха тъстът и тъщата му. По време на последната обиколка и на финалния спринт Роберт бягаше рамо до рамо с финландец, борейки се за третото място. Роберт обаче отстъпи, финландците взеха златния, сребърния и бронзовия медал. Състезанието се проведе през

август, а със Сейка не бяха правили секс от април. Прибирайки се в тристайния им апартамент с частичен изглед към езерото Ветерн, Роберт завари жилището празно: нито следа от Сейка, Лена-Софи и всичките им женски принадлежности. Върху кухненската маса намери бележка: Сейка обясняваше, че вече не го обича; обвиняваше го, защото не му пука нито за нея, нито за Лена-Софи, и завършваше с уточнението, че заминава за Финландия при родителите си и не желае да го вижда повече.

Роберт си даде сметка колко правдива е всяка дума от писмото ѝ и реши да се примири. На три пъти набира номера на тъста си и тъщата си, но щом чуеше сигнал „свободно“, веднага затваряше.

Случи се късно вечерта в неделя на 29 август 1999, а в понеделник, на 30 август, отзивчивият издател от „Алберт Бониерш“ му се обади и го окуражи да се заеме сериозно с редакцията на „Човек без куче“. В понеделник и във вторник вечерта Роберт поседя послушно няколко часа над дебелия свитък, но празнотата в душата му блокираше всичките му художествени напъни. Затова пхна ръкописа от 650 страници във виненочервена кутия с метален обков и така романът му остана да отлежава до декември 2005-а.

След като Сейка го напусна, Роберт работи още две седмици в кооперативната районна централа и в края на септември даде на съхранение всичките си мебели и предмети, които не се побират в раница, и замина за Австралия.

Телефонът звънна и прекъсна житейската равносметка на Роберт. Беше майка му. Баща му питал кога щял да пристигне.

— А теб не те ли интересува? — учуди се Роберт.

— Интересува ме, разбира се. Не се хващай за думата — отвърна Розмари Вундерлих Хермансон.

— Добре, мамо. Пристигам утре вечер. През деня ще имам малко работа. Ще тръгна оттук към два-три следобед.

— Роберт?

— Да?

— Как се чувстваш?

— Ами как: все така.

— Наистина не искам...

Тя млъкна, а и той не ѝ помогна.

— Знам, мамо — най-сетне се обади Роберт. — Ще се видим утре вечер.

— Чакаме те с нетърпение, Роберт. Карай внимателно. Нали имаш зимни гуми?

— Да, мамо. Чао.

— Чао, момчето ми.

Роберт стана от леглото. Минаваше дванайсет и четвърт. Застана до прозореца и се загледа над града. За пръв път от началото на зимата валеше сняг.

Замисли се за майка си.

За Жанет. Не, за нея не просто мислеше: опита се да си я представи.

Тя му се обади преди седмица. Миналата събота.

— Сигурно не ме помниш — така започна.

— Не съвсем — призна Роберт.

— По-малка съм от теб с няколко години, но учех в същото начално училище като теб и в същата гимназия.

— Ясно.

— Навярно се питаш защо ти се обаждам.

— Ннн... да.

— Гледах те по телевизията.

— Много хора ме гледаха.

— Да, но аз... ох, не знам как да ти го кажа. Харесвам те, Роберт.

— Благодаря ти.

Възнамеряваше да затвори, но дрезгавият ѝ сериозен глас му допадна. Това момиче не звучеше като глупачка, макар казаното дотук да сочеше обратното.

— Да си призная, винаги съм си падала по теб. Ти беше от онези момчета, в които има нещо специално. Само да знаеш колко съм си мечтала за теб като тийнейджърка. А ти...

— Да?

— Дори не ме познаваш. Не е справедливо.

— Съжалявам.

— Недей. В тази възраст повечето гимназисти общуват с връстници, а не с по-малките. Нормално е.

Настъпи мълчание. Сякаш тази жена му даваше възможност да ѝ благодари и да затвори.

— Тъъ... защо всъщност реши да ми се обадиш?

— Извинявай... Ами след като изгледах онова предаване, си помислих: колко ли помия си изял заради него.

— Случва се.

— Затова ми се прииска да ти кажа, че има и хора, които все още те харесват. Да ти вдъхна самочувствие, един вид.

— Благодаря, но...

— Разбрах, че ще се прибиращ в Шумлинге. Баща ти и сестра ти празнуват юбилей тази година. Татко ти ми беше класен. Мисля си, ако поостанеш тук няколко дни...

— Хм...

— Само предложение. Разделих се с приятеля ми преди шест месеца. Оттогава не съм имала връзка. Много ще се радвам, ако се отбиеш при мен да пийнем вино и да си поговорим за живота. Апартаментът ми е на улица „Фабрична“. Сецаш ли се къде се намира?

— Май да.

— Нямам деца, нито дори котка. Искаш ли да ти дам номера си, а ти, ако си в настроение, да ми се обадиш? Сигурно ще ти се отрази добре да се откъснеш от семейството си за няколко часа.

— Чакай да намеря химикалка.

Преди да приключат разговора, тя му каза фамилията си: Андершон. Жанет Андершон? Не, не си спомняше да е познавал такава момиче. Ако надникнеше в някой стар училищен албум, навярно щеше да се сети, но Роберт Хермансон не пазеше такива сантиментални реликви.

Когато няколко дни по-късно майка му се обади да му напомни за пореден път, че непременно трябва да присъства на двойния юбилей в Шумлинге, Роберт се съгласи именно защото Жанет Андершон с неустоймото си предложение бе наклонила везните в полза на пътуването до родния град.

Роберт си го призна пред себе си. Жанет го бе съблазнила с възможността да отиде в дома на непозната жена, да позвъни на вратата ѝ и тя да го пусне.

Разбира се, мамче. Ще дойда.

Зимни гуми? Роберт Хермансон и зимни гуми?

Годините в Австралия бяха изпъстрени и с хубави, и с лоши моменти. През първия сезон Роберт скита нагоре-надолу по източното крайбрежие и работи в различни туристически атракции: като сервитьор, готвач, рецепционист, стюард, гледач на животни (по-точно на болни панди, които спят по осемнайсет часа на денонощие, а през останалите шест ядат и акат). Байрън Бей, Нуса Хед, Арли Бийч. Мелбърн (там работи като уредник в боулинг клуб). Никъде не се задържахше повече от няколко седмици. Отпразнува началото на новото хилядолетие в ирландска кръчма в Сидни. Там се запозна с Пола и започна третата (и засега последна?) сериозна връзка в живота си.

Пола беше англичанка и в известен смисъл бегълка. Точно като Роберт. Бе избягала от съпруга си — агресивен алкохолик. Когато се запозна с Роберт, Пола беше пристигнала в Сидни преди два месеца и живееше временно при сестра си и нейния съпруг. От брака си имаше дъщеря — Джудит, на четири години и половина. През май 2000, по-малко от половин година след запознанството им, Пола, Джудит и Роберт се нанесоха в общо жилище в Пърт.

Роберт я обичаше. Поглеждайки в емоционалното си огледало за задно виждане, не беше сигурен какви чувства е изпитвал към Маделейне и Сейка, но знаеше, че е обичал Пола. Тя притежаваше всеопрощаваща мекота, без каквато никоя жена не би издържала шест години живот с алкохолик, и Роберт се стараеше да не злоупотребява с добротата ѝ. Двамата сякаш се враснаха един в друг. Освен това Пола беше красива, особено за англичанка. Да, той безспорно я бе обичал.

Както и Джудит. Не бе виждал от няколко години собствената си дъщеря Лена-Софи, вече на пет, когато се запозна с Пола. Сейка му изпращаше имейли на два-три месеца и той ѝ отговаряше в приятелски дух. В портфейла си носеше две снимки на дъщеря си. Джудит се превърна в нещо като заместител и утеха.

„Не биваше да се разделяме — помисли си Роберт и включи машината за еспreso. — С Пола и Джудит щяхме да бъдем чудесно семейство.“

Третият му (и последен?) опит да изгради сериозна връзка с жена пропадна, но не поради негова грешка. Тъкмо напротив. Пола и Джудит го изоставиха заради съчетание от скоропостижна смърт и внезапно обръщане към религията. По-точно: коварно съзаклятие на злощастни обстоятелства. През април 2003, след три години щастие (в спомените си Роберт ги бе нарекъл точно така: Моите Щастливи Години), съобщиха на Пола, че камион прегазил баща ѝ. Заедно със сестра си и Джудит тя замина за Бирмингам, за да присъства на погребението и да остане няколко седмици, докато майка ѝ си стъпи на краката. Роберт ги очакваше на 28 април. После завръщането им се отложи за 5 май, а накрая — за 12-и. На 11-и пристигна дълъг имейл, в който Пола му обясняваше необяснимото: някогашният домашен насилник и пияница открил религията и се преобразил в отговорен и добър човек. Тъй като не на последно място Джефри беше биологичният баща на Джудит, по време на престоя в родината Пола преоткрила чувствата си към него. Освен това, добавяше тя в имейла, майка ѝ се чувствала смазана след кончината на баща ѝ и Пола не можела да я остави сама.

Роберт напусна компютърната фирма, където бе работил през последните осемнайсет месеца, прекоси континента и прекара около половин година на Менли Бийч близо до Сидни. А когато изпъстреното с противоречиви емоции лято пое към своя край, той се върна в Швеция. Кацна на летище „Арланда“ на 15 май 2004, обади се на по-малката си сестра и попита дали би го приютила в дома си.

- Защо не помолиш Ева? — отвърна му с въпрос Кристина.
- Полудяла ли си?
- За колко време?
- Докато си намеря квартира. Най-много няколко седмици.
- Нали знаеш, че съвсем скоро ще ставам майка?
- Да. Ако не е удобно, ще отседна другаде.
- Добре, идвай, нахалнико.

И така, Роберт остана в къщата на Кристина и Якоб (и на Келвин, който се роди през първата седмица на май) до средата на юни. После се премести в семпло двустайно жилище на остров Кунгсхолмен^[2], където живееше и до ден-днешен. По същото време започна работа като барман в кръчма и започна да се замисля, че животът го подмята както вятър — сламка. Роберт напомняше насекомо пред електрическа крушка — ту се приближава, ту се отдръпва и така до безкрай.

Дали ще се приближи и ще изгори? До кое да се приближи?

Намираше се горе-долу в същото положение — само дето смени кръчмата и започна почасова работа в безплатния вестник „Метро“, — когато през май 2005 прочете обява в „Афтенпостен“, че набират кандидати за риалити предаването „Пленниците на Ко Фук“, и реши да се яви на кастинг: най-пагубното решение през целия му живот.

„Е, поне имам машина за еспreso — утеши се наум той и сипа кафе за втора чаша. — За повечето хора по света това е лукс.“

Не успя да се впусне в нова равносметка за водовъртежа от травмиращи събития от ноември и декември, защото телефонът звънна.

— Как се чувстваш? — попита Кристина.

Същия въпрос му бе задала и майка му. Повтори отговора:

— Ами как? Все така.

— Искаш ли да пътуваш с нас? Имаме място.

— Не, благодаря. Ще тръгна с моята кола. Утре имам да свърша малко работа.

— Представям си.

Какво намекваше? Нима той наистина трябва да изпълни някакви свои задължения? Задължения, които всички останали смятаха за негови естествени грижи, но не и той?

— Е, добре тогава — приключи разговора той. — До утре вечер.

— Роберт?

— Да?

— Нищо, нищо. Ще поговорим, като се видим.

— Добре, чао.

— Чао.

Затваряйки, се сети какво очакват от него: да се самоубие. Всички го очакваха: Макс от вестника, психотерапевтът му... Точно затова държеше да му плаща след всеки сеанс. Дори сестра му.

---

[1] Еви Гюнила Палм (р. 1942) — шведска лекоатлетка в дисциплините бягане на дълги разстояние и маратон; известна с късния си старт в професионалния спорт. — Бел.прев. ↑

[2] Стокхолм е разположен на архипелаг от около 30 000 острова. — Бел.прев. ↑

Якоб Вилниус отвори барчето и извади бутилка „Лафройг“.

— Искаш ли?

— Келвин заспа ли?

— Като къпан.

— Добре, налей ми един сантиметър. Какво казваше за Джеферсън?

Кристина се облегна в големия диван с форма на банан и се опита да прецени дали е ядосана, или просто изморена.

Или очаква прилив на раздразнение и се чувства психически напрегната заради мълчаливия конфликт, който неизменно щеше да отрови следващите ѝ дни. „Трябва да се отърся от тези нелепи и недостойни усещания — помисли си тя. — Ще оставя тук душата си и ще се включа в театъра. Голям човек съм. Освен това ще мине бързо.“

Якоб постави две чаши върху масата и седна до нея.

— Обади се от Осло.

— Джеферсън ли?

— Да. Ще успее да се отбие в Стокхолм. Много важно е да се срещна с него няколко часа преди Коледа.

Раздразнението я връхлетя за секунда.

— Какво се опитваш да кажеш?

Якоб прикова изпитателен поглед в нея, докато въртеше чашата в ръката си. „Непроницаем като котка, вторачена в телетекст“, помисли си Кристина. Нищо ново. По устните му — извити като контурите на дивана — не се долавяше ирония, а бледозелените му очи не издаваха никакви намерения. Някога тя копнееше да се потопи в тези очи. Именно това само привидно отсъствие на съпротива го превръщаше в непобедим противник и създаваше впечатлението, че... — Кристина отмести поглед от него и се замисли — ... че всеки назряващ конфликт съществува само в нея. Струваше ѝ се ужасно несправедливо; преди четири години я бе омаяла именно тази негова примитивна гъвкавост. Така ли да я нарече? През ума ѝ светкавично — и не за пръв път — прелетя мисълта, че вероятно точно това качество ще се превърне в

причина да го зареже. „Повече би ти отивало да участваш във филм, Якоб Вилниус. Много повече.“

— Наздраве, Кристина. Опитвам се да кажа, че ако американците имат желание да инвестират десет милиона в проекта „Самсон“, ще бъде глупаво да пропилеем този шанс заради някаква противна семейна вечеря. „Противна“ е определение от устата на посветен в тази традиция и уравновесен наблюдател, какъвто аз не...

— Разбрах те. И кога по-точно пристига този Джеферсън?

— Във вторник вечерта. На следващия ден по обяд заминава за Париж. Но по думите му една работна закуска в сряда се вмести напълно в рамките на възможното.

— В рамките на възможното ли? Ще се приберем чак в сряда вечер.

— Сигурно. — Вниманието на Якоб се пренесе върху ноктите му. Наблюдаваше ги с извънредно усърдие. Да не ги брои? — Кристина, знаеш, че винаги се включвам в този спектакъл, но доколкото разбирам, нищо не пречи да тръгна във вторник вечерта. Или през нощта. А вие двамата с Келвин ще се върнете или с влака, или с Роберт. Нали спомена, че той ще си тръгва в сряда. Впрочем много се радвам, че ще дойде и той.

„Радваш се? — изуми се мислено Кристина. — Какво радостно има?“

Отпи от чашата и съжали, задето не поиска да ѝ налее два сантиметра. Или направо четири.

— Ако съм разбрал правилно — продължи Якоб, — никой не очаква да останем там през цялата нощ. Все пак ще отседнем в хотел, няма нужда да им казваме кога тръгваме, нали?

Тя си пое дълбоко дъх:

— Ако срещата с Джеферсън е толкова важна и вече си взел решение, струва ми се напълно излишно да се съветваш с мен, Якоб.

Даде му секунда да възрази, но той продължи да отпива от уискито си и само кимна с интерес.

— А и откъде да знам какви планове имат? Все пак ще празнуваме юбилея на сестра ми и на баща ми. Ще видиш цялото семейство накуп за пръв, а вероятно и за последен път. Нали нашите смятат да продадат къщата и да се преместят на „Сенилното крайбрежие“. Семейството ми преживя ужасен скандал, татко през

целия си живот се е старал да бъде един вид морален стожер на дребната буржоазия, изобщо честен човек, и ненадейно по телевизията дават как единственият му син лъска бастуна... Не, нямам представа какво ни очаква в Шумлинге, но ако се налага да закусваш с някаква клечка, поне се постарай нашите да не разберат.

Якоб избра най-лесния начин да отговори на нападите й. Хвана се за думите й и се престори, че не схваща ироничния подтекст.

— Добре — съвсем неутрално каза той. — Предлагам да тръгна в девет в сряда. Ще се обадя на Джеферсън да потвърдя.

— Ами ако празненството продължи след полунощ?

— Ще тръгна след това. Ще взема разстоянието за три часа. Нужни са ми не повече от четири-пет часа сън.

— Прави каквото искаш. Кой знае, може с Келвин да се приберем с теб.

— Нищо не би ме зарадвало повече — отвърна Якоб с нежна усмивка. — Искаш ли още мъничко? Това магарешко мляко е много хубаво.

В два и половина през нощта Кристина се събуди и стоя будна около час. Малките часове не са подходящо време за размисъл, увери се за пореден път тя.

„Няма да се получи. С Якоб никога няма да се сработим. Свирих различни пиеси, инструментите ни не са настроени в една тоналност...“

Аргументите се лееха бавно, но безспир един след друг и тя не се опитваше да ги спре. В съзнанието й непрекъснато изплуваха метафори. „Не се намираме в една и съща стая, не говорим на един и същи език, не се понасяме както олиото и водата, никога не му хрумва нещо сходно с моите мисли... След пет години... след пет години ще се явя на първата си родителска среща в училище като самотна майка. И защо, по дяволите, да си търся друг мъж? Вече не ми останаха сили... Прекалено взискателна съм — помисли си тя след минута. — Ето така би ме охарактеризирала Ева. Безгрешната Ева. «Не бъди толкова непокорна, сестричке. Радвай се на онова, което имаш, защото можеше да е и по-лошо.»

На Кристина, разбира се, и през ум не ѝ минаваше да обсъжда проблема си с Ева.

Но ако все пак ѝ сподели... «Изискванията ти са прекалено високи и очакваш твърде много» — би казала Ева. — Защо си въобразяваш, че някой — и то мъж! — ще се интересува да се впусне в лабиринтите на обърканата ти женска душа? Само погледни с какви ръкописи се занимаваш! Всички, освен теб в екипа си вършат задълженията по договор, само ти си усложняваш работата и после губиш двойно повече време за редакция. Непрекъснато променяш, поправяш, доизкусуряваш... Назначили са те да произвеждаш боза, върши си работата и не се прави на интересна! Светът няма да разбере висотата на гения ти.“

Ето така би я скастрила Ева. Ако ѝ довери нещастие то си.

Само минута по-късно по бузите ѝ плъзна редовната бледност. Кристина мина зад барикадата на Ева и насочи копието срещу себе си. „В главата ти не се крие никакъв гений, Кристина Хермансон! Не притежаваш и грам оригиналност. Лишена си от неподправен творчески талант. Ти си просто една недоволна млада кучка с мания за величие. Винаги си била такава, а занапред единствената промяна в същността ти ще бъде свързана с възрастта: ще станеш застаряваща, а после стара кучка.“

Тя стана и изпи чаша портокалов сок. Хапна сандвич с пълнозърнест хляб и сирене чедър. После застана пред огледалото в банята и разгледа тялото си. Не изглеждаше променено, макар преди няколко години да бе по-младо: стегнати гърди, плосък корем, приятно закръглени бедра. Нито следа от целулит. Изглеждаше много женствена. Ако беше мъж, гледката би ѝ харесала.

Но вече се бе предала в ръцете на един самец за цял живот, нали? А той предпочиташе да се любят на тъмно. Най-вероятно, защото не искаше Кристина да вижда шкембето му. И така, единствена тя от време на време гледаше на светло добре поддържаното си тяло. Беше на 31, Якоб — на 43. Ако вместо да се събере с дванайсет години по-стар, си бе намерила дванайсет години по-млад мъж, значи щеше да се люби с деветнайсетгодишен. От вътрешната страна на бедрата ѝ плъзна сладостна тръпка, но само толкова.

„Колко сме жалки и смешни ние, хората! — мина ѝ през ум. — Защо губим толкова време и енергия в усилията да убедим себе си в

смисъла на така наречения ни живот и по този начин го превръщаме в себично пътуване към гроба? Трябва да стана религиозна — осени я изведнъж. — Или поне да започна да се интересувам от нещо: от китове, от жените в Афганистан, от застрашени видове... Или поне от съпруга си и сина си?“

А защо не и от Роберт? Кристина не би си простила, ако брат ѝ се самоубие.

А Якоб?

Как ще намери сили да продължи да живее с него?

Още при първата им среща той не пропусна да я поласкае. Похвали ръкописа ѝ като най-забележителния сред общо двайсет и четири изпратени и погъделичка женската ѝ суетност. Назначи я веднага. Тогава Кристина беше на двайсет и седем, но хлътна по него като наивна хлапачка, зажадняла за комплименти.

Запознаха се през май 2001-ва, а през август същата година се любиха за пръв път. Десетина минути преди да започнат, той ѝ призна, че е женен и има две петнайсетгодишни дъщери близначки.

Тази откровеност го направи още по-привлекателен в нейните очи. След по-малко от шест месеца той се разведе и така опроверга мрачните пророкувания на приятелката ѝ Карен („Никога не се развеждат! Как може да си толкова глупава! Никога ли не си отваряла книга по психология през живота си? Амеби като теб трябва да ги подложат на стерилизация!“). А чак когато Кристина забременя и вече подготвяха сватбата, тя научи, че Аника, майката на близначките, е изпреварила мъжа си с година в коварната игра кой-ще-си-намери-порано-нов-партньор. Всъщност новината ѝ съобщи не Якоб, а Лиса — едната от двете близначки-пантери:

— Само не си въобразявай, че си изместила майка. Тя само чакаше да се появи някоя като теб!

Семейството на Якоб се премести в Лондон по времето, когато се роди Келвин. Аника и близначките си имаха нов алфа-семец. Споменът за тях избледня като стара снимка на силна слънчева светлина. Отношенията им с Якоб изглеждаха много странни за Кристина и тя се досещаше, че нещо в семейството е куцало сериозно, ала защо да рови из стари истории?

Къщата в „Гамла Еншеде“ струваше безумно скъпо, но Якоб Вилниус разполагаше с пари, престижна работа и отговорен пост. Представляваше нещо като златно момче в епохата на модерната, деперсонализирана, изцяло дигитална телевизия и бе изтърпял благополучно тежкия характер на две непоносими шефки — задача, непосилна за никой нормален човек. („Да, у него има нещо специално — отдавна бе признала пред себе си Кристина. — Но отсега не може да се каже дали занапред неговите качества ще се окажат полезни, или вредни за съвместния ни живот.“)

„Той се уреди с дванайсет години по-млада съпруга — мислеше си Кристина в тежки мигове. — С мен удари шестица от тотото и докато се съгласявам да се чукаме два пъти седмично, няма да ме зареже. А ако някой хубав ден умра от глад, сама ще съм си виновна.“

Ала през последните месеци недоволството от ежедневието им я глождеше все по-силно. Вече не можеше да го отрече. Изпитваше неистово желание да... „... да направя какво именно? — запита се тя и излезе от банята. — Да накажа Якоб?“ Що за нелепи мисли! Какво би спечелила тя, ако *накаже* Якоб? Що за подлости се промъкваха в съзнанието ѝ?

Но разумът и чувствата отказваха да се помирят. Вечно се държаха за гушите. Ето в това се състоеше проблемът и Кристина го осъзнаваше.

„Колко съм примитивна — укори се наум тя и пак легна в двойното легло на безопасно разстояние от Якоб. — Но поне си давам сметка защо се държа така. Какво да се прави? Такъв е животът. *Bonjour tristesse*^[1]... Но какво да правя? Или по-скоро: какво бих *искала* да направя?“

Коя част от живота ѝ изведнъж започна да ѝ се струва повече или по-малко непоносима?

Ала преди да пристъпи към тези доста общи въпроси, сънят най-сетне я надви. И по-добре, защото след по-малко от три часа Келвин щеше да се събуди и да започне да изисква вниманието ѝ. Макар и мълчаливо.

Едва ден след скандала с Роберт майка ѝ се обади да пита дали Якоб има нещо общо с участието на сина ѝ в *онова предаване*.

Кристина веднага отхвърли тази възможност, но вечерта не се стърпя и подхвърли пред мъжа си за съмненията на Розмари. Най-неочаквано Якоб прояви признаци на гняв.

— Кристина, що за инсинуации? Много добре знаеш, че нямам нищо общо, а и неведнъж съм ти казвал какво мисля за Линдманер и Кранце.

— Извинявай, мама ме попита. С татко са направо потресени.

— Представям си — кимна Якоб. — Да ти призная, случилото се има и добра страна. Така занаятчици такива телевизионни проекти все по-трудно ще получават одобрение.

— Значи, смяташ, че постъпката на Роберт може да донесе и нещо положително?

— Защо не? Ако хората искат да гледат такива предавания, ще трябва да слязат малко по-надолу по скалата и да си пуснат порноканал, нали?

Якоб, разбира се, имаше право. Кристина се дразнеше от навика му непрекъснато да споменава скалата. Най-общо в развлекателната телевизионна индустрия съществуват три нива на качество. Най-долу се намират риалити предаванията, а сред тях — „Fucking Island“ като най-блудкавото шоу на всички времена; в средата — сериали, викторини, дискуссионни предавания в студия с дивани, където се обсъждат наболели проблеми и се провеждат така наречените социални анализи. А на върха величествено се извисява старата Драма — от няколко години тя се подвизаваше под друго име и всъщност почиваше на стари лаври от седемдесетте и осемдесетте. Ето в тази област работеше Якоб и носеше най-приятната отговорност. Там дори не вземаха насериозно гледаемостта. Интересуваха се само от качеството и международните награди.

И така, макар от време на време скалите да подлежах на обсъждане и на модификация, не съществуваше съмнение, че Роберт Хермансон, братът на Кристина, се намира в абсолютното дъно на класацията. Беше си спечелил само мимолетна слава, но двата милиона зрители надвишаваха аудиторията, която бяха събрали последните шест продукции на Якоб Вилниус, взети заедно.

Ако не се броеше новият филм за самотника на остров Форьо^[2]. Нямаше две мнения по въпроса: шоуто трябваше да продължи.

Докато беше в майчинство, Кристина твърдо реши да си смени работата, но после се оказа, че няма избор. „Още една година — каза си тя, — ще потърпя още година и после край.“

Годината изтече на първи ноември. Вече приближаваше Коледа, а Кристина продължаваше да изсмуква от пръстите си идеи и да пише сценарии за евентуалното продължение на един разпердушинен от критиците сериал — драма за министър-председател и нация в криза. Занимаваше се и с още няколко подобни проекта. С Якоб бяха направили резервация за двуседмична почивка на Малдивите от 20 януари. Тя прецени, че е по-добре след почивката да подаде молба за напускане и да се захване с нещо ново.

— Прекаляваш със скоростта — отбеляза Якоб. — Бързаш ли за някъде?

Тя намали на 100 км/ч.

— Да спра ли да хапнем?

Якоб погледна Келвин.

— Нека първо принцът да се събуди.

— Добре. За какво мислиш?

Той забави отговора си с няколко секунди.

— За семейството ти. Може да ги използваш за сценарий.

— Гледай си...

— Не, говоря сериозно. В САЩ вече са снимани няколко критични риалити предавания, подобни на документални филми. В Швеция още никой не е осъществил такъв проект. Да заснеме какво се случва в едно семейство, докато...

— Престани, Якоб. Още една дума по темата и ще забия колата в първата скала.

Докосна ръката ѝ със замислен вид.

— Извинявай — каза след известно време. — Просто ми се струва, че цялата ти фамилия се състои от много интересни персонажи... всъщност доста типични.

— Типични за какво?

— За времето, в което живеем.

Кристина очакваше продължение, но напразно. Якоб продължи да прелиства „Афтонбладет“. Интересни персонажи? И кой само го казва! Якоб, единствено дете в богаташко стокхолмско семейство.

Преди седем години, за по-малко от десет месеца, родителите му починали от рак, но засягащ различни органи при двамата. От родословното дърво на Якоб живи бяха само роднините му по низходяща линия — избледнелите в спомените му близначки и Келвин — като се изключи чичо му в Дания, който от десет години береше душа и след смъртта си щеше да му остави голямо наследство. Да, Кристина определено имаше основания да се пита какво ли влага съпругът ѝ в определението „типични“. И в израза „времето, в което живеем“.

— Всъщност си прав — съгласи се тя. — Като се замисля, семейството ми наистина притежава голям развлекателен потенциал.

Този път Якоб предпочете да схване подтекста в думите ѝ.

— Не харесваш никого от тях — отбеляза той. — Не разбирам защо тогава продължаваш да ги защитаваш толкова ревностно пред мен. Вижда ми се незряло.

— Не е лесно да ампутираш части от тялото си само защото не ги харесваш — обясни търпеливо тя. — Макар Исус Христос да проповядва обратното. Иначе никога не съм имала нищо против Роберт... до онази случка.

Якоб отново се замисли. Сгъна вестника и я изгледа изкосо.

— От няколко дни си ми сърдита. Ще ми дадеш ли шанс да се поправя, ако съм сбъркал? Хайде, изплюй камъчето.

Преди Кристина да отговори, Келвин изсумтя и се събуди. Повече не обсъждаха темата.

---

[1] *Bonjour tristesse* (фр.) — Добър ден, тъга. — Заглавие на роман от френската писателка Франсоаз Саган (1935–2004). — Бел.прев. ↑

[2] *Самотникът на остров Форьо* е Ингмар Бергман (1918–2007) — шведски режисьор, сценарист и продуцент, смятан за един от най-великите творци в киното и театъра. — Бел.прев. ↑

Телевизионното предаване „Пленниците на Ко Фук“ се осъществи по идея на двама души в творческия си вихър: Торщен Линдманер, по прякор Бенгала, и Рикард Кранце. Проектът засне една от най-известните шведски компании за риалити предавания. Основният замисъл на шоуто, ако изобщо можеше да се говори за такъв, явно беше участниците да стигнат до крайност. През есента в продължение на две седмици излъчиха няколко епизода — толкова прозрачно гнусни, че създателите на предаването дори не си направиха труда да симулират някакво приличие или наличие на по-възвишена цел от оголването на най-мръсната и най-отблъскваща страна у човека.

Началната идея звучеше клиширано: остров, две групи — или два отбора — мъжки и женски. Един или няколко участници печелят огромна сума.

В първите няколко епизода отборите живееха разделени, но преградите помежду им леко подсказваха на обиграния в гледането на такива предавания зрител, че участниците най-вероятно ще нарушат забраната и ще се смесят. Основната цел — или целта на цялата тази работа, както се изрази Кранце по време на първата и единствена пресконференция преди отпътуването през септември — се състоеше в успешното извършване на специална мисия, чиято същност в началото се пазеше в пълна тайна и за участниците, и за зрителите. Участваха пет жени: красиви, на възраст между 25 и 35 години, необвързани, хетеросексуални, печелили най-малко един конкурс за красота, тоест поне „Света Лусия“ на регионално или междуградско ниво. Островът се казваше Ко Фук и се намираше на около час с дълга лодка от Транг в Южен Тайланд. Първо поставиха на участничките задачата за по-малко от десет дни да се сдобият с възможно най-красив и цялостен слънчев загар. Мъжете, също петима, на възраст между 26 и 38, получаваха ежедневно снимки как силиконовите красавици се излежават на слънце по прашки. Всяка вечер господата гласуваха за дамите, като ги оценяваха по няколко критерия, подбрани от Линдманер и Кранце след допитване до един от големите булевардни

вестници. През деня мъжете, чието „облекло“ се състоеше само от слънчеви очила и интимна препаска, се занимаваха с различни силови спортове: катерене по въже, дълъг скок, стоене на ръце и канадска борба. Жените, на свой ред, седнали на чаша шампанско по залез-слънце, също оценяваха постиженията на мъжете по специална точкова система.

Отборът на господата се състоеше — или поне организаторите планираха да се състои — от шепа известни хетеросексуални спортисти. В крайна сметка шефовете на продукцията избраха участници с по-слаб звезден блясък, отколкото се бяха надявали създателите, но *what the heck*^[1]? — махна с ръка Кранце на гореспоменатата пресконференция. В живота невинаги става, както си го планирал.

Отборът на мъжете се състоеше от хокеист с шестнайсет мача за шведския национален отбор и половин сезон в Националната хокейна лига; борец с бронзов медал от европейско първенство и два златни от световно; скиор с четири медала от световно на щафета и едно трето място в национално състезание; гребец с участие в олимпийски финал и бронзов медал от европейско; и Роберт Хермансон, хърделист с две четвърти места на две последователни национални състезания.

Роберт беше безспорно най-неизвестният в тази неособено звездна компания. Осигури си участие в шоуто, след като — в последния момент — нашумял футболист се отказал, защото за нещастие си намерил приятелка и се разколебал само седмици преди заминаването за Ко Фук в края на септември. След около седмица (в третия епизод от предаването) позволиха на оскъдно облечените и красиво загорели самци и самки да се съберат на плажен купон, където алкохолът се лееше в изобилие, и предложиха на участниците нови състезателни игри: дърпане на въже, бягане с жена на гръб, борба и прескочикобила. Поднесоха им питиета, гарнирани с лека доза амфетамини, за да нажежат допълнително страстите: пикантна подробност, която остана скрита за участниците, но не и за зрителите благодарение на бдителните таблоиди. След забавните игри и купона участниците получиха разрешение да общуват свободно помежду си на плажа, защитени от прегръдката на мрака. С помощта на инфрачервена снимачна техника операторите успяха да прихванат два сексуални акта, които да покажат на зрителите. Но не можеше да се

определи кои са „актьорите“ и така се развихриха всякакви спекулации. Още в третия епизод на предаването аудиторията надхвърли милион: 1 223 650 — внушителна цифра, защото представляваше и първата част от обещания награден фонд на шоуто.

В четвъртия епизод предстоеше да разкрият две неща: цялата сума (1 223 650 плюс броя на зрителите на този епизод, който се очакваше да достигне 1 880 112, тоест общо се събираха малко повече от три милиона крони) и основната мисия на участниците в „Пленниците на Ко Фук“. Разкривайки мистерията около последното, Линдманер и Кранце доказаха, че са ненадминати в бранша.

Мисията бе съвсем проста: оплождане.

По някаква причина вечерните вестници полудяха още от самото начало по „Ко Фук“ или „Fucking Island“, както почти веднага го преименуваха, и още след първия епизод изпратиха на мястото на събитието щатните си репортери и фотографи. Интересът към предаването вероятно се коренеше в наполовина потвърден слух, че две от кралиците на красотата на острова, макар и по различно време, са били засичани в компанията на известен банков крадец. Така или иначе слухът предизвика синергичен ефект. А навярно принос за огромния зрителски интерес към „Fucking Island“ имаха и излъчваните по същото време риалити продукции: посредствени предавания с битови конфликти и банална, прозрачна развръзка. Каквато и да бе причината, „Fucking Island“ се превърна в телевизионния хит на есента.

Повечето критици единодушно смятаха, че идеята, черешката на тортата, е гениална: зачеване на дете.

И награда от милион и половина за труда. Три милиона, ако родителите решат да заживеят заедно и да създадат семейство. Победителка ставаше онази жена, която първа забременее, при условие че медицинският екип на острова потвърди бременността ѝ. При мъжете за победител се считаше оплодият женската яйцеклетка на победителката, стига ДНК анализът на околоплодните води да докаже бащинството.

От участниците не искаха повече да дърпат въжета, да стоят на ръце или да се състезават. Оставиха ги да се припичат спокойно на слънце, да мързелуват, да се къпят в морето, да пият и да се съвкупяват, където и когато пожелаят. Участниците се намираха под

непрекъснато наблюдение с камери, чийто обхват и брой многократно надвишаваше споменатия във вестниците.

Последваха интервюта, лъжи, нервни кризи, намесиха се психолози, рукна порой от клевети, полят обилно с алкохол.

Заприиждаха купчини със зрителски писма. Надигна се вълна от възмущение сред моралистите. В три сутрешни блока трима министри се разграничиха категорично от покварата, съпътстваща предаването.

По време на петия епизод „Ко Фук“ пожъна близо два милиона зрителска аудитория. Още беше твърде рано да установят бременност (гениално хрумване в изкуството на ретардацията^[2]), но зрителите вече се бяха сдобили с възможност да залагат кои от десетимата участници ще спечелят. Залози се приемаха и отделно за победител или победителка, и за двойка победители. От жените най-големи шансове според залозите имаше едрогърда тъмноока красавица от Сконе с имплантиран поне на четиринайсет места силикон, която камерата бе заснела в интимна близост с двама, а вероятно и с трима от мъжете. Нейният коефициент се движеше около две цяло и четири към едно, докато сред мъжете като любимец на букмейкърите се очертаваше мъжественият гребец с коефициент три към едно. Евентуална победа на Роберт Хермансон щеше да донесе огромни печалби на заложилите за него, защото шансовете му се оценяваха между петнайсет и двапет и пет към едно. Роберт изоставаше дори от скиора, обявен за аутсайдер (той се котираше при коефициент между осем и дванайсет към едно).

След седмия епизод на предаването — на 5 ноември — двоен залог за Роберт и отявлено войнствена, полугола красавица от Грумс даваше печалба от сумата за залога, умножена по 158, след като тя му зашлеви шумна плесница и категорично го предупреди, че ако се доближи дори на метър от нея, ще му отхапе топките.

През следващия епизод, предпоследния, събрал 1 980 457 зрители, стана ясно, че зрителите, заложили на Мис Хелсингланд 1995, ще спечелят пет пъти по-голяма сума. В същия епизод се случи и друго: разочарованието и окаяното състояние на бившия хърделист Роберт Хермансон лъсна в целия си блясък. Пиян, застанал с лице към луната на морските плитчини, зрителите го видяха как се самозадоволява с енергични движения и силни стенания.

Телевизионен хроникьор от нормандски вестник написа, че кадрите с мастурбация Роберт са се превърнали в своеобразен жалон.

Роберт Чекиджията се появи в повече заглавия, отколкото Мис Хелсингланд, а в предпоследния епизод (2 011 775 зрители) хокеистът изненадващо (индивидуален коефициент: 6,60, по двойки: 21,33) се оказа щастливият осеменител и баща на заченатото дете. Роберт вече бе напуснал остров Ко Фук и се намираше в Швеция, на неизвестно за медиите място, където се възстановяваше от шока.

Роберт нахлупи шапката над челото си, сложи си очилата с жълтеникави стъкла и чак тогава влезе в бензиностанцията да плати. Купи си кафе и цигари. Изведнъж бе осъзнал, че няма да изтърпи нито баща си, нито по-голямата си сестра без достатъчно количество никотин в кръвта.

Четири и петнайсет на 19 декември. До Шумлинге оставаше само час и половина път. Роберт обиколи пеш бензиностанцията четири пъти, за да убие малко време. Изпуши две цигари. Обеща да пристигне в седем и не виждаше причина да се появява по-рано в дома на родителите си. Качи се отново в колата. Непрекъснато му се струваше, че ще подрани. Какво пречи да спре още веднъж? Да си купи газирана вода с аромат на лимон и дъвка от друга бензиностанция и да се позабави още десетина минути?

Излезе на пътя и пое по шосето. Опитваше се да си представи как изглежда Жанет Андершон — неговата потенциална спасителка от нещастieto, в което бе затънал, — но въображението му не рисуваше образа ѝ особено услужливо. И все пак мисълта, че още като тийнейджърка си е падала по него, му се струваше все по-примамлива. Сексуално желание, таено и потискано в продължение на петнайсет-двайсет години — каква по-благодатна почва, за да избуи с неукротима страст?

Ала Роберт не успя да съсредоточи мислите си върху Жанет. След десет-петнайсет минути шофиране го обзе нещо непознато. Врълхлетя го силно, парализиращо безпокойство — толкова неконтролируемо, че се принуди да спре на първия появил се паркинг. Слезе от колата и запали цигара.

Огледа се. Съвсем обикновен паркинг. В сивкавия негостоприемен следобеден сумрак наоколо не се виждаха други спрели автомобили. Асфалтът блестеше. Нямаше сняг, а температурите не бяха падали под нулата. От двете страни на шосето се простираше гъста борова гора. По пътя почти не минаваха коли: по една на минута във всяка посока. Духаше лек северен ветреца, ако Роберт не бъркаше посоката.

Ала не обстановката внасяше смут в душата му. Объркваше го бавно настъпващо усещане — едновременно познато и чуждо. Идваше от мястото между стомаха и гръдния кош, вероятно от слънчевия сплит, и се разрастваше постепенно, сякаш се издигаше нагоре, изпепелявайки всичко по пътя си. В него гореше пожар и го разяждаше неумолимо като гангрена. Чувстваше се безсилен да го потуши. Оставаше му само да се примири и да чака.

„Ще умра — помисли си. — Ще умра точно тук, на този мрачен паркинг. Не мога да спра смъртта. Дори няма нужда да се хвърлям пред някоя кола. Отдавна усещам кълновете на смъртта. Посети в мен от години, те са растели, изчаквайки да удари техният час. И той дойде. Не мога да мръдна. Наистина не мога. Всички части на тялото ми са се вцепенили. Ето го края. Така и не успях да издам романа. Никой никога няма да прочете «Човек без куче».“

Опита се да поднесе цигарата към устните си, но ръката му не се подчини. Помъчи се да раздвижи пръстите си и да я пусне на земята, ала те дори не потрепериха, за да покажат, че сигналът от мозъка е стигнал до тях. Роберт понечи да извърне глава и да насочи поглед към колата вместо към тъмната гора и тревожното небе. Не успя. Главата му изобщо не помръдна.

Почти без да усети, цигарата се плъзна между пръстите му и падна на десетина сантиметра от десния му крак. Огънчето ѝ продължи да тлее още малко и постепенно изгасна. Роберт видя това с периферното си зрение, без да поглежда надолу.

„Божичко! — стресна се той. — Да не съм вече мъртъв? Или умирам в момента? Да не би в този миг да... да напускам тялото си и да се преобразявам в друго?“

И все пак всичко му се виждаше като неделимо цяло. В гърдите чувстваше тъпа болка, дишаше пресекливо, продължаваше да усеща вятъра, чийто допир о потното чело му се струваше мъртвешки студен.

Заслепиха го ярките фарове на приближаваща кола. Подмина го и продължи. Светлина и звуци. Светлина и звуци.

По същия начин минаха още неизвестен брой автомобили за неизвестен брой минути. Наоколо се случиха неизвестно колко неща... или изобщо не се случиха. После Роберт залитна напред в североизточна посока с прибрани към тялото ръце. Точно преди да се строполи, успя да помръдне така, че да се приземи върху дясното си рамо. Остана да лежи, обърнат надясно, с изпънати крайници. Не изпитваше болка. Само долната му челюст започна да трепери. Безуспешно се помъчи да свие пръстите си в юмрук. Опита се да овладее конвулсивните движения на челюстта си, но не успя. После припадна.

Между две решетки в клетката на безсъзнанието, в което изпадна, се промъкна кратък сън. Роберт е дете — едва на четири-пет години. Стои пред баща си. Току-що се е напишкарал.

— Направил си го нарочно — отсича татко Карл-Ерик.

— Не — клати глава малкият. — Не беше нарочно. Стана случайно.

— Напротив. Познавам те, направил си го нарочно. Можел си да устискаш до тоалетната, но си искал да торМОЗИШ майка си, като я принудиш да ти пере опиканите дрехи.

— Не, не — настоява Роберт, а сълзите напират в гърлото му. — Не е така. Стана случайно. Сам ще си изпера опишканите дрешки.

Баща му яростно свива ръце в юмруци:

— Лъжеш! Напикаваш се нарочно, изтощаваш майка си, а сега и лъжеш. Защо сме те създали според теб?

— Не знам, не знам — вика отчаян Роберт. — Не съм виновен! Не си прав, татко. Обичам ви всички. Оставете ме жив, ще ви го докажа.

Ала баща му слага кутия върху голямото писалище, отваря я и изважда отвътре главата на Кристина — окървавена, явно откъсната от тялото. Баща му я държи за косата с изпъната напред ръка, а главата се люлее наляво-надясно над писалището. Кристина изглежда много тъжна. Накрая бащата на Роберт хвърля главата към него, а Роберт — замалко пак да се напикае — като хандбален вратар в опит да спаси

умело насочен към вратата му удар, протяга ръце да улови главата на сестра си, но точно преди да докосне червеникавата ѝ коса с върха на пръстите си, се събуди.

Изправи се бързо. Направи три крачки към гората, разкопча си ципа и се облекчи.

Върна се в колата. Трепереше от студ. Едва успя да завърти ключа и да запали.

— Не, не — възпротиви се Ева Хермансон Грунт. — После ще слушаме аудиокнига. Сега искам Хенрик да ни разкаже подробно за първия си семестър в университета. Този период представлява крайъгълен камък в личностното развитие на всеки човек, независимо дали ни се иска, или не.

Лейф Грунт въздъхна и изключи CD-плейъра. Собственото си личностно развитие бе приключил след двугодишно гимназиално обучение по търговия. Той, разбира се, като добър баща и човек, израснал в университетски град — в Салабаке, макар домът му да се намирал на известно разстояние от сградата на висшето училище — също нямаше търпение да научи как синът му е прекарал първия си семестър в Упсала. Хенрик обаче беше изцяло Евина територия. Тя притежаваше монопол върху него. Явно си го бе присвоила още докато го е носела в утробата си и после положението само се беше затвърдило. Особено сега, когато Хенрик учеше право, живееше в един коридор с други студенти, участваше в студентски обединения, ходеше по купони, на събирания по мъжки, на следобедни разпивки, пееше студентския химн и какво ли още не.

„Мда... — мислеше си Лейф Грунт. — От него сигурно ще стане човек.“

— Всичко е наред — отвърна Хенрик.

— Наред ли? — удиви се мама Ева от лаконичността му. — Ще те помоля да поразкажеш по-подробно. Всички изпити ще се проведат през януари, нали? Странна работа, първият семестър продължава и през новата година. По мое време не беше така. Е, оставали са ми изпити и за януари, но не и всички! Все пак имаш три седмици да залягаш над учебниците, нали?

— Не се притеснявайте — успокои ги Хенрик. — Цял семестър уча заедно с още трима колеги. На втори януари започваме. Десет дни ще зубрим без почивка.

— Нали си взе учебниците? — попита майка му с леко безпокойство в гласа.

— Не всички. Не се тревожете... за изпитите.

Лейф Грунт тръгна да изпреварва един мръсножълт немски камион и понеже Ева Хермансон Грунт избягваше да говори по време на подобни маневри, в колата настъпи десетсекундна тишина. Кристофер хвърли бърз поглед към брат си на задната седалка. От паузата, която Хенрик направи, по-малкият остана с впечатлението, че за изпитите родителите му не бива да се тревожат, но има нещо друго, наистина обезпокоително.

Не му се вярваше. Супер-Хенрик никога не бе създавал грижи. С каквото и да се захванеше, все постигаше успех: и в училище, и в спорта, и в уроците по пиано, и в настолните игри, където участниците премерват знанията си в дадена област, и в риболова. Всичко му се удаваше. На единайсет години спечели регионалния кръг в националната викторина за петокласници и татко Лейф заяви, че Хенрик щял да има един-единствен проблем в живота: да реши дали да стане нобелов лауреат, или министър-председател. Според мама Ева обаче, която не закъсня да изрази мнението си, Хенрик можел спокойно да съчетае и двете и изобщо не се налагало да избира. Тогава Кристофер, едва шестгодишен, се разсърди и се затвори в стаята си, защото батко му винаги обираше всички хвалби и благини — не стига, че министър-председател, ами и нобелов лауреат! „Ще видиш, като стана крал, Хенрик — закани се той наум. — Цял живот ще ти давам само сурови зеленчуци, докато се стопиш.“

Но сега, докато се возеха в колата, Кристофер бе доловил известен дисонанс в тона на брат си. Дали наистина родителите му имаха основания да се тревожат?

„Празни надежди — помисли си Кристофер Грешника, наблюдавайки как камионът остава зад тях. — Не, такива неща не се случват. Не и в нашето семейство.“

— А онова момиче? — попита мама Ева и започна да си пили ноктите — време за тази процедура имаше само докато се вози в колата и затова никога не пропускаше удобна възможност. — Пазите ли се?

„Пита дали използват презервативи“ — преведе си го наум Кристофер.

— Да — отвърна Хенрик. — Да, пазим се.

— Йени, нали?

— Да.

— Студентка по медицина от Карлскупа?

— Да.

— Тя пее ли в хор?

— Да, но в друг. Май вече говорихме за това.

Настъпи кратко мълчание. „Дявол да го вземе, тук наистина има нещо“ — помисли си Кристофер.

— Виждаш ми се изморен — намеси се татко Лейф. — Вечер в Упсала си или на купон, или четеш здраво вкъщи, а?

— Лейф — сряза го мама Ева.

— Извинявай, извинявай — Лейф Грунт се приготви за следващото изпреварване. — Просто ми се струва малко вял, не мислите ли? Е, не колкото сме ние двамата с Криле, но все пак.

Кристофер се засмя вътрешно и си помисли колко обича баща си, магазинния управител.

— Колко път остана? — попита момчето.

— Ако Бог и мама пожелаят, ще пристигнем за вечерния млеконадой — пошегува се Лейф Грунт, а съпругата му го стрелна с безизразен поглед.

— Слава богу, ще отседнем на хотел — въздъхна с облекчение Кристина, когато след отбивката от главния път зърнаха предприятията на известната фамилия Ган и църквата. — Така може и да успее да си внуша, че не съм си вкъщи.

Ако не се чувстваше крайно изморена, Кристина не би си позволила да изрече на глас подобна мисъл. Но в състояние на изтощение думите просто се изплъзваха от устата ѝ и макар в зряла възраст тя наистина да ненавиждаше всеки досег с родния си град, всъщност напълно излишно наливаше вода в мелницата на Якоб.

— Така и не ми стана ясно защо съществуват малките градове — отбеляза той. — Сякаш представляват опит да се запълни звеното във веригата между село и истински град, нали?

Якоб посочи няколко еднотипни многоетажни къщи, докато минаваха покрай тях: построени през 70-те години, изградени с

газобетонни тухли, в момента с поражения от влагата. На осем от десетте прозореца грееха коледни свещници, а на паркинга отпред се виждаха седем южноазиатски автомобили тип „комби“.

— Господ сигурно е бил махмурлия, когато е създал този комплекс.

— Според доста хора и Стокхолм не е пъпът на света — язвително подхвърли Кристина и пъкна биберона в устата на Келвин, който веднага го изплю. — Все пак се радвам, че пристигнахме. Ще се настаним и ще вземем душ, както се разбрахме, нали?

— Нямам нищо против, стига да не закъснеем.

— Още е шест без петнайсет. Предлагам да се появим у нашите към седем.

— Твоето желание е закон за мен — отвърна Якоб и спря на червен светофар. — Боже, ама тук имало и светофари! Ти да видиш!

„Затваряй си устата, проклет надут снобар!“ — изруга наум Кристина, но този път, макар умората да тежеше като олово в тялото ѝ, от устата ѝ не се посипаха редовните необмислени реплики.

— Кур — неочаквано изтърси Келвин.

---

[1] What the heck? (англ.) — Какво толкова? — Бел.прев. ↑

[2] Ретардация — забавяне на развързката в художествено произведение. — Бел.прев. ↑

Розмари Вундерлих Хермансон позаглади повърхността на двата пая с раци и скариди и ги мушна във фурната. Изправи се предпазливо и погледна часовника — шест привечер в понеделник. Гостите още не бяха започнали да идват, но до час деца и внуци щяха да огласят дома им. Ева се обади малко след пет да съобщи, че щели да позакъснеят, но със сигурност да пристигнат преди седем. „Не се притеснявай, мамче.“ Преди пет минути Кристина също се обади: настанили се в хотела и трябвало само да се освежат след дългото пътуване и да сменят памперса на Келвин.

Само Роберт не се обади.

В менюто за вечерта домакините смятаха да поднесат топли мезета, бира и ракия, а за момчетата — сок. Карл-Ерик и Розмари бяха предвидили бира и за Хенрик — може да поиска, нали вече е студент. Но решиха в никакъв случай да не му сипват ракия. В това отношение се оказаха напълно единодушни.

Иначе имаха доста разногласия. Наистина цял ден не бяха разговаряли, но въпреки това несходството в мненията витаеше във въздуха. Розмари го усещаше до мозъка на костите си. След четирийсет години съвместен живот думите са излишни — стара истина. Това ѝ се струваше напълно естествено. Ако изобщо все още притежаваше някаква власт над съпруга си, Розмари я упражняваше най-успешно с безсловесни погледи и продължително мълчание. Опитах ли се да използва езика като оръжие, винаги претърпяваше провал. Отдавна го бе научила. Карл-Ерик притежаваше словесно богатство, което сериозно надхвърляше броя молекули във Вселената, но същевременно умееше да танцува не по-зле от съпругата си пируетите на мълчанието. На Розмари ѝ беше напълно безразлично кой от двамата ще победи в това безконечно състезание.

А може би Вера Рагнеборк не без основания обичаше да повтаря, че в някои дуели и двамата противници губят. И вероятно повечето дуели се оказват точно такива: продължителни, разтегнати

във времето, толкова тъжни и банални, че участниците почти не си дават сметка за тях.

Следобед Розмари си позволи трийсетминутна дрямка. По време на заслужената почивка отново сънува, че един от двамата — тя или Карл-Ерик — трябва да умре. Намират се на остров, обграден от смарагдовозелена вода — вероятно проклетият остров Ко Фук се обаждаше от подсъзнанието ѝ, — и само единият ще оцелее. Той или тя. Карл-Ерик или Розмари. В съня конфликтът назряваше и приближаваше моментът да премерят сили в съдбоносно сражение — кулминация в стара война, избухнала по неизвестни причини и водена по неизвестни правила — и с оръжия, различни от мълчанието и погледите, — но двамата все още се подготвяха за голямата битка. Розмари се събуди много преди да нанесе първия удар или да парира атаката на противника си.

Тази мисъл обаче не изчезна. Понесе се като размита медуза в полупрозрачния слой между възприемаемото и невъзприемаемото в морето на нейното подсъзнание.

„Нима аз мисля за всичко това?“ — удиви се тя.

Домашни кюфтета. Пушена съомга. Свръхбанална зелена салата с купен от магазина френски дресинг. Два пая. Един голям огретен с картофи, лук и аншоа. Нарязани на половинки сварени яйца с червен и черен хайвер.

„Божичко, каква скука!“ — установи тя, когато огледа чиниите върху кухненската маса. Е, поне количеството изглеждаше задоволително, особено след като сложи хляба и сиренето чедър. Независимо какво смяташе, през днешния и следващия ден Розмари беше длъжна да се съобразява с желанията на Карл-Ерик. Все пак той, а не тя, навършваше шейсет и пет. Тази вечер няма да седат на голямата трапезна маса: официалната вечеря предстоеше на самия празник. Гостите ще похапват, седнали на фотьойлите и дивана във всекидневната. В неформална семейна обстановка. Ще си побъбрят за това-онова. За изминалите години. За неволите, които предизвиква есента. Но никакво ядене пред телевизора! Опазил ги бог. Ще си поговорят за живота. Карл-Ерик ще се докосне до вече прекратената си педагогическа кариера с поучителни и хумористични истории: за специалния доклад на Елинур Бенгтсон на тема „червеното цвекло“ от 1974-та; за пожара в църквата по време на празника „Света Лусия“

през 1969-а — тогава една от шаферките на Лусия изгубила косата си в пламъците и останала с глава, гола като изгорено стърнище; как младият учител Нилсон се опитал да се прави на автомобилен търговец... Розмари се молеше Карл-Ерик да пропусне поне младия учител Нилсон. И неловките изказвания на директор Грундерин във връзка с референдума за ядрената енергия през 1980-а.

И докато стоеше пред масата с поглед, блуждаещ над баналната салата и потискащия мрак навън, в мислите ѝ отново изникна Роберт — още по-мрачен облак. Изведнъж ѝ се прииска да живее в един от онези стари английски филми за висшето общество, където жената най-спокойно се извинява с мигрена или подходящо за целта неразположение, оттегля се в спалнята си и остава там, колкото пожелае.

Или да избяга при сестра си в Аржентина и да се скрие там завинаги. Да, но двете не се бяха чували от десет години. Розмари и Регина, тогава съответно на седем и дванайсет, дойдоха в Швеция заедно с родителите си четири години след войната. Семейството напусна опустошения от бомбардировки Хамбург и замина за Швеция да търси по-добър живот. Там успяха да се установят. Първо в Малмьо, после по на север: във Векшо, Йоншопинг, Йоревру. Регина обаче така и не свикна. Преди осемнайсетата си годишнина напусна дома им и страната. Сестрите се видяха на погребението на майка им Бербел през 1980-а, а две години по-късно, когато дойде редът на татко Хайнрих, Регина не се появи.

От десетина години тя живееше в Буенос Айрес. Всяка година изпращаше коледна картичка. За рождения си ден Розмари не получаваше поздравления, само за Коледа.

Буенос Айрес, размечта се Розмари Вундерлих Хермансон. Звучеше ѝ като възможно най-далечната дестинация на света. Нима съществува по-идеално скривалище от Буенос Айрес?

Розмари се сети, че ѝ предстои да поеме по следите в испанска червена почва, проправени от Карл-Ерик, и промърмори недоволно нещо под нос... на немски. Явно в съзнанието ѝ изведнъж проговори произходът ѝ... Тя така и не се сдоби с педагогическо образование. Карл-Ерик я посъветва да се пробва като преподавател по немски, след като в средата на осемдесетте се отвори свободно място, а училищното

ръководство не намери подходящ кандидат. Все пак немският ѝ беше матерен език.

И така, тя пое по този път. Но и той свърши, сети се тя. От три дни вече не работеше като учителка. Какво ѝ се въртеше в главата допреди секунда? Нещо важно или...?

Карл-Ерик влезе в кухнята и огледа внимателно чиниите с храна.

— Изглежда добре — установи той, след като опита. — Къде смяташ да сложиш бирите?

— Върху плота. Но е нужно да са изстудени, нали? Затова още не съм ги извадила от хладилника.

— Разбира се. Само исках да знам къде ще ги сложиш.

— Ами да — промърмори тя. — Там, върху плота.

— Аха, мдам — съгласи се съпругът ѝ, днес все още на шейсет и четири години и триста шейсет и четири дни, и се запъти към банята да си сложи вратовръзка.

Ева пристигна първа заедно с магазинния управител и двамата тийнейджъри. Докато ги поздравяваше за добре дошли, Розмари се смути. Момчетата изглеждаха много по-големи, отколкото очакваше. Прегърна Ева, после Кристофер — още по-стеснителен и унил от обикновено, — а накрая Хенрик и Лейф. По-големият син на Ева бе надминал баща си на височина и сигурно вървеше към един и деветдесет. Розмари не беше виждала дъщеря си и внуците от... колко? Година и половина? Хенрик имаше очите и носа на майка си и на Карл-Ерик. За частица от секундата на Розмари ѝ се стори, че вижда съпруга си при първата им среща на училищните танци в Каролинския институт преди близо половин век. Копие на Карл-Ерик? Божичко! За щастие тя нямаше време да се задълбочи в тази кошмарна мисъл. Карл-Ерик Първи посрещаше гостите във всекидневната. Не ги прегръщаше, само стискаше здраво десницата им, докато внимателно ги оглеждаше, като ги придърпваше по-близо към себе си, защото суетата не му позволяваше да носи очила, щом не е крайно необходимо. Устните му стояха присвити в строга усмивка. Когато дойде ред на Кристофер, Розмари забеляза, че Карл-Ерик едва се удържа да не извика „Изправи гръбнака, момче!“. Все пак не го

направи. Човек трябва да знае кога е подходящо да възпитава и кога — не.

— Готови сме — обяви Лейф Грунт, каквото и да искаше да каже с това уточнение. — Да занесем ли горе багажа и подаръците? Много се радвам, че най-сетне пристигнахме. Седемдесет мили са си седемдесет мили, както пише в Корана.

— Пътят беше ли хлъзгав?

— Мне.

— Имаше ли много коли? — поинтересува се Розмари.

— Мда.

— Сигурно в хирургичното отделение в момента е много натоварено — обърна се към дъщеря си Карл-Ерик.

— Да, но е важно да разпределяш отговорността.

— Съвсем правилно — съгласи се Лейф Грунт. — Аз, например, разпределих повече от четири тона свински задници само през последната седмица.

— Свински задници ли? — учуди се Розмари, колкото да реагира.

— Коледни бутове — уточни Лейф Грунт и се ухили весело.

— Извинете, но трябва да отида до тоалетната — прошепна Кристофер.

— Разбира се — сепна се Розмари. — Хайде, качвайте се горе по стайте. Всичко си е постарому. Само дано леглото не е окъсяло на Хенрик.

— Няма страшно — усмихна се приветливо внукът й. — Все мога да се сгъна тук-там.

При тази духовита забележка Карл-Ерик избухна в искрен смях.

Кристина и компания пристигнаха десет минути по-късно. Малкият Келвин тутакси обърна гръб на събралите се около него роднини и се вкопчи в краката на майка си. Кристина, облечена в ново жълто палто по последна градска мода, изглеждаше изморена. Розмари веднага си науми да я посъветва да се изследва за анемия, макар отлично да знаеше, че до такъв разговор няма да се стигне. Дъщеря й бе престанала да споделя с нея лични въпроси около дванайсетия си рожден ден. А вероятно (Розмари коригира първоначалното си

впечатление) не се чувстваше изморена, ами отегчена. Розмари се запита дали причината е посещението в дома на родителите ѝ, или нещо много по-сериозно.

Якоб Вилниус отново демонстрира обиграния си чар. Той също беше облечен в модерно палто, което никак не се вписваше в атмосферата. Донесе личен подарък за новоизлюпения пенсионер и наблегна, че има и друг, основен подарък, който Карл-Ерик ще получи на следващия ден. После му връчи бутилка Пенсионно спокойствие, хаха, не, малцово уиски „Лафройг“. Съхранявано в дъбова бъчва от раждането на Христа. Всяка капка е най-чисто злато. Ако се консумира умерено, ще стигне за половин година. А попрекалиш ли, ще полетиш, хехе.

За да покаже ясно колко малко оценява тази столична чудатост, Карл-Ерик веднага отвори бутилката и почерпи всички без внуците. Впрочем момчетата от семейство Грунт още се настаняваха по стаите, а Келвин, седнал под масата, оглеждаше десния си палец. След като опитаха от напитката, гостите започнаха да хвалят умело характерния вкус на дим, а Розмари прибегна до обичайната си реплика, че нищо не разбира от уиски.

— Жената е загадка — засмя се Якоб Вилниус.

— Роберт още ли го няма? — попита Кристина.

— Не — отвърна майка ѝ. — Обади се вчера и обеща да пристигне около седем.

— Да, но вече минава седем и петнайсет.

— Знам. Отивам в кухнята.

— Имаш ли нужда от помощ? — попита Ева.

— Не, благодаря — отвърна Розмари и усети, че отказът прозвуча доста грубо. Нима започваше да се изнервя още отсега? И още отсега ставаше раздразнителна? Лошо, ако децата ѝ го забележат. — Кажете на момчетата да слязат след петнайсет минути — прибави по-меко тя, за да заглади неприятното впечатление от острия си тон. — Няма да гладуваме заради Роберт.

— Не би ми и хрумнало — отвърна Ева.

— Хммм... — подхвана Якоб Вилниус. — А сега накъде? Май сте се насочили към Испания?

— Към Андалусия — уточни Карл-Ерик, приближи се с още десет сантиметра към зет си и продължи свойски: — Нямам представа

доколко си запознат с тази част от Испания, но тя е известна с необикновено богатата си история. Гранада, Кордоба, Севиля... Да не забравяме и Ронда. Уникален коктейл от мавърска и еврейска култура. Решил съм да направя собствено, макар и скромно, проучване на наследството от...

На вратата се позвъни.

Роберт Чекиджията пристигна и домочадието вече беше в пълен състав.

Братята лежаха в леглата си в стаята с площ дванайсет квадрата и стени, облепени с тъмнозелени тапети на тънки вертикални линии в малко по-светъл зелен нюанс. В стаята имаше скрин с три чекмеджета и две еднакви лампи, върху чиито дървени стойки бе издълбан надпис „Смьоген“. На вратата на вградения гардероб висеше голям календар от 1988-а с реклама на местния футболен отбор „Реймер“. Играчите носеха зелени тениски и зелени гащета.

Кристофер се взираше в белия таван и мислеше за Линда Гранберг, а Хенрик съчиняваше есемес на мобилния си телефон. Свез тих дъждец чукаше по прозореца като шепот от Космоса.

— На кого пишеш? — полюбопитства Кристофер.

— На един приятел.

— Аха...

Кристофер затвори очи. Линда не му излизаше от ума. Направо не издържаше. Мисълта колко хубаво би било да прескочи няколко дни отново се появи.

По-точно два. Два дни му се струваха достатъчни. Ако беше сряда вечер, а не понеделник, щеше вече да си е вкъщи в Сундсвал, да лежи в леглото си в своята стая, а не в тази гадна бърлога; да е поблизо до Линда, защото тя живее само на няколко метра от тяхната къща на „Стокрусвеген“. Ще може да ѝ се обади и да си уредят среща. Да ѝ обещае коледен подарък.

По дяволите, защо по-рано не му хрумна да ѝ се обади, да я покани на среща до лавката на Биргер, да ѝ подари суперготин коледен подарък, а после да си купят хамбургери, да се поразходят и да изпушат по цигара; да си побъбрят, да се поцелуват... Само да се прибере вкъщи и ще оправи кашата с Линда. Абсолютно сигурно.

Кристофер се наруга наум, задето си изгуби мобилния телефон. Дали ще му подарят нов за Коледа? Защо сега да не напише есемес на Линда от телефона на Хенрик? Ами да!

— Ще ми дадеш ли за малко телефона си, като свършиш?

— Ммм... Какво?

— Ще ми дадеш ли телефона си?

— Знаеш отговора: не.

— Защо?

— Много добре знаеш.

— Много ти благодаря. За какво са ти врагове, ако имаш братя?

Никакъв отговор.

— Казах: за какво са ти братя, ако имаш врагове.

— Чух. Но имаше предвид обратното, нали?

— Как така обратното?

— Ами ти каза: за какво са ти братя, ако имаш врагове.

— Не съм казвал такава неща.

— Напротив.

— Не съм.

Мълчание.

— Не съм.

Мълчание.

— Не съм.

— Кристофер, понякога адски ме изморяваш. Ще млъкнеш ли за малко, поне да изпратя есемеса?

— На кого пишеш?

Никакъв отговор.

— На кого пишеш? На някоя мацка ли? Как се казва? Да не е онази Йени?

— Да, представи си. Защо и ти не си намериш приятелка, Кристофер? Така поне ще си имаш смислено занимание.

— Благодаря за съвета. Ще го имам предвид. Готина ли е?

— Какво?

— Готина ли е тази Йени?

— Нямам никакво желание да го обсъждам с теб.

— Чудесно. Браво. Единственият ми брат отива в университета и става толкова надут, че не иска дори да говори с мен.

— Престани, Кристофер. Млъкни за малко да си довърша есемеса.

— Не можеш ли да пишеш и да говориш едновременно? Аз, например, мога.

— Защото пишеш и говориш само глупости.

— Много си мил. С такива врагове за какво са ти братя?

— Пак го обърка.

— Кое?

— Размени местата на „врагове“ и „братя“.

— Не е вярно.

Мълчание.

— Не е вярно.

Мълчание.

„По-грозни тапети не съм виждал — помисли си Кристофер Грунт. — Всъщност цялата стая е повече от отвратителна, между тези четири стени сигурно дори аз изглеждам красив.“

Дали не може да си блъсне главата в една от тях и да остане в безсъзнание за два дни?

Никога през живота си Карл-Ерик Хермансон не бе проявявал разточителство по отношение на алкохолните напитки, ала понеже почерпи всички гости с донесеното от Якоб Вилниус прехвалено уиски, се принуди да налее и на Роберт. Синът му се появи в седем и двайсет. Карл-Ерик изпитваше отвращение към него, но присъствието на толкова хора го задължаваше да сведе глава пред изискванията за благоприличието и да запази добрия тон. Навън започна да вали. Дъждовните капки образуваха лед на земята и се очакваше да преминат в сняг, ако температурата се понижи с един-два градуса. „Цяла есен се преструвам, че нищо не е станало“ — помисли си Карл-Ерик, решен да изтърпи стоически неловкото положение. Но когато пое ръката на единствения си син да го поздрави, усети силна болка в зъбите. Човек може да заблуди всички, но не и себе си.

После наля на Роберт „Лафройг“ или както там му казваха и, разбира се, се принуди да предложи и на останалите, защото те вече бяха пресушили чашите си. Всички се съгласиха охотно, само Розмари отказа и повтори мантрата си, че не разбира от такива прочути напитки, а и не ѝ понасят. Келвин също не се впечатли от уискито: легнал по корем под масата, малкият изучаваше шарката на килима.

Вероятно точно обилната консумация на това благословено от бога малцово уиски изигра ролята на катализатор за последвалите събития.

А навярно причината за тях се криеше другаде: в психологически мътни, но същевременно съвсем очевидни взаимодействащи си фактори, за които никой от присъстващите не си даваше — пък и не се очакваше да си дава — сметка.

Или просто двете неща — алкохолът и несъзнаваните подтици — се бяха съчетали.

— През последните години едно нещо не спира да ме учудва — призна Якоб Вилниус. — А именно: защо хората, които предпочитат да напуснат тази страна, не са повече. Само се замислете: кой иска да се събуди през февруари в Транос, ако може да се събуди в Севиля? Напълно разбирам решението ви да се преместите на юг.

— За да вземеш такова решение, трябва да имаш достатъчно широк кръгзор — обясни Карл-Ерик с вид на човек, посветил доста време на този аспект от общата психология. — Не всички хора притежават широтата на нашите възгледи за живота, а и не можем да го искаме от тях.

— Кога тръгвате? — осведоми се Лейф Грунт.

— Ще получим разрешение на първи март, в най-лошия случай — на петнайсети. Ще оставим на съхранение мебелите, които не можем да вземем. Няма нужда отсега да умувате как ще си поделите наследството.

— Боже мой! — възкликна Кристина. — Никога не бихме...

— Испания е супер — обади се Лейф Грунт. — Четирийсет милиона испанци едва ли грешат.

— Всъщност четирийсет и два милиона — поправи го Карл-Ерик. — Според преброяването от 1 януари 2005. Но и тяхното население застарява с темповете на нашето.

— Значи, вашето преместване допълнително ще влоши положението? — намеси се Кристина.

— Не те разбирам — отвърна Карл-Ерик и помириxa внимателно празната си чаша.

— Това беше грубо — отбеляза Ева и стрелна по-малката си сестра с предупредителен поглед. — Но, татко, досега никога не си споменавал за преместване. Надявам се решението ти да не е продиктувано от... от събитията от есента.

— Не, разбира се — побърза да я увери Розмари. — Не разбирам за какво говориш. Наистина ли никой не иска още пай? Едва наченахме втория...

— Аз ще си взема — обади се Лейф Грунт.

— Искам още една бира — Роберт стана от фотьойла. — Извинявай, мамо, но нямам място за повече пай.

— Както искаш, Роберт — кимна Розмари, а в очите ѝ се появи внезапна тъга.

— Топки — изненадващо се обади Келвин изпод масата.

— Изобщо не възнамеряваме да ставаме част от някоя малоумна шведска колония — продължи Карл-Ерик, след като остави чашата си, и стрелна съпругата си с поглед. — Нека не забравяме, че дори само да поразчовъркаме съвсем леко андалуската повърхност, ще намерим история и културно богатство без аналог в цяла Европа. В целия свят. Там няма тъмни векове. Навсякъде се натъкваш на следи от мирно съжителство на евреи, маври и християни, каквото не е съществувало никъде и в никоя епоха. Само си представете какво неописуемо удоволствие е да седнеш под някой чинар в квартал „Албасин“ и да се наслаждаваш на гледката към крепостния комплекс „Аламбра“ под звуците на класическа китара... дааа... Якоб е съвсем прав. Това не може да се сравни с февруарско утро в Транос.

— Дано не съм пресолила пая — обади се притеснено Розмари.

— Паят е чудесен, маменце — увери я Ева.

— А тази къща ще я продавате ли? — поинтересува се Лейф Грунт, връщайки се с препълнена чиния. — Мамка му, в момента това не е никак лесно.

— Лейф — предупреди го Ева.

— Още не е сигурно — отвърна Розмари. — В днешно време не е никак лесно да избереш каква сол да купиш. Продават толкова много видове.

— В сряда ще подпишем договора — поясни съпругът ѝ.

— Наистина ли не искате още сладолед с боровинки? Остана много. Момчета, какво ви става?

Розмари Вундерлих Хермансон огледа унило двамата си по-големи внуци. Хенрик и Кристофер поклатиха едновременно глава.

— Започват да възмъжават — предположи Якоб Вилниус. — Рано или късно в живота на всеки мъж настъпва моментът на раздялата с желираните бонбони и с „Буг“.

— Какво е „Буг“? — попита Кристофер.

— Дъвки — обясни вещо Лейф Грунт. — Все още се предлагат в асортимента, но никой не ги купува. Спомняте ли си „Четири «Буг» и кока-кола“? Страхотно парче.

— Мили боже — иронично промърмори Кристина.

— Знам какво е кока-кола — каза Кристофер. Карл-Ерик се прокашля и взе думата:

— По отношение на вторичното културно наследство се наблюдават наченки на промяна на парадигмата. Забелязали ли сте тази тенденция?

— Какво? — изплъзна се от устата на Кристофер.

— Младите днес не знаят кои са Хасе и Таге^[1]. Не са чували за Йоста Кнютсон^[2], за Ленарт Хюланд^[3] или за Моника Сетерлунд^[4]. Изключвам учениците, на които съм преподавал. В цялостната картинка те представляват топящо се малцинство. Налейте си от малагското вино. След няколко месеца избата ни ще е пълна с този еликсир.

— Благодаря — веднага се отзова Лейф Грунт. — Много е хубаво. На мен ми се струва обаче, че някои неща са вечни. Например „Емил от Лънеберя“ и „Консум“. Наздраве на всички! За твое здраве, любима моя съпруго! Утре навършваш четирийсет. В моите очи изглеждаш на трийсет и девет години и половина.

— Благодаря — промърмори Ева, без да го удостои с поглед. — Както сигурно сте забелязали, през есента Лейф ходи на кооперативен курс по ухажване.

— Хехе, мда — Карл-Ерик скръцна със зъби и се върна към промяната на парадигмата: — филмът „Шибаният Омол“ е друг доста забавен пример. Знаете ли какво ми заяви един от учениците ми след премиерата? „Знам какво означава «шибан», но какво, дявол да го вземе, е това «Омол»?“

Карл-Ерик се разсмя доволно и за миг събралите се във всекидневната се поразведриха. Сякаш в стаята влетя подпийнало ангелче на веселието, спря за секунда, но се огледа, разбра, че е сбъркало, и отлетя. Единствено Кристина чу коментара, който Хенрик промърмори под нос:

— Това го пишеше във всички ежедневници.

„Хенрик е готин — помисли си тя. — Да, него наистина го харесвам.“

— Значи, наистина ще имате изба в новата къща? — попита Лейф. — Където да държите вино?

— Всъщност е по-скоро склад за провизии — обясни не без задоволство Карл-Ерик. — Дванайсет-петнайсет кубични метра — винаги ще имаме напитки подръка.

— Да направя ли кафе? — обади се Розмари.

— За мен чай, маменце — поръча Ева. — Чакай, ще дойда да ти помогна.

Якоб Вилниус слезе от горния етаж.

— Най-последно! — възкликна Кристина. — Къде се изгуби толкова време?

— Приспивах детето ни, любима — отвърна Якоб без следа от патос, посегна към чашата, оставена върху дъбовия плот до малко парче от Берлинската стена, и отпи от малагското вино.

После седна на дивана между Кристина и Хенрик.

— Келвин заспива за три минути — възрази тя.

— Обикновено да, но този път отне четирийсет и пет. За какво говорите? Изпуснах ли нещо важно?

— Не бих казала — отвърна Кристина.

— Какво важно да изпуснеш? — присъедини се и Роберт. — Кога мога да си легна, без да обидя някого?

В стаята се възцари мълчание. Доста странно, още повече че там се намираха деветима що-годе зрели хора.

— Извинете — огледа се Роберт. — Май попрекавих с виното. Извинявай, мамо.

— Не те разбирам — бодро отвърна Розмари. — Няма за какво да се извиняваш. Сега ще донеса чай и кафе.

Отиде в кухнята. Ева — най-голямото й и най-възпитано дете — я последва.

— Мамка му, Роберт — театрално прошепна Кристина. — Защо ти трябваше да приказваш такива глупости?

Брат й сви рамене с печален вид и отпи от бирата. После понечи да каже нещо, да обясни, но възможността му се изплъзна и той се осмели да отвори уста чак след час:

— Навярно очаквате от мен някакво обяснение.

Изпи предпоследните скъпоценни капки от бутилката с „Лафройг“, която уж трябваше да стигне за половин година. Е, все пак

мъжете си поделиха уискито по братски, без да броят Хенрик и Кристофер. Кристина пиеше червено вино, Ева — зелен чай. Розмари отиде да мие чинии, а Келвин спеше. Стана единайсет и половина. „Време с да започне решителната битка“ — помисли си Кристина.

— Или извинение — додаде Роберт.

Последва секунда мълчание, продължило сякаш цяла вечност.

— Нищо не очакваме, Роберт — увери го Кристина. — Ето, пийни си от моето вино, Хенрик.

— Наистина не очакваме нищо — потвърди категорично и Ева, но малко позакъснялата ѝ реакция подкопа убедителността на думите ѝ. — Остави миналото там, където си е. Единственият му смисъл е да осъзнаем колко важно е да се научим да забравяме. И да се надяваме, че и другите го умеят. Нали?

Ева се огледа за подкрепа, но само Якоб Вилниус реагира, и то с леко свиване на раменете. Затова смени темата:

— Татко, сигурен ли си, че утре няма да се отбият гости? Хенрик, пи достатъчно.

— Какво значи сигурен? — промърмори Карл-Ерик. — За всеки случай Розмари е подготвила три резервни торти и пет килограма кафе. Ако някой се отбие, ще е преди обяд. Ще ви моля само да не се появявате.

— Откъде знаеш, че ще дойдат преди обяд? — учуди се Кристина.

— Нали го написах в обявлението във вестника — обясни с прозявка Карл-Ерик. — „Молим да не ни безпокоите с посещения. Заминаваме в един.“

— Това е направо гениално! — възкликна Якоб Вилниус и вдигна чашата си с последните капки от изисканото уиски. — Ако това питие ти допада, препоръчвам ти да си купиш от Гибралтар. Нали ще живеете наблизко. Никъде в Европа алкохолът не е толкова евтин.

— Нима? — равнодушно попита Карл-Ерик. — Мдам, ще разполагаме с дванайсет-петнайсет кубика, както споменах.

— Значи, никой не очаква обяснение от мен? — подхвана отново Роберт и огледа присъстващите. — Струва ми се, че усещам известно напрежение.

Кристина се подпря на коляното на Хенрик и се изправи.

— Роберт, ела да поизлезем.

— С удоволствие. И без това ми се пуши.

Двамата излязоха. Сънят натежа върху клепачите на останалите в стаята. Карл-Ерик се прозя отново, а Лейф Грунт се почеса по тила.

— Май стана време за лягане — заключи Якоб Вилниус. — Ще се кача да приготвя Келвин. И утре е ден.

— Какво е положението в хотела? — поинтересува се неочаквано Ева. — Влизала съм преди години.

— Никога не си отсядала там, нали? — обади се Розмари. — Някой иска ли сандвич или плод?

— Не, маменце — отвърна Ева. — По мое време хотелът не се ползваше с добро име.

— Обстановката ми направи отлично впечатление — увери я Якоб Вилниус. — Нито следа от проститутки и хлебарки. Но не се знае какво става нощем.

— Плодове? — повтори Розмари с леко безсилие в гласа. — Сандвичи? Кой иска?

— Не чу ли, че всички са сити, гълъбице моя? — напомни съпругът ѝ. — Ако нямате нищо против, изгубеното поколение възнамерява да се оттегли, а вие стойте колкото ви е приятно.

— Къде отидоха Роберт и Кристина? — попита Розмари.

— Навън, да обсъждат морални дилеми и да пушат — отвърна Лейф Грунт. — Ева-Беба, няма ли и ние да си лягаме? Утре ще ставам рано да пея на една красавица.

— Кристина пуши ли? — изненада се Розмари. — Изобщо не съм...

— Не, тя само обсъжда моралните дилеми — уточни Лейф. — Лека нощ, чеда на човешкия род.

— Не, Якоб. Ще поостана още. Искам да поговоря с роднините си. Странно ли ти се струва?

Кристина се надяваше съпругът ѝ да покаже поне недоволство, но той не го направи. „Използва възможността да изкупи вината си за закуската в сряда с онзи американски магнат“, съобрази тя. Явно нейната прищявка бе добре дошла за Якоб. Кристина се ядоса. „Да бях го оставила сам да търси начин да замаже гафовете си.“

— Добре — съгласи се Якоб. — С Келвин ще вземем такси до хотела. Ти се прибери, когато пожелаеш.

— Сигурно след час — отвърна тя. — Ще си дойда пеш за десет минути.

— Не подценявай опасностите на малкия град — предупреди я той.

„Не подценявам нищо — помисли си Кристина. — Точно там е проблемът.“

В дванайсет и петнайсет възрастната двойка — изгубеното поколение — се отдаде на почивка. Или поне се затвори в спалнята си. Ева Хермансон Грунт и магазинният управител Лейф Грунт също се оттеглиха — в моминската стая на Ева.

Якоб и Келвин Вилниус отпътуваха към хотела с такси.

На долния етаж останаха Роберт, Кристина, Хенрик и Кристофер. Кристина погледна часовника.

— Още половин час — отсече тя. — Иначе как ще ми чете конско.

— Уф — изсумтя Хенрик.

— Сигурно — отвърна Кристофер. — Но човек трябва да се научи да го понася.

— Поставката за вино ми се видя претоварена — обади се Роберт. — Да я облекча ли?

Излезе, без да изчака отговор, и се върна след десет секунди с бутилка „Валполичела“.

— Разкажи ни за Упсала — помоли Кристина и се премести поблизо до Хенрик.

Предложението ѝ беше съвсем невинно, но за голяма изненада тя забеляза как в очите му за миг блеснаха сълзи. Явно нито Роберт, нито Кристофер обърнаха внимание, но за Кристина не остана съмнение: вътрешни терзания разкъсваха душата на по-големия ѝ племенник.

---

[1] Хасе и Таге — Хасе Алфредсон (р. 1931) и Таге Даниелсон (1928–1985) — шведски писатели, сценаристи и комици. — Бел.прев. ↑

[2] Йоста Кнютсон (1908–1973) — шведски радиоводещ, преводач и автор на детски книги. — Бел.прев. ↑

[3] Ленарт Хюланд (1919–1993) — шведски журналист, радио- и телевизионен водещ. — Бел.прев. ↑

[4] Моника Сетерлунд (1937–2005) — шведска джаз певица и актриса, изпълнителка и на шлагери. — Бел.прев. ↑

Кристофер намери телефона на брат си, скрит под възглавницата. „Ха!“ — каза си той.

Защо, по дяволите, си каза „Ха!“?

Виеше му се свят. Стана дванайсет и половина. Кристофер бе изпил две чаши вино и макар другите да не забелязаха, се чувстваше силно замаян от алкохола. Явно затова реагираше толкова идиотски.

Долу останаха Кристина, Хенрик и Роберт. Кристина е хубава, пък и е негова кръстница. Ако майка му умре — или загине при трагични обстоятелства, както се изразяват по телевизията, — Кристофер се надяваше Кристина да я замести. „Леле! — помисли си той в същия идиотски дух. — Какво ли е усещането Кристина да ти е майка!“ Изведнъж в главата му пламна нажежена до червено мисъл: грешно е да желаш смъртта на родителите си. Ако има Господ, ще впише за вечни времена това прегрешение в сметката на Кристофер.

Момчето обаче не вярваше в Господ. А и имаше право да очаква майка му да прилича поне малко на красивата Кристина: нали все пак имаха сходни гени, аминокиселини и всякакви там наследствени глупости.

И Роберт имаше сходни гени. Приличаше малко на Кристина, но изглеждаше по-тъжен. Като пълен нещастник. И как иначе, все пак е лъскал бастуна пред очите на милион зрители!

Тази вечер не обсъждаха случката. Сякаш искаха да я погребат в миналото и всячески се стараеха да избягват темата за разразилия се скандал. Кристофер, разбира се, не беше гледал това предаване — в дома на семейство Грунт на улица „Стокрусвеген“ в Сундсвал такива простотии не се гледаха — и слава богу, да, слава богу, благоразумно бе послушал майка си и не се бе хвалил пред съучениците си, че вуйчо му участва във „Fucking Island“. Понякога мама Ева — дължеше й това признание — се оказваше права.

Мобилният на Хенрик беше включен и не се наложи да въвежда парола. „Чудесно — зарадва се Кристофер. — Май алкохолът ми вдъхна кураж. Кой да предположи, че нещата ще се развият така в тази

воняща бърлога? Ей сега ще изпратя на Линда предизвикателен есемес. Дяволите да ме вземат, ако не го направя!“

Първо го формулира наум. Справи се бързо. Думите се лееха елегантно като течаща вода: „Здравей, Линда. Желая те. Искаш ли да си разменим коледни подаръци? Ела до лавката на Биргер в девет в четвъртък вечерта.“

Звучеше оригинално. Направо неустоимо.

„Не ми отговаряй, този телефон е на брат ми. Просто ела. Кристофер“

Усмихна се. Дали не е прекалено смело да ѝ напише, че я желае? Не, никак даже, мацки като Линда си падат точно по такива дръзки реплики. Само не бива да се страхува. Кристофер цял живот действаше прекалено плахо, именно това беше проблемът. Продължава ли по същия начин, никога няма да разбере... какво е да докосваш женска утроба.

Натисна едно копче и екранът светна. *Ново съобщение*, пишеше там.

С други думи — ново съобщение за Хенрик. „Хм — помисли си Кристофер. — Дали да не... Защо пък не?“ Достатъчно е само да натисне „прочети“. Хенрик няма да разбере. Освен това Кристофер ще изтрие копието от есемеса си в „изпратени“ и ще заличи следите си. Ще прочете съобщението на брат си за няколко секунди. Дали е от Йени? Сигурно му пише някакви мръсотии... Кристофер се питаше дали Хенрик спи с нея. Сигурно. Какво друго да прави в Упсала? Купонясва и чука мацки. Само в неделя учи по малко, за да не изостава съвсем. На Кристофер много му се щеше да се уреди и той в такава среда. Да можеше да прескочи четири-пет години... ох, пак тези мисли за прескачането. „Край — реши той. — Ще мисля само за Линда Гранберг. Тук и сега.“ Е, по-скоро до лавката на Биргер в четвъртък. Кристофер погледна часовника на дисплея: 00:46. *Прочети?* Избра опцията.

„Хенрик, принце мой. Желая те. Обгръщам тялото ти с ръце. Прониквам в теб насън. Й.“

Прочете краткия текст три пъти. Какво по... *Прониквам в теб?* Какво означава това? Дали... дали иска да каже, че прониква в сънищата му? Не, невъзможно, авторът по-скоро бе вложил друго значение. Й. сигурно е съкратено от Йени. Но защо му пише, че...? Кристофер се зачуди дали пък не е пропуснал да се осведоми за някоя по-особена сексуална поза. Но как би проникнала жена в мъж? За скромните си четиринайсет години той не беше гледал много порнофилми, но не беше и съвсем бос в тази област. Знаеше как изглежда половият орган на жената от всевъзможни перспективи и под различен ъгъл. За каквото обаче и да го използва човек, няма как да проникне с него в нещо друго. Всъщност ставаше точно обратното.

И как би могъл човек да проникне в Хен...?

„Божичко! Ами ако... Това прилича на...“

За секунда в съзнанието му остана само бяло петно. После Кристофер се опомни и реши да разбере какво означава всичко това. Бързо, още преди да си е задал въпроса наум, запомни номера, от който бе изпратено странното съобщение, и влезе в указателя на телефона. Започна да преглежда номерата от началото. Хенрик — също като него — явно записваше само малкото име на притежателя. Кристофер се прехвърли на буква Й. Ето! Очите му се разшириха от изненада. Не можеше да повярва.

Йенс — пишеше срещу номера.

„Значи такава била работата: Йени не съществува. Йени всъщност е Йенс.“ Хенрик не излизаше с чаровна студентка по медицина от Карлскупа, а с момче на име Йенс, което... което копнееше да си напъха члена в неговия задник!

Цял рояк противоречиви импулси атакуваха интоксикация мозък на Кристофер, но след като бурята поотмина, го напуши на смях.

Батко му е педал.

Супер-Хенрик се чука с момчета.

Най-малкото с едно: Йенс.

Какъв... какъв неочакван обрат! Да, точно така го възприе. Съвсем спонтанно в главата му се появи точно това определение за ситуацията: обрат! Кристофер осъзнаваше, че не е редно да мисли така, но въпреки това — за пръв път — се почувства, все едно... все едно намери доказателство, че брат му не е толкова съвършен, колкото изглежда. „Слава тебе, изобретателю на мобилните телефони! —

благослови го наум Кристофер Грунт. — Това променя изцяло положението! Откачена работа!“

Написа съобщение на Линда, изпрати го и изтри копието от телефона на Хенрик. После се върна на началния екран и пъкна телефона под възглавницата, където го бе скрил брат му.

Йенс!

Кристофер изгаси лампата от своята страна на скрина, но остави другата да свети. Обърна се към стената, загледа се в една от по-светлозелените вертикални линии и си помисли, че откритието му ще състари мама Ева и татко Лейф с десетина години.

За пръв път, откакто се помнеше, друг, а не Кристофер, създаваше проблеми.

Розмари Вундерлих Хермансон лежеше от своята страна на леглото със свити колене и гледаше червените цифри на часовника: 01:12. Карл-Ерик лежеше по гръб до нея. Розмари слушаше спокойното му, леко съскащо дишане, което бе слушала в продължение на четирийсет години. „Ако притисна възглавница върху устата му, ще спре ли да диша така?“ Нима става толкова лесно?

Едва ли. С възглавница можеш да удушиш дете или крехка девойка, но не и мъж. Ще се събуди и ще се бори. Освен това предстои рожденият му ден и той никога не би й простил, ако се опита да го убие точно в навечерието на 65-ата му годишнина.

Розмари прогони тази идея. 01:13. По-добре да се самоубие. Карл-Ерик обаче не би й простил, ако умре на големия ден. Какво да се прави. Налагаше се да стиска зъби още едно денонощие. Да изтърпи юбилея на Ева и на Карл-Ерик. Вместо черешката на тортата празникът щеше да се превърне в... в... дупка. Точно така. Откъде се взеха такива потискащи мисли у нея? Защо тези мрачни фантазии започнаха да я нападат все по-настъпателно ден след ден, нощ след нощ? Заради злощастното представяне на Роберт в онова предаване ли? Или по-скоро Роберт се явяваше катализатор на нещо друго? За пръв път през главата й минаваха такива мисли.

А Испания? Може би Испания я потапя в такава депресия. 01:14. А пенсионирането? Нима смисълът на живота й се изгуби само защото

се сбогува с работата си и престана да ходи при проклетите хлапета в училище?

Вечерта се превърна в скитане из долината на мъртвешките сенки. Розмари крепеше с усилие крехкото си душевно равновесие. На няколко пъти едва не запрати в стената чиниите и приборите и не се развика в изстъпление. Никой не забеляза как се чувства. Маменце това, маменце онова... по-вкусни малини не сме яли... Сякаш за да размразиш дълбоко замразени малини се изисква някакво умение. Цяла вечер Розмари сервира, прибира, ми чинии и повтаря подкани, свързани с храната, от заучен сценарий — безнадеждно стар и изтъркан. Никой дори не забеляза, че тя разиграва театър. Розмари метна въдица в дълбините на душата си с надеждата да улови някоя подходяща умна реплика или топли чувства към децата, внуците и зетьовете си, но стръвта се олюля на отпуснатата корда и се изгуби в дупката. 01:15. Келвин ѝ се струваше странно, самовглъбено дете. Питаше се дали е здрав. Вероятно страда от аутизъм или от синдрома на Аспергер. Всъщност това не е ли едно и също? Малкият само от време на време изплюваше по някоя дума, която звучеше неприлично.

„Ако бях на двайсет и ме принудеха да избира с кого да живея на пуст остров — замисли се Розмари, — сигурно щях да се спра на Лейф, при условие че ми е връстник, разбира се.“ Решението ѝ изненада и самата нея, но тя избра Лейф, защото той не беше вълк в овча кожа. Повече приличаше на прасе в свинска кожа, но на добродушно прасе. Общуването с него не я натоварваше. „Ева извади късмет. Цял живот ще си мисли, че е избрала мъж под нивото си, докато всъщност изтегли печелившия билет от лотарията. Надута патка! — помисли си Розмари с внезапно избухнало озлобление. — Трябваше да те наречем Карл-Ева!“ Тази идея я развесели. Запита се дали между баща и дъщеря има други разлики, освен четвърт век. Неразделни като кал и слама, дявол да го вземе! 01:16. Двете момчета ѝ се сториха потиснати. Особено по-малкият, Кристофер. Той от раждането си раснесе в сянката на великолепия си брат. Да, Хенрик се вписваше идеално в родовата ос Карл-Ерик и Карл-Ева. Карл-Хенрик. Оставаше само и той да е роден в същия ден като тях. Розмари се надяваше фактът, че Хенрик се бе родил, без да е планиран, да спаси внука ѝ от приликата с дядо му и майка му.

Розмари не разбираше какво е намерила Кристина у Якоб Вилниус. Власт, успех, зрялост? Фалшиво обаяние и престорена самоувереност? Колкото и да не искаше да го съди наум, тя непрекъснато виждаше у него нещо водно, прозрачно и нагаждаческо. „Защо, по дяволите, се тормозя да ги анализирам? Изобщо не ме е еня за тях... Макар че Роберт и Кристина приличат повече на мен, отколкото на Карл-Ерик — мислите й упорито продължаваха своя ход, все едно бе изгубила способността да ги управлява. — С всяка изминала година приликата става все по-очевидна. Дали в прегръдката на Кристина долових нежност? Опит безмълвно да ми покаже желание да се сдобрим и да постигнем съгласие? Основата е положена, но още е много крехка, за да говорим за думи и дела. И все пак рано или късно отношенията ни ще се подобрят. Само дано Кристина устои на житейските изпитания. Само дано не се пречупи като Роберт.“ Розмари преплете пръсти над капачките на коленете си и се помоли на Господ, в когото от време на време вярваше, но по-често — не, Роберт да не стане наркоман. Докато онова скандално предаване течеше, той непрекъснато се разхождаше мъртвопийан из острова. Тази вечер пак прекали с алкохола. „Боже — зашепна тя, — закриляй децата ми... поне по-малките, голямата ще се оправи сама... пази ги от всички злини, които ги пресрещат по житейския им път; а мен опази от мен самата. А сега ми позволи да поспя поне малко и да издържа още денонощие и половина. Ако в сряда следобед се озова в болница, няма значение — все едно ми е дали ще изгубя тялото, или душата си. Даже би било чудесно. Стана един и осемнайсет, най-добре да стана и да изпия две хапчета за сън. Отдавна трябваше да го направя, преди мозъкът ми да заври. Преди дупката да го е погълнала. Преди... Ненавиждам тези нощи. Наистина! Напоследък нощите станаха по-ужасни и от дните.“

— Излизам — обяви Роберт. — Имам нужда да се поразтъпча и да изпуша две-три цигари. Защо всичко трябва да е толкова трудно?

— Кое по-точно? — попита Кристина и наля още вино в чашите — нейната и на Хенрик — от втората бутилка, която Роберт бе донесъл.

Няколко капки паднаха върху покривката. „Божичко, вече съм пияна — помисли си тя. — Изпивам тази чаша и край.“ Но алкохолът подобри настроението ѝ. Кристина си спомни, че не се е напивала, откакто забременя с Келвин, тоест от две години... не, повече... от две и половина. Странно, усещането ѝ се струваше напълно непознато. Интересно, че се случи точно тази вечер.

— Имах предвид прибирането в бащиния дом — поясни Роберт. — Цялото това проклето семейно мочурище... Не говоря за теб, Хенрик. Знаеш за кого става дума, нали, Кристина?

— Да, разбира се. Спомняш ли си „Моето семейство“?

Роберт се изсмя. Истинска класика! През 1983-та — Ева беше на осемнайсет и завършваше гимназия, а Роберт — на тринайсет — деветгодишната Кристина, тогава в трети клас, получи задача да напише съчинение на тема „Моето семейство“.

Моето семейство е затвор. Татко е директорът на затвора. Мама е готвачка. Сестра ми Ева, която напоследък заприлича на свиня и всички дънки ѝ отесняха, е надзирател. Затворниците сме двамата с брат ми Роберт. Невинни сме, но сме осъдени да не излезем оттук до живот.

Всеки ден ни разрешават да ходим в друг затвор — училището в Шумлинге. Там живеят много други затворници като нас и ги пазят надзиратели. Малко по-забавно е, защото надзирателите не са толкова строги.

Татко — директорът на затвора — е голям злодей и винаги носи вратовръзка, освен в неделя — тогава ходи с леко разкопчана риза. Мама — готвачката — се бои от него и винаги прави каквото ѝ каже. Ние, децата, също му се подчиняваме, защото иначе ни бие с голям бастун, от който стърчат гвоздеи.

Сестра ми — надзирателката — му се подмазва. Тя също е много зла. Държи се мило само когато аз или брат ми имаме рожден ден.

Щом с Роберт пораснем ще избягаме и ще подадем жалба срещу семейството ни в Агенцията за закрила на детето. Кралят и кралица Силвия помагат на нещастни

деца като нас. Кралят ще възседне бялото си магаре и ще застреля мама, татко и Ева. Така ще ни освободи — мен и Роберт — и вече няма да гнием в затвора. Ще заживеем щастливо до края на дните си.

Ето така ще стане.

Съчинението на Кристина предизвика скандал в училище. По онова време, в средата на осемдесетте, училищни психолози и педагози в цяла Швеция хукнаха на семинари за скритата престъпност срещу деца. По неофициални данни във всеки клас специалистите, стига да се задълбочат, щели да открият поне два случая на кръвосмешение и най-малко три малтретирани деца. Затова училищният педагог повика цялото семейство Хермансон. Срещата се състоя в кабинета му с пастелни стени. В началото учителката на Кристина — едра двайсет и пет годишна мъжкарана от района около Ландскруна, която впоследствие се отказа от учителската кариера и стана първата жена в Швеция, отдала се на обезвреждането на морски мини — прочете писмената ѝ работа.

Мама Розмари припадна. Очите на татко Карл-Ерик Честния човек и Отличен педагог започнаха да гледат в различни посоки, а той — да пелтечи. Ева спаси ситуацията, като се разсмя гръмогласно, прегърна малката си сестра и каза, че през целия си живот не е чувала по-голяма глупост.

Кристина си призна, че докато пишела съчинението, била сърдита, защото не ѝ разрешили да гледа предаване по телевизията за масови убийци и изнасилвачи в Ню Йорк, и затова преувеличила доста.

Роберт изобщо не успя да вземе думата, но след като мама Розмари дойде на себе си, нещата се оправиха. Педагогът изглеждаше доволен, директорът — също, а бъдещият водолаз-взривчик — доволна, доколкото ѝ позволяваха интелектуалните заложи, защото точно в това отношение беше малко оцетена. Карл-Ерик престана да пелтечи, но проблемите с очите отминаха едва след няколко дни. Лекарите се съмняваха дали не е получил лек мозъчен кръвоизлив.

— Кристина, доста добре беше напипала болните места — похвали я Роберт. — Излизам. Ще се видим утре. Лягайте си, стана

късно.

— След малко — отвърна Кристина.

— Да, и аз лягам след малко — включи се и Хенрик.

В един и пет слезе на площада. „Колко е приятно — помисли си той. — В това забравено от бога място по това време на денонощието не се вижда жива душа. Няма от кого да се притеснявам, докато скитам из тъмната нощ...“

И въпреки спокойствието, в душата му се промъкна познато усещане, когато спря пред мрачния вход на киното и се огледа. Мокро одеяло. Въздухът не му достига. Този отрязък от вечността представляваше оста, около която се въртеше животът му през първите двайсет години. Нищо чудно, че бе пострадал и пропаднал.

Замириса му на самосъжаление. И как иначе? Душевните корабкрушенци винаги обвиняват обстоятелствата през детството си за вътрешната пустош в зрелия си живот. Нищо ново под слънцето. Човек не избира къде да се роди, но има право да се научи как да се изправя. Изчисли, че не се е прибирал къщи от година и половина. Запита се защо продължава да нарича това място свой дом. Нима този град — тази черна дупка — все още не е изгубил притегателната си сила? Вероятно всички хора изпитват такава привързаност към родното си място, независимо как изглежда. Важно е обаче да не му позволиш да те погълне. Да запазиш здравословна дистанция. Роберт запали цигара и тръгна по улицата към банята. Какво всъщност се случи с него на онзи паркинг? Какво? От паника не се умира, нали? Само от действия, извършени в състояние на паника. Или просто получи психически срив? Така ли се чувства човек по време на такъв срив? Роберт изгуби съзнание. Нима е възможно да припаднеш от психическо изтощение? Съвсем нелош защитен механизъм. Заспиваш и забравяш за света и за собственото си окаяно положение.

Цяла вечер не посмя да погледне в очите мама Розмари. Всъщност разговаря само с Кристина. Докато стояха навън, тя несъмнено съумя да намери точните думи: „Ти си свиня, Роберт, но въпреки това те обичам.“ Всички останали се опитаха да намерят нещо средно между „свинята“ и „любовта“, но само Кристина притежаваше таланта да обедини двете крайности и да плюе на половинчатостите.

Ето такава жена беше Пола: познаваше и гадостите, и красотата. Поквареният блясък на битието: уличницата и мадоната^[1]... В главата му бушуваха какви ли не мисли. Заради уискито и виното, разбира се. Роберт излезе на „Нора Кунгсвеген“, спря за малко и огледа красивата стара водна кула. Цилиндрична, иззидана от червено-кафяви тухли. Ех, да можеше да сринат до основи всички грозни водни кули в Швеция и на тяхно място да издигнат ето такива: с малки прозорци тук-там и с позеленял от досега с въздуха меден покрив. Нима е толкова странно? Животът би му се сторил по-поносим в свят с цилиндрични водни кули от кафявочервени тухли. Там би се почувствал у дома си.

С нова Пола, разбира се. Ето от това се нуждаеше. Нова връзка би го спасила. Какво пречи да срещне следващата си любима на Канарските острови? Ще замине там за три месеца. Сигурно гъмжи от необвързани жени. А докато търси своята половинка — едновременно мадона и уличница, — ще завърши стария си блестящ роман. Крайно време е: и за жената, и за книгата. Роберт си запали нова цигара и тръгна към църквата. „Утре ще погледна майка в очите — реши. — Ще ѝ кажа да не плаче за изтеклото семе... ох, по дяволите, време, за изтеклото време!.. и ще ѝ споделя намеренията си.“

Цяла вечер не се бе сецал за Жанет Андершон, но ето че пое по „фабрична“ и изведнъж се озова пред жилището ѝ. Номер 26, нали?

„Какво пък?“ — помисли си Роберт Хермансон.

Минаваше един и двайсет, ала кой бе казал, че Жанет непременно ще става рано на следващия ден? Роберт извади листчето с телефонния ѝ номер от портфейла си.

---

[1] „Мадоната и уличницата“ — документално предаване на шведската журналистка Мия Блумгрэн, обявено за най-доброто, излъчвано някога по Шведското национално радио. — Бел.прев. ↑

„Хенрик е хубаво момче — помисли си Кристина. — Само дано някога намери сили в даден момент да се опълчи на майка си. Защо обаче е толкова тъжен?“

— Щастлив ли си, Хенрик? — попита на глас тя.

Кристина можеше да му зададе този въпрос, защото му беше леля. И то не просто леля, а „любимата му свободомислеца леля“. Сам го бе измислил. Преди няколко години тя прекара две седмици с момчетата в Скаген. Ева и Лейф бяха наели огромна вила за цял месец, но Ева не успя да се освободи от конференции и задължения за повече от седмица, затова Кристина влезе в ролята на нейна заместничка. Тогава Хенрик беше на 12, а Кристофер — на 7.

— Знаеш ли какво си ти, Кристина? — обърна се към нея веднъж Хенрик, докато строяха пясъчен замък на плажа и пиеха кока-кола. — Ти си любимата ми свободомислеца леля!

И се притисна към нея с кокалестото си момчешко тяло, стискайки я в прегръдката си до задушаване. После тримата започнаха да се боричкат в пясъка и събориха замъка. Със задружни сили Хенрик и Кристофер повалиха леля си по гръб, започнаха да я целуват по пъпа и да я засипват с пясък, докато навън остана само главата ѝ.

„Сигурно сме си прекарвали чудесно — помисли си Кристина. — Или просто ми се струва така от дистанцията на времето.“

— Не знам — отвърна Хенрик. — Не, май не се чувствам особено щастлив.

— Личи ти. Нали знаеш, че ако искаш да споделиш нещо с мен, винаги ще те изслушам.

Той въртеше чашата в ръка. Изглеждаше леко подпийнал, ала това състояние едва ли му бе непознато. Не и след цял семестър в Упсала. Деветнайсетгодишен — тоест дванайсет години по-млад от нея. Кристина не би желала да се връща към тази възраст. Но в какво се състоеше проблемът при племенника ѝ? Дали се чувстваше самотен, без приятели? Тежко следване? Наркотици? Да не се е скарал с приятелката си? Ева спомена, че момичето следвало медицина.

— С изпитите ли си закъсал? — попита Кристина, за да го предразположи към откровен разговор.

— Още не съм се явявал — поклати глава Хенрик. — Сесията предстои.

— И през ваканцията ще трябва да залягаш над учебниците, а?

— Да, ваканцията ще се превърне в начало на сесията.

— Ясно. Но ще се справиш, нали? Ходил си на лекции и се ориентираш в материала, нали?

Той кимна. „Сигурно му звуча като пълна глупачка. Питам Супер-Хенрик дали ще си вземе изпитите!“

— Доволен ли си от специалността си?

— Да.

Не, обувката стиска другаде. „Пийни си още вино, миличък племеннико, и ще събереш смелост да ми кажеш какво ти тежи.“ Кристина вдигна шеговито чашата си и му намигна. Хенрик отпи от виното и я погледна по-оживено. Преценяваше я с очи. В продължение на няколко секунди видимо се разкъсваше между желанието да ѝ се довери и гласа, който го предупреждаваше да не го прави. Изведнъж младежът придоби вид на по-възрастен от крехките си деветнайсет години.

— Не мога да говоря за това — поклати глава той. — Извинявай. Просто не мога.

— Дори с мен? Дори през нощта?

Той не отговори.

— Е, добре, но ако става дума за нещо сериозно, намери с кого да го споделиш. Не го затваряй в себе си.

„Що за банален съвет! — ядоса се тя на себе си. — Говоря като училищна педагожка.“ Кристина го наблюдаваше. Свел поглед и преплел дългите си като на пианист пръсти, Хенрик мълчеше. Гъстият му тъмнокестеняв перчем падаше пред очите му и скриваше половината му лице. Кристина усещаше колко усилено разсъждава Хенрик в момента. Решението вероятно напираше между сърцето и гърлото му. Думите, вече оформени, сякаш щяха да изскочат след секунда. Кристина се питаше дали наистина долавя толкова ясно напрежението у Хенрик, или просто си въобразява, че той се колебае, защото така ѝ се иска. И все пак инстинктивно усещаше тя, идеалният момент бе настъпил. Не ѝ ли кажеше сега какво го мъчи, Хенрик щеше

да го заключи в себе си завинаги. „Искам да знам — помисли си Кристина. — Наистина харесвам това момче и ще го накарам да ми открие сърцето си. Ще ти помогна, Хенрик, нима не разбираш? Не съм твоя майка, но съм твоята «любима свободомислеща леля»“. Кристина обмисляше дали да не сложи ръка върху рамото му, но се отказа. В момента беше важно да не прекалява. Всяка непремерена намеса би нарушила крехкото равновесие и би запратила разговора в нежелана посока.

Кристина взе бутилката и доля чашите. Измина половин минута, а вероятно цяла. Мълчанието стана неловко. Реши, че алкохолът я е размекнал и само си въобразява разни неща, ала Хенрик се поизправи, отпи голяма глътка и я погледна храбро:

— Обратен съм, Кристина. Ето там е проблемът.

Роберт извади мобилния си телефон и изведнъж се разколеба.

Да се обади на напълно непозната жена в един и половина през нощта? Не е ли пълна лудост? Ами ако Жанет се окаже еднокрака, тежи сто и четирийсет килограма или зъбите ѝ са окапали заради злоупотреба с хероин?

Жанет Андершон...

От друга страна обаче, тя би могла да се окаже неговото спасение. Вероятно в момента го чака. Щом знае за двойния юбилей в семейство Хермансон, сигурно се досеща, че и Роберт ще се прибере в Шумлинге.

Защо пък да не...? Ех, да беше поне петък или събота вечер!

Роберт взе компромисно решение. Ще се поразходи до спортния комплекс и до гарата, за да се отдалечи малко от дома ѝ и от мисълта за нея. Ако по време на десетминутната разходка не се разколебае, ще ѝ звънне. Покани ли го, той ще има още десет минути да размисли, докато се връща към „фабрична“. Доволен от този съвсем несложен план, Роберт запали още една цигара и потрепери от студ. Добре, че си бе пийнал повечко. Така нямаше да замръзне.

Сви рамене и тръгна.

През ума ѝ потекоха първосигнални, разнопосочни мисли. Кристина отпи малко вино и се помъчи да не реагира. Нещо ѝ подсказваше, че е важно да не издава отношението си, защото има поне сто вида погрешни реакции. Не ѝ хрумна нищо спонтанно. Дори тя се изненада. Не се появи чувство, което да облече в неподправени и искрени думи. Хенрик очевидно се измъчваше — и от посоката, която е взела сексуалността му, и от разкриването ѝ; Кристина не успя да прецени кое го потиска повече. Хенрик мълчеше с напрегнат вид. Облегна се назад, склучи ръце на тила си и впери очи в тавана. Явно не искаше да я поглежда. Тя прерови и отхвърли набързо целия си арсенал от разумни и изключително досадни клишета: „Това не е причина да си нещастен.“; „Всички изпитват по-слабо или по-силно влечение към собствения пол.“; „Сексуалното ти развитие още не е приключило.“; „Е, и какво от това?“. Кристина се помъчи да си даде ясна сметка какво изпитва и мисли. Все ще ѝ хрумне нещо, стига да се поотпусне малко.

Накрая наистина успя:

— Не си.

— Какво?

— Казах, че не си обратен.

Той свали ръце от тила си, наведе се напред и подиря лакти върху коленете си.

— Чух те. Какви са тези глупости? Да не мислиш, че не знам какво...?

— Според мен не знаеш.

— А ти откъде си толкова сигурна? Честно казано, очаквах друга реакция — в гласа му се прокрадна остра нотка.

Кристина го погледна право в очите за секунда.

— Каква реакция очакваше?

— А?

— Каква реакция очакваше?

— Не знам. Не такава.

— Защо моята реакция е толкова важна?

— Не знам — сви рамене той и се поотпусна. — Не, не е толкова важна. Все едно, поне вече ти казах, че съм обратен.

Тя поклати глава и му се усмихна. Премести се малко по-близо до него и го погали по ръката.

— Хенрик, изслушай ме. Имам много приятели, които са хомосексуалисти. Наясно съм с причините да минат на другия фронт, но ти нямаш нищо общо с тях. Може да си имал хомоеротични преживявания, ала това не те прави автоматично гей. Аз, например... — тя спря, но сметна, че няма място за колебание, и продължи: — Аз например съм имала интимни контакти с няколко жени през живота си. Хареса ми, но бързо осъзнах кой пол ме привлича много по-силно.

— Нима си била лесбийка? — попита Хенрик с широко отворени очи.

— Просто съм опитвала и с жени. Вероятно ти също имаш опит с мъже.

— Виж ти! — Хенрик отпи от виното. — Изобщо не съм предполагал.

— Докато учеше в гимназията, нали ходеше с някакво момиче... Хана или нещо подобно?

— Да, после имах и друга приятелка, но нищо не се получи.

— Спа ли с тях?

— Да. Ако изобщо може да се нарече така — засмя се иронично той.

В смеха му обаче се прокрадна нещо добродушно. Кристина се наведе по-близо към него.

— И понеже нещата с някакво момче от Упсала са се получили по-добре, си решил, че си гей?

— Ами...

— Много хора са бисексуални. Постепенно сексуалната ти ориентация изкристализира и насочваш предпочитанията си към единия пол. Съвсем просто е. Все едно си избираш професия... или кола. Не ти трябва и „Бугати“, и „Ролс Ройс“.

— „Бугати“ и „Ролс Ройс“...?

Хенрик пак се разсмя, но спря веднага. Тъгата отново го връхлетя и той погледна колебливо, но отблизо леля си.

— Кристина, аз наистина съм гей. Благодаря ти, задето се опитваш да превържеш раната ми, но това не променя фактите.

Кристина го изгледа настойчиво. Изминаха пет секунди. Нещо се случи. Стори ѝ се странно да гледа толкова отблизо сините очи на племенника си. След още няколко секунди стаята сякаш изгуби

формата и съдържанието си и над тях двамата се спусна стъклен купол, своеобразен кувьоз. И изведнъж всичко наоколо се преобрази.

„Това е само начин да направя замайването от алкохола по-приятно“ — опита се да се убеди тя и каза:

— Сложи ръката си върху гърдата ми, Хенрик.

Той се поколеба, но не помръдна.

— Хайде, не нося сутиен. Пипни я.

Той се подчини и сложи ръка върху блузата ѝ. После пъкна ръката си вътре. Допирът му беше внимателен и нежен. Зърното ѝ веднага се втвърди.

— Какво усещаш?

Той не отговори. Ръката му потрепери. Дали не потрепери самата Кристина? „Защо да спирам дотук? — запита се тя наум. — Защо да оставя нещата недовършени?“ Кристина посегна към члена му и усети как той набъбва. „Какво правиш? — изкрещя вътрешният ѝ глас. — Какви, по дяволите, ги вършиш?“

Кристина го игнорира.

— Имам две гърди — прошепна тя. — Продължавай.

Той отново се подчини. Тя разкопча дънките му, пъкна ръка вътре и обгърна члена му в дланта си.

— Какво усещаш?

Хенрик преглътна, без да я изпуска от очи. Сякаш помежду им бе опъната нишка, по която се осъществяваше връзката. Хенрик погали гърдите ѝ. Тя смъкна боксерките му под тестисите и внимателно започна да движи ръката си нагоре-надолу. Той отвори уста и задиша тежко.

— Господи — простена и затвори очи.

— Да — прошепна Кристина. — Прав си: господи.

Роберт реши да обиколи целия комплекс, потънал в нощен мрак, и чак след това да се обади по телефона. Последна възможност да се откаже. Заваля слаб, но мразовит дъжд и покри лицето и косата му със студена ципа. Той обаче не усещаше студа. През последните петнайсет минути не бе видял нито един човек. Покрай него минаха само два автомобила, а откъм църквата изскочи улична котка.

— По-самотен няма как да стана — промърмори той, когато стигна пак до главния вход към комплекса.

Тази мисъл му подежда някак успокоително, все едно най-сетне бе стигнал до дъното, и то по време на самотна разходка из Шумлинге през мразовита декемврийска нощ. Извади мобилния си телефон. Повдигна капачето и видя, че е станало два без девет.

Спря, пое си дълбоко дъх и запали цигара. В кутията бяха останали само две. Набра номера.

Тя вдигна след три сигнала:

— Ало?

— Жанет?

— Да.

Звучеше сънливо, но Роберт си даваше сметка, че това не може да се прецени еднозначно. Някои хора говорят насън удивително бодро и отчетливо. Гласът ѝ му се стори малко хрипкав, но същевременно нежен. Допадна му. За секунда в главата му се появи идиотската реплика „I’m your long lost lover and there’s snow on my hair“^[1].

Роберт съумя да се откъсне от това изречение, хрумнало му кой знае защо, и продължи:

— Извинявай. Обажда се Роберт. Роберт Хермансон. Знам, че е късно, но не успях да заспя. Искан да те питам дали все още...?

— Ела — просто каза тя. — Чакам те.

— Не искам да...

— Ела — повтори Жанет. — Поканих те по мое желание, а и още не съм заспала. Знаеш къде живея, нали?

— Да — кимна Роберт. — На „Фабрична“ 26. Има ли код?

— Деветнайсет петдесет и осем. Къде се намиращ в момента?

— До спортния комплекс.

— До спортния комплекс ли? Какво правиш там посред нощ?

— Реших да се поразходя. И се сетих за теб.

— Радвам се. Значи, ще дойдеш до десетина минути. Ще направя чай. Или предпочиташ чаша вино?

— По-добре чай...

— Дадено. А може да пийнем и чай, и вино. Чакам те, Роберт. Деветнайсет петдесет и осем.

Затвори. Гласът ѝ остана да кънти в главата му. Изведнъж му се стори смътно познат. Прибра телефона в джоба на якето си, изхвърли

наполовина изпушената цигара и тръгна към „Фабрична“.

Под роклята носеше само бикини и нямаше нищо друго за смъкване. Ала когато ръката му се плъзна към най-чувствителното ѝ място, тя го спря.

— Трябва да внимаваме, Хенрик — прошепна тя в ухото му. — Не бива да нараняваме останалите.

— Мхм?

— Но ако искаш, ще стигна до края. Надявам се, забелязваш, че съм жена?

— И още как — призна той с дрезгав глас. — Не мога да спра дотук.

Тя го отблъсна леко, повдигна бикините и оправи роклята си. Махалото на часовника удари два пъти и напомни недвусмислено за съществуването на външния свят. На света не съществуваха само те двамата и диванът. Кристина си спомни за множеството отношения и обстоятелства, които Хенрик и тя не можеха да пренебрегнат с лека ръка.

— Утре вечер — прошепна тя. — Якоб ще замине за Стокхолм. Ако искаш, ще те чакам в хотела.

— Но... — подхвана Хенрик. — Как ще...?

— Келвин спи непробудно — увери го Кристина. — Няма да ни усети. Не се притеснявай... Искам да те понауча на някои неща, преди да приключим. Ще ти покажа най-приятната част.

— Боже мой — Хенрик я гледаше втренчено. — Не разбирам...

— Какво?

— Направо не мога да повярвам, че това сме ние двамата с теб, Кристина. Коя е най-приятната част?

— Способността да забавяш акта; сладкото удоволствие от отлагането. Сега обаче трябва да се разделим. Време е да се връщам в хотела.

— Кристина, аз...

Сложи показалец върху устните му и той млъкна. Целуна дланите му и се изправи. Олюля се, защото кръвта слезе в краката ѝ, но се окопоти бързо.

— Не ме изпращай. Ще се видим утре.

Дъждовните капки падаха нагъсто. Сякаш отгоре се точеше течен мек мъх. Съпроводи я по цялото протежение на пустата улица. Кристина изпитваше благодарност към този хладен и упорит дъжд. Сред хилядите мисли и чувства, които я разкъсваха, се избистриха две подозрения: утре вечер наистина ще го направим; това няма да приключи добре.

А докато се промъкваше по коридора към стаята си на първия етаж на хотела, в нея заговори и трети, чужд глас: племенникът ми ме възбуди толкова, че сега трябва да събудя мъжа си и да се любя с него.

Минаваше два и двайсет, ала това не я спря.

---

[1] I'm your long lost lover and there's snow on my hair (англ.) — Аз съм отдавна изгубеният ти любим, а по главата ми се сипе сняг. — Бел.прев. ↑

Карл-Ерик Хермансон се събуди в четири без двајсет заради щракване в главата.

Случваше му се за пръв път: и да се събуди посред нощ, и да чуе щракване в главата си. Обикновено — и в работни, и в почивни дни — спеше непробудно и спокойно. Работни дни вече не му предстояха. Само почивни. Този факт беше, така да се каже, безспорен. Житейска промяна, която следваше да приеме.

Никога повече Карл-Ерик няма да извади трискоростния си велосипед от гаража и няма да измине с него хиляда триста и петдесетте метра до училището. Никога повече няма да извади от сакото си с елегантно и ловко движение връзката с ключове, да пъхне един от тях в ключалката и да покани ленивата дружинка да влиза в стая 112. Никога повече няма да цитира по памет речта, която Марк Антоний изнесъл пред народа на 15 март 44 г. пр. Хр.

Само почивни дни. Безкрайност от сутрини, в които ще може да се излежава в леглото, колкото си иска, а после да посвещава дните си, на каквото пожелае. Ето това бе неговата награда; сладки дни след цял живот, изпълнен с много труд и постоянно променящи се учебни планове. Но защо се събуди в четири без двајсет през нощта? Защо чу щракване в главата си? Долавяше и леко бръмчене. Дали не идваше от радиатора под прозореца от страната на Розмари? Сигурно пак го бе включила тайно.

И все пак усещаше, че нещо се е случило. В гърдите му напираше безпокойство. Пулсираше и го напрягаше. Без да мърда, Карл-Ерик се помъчи да си даде сметка за причината. Не чете ли някъде, че повечето хора умират... точно в този час — между три и четири сутринта? По това време пламъкът на живота угасва най-често, защото гори най-слабо. Да, положително го бе прочел някъде. Да не би...?

Карл-Ерик Хермансон седна в леглото. Усети леко замайване, преди кръвта да насити мозъка му с кислород, но после, слава богу, се почувства напълно здрав. Да, точно така, здрав като камък.

Едва когато праметна краката си над ръба на леглото и отново се отпусна върху меката влакнеста завивка, Карл-Ерик се сети какъв ден предстои: сто и пет годишният юбилей.

Шейсет и пет години навършва той, а Ева става на четирийсет.

Тази мисъл събуди още десет хиляди: Естепона, Розмари, напуканата пета на левия му крак. Все едно, в Андалусия петите му няма да се напукват. *Muу bien. Уиски. Уиски?* Ами да, онова прехвалено уиски, което мъжът на Кристина домъкна. Карл-Ерик още усещаше вкуса му по небцето си. В ума му се появи и Лундгрен от банката. И той се появи. Ето за това трябва да мисли Карл-Ерик. За документите, които ще подпишат в сряда следобед — тоест утре — и за онова надуто семейство, дето се кани да се нанесе в къщата им. Карл-Ерик беше готов да се закълне, че нито мъжът, нито жената могат да назоват трима министри или двама шведски изобретатели със значим принос за индустриалното развитие през осемнайсети и деветнайсети век. Кретени. Карл-Ерик чакаше с нетърпение да напусне тази лишена от история страна. Сигурно ще се почувства чудесно. Забрави как се казваше семейство Надувки. Все едно. Какво значение има?

Роберт...

Роберт. Не, няма да мисли за него. Розмари? Без коментар. Не, ще се върне към наскоро появилата се цепнатина в петата, която ще изчезне още щом стъпи върху червената земя на Испания... Цепнатината, не петата. Какво му става? Карл-Ерик Хермансон винаги е бил толкова подреден в мислите си. Пак се прехвърли на Роберт.

Стига! „По това време на нощта мислите ми приемат различна структура“ — даде си сметка той, малко изненадан, седна на ръба на леглото и се загледа в картина на замъка в Йоревру — награда от състезание по решаване на кръстословици, което Карл-Ерик бе спечелил през 1977-а. Розмари не искаше да я окачи, но понеже той ѝ обясни каква извънредно важна роля е изиграл замъкът в историята на Швеция, тя, разбира се, отстъпи.

И пак Роберт. Добре де, добре. Блудният син; беше решил да проведе с него сериозен разговор още снощи — за да се отърве от неприятното задължение, — но не намери удобен случай. Прекалено много хора и прекалено много обстоятелства. И уиски. Следователно трябва да проведе разговора днес. Възможно най-скоро. При всички

случаи, преди да седнат на празничната трапеза. Някои неща просто не могат да се избегнат.

Разговор между Бащата и сина. Голямо „Б“ и малко „с“, точно така си ги представяше, написани печатно. Странно, но дори в това бе закодиран някакъв смисъл. Разговор всъщност не беше точната дума, защото общуването помежду им не биваше в никакъв случай да се превръща в диалог. Карл-Ерик целеше да изясни принципното положение на нещата, което... умът му блокира, но после пак продължи... което беше трагично.

По-зле нямаше как да стане. Точно това възнамеряваше да каже на сина си. „Трагично“ е добре подбрана дума. Струва му се отвратително дори да говори за онази случка. Клеймото, което Роберт бе лепнал върху семейството си, оставаше за цял живот... не, не искам да слушам никакви извинения и обяснения! Постъпката ти не може да се погледне по друг начин. Не, с майка ти никога не сме имали намерение да напускаме страната, но след случилото се не ни остана никакъв изход. Не виждаме друго решение.

Позор, Роберт — ето така щеше да се изрази — навлече ни позор и ни принуди да живеем с него. Не желая повече да обсъждам този случай.

Този *въпрос*? Не звучи ли по-добре? Не, случай е по-подходяща дума. *Въпрос* е твърде... е, все едно.

Стана от леглото и отиде в банята. Седна на тоалетната чиния и се изпика. Повече от десет години сутрин се облекчаваше седнал. Какво толкова. Само сутрин. Днес струята течеше по-мудно, сигурно заради необичайния час, в който се беше събудил. Явно не се бе събрала достатъчно течност. Докато чакаше, Карл-Ерик за пореден път си припомни наум цялата си реч към Роберт.

Беше я съставил в главата си преди около месец. Какви думи да подбере, как да формулира мисълта си, къде да направи преднамерени паузи. Планираше да превърне речта си в... своеобразен педагогически шедьовър. Майсторът се познава по лаконичността. Роберт щеше да мълчи. Думите на баща му щяха да се забият безпощадно и завинаги в сърцето му. Като кърлежи в краставо куче — бе прочел някъде това сравнение. Нека Роберт осъзнае какво е направил. И да се разкайва горчиво, няма да помогне. Нека погледне баща си и да разбере, че такава постъпка не се прощава. Единствено мълчанието и забравата са

способни да замъглят миналото. Да го замъглят и да излекуват болката. Имах само един син — щеше да започне Карл-Ерик и да направи реторична пауза... — и все още имам един син. Такъв е жребият ми. Майка ти не се чувства добре след случилото се, Роберт, страхувам се за живота ѝ. Не, не за живота ѝ... по-добре „за разсъдъка ѝ“. Страхувам се, че ще си изгуби разсъдъка. Редно е сам да си понесеш срама, Роберт, но за жалост той рефлектира и върху семейството ти. Не, не казвай нищо. След подобни постъпки думите са само въздух. Аскбергсон, директорът на училището, ни предложи великодушно да ни пенсионира — мен и майка ти — преди края на срока, но ние предпочетохме да останем. Отивахме на работа с високо вдигната глава, срещрахме смело погледите на колегите ни... не, по-добре „на работните ни другари“. Искам да запомниш това, Роберт. Напролет ще се махнем отгук, но ще си тръгнем с вирната брадичка. Искам да го запомниш.

Макар отдавна да се бе облекчил, Карл-Ерик продължаваше да седи върху тоалетната и да предъвква какви думи ще каже на сина си. Накрая все пак стана, вдигна си пижамата и пусна водата. Изми си ръцете и се погледна в огледалото. Нещо се бе случило с дясното му око. Изглеждаше му променено. Клепачът сякаш бе увиснал с милиметър надолу. Или си въобразяваше?

Написка очите си със студена вода и пак се погледна. Клепачът вече не висеше.

Явно така му се бе сторило.

Стана четири без пет. Карл-Ерик се върна в спалнята и внимателно легна до съпругата си. Радиаторът продължаваше да бръмчи леко. Замъкът в Йорребру не бе помръднал.

„Трябва да поспя още — помисли си той. — Предстои ми дълъг ден.“

В девет от Гьотеборг пристигна роднинска делегация: братовчед и братовчедка на Карл-Ерик, съответно със съпругата и съпруга си. Случайно минавали отгук и решили да се отбият за големия ден.

Унищожиха половин торта и дванайсет чаши кафе. Нито Роберт, нито Лейф, нито момчетата бяха станали (или просто далновидно предпочитаха да си останат на горния етаж). В кухнята се събраха

четиримата транзитно минаващи, двамата рожденици, Розмари и придружаващ гостите боксер, още бебе, на име Сили. Сили се изпишка три пъти под масата.

Разговорът вървеше мудро и кръжеше общо взето около общ роднина, заминал за Америка (Гюнвалд, р. 1947), нивата на лихвите в момента и с колко много приятни хора се запознава човек, ако си вземе куче.

Мимоходом и по погрешка споменаха предаването „Пленниците на остров Ко Фук“, но не подеха темата.

Точно в десет без четвърт, след като изпълни мисията си, роднинската делегация си тръгна в две почти еднакви малки коли: едната бял металик, другата — сиво-бял. Оставиха два подаръка: голямо художествено произведение в рамка с размери 100×70 см, изобразяващо морски мотиви и изработено от сплъстена вълна, и по-малко платно — 70×40 см, пак от сплъстена вълна, но изобразяващо плаж. Художникът се казваше Ингелунд Сегебрант. Розмари се колебаеше дали името е мъжко, или женско. Посъветва се с Ева и реши да прибере двете картини в гаража.

След като се погрижи за подаръците, Розмари излезе да провери пощенската кутия. Оказа се празна. Заваля сняг и тя вече усещаше ясните признаци на надигащи се стомашни киселини. Този ден нямаше край.

В единайсет дойдоха осмина колеги от училището в Шумлинге. Лейф слезе, но Роберт и момчетата явно още сияха. Кристина, Якоб и Келвин също не се бяха появили. Розмари предполагаше, че гледат да се наспят в хотела. „Какво толкова, нека спят“, заключи тя.

Сред гостите беше и прословутата шегаджийка, учителката по математика Ригмур Петрен — връстница на Розмари. Беше претърпяла двойна мастектомия, но тя не се даваше лесно. Преди около двацет и пет години Ригмур преподаваше математика на Ева, а в продължение на цял срок — и по физика. Сега учителката бе написала специална шеговита песен за случая — в чест на Карл-Ерик и великолепната му дъщеря.

Песента се състоеше от двацет и четири куплета и докато компанията я изпълняваше на осем гласа, Розмари се отдаде на

размисъл. Представи си, че бяга под вода в пълен мрак — нов, интересен поглед върху живота. Същевременно лицето на Карл-Ерик й се стори някак променено. Седнал изправен на стола, той се усмихваше широко с побелели от гримасата челюсти, но не изглеждаше добре.

„А навярно човек трябва да гледа така на всичко“, помисли си Розмари. Като на изпитание, което следва да изтърпи. Ригмур Петрен, например, винаги намираше време да предаде целия учебен материал на възпитаниците си от всички възрасти. Година след година. Дори ракът не успя да я сломи. Способността й да гледа ведро на живота изпепеляваше всяка появила се трудност. Лейф Грунт отиде до тоалетната по време на седмия куплет и се върна чак на деветнайсетия.

След като гостите изпълниха песента, домакините ги поканиха във всекидневната и ги почерпиха с двайсет и девет чаши кафе, остатъка от тортата, започната от братовчедите на Карл-Ерик, и две трети от следващата. Магазинният управител Грунт забавлява компанията с духовито сравнително изследване на цените на шунката преди Коледа. Розмари получи още по-силни киселини.

После Арне Баркман произнесе пропита със силни емоции благодарствена реч в чест на Карл-Ерик. По средата на излиянията си се наложи да се изсекне в кърпичката си, за да прогони вълнението, неудържимо в такъв тържествен миг. Двамата с Карл-Ерик бяха споделяли един кабинет в продължение на близо трийсет години и Арне се питаше дали изобщо ще успее да се върне на бюрото си в училище през януари. Празнината, която Карл-Ерик оставил след себе си, не можела да се опише с думи. Затова Арне изобщо не възнамерявал да запълва тази празнина. Благодаря, Карл-Ерик — само това искал да каже. Благодаря ти за всичко. Благодаря, благодаря, благодаря.

— И аз ти благодаря, Арне — включи се на място и Карл-Ерик и потупа приятеля си по гърба, а онзи веднага извади кърпичката си.

Гостите връчиха на рождениците два букета — по-голям, жълт, и по-малък, червен — още при идването. След песента и речта дойде време за подаръците. На Ева подариха книга от Рикард Фукс^[1] — подобни забавни четива винаги намирали добър прием сред хора с тежка професия като нейната, — а за Карл-Ерик бяха подготвили цели седем подаръка — като седемте музи, седемте грации или седемте

добродетели — каквото си избере, хаха, а всичките подаръци бяха символични препратки към Иберийския полуостров: бронзова глава на бик с тегло повече от килограм; бутилка „Риоха Гран Резерва“ от 1972-ра; албум за „Аламбра“ с шестстотин снимки; готварска книга за приготвяне на традиционните испански хапки — тапас; испански пътепис от холандския писател Сеес Нотебоом; кастанети от абанос; аудиодиск с изпълнения на китариста Хосе Муньос Кока.

— Трогнат съм — разчувства се Карл-Ерик Хермансон.

— Прекалено сте щедри — похвали ги Розмари.

— Тези подаръци са и за теб, скъпа Розмари — увери я Рут Имерщрьом — учителка по човек и общество, религия и история. — Арне е прав: след себе си ще оставите голяма празнина.

Точно преди един часа колегите се изнесоха. Розмари сложи подаръците върху дъбовия плот под картината, която изобразяваше битката до Йестилрен^[2], а Ева побърза да се качи на горния етаж, за да накара синовете и брат си да слязат най-последно.

— Роберт го няма — обяви Ева след десет минути и се зае да помогне на майка си с мръсната посуда.

— Как така го няма? Какво имаш предвид?

— Не е тук. Постлал си е чаршафи, но го няма горе. Долу — също.

— Кой не е тук? — поинтересува се Кристина, която тъкмо бе пристигнала с мъжа си и с детето, облечени съответно в костюм на „Армани“ и в моряшки.

— Колко красива рокля! — похвали я майка ѝ. — Червеното винаги ти е отивало. На Ева ѝ приличат сини дрехи, а на теб — червени. Направо...

— Благодаря ти, маменце — прекъсна я Кристина. — Кой липсва?

— Роберт, кой друг — отвърна Ева. — Сигурно е излязъл да се поразходи и да пуши. Вероятно има нужда да поразмисли над някои неща. Как спяхте в хотела?

— Отлично — увери я Якоб.

Келвин висеше на врата му като парцалена кукла. „Това дете не е наред“ — машинално си помисли Розмари.

— Виждаш ми се изморена, Кристина — каза тя също така машинално. Не се сдържа да премълчи коментара си за вида на дъщеря си. — Не се ли наспахте?

— Даже прекалих със съня. Честит рожден ден, татко. И на теб, Ева. Къде остави подаръците, Якоб?

— Проклятие — изпусна се той. — Забравих ги в колата.

— После ще ги донеса. Още е рано, нали? Ще занесеш ли Келвин горе?

Якоб се подчини. „Виж ти как го командва — изненада се Розмари. — Вчера не го забелязах.“

— Какво е станало с лицето ти, татко? — попита Кристина. — Днес ми се виждаш странен.

— Заради възрастта е — вметна Лейф Грунт.

— И аз се чудя — призна Карл-Ерик и разтърка бузи. — Събудих се в три и половина през нощта и не успях да заспя. Нямам обяснение. Струва ми се, че съм малко изморен.

— Изрежи си космите в носа — напомни му Розмари.

— Татко, върви да подремнеш — посъветва го Ева. — Ако знаеш каква олелия е тук от сутринта — обърна се тя малко язвително към сестра си.

„Не само аз съм станала безчувствена към тях — даде си сметка Розмари. — Те също не се обичат. Ако не изпия нещо срещу тези киселини, ще ме изгорят.“

Братята Грунт се появиха на долния етаж със старателно пригладени коси и с вратовръзки.

— Добро утро, непослушковци — добродушно ги поздрави баща им. — Леле, какви са тези примки на вратовете ви?

— След като се събрахме, ще пийнем кафе и ще хапнем сандвичи — обяви Розмари Вундерлих Хермансон.

---

[1] Рикард Фукс (р. 1946) — шведски комик, автор на комикси и писател. — Бел.прев. ↑

[2] Битката до Йестилрен (1210 г.) се води между Сверкер-младши и шведския крал Ерик Кнютсон, който побеждава и слага край на опитите на вражеската династия Сверкер да узурпира шведския престол. — Бел.прев. ↑

Следобед температурата се понижи с пет градуса, а снеговалежът се усили. Вятърът, дотогава югозападен, задуха от северозапад със скорост не три, а вече осем метра в секунда, ала атмосферните условия не попречиха по никакъв начин на следващата точка от планираната програма за деня: образователна разходка из града.

Поне от двайсет и пет години Карл-Ерик Хермансон провеждаше ежегодна майска двучасова разходка с осмите класове, за да предаде на подрастващото поколение поне основни познания за родния им град и за забележителностите в него. И така, той реши да се възползва от случая и да проведе разходката със семейството си през декември. Разликата във времето не му се струваше съществена.

Общината, Музея на обувката, Старата водна кула, имението „Хемелберг“, паркът „Ган“, съхранената ковачница „Радемахер“ до водопада на реката в Шумлинге — с това, разбира се, забележителността не се изчерпваха.

За някои от днешните участници в разходката повечето обекти не представляваха новост, ала Новата библиотека, например, отворила врати едва преди осем месеца, а реставрацията на иконостаса в църквата беше приключила съвсем наскоро и никой от децата и внуците на Карл-Ерик не бе имал възможността да се наслади на гледката.

Освен това разходката на чист въздух щеше да се отрази добре на всички. Групата тръгна в пълен състав. Единствено Розмари не дойде. Заедно с приятелката си Естер Бреддин остана вкъщи да приготвя предстоящата вечеря. Всъщност отсъстваше и Роберт.

— Той никога не се е съобразявал с останалите — отбеляза Ева пред сестра си, след като баща им приключи с историческата лекция и с обиколката на Музея на обувката и направи знак на групата да продължи във вилицата към улица „Линей“.

— Какво значи това? — възрази Кристина. — Роберт също има право на свободен избор.

— Свободен избор ли? — Ева размаха ръце, все едно за пръв път чуваше това понятие. — Какви ги говориш?

— Според мен не бива да го съдим, преди да сме разбрали причината за отсъствието му.

— Никога не осъждам хората. Обиждаш ме, Кристина.

— Извинявай — Кристина избърса носа на Келвин. — Просто ми се струва, че всички го критикуваме прекалено строго.

— Хмф — изсумтя недоволно Ева и хвана мъжа си подръка.

— Е, момчета — обърна се Карл-Ерик — Стожера в училищната педагогика — към двамата си внуци. — Знаете ли защо над тази порта е издълбана годината 1848?

— Тогава за пръв път е публикуван „Манифестът на комунистическата партия“ на Маркс и Енгелс — отвърна замислено Хенрик. — Не знаех, че са го писали в Шумлинге.

— Хаха — засмя се Карл-Ерик, който въпреки натоварената програма през деня бе успял да подремне за четвърт час и си беше възвърнал добрата форма. — Много добре, моето момче. Маркс и Енгелс не са стъпвали в Шумлинге. Навярно майка ти ще ни разясни защо тук е гравирана годината 1848. Ева?

— Пожарът — веднага реагира тя. — През 1848-а целият град изгаря до основи. Тогава повечето постройки са били дървени и само тази къща оцеляла. Наричат я къщата на Лерберг. Според преданията в нощта, когато пламнал пожарът, в тази къща се намирало младо момиче. Нейните молитви и смирението ѝ пред Бог спасили и нея, и къщата.

— Точно така — потвърди Карл-Ерик. — Градът ни, във вида, в който го познаваме, е бил изграден след 1850-а година. Средновековната улична мрежа е заменена с нова. Изградили два нови площада: южен и северен; общината, халите...

— Какъв сняг! — възкликна Лейф Грунт. — Добре че си сложихме зимните стелки! Уискито наистина ли свърши?

— Лейф, моля те — Ева пусна ръката му.

— Да, не остана нито капка — отвърна Карл-Ерик с леко загрижен вид. — Къде ли се е дянал Роберт?

„Сякаш двете неща са неразривно свързани и едното му напомни за другото“ — помисли си Кристина и за пръв път се притесни за брат си. Минаваше четири и половина, а досега не се бе обадил. Дори Роберт не би ги оставил цял ден в неведение къде се намира.

А вероятно вече се бе прибрал и хапваше с майка им и с Естер Бреддин.

— Ще се поразходим на бърз ход до църквата, а после ще се приберем да се почерпим — обяви Карл-Ерик, свали ушанките на шапката си, купена в началото на шейсетте, и поведе зъзнещата група.

— Уф, какво гадно време! — възкликна Розмари Вундерлих Хермансон четирийсет и пет минути по-късно, когато всички вече бяха влезли в антрето и изтупаха снега от ботушите си. — Добре сте, нали? А къде са...?

— Кристина и Хенрик се отбиха в „ИКА“ да купят нещо — обясни Ева. — Роберт появи ли се?

— Не — отвърна Розмари, докато помагаше на Якоб да освободи Келвин от детското кенгуру. — Наистина не разбирам какво става с него. Сигурно сте премръзнали. Наистина ли се налагаше да мъкнеш всички из тази виелица, Карл-Ерик?

— Нищо им няма. Аз съм най-възрастният в компанията. Щом съм добре, няма логика другите да са се преуморили. Хайде да си пийнем по един глъог^[1] пред камината.

— Разбира се — съгласи се съпругата му. — А след час ще седнем да вечеряме. Елс-Марие се обади да ви поздрави за празника. И теб, и Ева.

— Благодаря — отвърна дъщеря ѝ.

— И аз благодаря — присъедини се и Карл-Ерик.

Понеже сметнаха, че Кристофер е прекалено малък да пие глъог, не предложиха и на Хенрик. Братската солидарност изключваше единият да пие, а другият — не. Двамата се възползваха от възможността да се оттеглят за половин час в стаята с райрани в зелено тапети.

— Исках да те помоля за нещо — обади се Хенрик, след като изпрати есемес.

— Да? — промърмори равнодушно Кристофер от леглото си.

— Трябва ми... помощта ти.

„Какво? — озадачи се малкият брат. — Моята помощ? Краят на света ли дойде? Армагедон или как го наричаха?“

— Аха... кажи.

— Не точно помощта ти, а мълчанието ти.

— Да?

Сърцето на Кристофер заблъска лудо и той се молеше брат му да не забележи въодушевлението му.

— Моля те само да не ме издаваш.

— За какво? — попита Кристофер и се прозина насила.

Хенрик помълча няколко секунди, явно размишляваше. Кристофер започна да си подсвирква.

— Тази нощ смятам да поизляза.

— Какво?

— През нощта ще изляза за няколко часа.

— Защо?

— Искам да си мълчиш, ако те питат.

— Ясно... но защо ще излизаш?

Хенрик се подвоуми.

— Не ти трябва да знаеш. Просто те моля да не го споменаваш пред мама или... пред другиго.

Кристофер продължи да си подсвирква. Мелодията напомняше парче на „Лед Цепелин“.

— Ако ще си трая, но имам право поне да знам какво ще правиш навън.

— Не съм съгласен.

Кристофер се замисли.

— Добре, но тогава...

Хенрик седна в леглото:

— Ще ти кажа. Имам среща с приятел.

— Приятел? Тук, в Шумлинге?

— Да. Защо те учудва? Семейството му се премести тук преди няколко години.

„Леле, как лъжеш, брато! — помисли си Кристофер. — Хич не те бива. Какво да му кажа?“

— С момиче ли имаш среща?

Въпросът просто изскочи от устата му, но щом го изрече, Кристофер си даде сметка, че питането му е съвсем уместно. Предвид обстоятелствата. Предвид всички обстоятелства. Изминаха три секунди.

— Да — отвърна Хенрик. — С момиче.

Сърцето на Кристофер заблъска още по-бясно и той се помъчи да прикрие въодушевлението си с прозявка. „Лъжеш, та се късаш. Да не би тази мацка да се казва Йенс?“

„Но как Йенс се е озовал в Шумлинге? Да не би да живее...? Нали Йени живее в Карлскуга? Йени, която всъщност не съществува.“

— Е? — настоя да получи обещание Хенрик.

— Ами... добре. Ще си мълча. Гроб съм.

— Супер. Не е сигурно, че ще изляза, но все пак искам да се разберем.

— Да, да се разберем — повтори Кристофер. — Ясно.

„Никак не ми е ясно — помисли си. — Никак. И все пак какво пречи родителите на Йенс да живеят близо до Шумлинге? Напълно възможно е. Или дори в самия град? Е, струва ми се малко вероятно, но не се знае... Това пътуване става все по-интересно. Оказа се много по-вълнуващо, отколкото очаквах“ — призна си той наум.

— Не те разбирам — изнерви се Карл-Ерик. — Какво искаш всъщност?

— Толкова ли е трудно да схванеш? — попита Розмари; преди малко бе дръпнала съпруга си в мокрото помещение. — Роберт още го няма.

— Забелязах. Но масата е сложена, предястието е готово — поне Естер така ми каза — и всички чакат. Да не искаш да позволим на този нехранимайко да съсипе цялото...?

— Този нехранимайко е твой син — прекъсна го тя. — Мери си приказките, Карл-Ерик.

— Ох... Петдесет години все внимавам и претеглям всяка своя дума, Розмари. Стига толкова. Разбери го най-сетне!

„Какво му става?“ — изненада се тя, но после безпокойството за изчезналия Роберт отново я връхлетя като градоносен облак и помрачи съзнанието ѝ.

— Успокой се — помоли тя. — Забелязах и друго.

— Аха. И какво е то? Наближава шест и половина. Не можем да чакаме повече. Не само моето търпение започва да се изчерпва.

— Забелязах, че през нощта изобщо не е лягал в леглото си — стараяше се да не говори твърде припряно.

— Глупости. Легнал е, разбира се. Къде другаде да спи? Колата му стои отвън.

— Знам — Розмари се приближи до мъжа си и вече ги делиа само двайсет сантиметра. Рядко навлизаше така в пространството му, но не се сети за по-сигурен начин да провери колко чаши гльог е изпил. — Изслушай ме внимателно, Карл-Ерик. Роберт не е спал в леглото си. Бях пъхнала негова стара пижама и кърпа под възглавницата. Сега, като влязох, ги намерих сгънати, както ги бях оставила. Роберт е излязъл още през нощта. Изобщо не си е лягал.

В очите на Карл-Ерик се появи безпокойство. От устата му лъхаше съвсем лек аромат на гльог.

— Говори ли с... с Кристина и с останалите? — попита той. — Нали Роберт остана с... нали останаха няколко души, след като двамата с теб си легнахме?

— На никого не съм казвала — уточни Розмари и се отдръпна крачка назад. — Разбрах преди пет минути.

Карл-Ерик изду гръдния си кош с мрачен вид.

— Трябва да ги разпитаме. Може да е споменал нещо... Значи, според теб е излязъл още снощи?

— А ти как мислиш? — отвърна му тя с въпрос. — Сега никак не ми е до празнични вечери.

— Телефонът му! — сети се Карл-Ерик. — Ще го потърсим на мобилния.

— Вече опитах. Следобед му звъних шест-седем пъти. Телефонът му е изключен. Всеки път се свързвам със секретаря.

Карл-Ерик въздъхна.

— А чантата му? Нали носеше някаква чанта?

— В стаята е. Карл-Ерик...

— Да?

— Да не би... да му се е случило нещо?

Той се прокашля пресилено, опита се да се засмее и поклати глава. Звукът, който произведе, и видът му напомняха болно куче.

— Глупости. Какво ще му се случи в Шумлинге? Хайде, да сядаме на масата. Ще се появи. Ако ли не, ще поговорим с останалите след вечеря. В момента не можем да се съобразяваме само с него. Съгласна си, нали, мила?

— Да — кимна мрачно тя. — Така ще направим.

Преди да прекрачи прага на всекидневната, където подредената маса ги очакваше, Карл-Ерик спря, все едно внезапно се сети как стоят нещата, и държеше да подчертае позицията си:

— Разбери, Розмари — подхвана той, — до гуша ми дойде от простотиите на Роберт. Ако се окаже, че пак е заминал за Австралия, ще бъда най-щастливият човек на света.

— Стана ми ясно, Карл-Ерик — отвърна тя и влезе в кухнята при Естер Брелдин.

Беше време да сервират блини с червен лук, аспержи на пара и два вида черен хайвер.

Речите започнаха. Докато гостите хапваха блини и пиеха „Ризлинг“, по-възрастният юбиляр поздрави с добре дошъл целия „футболен отбор“ (явно включваше себе си, отсъстващия Роберт и Естер Брелдин, която още не бе излязла от кухнята, защото иначе не биха станали единайсет).

— Днес е голям ден — обяви Карл-Ерик. — За мен и за Ева. На четирийсет години човек още минава за млад и му предстоят десет години до зенита на живота му. Навършиш ли обаче шейсет, не просто си се приземил, а си пресякъл и финиша. Говоря образно, защото реших да се придържам към вече използваната от мен спортна терминология.

Последната дума явно го затрудни при изговарянето и той се запъна. Розмари пак се запита какво му става. Днес Карл-Ерик, неуморимият Стожер в педагогиката, ѝ се струваше неузнаваем. Така или иначе, той се впусна в двайсетминутно експозе на тема шведското основно училище от 1968-а, вдигна тост за „Познанието с главно П, което е самодостатъчно и не се продава на алчни пазарни сибарити^[2] и

случайни икономии“ (вероятно иска да каже „идеологии“, досети се Розмари), и накрая отново приветства всички с добре дошли.

Сервираха сърнешка плешка със сезонна гарнитура, маринован лук, желе от черно френско грозде и картофени дукеси. Преди да посегнат към ястията, Лейф Грунт стана да поздрави рождениците. Речта му се състоеше от три части. Първо разказа някаква неразбираема история за едрогърда месарка в магазин в Йеливаре, после отдели двайсет секунди, за да похвали добродетелите на съпругата си, и накрая заяви, че никога не би дал на тъст си повече от шейсет и четири години и половина.

Неочаквано Розмари избухна в сълзи и стана от масата. След малко се върна и обясни емоционалния си срив с внезапно връхлетяло я силно вълнение от присъствието на цялото семейство.

За всеобща изненада (единствено Ева не се учуди) Хенрик се изправи и изпя италианска серенада акапела. Изпълнението му пожъна бурни аплодисменти и повиши настроението.

За десерт се насладиха на глазирани круши в конячена сметана и на словесно изтънчена, но доста неемоционална реч на Якоб — вероятно защото бе произнасял същата реч поне още двайсетина пъти, предположи съпругата му. За заключителната част от тържеството извикаха дори Естер Бреддин от кухнята и я почерпиха с чаша от прословутото малагско вино.

Накрая дойде време за кафе, торта и подаръци. Акцентът в подаръците на Ева падна върху цял сервиз от английски порцелан: чинии — дълбоки и плитки, — малки чинийки, чаши за кафе и чай, подноси, купички и супник. Разбира се, не я лишиха и от така наречените „подаръци за преживявания“: ваучер за вечеря и трийсетминутен масаж с камъни в спацентър „Ясураги Хаселуден“ и масаж в спацентър „Селма Лагерльоф“ с ароматни масла (Ева вече бе ходила там два пъти, но кой ти гледа?).

Подаръците на Карл-Ерик се оказаха малко по-разнообразни: книги с разнообразна тематика, халат, бастун със сребърна топка, пет копринени вратовръзки (явно купени от Роберт на летището в Банкок), фотоапарат и стара литография, изобразяваща битката при Балдкирхенхайм през 1622-ра.

Едва след като приключиха с тази точка от дневния ред, преминаха към въпроса къде е Роберт. Наближаваше единайсет и

отбелязването на 105-годишнината общо взето вървеше към своя край.

— Май е време да извадим скелетите от гардероба — опита се да оригиналничи Лейф, но четирийсетгодишната му съпруга не пропусна снизходително да му напомни колко неуместен е подобен израз в настоящата ситуация.

— Искаше да се поразходи и да изпуши една цигара — спомни си Кристина. — Не погледнах часовника, но трябва да е било около дванайсет и половина.

— Как ти се стори? — попита Розмари.

— Както обикновено.

— Защо се интересуваш как ѝ се е сторил, мамо? — намеси се Ева.

— Предвид обстоятелствата въпросът ми е съвсем логичен.

— Сигурно е намерил някоя мацка — предположи Лейф. — В момента май се нуждае точно от това.

— Прекаляваш, Лейф — смъмри го съпругата му.

— Добре, де. Казах го съвсем хипотетично. Вашите версии какви са?

— Май беше един без двајсет — плахо се обади Кристофер. — Тогава му пожелах лека нощ и се качих да си легна.

— Десет минути повече или по-малко не са от значение — отсече Карл-Ерик. — Няма ли за какво друго да си говорим?

— Има, разбира се — съгласи се съпругата му. — Но някои от нас се притесняваме за Роберт. Ти очевидно не споделяш тревогата ни.

Карл-Ерик отпи от кафето си и стана.

— Отивам до тоалетната — обяви той.

— Shit happens — изтърси Лейф Грунт.

— За бога, Кристина, спомни си! Нали излязохте да поговорите насаме? Как ти се стори Роберт тогава? Беше ли пиян?

Оглеждайки разтревоженото лице на майка си, Кристина се опитваше да претегля внимателно всяка дума. Какво да ѝ отговори? Замисли се дали Роберт се бе държал странно. А колкото до алкохола, със сигурност не беше трезвен. Снощи самата Кристина също се чувстваше силно замаяна, а освен това мислеше само за едно. Господи,

тогава цялото ѝ същество бе обладано от едно-единствено желание, особено след като Роберт излезе.

Днес Хенрик я увери, че е твърдо решен да я посети в хотела. Ако очаквала той да размисли, била сгрещила.

— Ще дойда при теб довечера, Кристина — заяви той, когато успяха да се измъкнат от останалите и — сякаш се бяха наговорили — влязоха да пазаруват в „ИКА“. — Нали не си се отказала?

Тя поклати глава. Не, не се била отказала. Не и ако той е бил съгласен.

После цяла вечер не размениха нито дума. Отбягваха да се гледат. Това не направи впечатление на никого. По време на дългата вечеря тя усещаше странна възбуда, която ѝ напомняше за... за времето, когато беше на четиринайсет, хормоните ѝ бушуваха и тя се влюбваше ту в един, ту в друг пъпчив тийнейджър. Докато Хенрик изпълняваше песента, Кристина получи силно сърцебиене.

Същевременно непрестанно си мислеше, че ако Ева разбере какво става между сина ѝ и сестра ѝ, ще я убие без секунда колебание. Кристина го знаеше. Както дребно животно, изправило се очи в очи с лъвица, решена да защитава потомството си, знае какво му предстои. Впрочем сравнението си го биваше.

А Роберт? Кристина нямаше ни най-малка представа къде се е дянал.

— Кажми нещо — подкани я майка ѝ. — Сподели какво ти минава през ума.

Двете се намираха в кабинета с по чаша „Бейлис“. Розмари „отвлече“ тук дъщеря си, защото явно се надяваше Кристина да разполага с тайна информация за местонахождението на Роберт.

— Съжалявам, мамо, но не знам нищо. Роберт, разбира се, се чувства потиснат, но не мисля, че се е самоубил.

— Изобщо не съм споменавала... — подхвана Розмари, ала млъкна и тропна с крак.

После изгледа изненадана крака си. Сякаш се готвеше да заплаче всеки миг. Кристина мълчаливо наблюдаваше майка си. Изведнъж ѝ дожаля ужасно за нея и ѝ се прииска да я прегърне, но точно тогава на вратата се появи Якоб:

— Кристина?

— Да?

Всъщност нямаше нужда от повече думи. Кристина веднага го разбра. Цяла вечер Якоб бе пил само минерална вода и търпението му се беше изчерпило. За всеки, запознат с изражението и жестовете му, беше очевидно, че копнее да се махне оттук; да зареже в хотела жена си и сина си, да се качи в колата сам-самичък, да поеме по пустите шосета към Стокхолм и да си пусне диск на Декстър Гордън. Всъщност Кристина го разбираше.

Неочакваният прилив на нежност към майка ѝ мигом се изпари.

— Добре, Якоб. Време е.

— Да не си тръгвате? — възкликна Розмари. — Ама ние още дори не сме...

Не се сети какво още трябва да се направи преди края на празненството и додаде:

— Притеснявам се за Роберт.

— За изчезването му вероятно има съвсем логично обяснение — успокой я Якоб. — Сигурно ще се появи всеки момент.

— Дали? — попита Розмари и се вгледа наивно в очите на зет си.

Все едно Якоб Вилниус, освен столичанин и известен телевизионер, можеше и да предвиди как ще приключи историята с един изчезнал в зимна нощ млад мъж.

— Разбира се — увери я той. — Сигурно се е почувствал притиснат отвсякъде. Ако се поставим на негово място, постъпката му изглежда съвсем разбираема, нали?

— Май... си прав — заекна Розмари. — Дано си прав. Дано не му се е случило нищо лошо. Просто... — погледът ѝ заснова между дъщеря ѝ и миловидно усмихвания се Якоб, но Розмари не съобрази какво друго да каже.

За секунда ѝ се бе сторило, че Кристина иска да я прегърне, но явно си бе въобразила.

— Ще се кача да приготвя Келвин. Нали? — обърна се Якоб към съпругата си.

— Да, да — кимна тя. — Иди. Мамо, благодарим ти за чудесната вечеря.

— Наистина ли вече ще...? — подхвана отново Розмари, ала въпросът прозвуча ужасно фалшиво в ушите ѝ и тя за трети или четвърти път в рамките на съвсем кратко време не довърши изречението.

„Какво ми става? Изгубих дори способността си да говоря нормално“.

---

[1] Гльог — греяно вино или коняк със захар и подправки. — Бел.прев. ↑

[2] Сибарит — човек, изнежен от разкош и разпуснат живот. — Бел.прев. ↑

Кристина, Якоб и Келвин се отправиха към хотела, а Карл-Ерик извади осемнайсет снимки на къщата в Испания да ги покаже на семейство Грунт.

— Кой ги е правил? — поинтересува се Ева.

— Аз, разбира се, кой друг — отвърна баща ѝ.

— Значи, с мама вече сте ходили там?

— Само аз — обясни Карл-Ерик. — В началото на декември. На сянка беше дващест и три градуса, а сянка почти нямаше, хаха. Небето синееше като през истински шведски летен ден.

Снимките минаваха от ръка на ръка: осемнайсет размазани фотографии на белосана скучновата къща близо до други такива белосани скучновати къщи. На заден план се виждаха голи скали, някоя и друга бугенвилия, кипариси, малък басейн с бели шезлонги и светлосиня вода.

На няколко снимки Карл-Ерик бе уловил и морето, макар и отдалече. Намираше се на около половин миля, а към него водеше мрежа от модерни пътни артерии.

— А не си ли снимал как изглежда къщата отвътре? — попита Лейф.

— Предните собственици си бяха у дома — обясни Карл-Ерик.

— Ще се изнесат през февруари. Не исках да се натрапвам.

— Разбирам — кимна Ева.

— Снимал съм със стария фотоапарат — уточни Карл-Ерик, за да се извини за незадоволителното качество на фотографския материал. — Обективът му беше развален. Затова много исках дигитален. Ще ви изпращаме снимки по интернет всяка седмица.

— Очакваме ги с нетърпение — увери го Лейф.

— Колко пиксела е апаратът? — поинтересува се Кристофер.

— Много — отвърна дядо му.

Настана кратко мълчание и стенният часовник побърза да се възползва от тишината и да удари полунощ.

— Наистина се надявам да сте взели това решение единодушно и да си давате сметка колко ще се промени животът ви — отбеляза Ева.

— Ходила ли си в Гранада, моето момиче? — попита Карл-Ерик с леко снизходителен тон. — Виждала ли си каква гледка се открива от Новия мост в Ронда?

— Татко, не казвам, че правите грешка, а че се надявам да не сте взели прибързано решение.

Карл-Ерик събра снимките и ги пъхна обратно в плика, където ги съхраняваше.

— Ева, не желая да го обсъждаме — процеди той. — Няма нужда да ти припомням какво се случи през есента. Такива тежки житейски изпитания налагат да вземеш съдбоносно решение.

— Само попитах...

— Някой иска ли сандвич преди лягане? — попита Розмари, която се върна от кухнята. — Или плодове?

— Полудя ли, мамо? — възкликна Ева. — Пет часа не сме ставали от масата!

— Просто... — гласът ѝ изтъня, но тя си пое дълбоко въздух и продължи: — Дали да не се обадим в полицията?

— И дума да не става — отсече Карл-Ерик, след като той и съпругата му останаха сами в спалнята си петнайсет минути по-късно. — Прави каквото искаш, но не се обаждай в полицията. Забранявам ти.

— Забраняваш?

— Да, забранявам.

Лицето му придоби цвят, какъвто Розмари не бе виждала. Тоест, беше виждала сливи и други презрели плодове с такъв цвят, но не и лицето на съпруга си.

— Но, скъпи Карл-Ерик — подхвана тя, — мислих много и...

— Изобщо не мислиш! — избухна той. — Не схващаш ли какво ще стане, ако съобщиш в полицията? Сякаш кашите, които той забърка, не са достатъчни! Как изобщо има очи да дойде тук, а отгоре на всичко и да изчезне ей така! Пфу, дявол да го вземе, не издържам повече! Само си представи какви заглавия ще цъфнат по вестниците, Розмари! „Роберт Чекиджията изчезва безследно в Шумлинге“! Говорим за сина ти!

Тя преглътна и се свлече на леглото. За пръв път през четирийсет и пет годишния им брак виждаше мъжа си толкова бесен. — „Ако му

възразя, ще получи инфаркт и ще умре.“

— Ако обичаш, не споменавай това ужасно прозвище — помоли вяло тя.

Карл-Ерик тръгна към банята, като ругаеше и си мърмореше под нос.

Безспорно имаше право. Тя дори не смееше да си помисли какво ще напишат вестниците и колко ще ги одумват хората, ако се разчуе, че Роберт е изчезнал, и то в Шумлинге, където е дошъл да празнуват юбилей!

Обади ли се в полицията, веднага щеше да се разчуе. Вестниците, радиото и телевизията получаваха половината от новините за изданията и емисиите си от органите на реда. Независимо как.

„Господи, какво да сторя? — Розмари преплете пръсти над коляното си. Пред очите ѝ се появи Роберт, замръзнал в снежна преспа. — Божичко, помогни ми, не издържам повече!“

Спомни си онзи сън: за птиците с балончета в човките. Нейният живот или животът на Карл-Ерик. „Остави го жив — помисли си тя. — Прибери мен, Господи. Ако знам, че утре няма да се събудя, ще изпитам единствено безкрайна благодарност.“

— Сигурна ли си, че не искаш да се приберете с мен? — попита Якоб Вилниус пред входа на хотела, проблясващ в червено.

— Предпочитам да остана — отвърна Кристина.

— За петнайсет минути ще стегнем останалия багаж — увери я той.

Тя кимна малко неопределено. Сакът на Якоб вече стоеше в багажника. Още сутринта, преди да тръгнат към дома на семейството ѝ, той се бе погрижил за багажа си. С типичната за него предвидливост. Якоб обмисляше всичко предварително, дори съвсем дребните подробности, и предпочиташе да подготви от по-рано неща, които ще му трябват след часове или дори дни.

„Наистина ли иска да тръгна с него? — изненада се Кристина. — Или просто се преструва заради добрия тон? Възможно ли е предложението му да идва само от куртоазия?“ Не можеше да прецени.

— Не, ще остана до утре — реши тя.

— Роберт ли те спира?

— Да. Ще се чувствам виновна, ако изоставя нашите още тази вечер. Ако Роберт не се появи, мама ще се нуждае и от... моята подкрепа, освен от Евината.

„Колко удобно извинение! — възхити се тя. — И това ако не е опит да облагородя низките си страсти!“ Якоб, разбира се, ѝ повярва.

— Добре тогава. Разбирам те. Как ще пътувате с Келвин, ако Роберт не се върне?

— С влак. Но ако наистина е в неизвестност, няма да се прибера веднага. Не се ли появи, значи му се е случило нещо непредвидено.

Кристина разкопча колана на Келвин. Якоб слезе от колата и ѝ отвори вратата.

— Няма нужда да се качваш с нас — възпря го съпругата му. — Ще взема Келвин в едната ръка, а дамската ми чанта — в другата.

— А детското столче за колата? Като се връщате с Роберт, сигурно ще ти трябва...

— Не, ще седна отзад с детето. Не ми давай столчето, нямам желание да го размъквам по влаковете, ако Роберт не се прибере.

Слезе и взе Келвин. Малкият се събуди и огледа родителите си с обичайното си тъжно изражение. После отпусна глава върху рамото на Кристина и пак заспа. Якоб го погали внимателно по бузката с опакото на ръката си. Поглеждаше ту към детето, ту към жена си.

— Кристина, обичам те. Не го забравяй. Снощи се почувствах прекрасно.

Тя се усмихна припряно и малко гузно.

— И аз те обичам, Якоб. Прости ми, ако не ти го показвам достатъчно често. — Надигна се на пръсти и го целуна. — Хайде, тръгвай. Утре ще ти звънна. Успех с онзи американец. И да караш внимателно.

— Обещавам — Якоб Вилниус докосна бузата ѝ, както преди малко бе погалил сина си. — Добре, че спря да вали. Сигурно вече са почистили пътищата.

Качи се в колата и потегли.

Кристина влезе в хотелската стая в дванайсет и двайсет. Сложи спящия Келвин в допълнителното легло, закачено за стената, съблече

се и се пъхна под душа.

„Какви ги върша? — изуми се от себе си тя. — Кое ме подтиква към подобна постъпка? Нима... нима любовта на Якоб не ми стига? Ето, отмивам ласките му от тялото си и се приготвям за друг... Това е срамно, няма по-подходяща дума.“

Разсъжденията ѝ бяха напълно оправдани, но Кристина си даваше сметка, че колкото и да се самообвинява, каквито и упреци да избълва срещу себе си, всичко ще си остане само реторична игра.

„Ето в такива моменти, когато се решават на подобни постъпки, хората съсипват живота си — заключи тя. — Интересното е, че е съвсем човешко.“

Все пак — в известен смисъл — Кристина целеше да помогне на Хенрик да развие сексуалността си. Нали цялата история започна оттам. Кристина се мъчеше да си внуши, че постъпва благородно. Ако всичко приключи благополучно... защо да не приключи благополучно? Трябва да приключи така! Е, в такъв случа той и тя, племенник и леля, щяха после да си спомнят за случката с усмивка. Прегрешението им ще се превърне в пикантна тайна, скътана в сърцата им до края на живота им. Ще я вадят оттам, за да ѝ се порадват като на скъп сувенир, само в специални моменти.

„През последната година прочетох подобна история в три романа и пет списания“ — сети се Кристина, спря душа и започна да се бърше с яркочервената хотелска хавлия. Застана пред огледалото и огледа голото си тяло със същия неутрално-одобрителен вид, както преди два дни в „Гамла Еншеде“.

Опита се да си представи усещането, когато деветнайсетгодишният Хенрик притисне о нея слабоватото си тяло, а после проникне в утробата ѝ.

След час — час и половина.

Взе мобилния си телефон и се мушна гола под приятно хладните чаршафи — същите като снощи. С Якоб се бяха любили бурно, почти брутално в същото легло, под същите чаршафи само преди двайсет и четири часа. А сега... Кристина зашари с пръсти по миниатюрните клавиши на телефона, ала нещо я спря. Вътрешният ѝ глас крещеше: „Ела на себе си!“. Затова реши да изчака десетина минути и да помисли или поне да симулира опит да преосмисли намеренията си.

В бъркотията от противоречиви представи във въображението ѝ изникна образът на Ева като лъвица, готова да брани потомството си до последен дъх. Между зъбите ѝ се стичаше кръв. После, съвсем неочаквано, Кристина се сети за нещо, което бе забравила през последните години. Едната дъщеря на Якоб, Лиза, веднъж ѝ се обади от Лондон и представи баща си като силно агресивен тип:

— Добре е отсега да разбереш, че той не е толкова изтънчен и уравновесен, колкото го смяташ. Така поне ще си подготвена.

Якоб — агресивен? Кристина не повярва на Лиза, а и Якоб изобщо не проявяваше такива признаци. Освен това близначките несъмнено презираха и Кристина, и баща си. Не биха се поколебали да посеят лъжливо семе в душата ѝ.

Защо Кристина се сети за разговора си с Лиза точно сега?

Зъбите на лъвицата и агресията на само привидно спокойния съпруг?

Изсмя се. Не възнамеряваше да се подлага нито на едното, нито на другото. Смехът ѝ отекна грозно и замря. Претегли телефона в ръката си. С Хенрик не се разбраха за точен час, но Кристина записа номера му. Вероятно той очакваше да му даде знак.

Тя не смееше да го направи.

Пръстите ѝ обаче сами започнаха да натискат малките клавиши. Извика номера му от указателя и написа „ела“. Оставаше само да натисне „изпрати“.

Изтри съобщението. Нека той сам да реши.

През деня Кристофер Грунт почти не се сети за Линда Гранберг, но преди да си легне в НГСС (Най-Грозната Стая на Света, както я нарекоха с брат му), влезе в тоалетната и гледайки члена си, пак се сети за Линда.

Зачуди се защо тя се появи в съзнанието му точно сега, докато държеше онази си работа. Ала преди да поеме по тази фройдистка следа (да, Кристофер Грунт, макар и едва четиринайсетгодишен, знаеше кой е Зигмунд Фройд), прибра Малкия Биле (така майка му наричаше внушителния му член, когато Кристофер беше по-малък) в боксерките си и се ядоса на себе си. „Глупак, тъпак, задръстеняк, суетен празноглавец...“ Обиди по свой адрес можеше да сипе до утре. Малкия Виле никога нямаше да види Линда Гранберг. Още по-добре. Ако го видеше, тя щеше да умре от смях.

Ала пет минути по-късно, след като си легна, Линда отново се появи в мислите му. Чак сега Кристофер се сети, че тя трябва да е реагирала някак на предизвикателния му есемес от вчера.

Прииска му се да разбере как. Съжали, задето ѝ бе написал само да се появи до лавката на Биргер, вместо да добави и молба да му отговори. Но как, как да разбере какво ще направи?

Дали да изпрати още един есемес? Просто пак да поиска от Хенрик мобилния телефон. Все пак откакто обеща да мълчи, позициите пред брат му се засилиха. Сигурно ще се съгласи да използва неговия телефон. Само дето Кристофер се съмняваше дали брат му осъзнава промененото съотношение на силите.

Въздъхна. Проклятие, защо си изгуби телефона! Да съществуващ без мобилен телефон в днешно време е все едно да се превърнеш в динозавър от каменната ера. Обречен си на гибел.

От друга страна, Кристофер се колебаеше дали иска да разбира мнението на Линда. Ами ако се е ядосала и го прати по дяволите? В такъв случай предпочиташе да изчака няколко дни.

Като се замисли, видя му се глупаво да притиска Хенрик, да се държи заповеднически и да намеква какъв силен коз държи в ръката

си. По-добре да използва този коз по-нататък. Защото ако изпрати втори есемес на Линда и поиска отговор, ще трябва да задържи телефона на брат си за няколко часа, а това вече е прекалено. На всичкото отгоре бе станало дванайсет и половина. Ако Линда получи съобщение сега, най-вероятно щеше да отговори чак на сутринта. А дори да му изпратеше отговор веднага, Кристофер нямаше как да помоли брат си да му остави телефона си през нощта, защото Хенрик се канеше да излиза с Йенс.

Йенс? Дали човекът, с когото брат му си е уредил среща, наистина е Йенс?

А кой друг? Кристофер наблюдаваше крадешком Хенрик, току-що влязъл в НГСС, и се питаше какви ли още тайни има брат му. А може би Хенрик ще се види със стар приятел и нарочно излъга, че ще излиза с момиче, за да дразни по-малкия си брат? Напълно възможно.

„Все ми е тая — заключи Кристофер. — Изобщо не ми е притрябвал телефонът му.“

И все пак съжали, че не поиска телефона на брат си през деня. Защо не помоли Кристина или дядо си да му дадат за малко един от техните? Татко Лейф и мама Ева оставиха телефоните си вкъщи. Татко Лейф — защото мрази джиесеми, макар работата му да го задължава да ги използва, а мама Ева — за да не я безпокоят по десет пъти на ден нейни колеги от болницата с молба за съвет по време на операция.

„Би било толкова приятно да знам, че и Линда иска да ме види. Толкова приятно...“

Хенрик си легна по тениска и боксерки, без да си събува чорапите.

— Кога ще излизаш? — поинтересува се Кристофер.

— Това не го мисли. Само гледай да не ме издадеш. Може и нищо да не стане.

— А как ще разбереш?

— Скъпи Кристофер, моля те, не мисли за това. В следващия половин час със сигурност ще бъда тук.

Кристофер изгаси лампата от своята страна.

— Добре, брато — съгласи се той. — Забавлявай се. Нищо няма да кажа, разчитай на мен.

— Благодаря, няма да го забравя — увери го Хенрик и изгаси своята лампа.

На Кристофер му стана приятно, че Хенрик му е признателен. Рядко се случваше батко му да му благодари. В интерес на истината, нямаше и за какво. Сега обаче се появи възможност Кристофер да спечели благодарността му. По-малкият реши да се направи на заспал, но да не изпуска брат си от очи. Обърна прекалено голямата и твърда възглавница.

Ала когато двайсет минути по-късно Хенрик Грунт излезе на пръсти от стаята, Кристофер вече спеше сладко и сънуваше, че кара велосипед с две седалки с Линда Гранберг. Тя седи отпред, а той — отзад. Голото й дупе се поклаща и танцува пред очите му. Животът е прекрасен...

— Хенрик нещо не ми харесва — отбеляза Ева. — Усещам някакво напрежение.

— Хенрик ли? — промърмори Лейф, натикан в своята половина от леглото. — Да не говориш за Кристофер?

— Не. Щом казвам Хенрик, значи говоря за Хенрик.

— Права си. И кое те притеснява?

— Не знам. Просто нещо не е наред. Струва ми се променен. Питам се дали не крие от нас някоя случка от Упсала. Не забелязваш ли... някаква промяна у него?

— Не — съвсем простодушно призна Лейф. — Явно ми е убягнала. Но имам чувството, че Роберт здравата е загазил.

Ева посрещна репликата с мълчание. Лейф се чудеше дали си струва да сложи ръка върху бедрото й. Сякаш не беше добра идея. Ева не беше пила алкохол, а и изглеждаше изнервена. Лейф, от своя страна, си бе пийнал малко и не се чувстваше особено изморен.

Да, но през този месец вече правиха веднъж секс.

— Да запалим ли лампата? — попита той ей така, без да мисли. Всъщност защо да палят лампата? За да хвърли светлина върху терзанията на Хенрик ли? Или върху изчезването на Роберт? Или върху всичко случващо се?

— Защо? — изненада се и Ева. — Наближава един.

— Знам. Оттеглям предложението. Къде според теб се намира сега Роберт?

— Прав си — отсече Ева след няколко секунди.

— За кое? — попита Лейф с неподправено учудване. — Не те разбирам.

— За жената — въздъхна тя. — Нали спомена, че сигурно е отишъл при някоя жена. Съгласна съм. Теорията ти звучи доста правдоподобно. Роберт е отишъл при някоя стара любов.

— Хм — изсумтя Лейф Грунт и предпазливо сложи длан върху бедрото на жена си.

Опитът се провали. „Две правилни хипотези в рамките на един и същ ден“ — доволно обобща той и се изсмя в тъмното.

— Какво смешно има? — раздразнено попита Ева. — Ако намираш нещо забавно в ситуацията, моля да го споделиш с мен.

— Споделената радост е половин мъка — заяви Лейф и се обърна към стената. — Нищо, просто нещо ме погъделичка в носа. Хайде да поспим, пък утре ще видим.

„Омъжила съм се за пълен идиот — помисли си Ева. — Ама сама си го избрах.“

Или не?

Пътищата не се оказаха толкова лесно проходими и достъпни, както се надяваше Якоб Вилниус. Отне му повече от час да измине първите седем мили. Изпревари два снегорина.

Не че това беше лошо. Якоб обичаше да пътува сам, особено нощем. Мерцедесът вървеше като стрела, а в купето звучеше диск на джазовия пианист Телониъс Монк. Якоб мислеше за Кристина. Напоследък се бе притеснил за връзката им, но вече се успокои. От няколко седмици не бяха правили секс. Това не го тревожеше, защото имаше обяснение — Кристина беше неразположена. А миналата нощ се любиха. Защо се сети за такава остаряла дума — „любиха се“? Е, приятните неща имат много наименования. Кристина отдавна — още отпреди раждането на Келвин — не му се бе отдавала с такава страст. А преди час, когато се разделиха пред хотела, по погледа ѝ разбра, че пак иска да се люби с него.

Каза му, че го обича, и то съвсем искрено.

„Голям късметлия си, Якоб Вилниус — рече си той наум. — Никога не го забравяй.“

Да, Якоб безспорно бе извадил голям късмет — повече, отколкото заслужаваше, — защото проблемите по време на брака му с Аника замалко не го провалиха. За щастие отърва кожата. При по-лошо

стечение на обстоятелствата щяха да го изправят пред съда и да избухне скандал, ала, слава богу, той разполагаше с доста пари. Аника и адвокатът ѝ приеха щедро обезщетение, при условие че тя поеме попечителството над двете им дъщери и той повече не ѝ се мярка пред очите.

Аника остана в миналото. Превърна се в затворена глава от живота му. Якоб си взе поука.

Е, случваше се да му се явява насън — не само в кошмарите му, а и в горещи, възбуждащи сънища, понякога толкова реални, че след като се събудеше, усещаше аромата ѝ в ноздрите си.

В момента обаче усещаше аромата на Кристина. „Мамка му, колко искам да съм при нея!“ Ако онзи проклетник Роберт не бе изчезнал, Кристина сега щеше да седи до него в колата и стига да се пресегне, Якоб щеше да...

Телефонът прекъсна фантазиите му.

Сигурно е тя! Кристина! Но се оказа Джеферсън.

— Якоб, I'm terribly, terribly sorry^[1] — започна американецът.

Помоли за извинение, задето му звъни посред нощ, и му съобщи, че всъщност съжалява ужасно за друго: нещата в Осло се заплели ужасно:

— Тези норвежци винаги ли са толкова чепати? Не са свикнали да преговарят. Навсякъде се сблъсквам с държавни разпоредби. Все едно, ще ми обясниш друг път. Сега се налага да остана в Осло още един ден, а в четвъртък заминавам с директен полет за Париж. Няма как да те вмъкна в графика си. Може ли да се видим в началото на януари? В Стокхолм, разбира се. На Коледа и Нова година ще бъда във Вермонт, но след това, около пети-шести януари, смятам да намина към Стокхолм. Как ти се струва?

„Надут американски педал!“ — изруга наум Якоб.

— Съгласен съм. Не виждам никакви пречки.

Джеферсън му благодари, извини се отново, пожела му весели празници и затвори.

Якоб Вилниус изруга и погледна часовника. Два без четвърт. Прибра го в джоба на самото си и хвърли поглед към бензиномера. Пълен бе едва половината резервоар. До Стокхолм оставаха най-малко три часа, а вероятно три и половина с оглед на пътната обстановка.

Изведнъж Якоб почувства умора. Ако обърне към Шумлинге, до час ще е при съпругата си.

Още щом си го помисли — преди да е взел окончателно решение, — на пътя се появи отворена бензиностанция. Якоб сви. При всички положения трябваше да зареди и да изпие чаша кафе.

„Ще ѝ се обадя да я питам какво мисли. Ако е във вчерашното настроение, няма да ме разубеждава.“

Бръкна в джоба за мобилния си телефон, но пръстите му напипаха ключа за хотелската стая. Беше забравил да го върне на рецепцията. Дали да не изненада Кристина?

Слезе от колата и започна да пълни 98-октанов, мощен бензин в резервоара.

Защо не? Ще се вмъкне тихо в стаята като крадец, ще си съблече дрехите и ще се сгуши до топлия ѝ гръб.

— Майната ти, мистър Голямата дърдореща глупости уста! — промърмори той по адрес на Джеферсън.

Напълни резервоара, влезе в бензиностанцията, плати и си купи двойно еспreso от автомата. Пак се качи в колата и пое обратно към Шумлинге.

---

[1] I'm terribly, terribly sorry (англ.) — Ужасно, ужасно съжалявам. — Бел.прев. ↑

В сряда, 21 декември, Розмари се събуди в шест и нещо с две напълно бистри мисли в главата: Роберт е мъртъв; следобед ще се сбогуваме с къщата. Този път в съзнанието ѝ не летяха птици с балончета в човките. Вторачи се в околния мрак, докато слушаше отмереното дишане на Карл-Ерик и се опитваше да прецени доколко в тези две мисли би могло да има истина. Розмари не смееше да се спре на първата мисъл повече от няколко секунди. Роберт — мъртъв? Опасението я връхлиташе и тя го пропъждаше, после пак същото. Дали вече не се е прибрал в стаята си? Може да се е върнал през нощта. Розмари реши да не проверява. Защото, ако не го намери там, значи няма вест от него цели две нощи и един ден, а това означава само едно... Нервите ѝ едва издържаха.

Спря се на другата мисъл. Къщата. Следобед в четири щяха да влязат в кабинета на Лундгрэн в банката, да седнат на столовете, облепени с брезов фурнир, и да продадат живота си. Розмари и Карл-Ерик живееха в тази къща от трийсет и осем години. Когато се преместиха в нея, Ева беше на две години, а Роберт и Кристина се родиха в Шумлинге. „Четирийсет години! Тук мина целият ми живот. Тук е домът ми. Какво ще стане с мен? Нима никога повече няма да седна в беседката и да опитам от първите пресни картофи? Нима никога повече няма да видя плодовете на сливовото дръвче, което посадихме преди шест години? А смъртта ще ме споходи, докато седя на бял шезлонг до голи скали? Под палещите лъчи на испанското слънце. В това ли е смисълът на живота ми? Такава ли съдба ми е отредил Бог? И какво да взема със себе си? Моите шейсет и три пропилены, завинаги изгубени години? Ръководството по фламандска бродерия? Бележникът с адресите на моите три... не... четири приятелки, за да им изпращам картички всяка седмица и да им разказвам за синята вода в басейна и за белите шезлонги? Не — отсече наум Розмари Вундерлих Хермансон. — Не искам.“

Ала това „не“ прозвуча съвсем слабо в главата ѝ. Съвсем безволево и немошно. Как ще намери сили да се противопостави на

Карл-Ерик? И къде ще забие основите на съпружеското си неподчинение?

Какви са тези изрази? Никой не говори така. Ами ако Роберт е мъртъв? Ако Роберт наистина е мъртъв, не може просто да отидат в банката и да подпишат сбогуването с досегашния си живот, нали?

Особено при такива обет...

Розмари стана. Изведнъж я обзе гняв срещу себе си. Защо си мисли такива лоши неща? Защо се поддава на толкова мрачни предчувствия? Имаш ли деца, страхът за живота им става хроничен. Когато бяха малки, Розмари се боеше да не ги блъсне автобус, да не паднат в дупка в леда, да не ги ухапе бясно куче. Сега обаче Роберт, трийсет и пет годишен мъж, можеше да се грижи за себе си. Освен това той не изчезваше за първи път. Това, така да се каже, се бе превърнало в негов редовен номер. И преди се бе случвало да се усамоти за няколко дни — по една или друга причина. Какво толкова?

Защо да седне пред бюрото на Лундгрен, облечен в неизменния костюм на бели райета, и да се откаже писмено от живота си като глупава гъска? Защо не... защо просто не заяви на тираничния си педагогически стожер да си събере багажа и да заминава сам за Андалусия или където иска? А тя възнамерява да остане в дома си на улица „Алведер“ в Шумлинге, Швеция. „Отиди на «Сенилното крайбрежие» и продължавай да си въобразяваш, че се различаваш от другите почернели от слънцето старци! Искаш да проучваш мавританското и еврейското наследство? Пфу — помисли си Розмари Вундерлих Хермансон, — повдига ми се от глупостите ти, Карл-Ерик!“

Влезе в кухнята и пусна кафе машината. Докато седеше облакътена на масата и чакаше кафето да потече, смелост и желанието да действа се стопиха като масло върху котлон.

Както винаги. Нищо ново.

„Ами да, аз съм пълна страхливка — помисли си тя. — Шейсет и три годишна глупачка без никаква цел в живота, освен да се тревожа, да предвиждам трагични събития и да очаквам поредното разочарование.“

Малки и големи нещастия. А някой ден вероятно и нещастieto с главно Н. Роберт? Той ли ще се превърне в тежкото пророчество, което ще се сбъдне?“

Смъртта? Да, Розмари предусещаше, че този път именно смъртта е тъмната фигура, която дебне в тръстиката.

Ала не собствената ѝ смърт. Не се боеше за живота си. „Прекалено незначителна съм, та Смъртта да се занимава с мен — мислеше си отчаяно тя. — Ще живея дълго-дълго като валмо прах под леглото.“

Кафето потече.

Къщата още спеше. Дребните нещастия още не се бяха събудили. Големите — също.

— Не, маменце — поклати глава Ева Хермансон Грунт. — Няма да обядваме, преди да тръгнем. Предстои ни дълъг път. Ще спрем да хапнем някъде. Сега искаме само да закусим.

— Да, ама... — понечи да възрази Розмари.

— След половин час ще събудя Лейф и момчетата. Мъжете притежават уникална дарба да спят дълго, не си ли съгласна, мамо?

— Това го чух и аз — обади се татко Карл-Ерик, който разбъркваше сутрешното си мюсли върху плота. — Страдаш от предразсъдъци, момичето ми. Не забравяй, че изобретяването на будилника е дело на мъж: Оскар Уилям Уилингстоун-старши.

— Защото не е можел да става, без някой да го буди, татенце — поясни Ева. — Какво става с Роберт? Прибра ли се?

— Не знам — отвърна Розмари.

— Не знаеш ли? Какво искаш да кажеш?

— Че не знам. Не съм се качвала в стаята му.

Ева изглежда майка си с присвити вежди. Сякаш се канеше да я укори деликатно за небрежността ѝ, както дъщерите понякога укоряват майките си, но се въздържа.

— Имаш ли операции преди Коледа? — поинтересува се Карл-Ерик и седна пред купата с мюсли.

— Осем — неутрално отговори Ева. — Но не са сложни. Утре пет, в петък три. После ще почивам няколко дни. Мамо, ще се кача да проверя дали Роберт се е прибрал.

Стана и излезе от кухнята. Розмари погледна часовника: няколко минути след седем и половина. Поколеба се дали да си налее трета чаша кафе, но предпочете да си разтвори пакетче „Самарин“^[1]. Най-

добре да вземе мерки, преди да е станало късно. Карл-Ерик разлистваше вестник. „Дали наистина е толкова спокоен, колкото изглежда“, запита се Розмари. Или просто си придава невъзмутим вид? Сигурно ще се изненада, ако тя забие големия кухненски нож между лопатките му. Дали ще успее да каже нещо, или просто ще се строполи върху пода като чувал с картофи?

А вероятно дори не ще има време да се изненада.

„Никога няма да разбера как би реагирал“, помисли си изморено тя, докато разбъркваше „Самарин“-а. Изпи лекарството на три големи глътки и се зае да вади измитите съдове от миялната машина. Карл-Ерик мълчеше. Розмари се питаше колко ли пъти бе вадила чистите съдове от миялната — третата, която бяха купували. Машината работеше отлично от... колко? Четири години? Не, повече, поне пет... Розмари се мъчеше да пресметне, докато подсушаваше тенджерите с кухненска кърпа. Не бе доволна само от тази функция: сушенето. „Да, стават близо шест години“, отново се върна към пресмятането тя. Вадеше съдовете веднъж дневно, а понякога и два пъти. Умножено по шест години правеше... много. Е, Карл-Ерик я отменяше от време на време, ако трябваше да е...

— Ще се отбият ли да закусят?

— Какво?

— Кристина. Ще минат ли да хапнат по един сандвич преди тръгване?

— Не знам — отвърна искрено Розмари. — Май се разбрахме да минат.

— Май?

— Не си спомням — призна тя. — Заради Роберт просто... не мога да мисля за нищо друго.

Карл-Ерик мълчеше. Продължи да си чете вестника.

„След три дни ще празнуваме Коледа — помисли си изморено Розмари. — А след три месеца ще трябва да отида до «супермеркадо», за да пазарувам. Как ли работят миялните машини има в Испания? Ако Ева слезе и каже, че Роберт спи горе в стаята си, обещавам да тръгна с Карл-Ерик без никакви протести. Ще го последвам и в банката, и в Испания.

Що за странна сделка смятам да сключа? Преди се употребяваше думата «пазарлък». — Розмари предпочиташе тази дума, беше й по-

позната. — Защо ще заменя Роберт срещу Испания?“ Какви бяха тези идиотски гласове, които крещяха в нея, заставяйки я да избере едното или другото. Сякаш въпросът опираше до уравнението: животът на Роберт или къщата в Шумлинге. Би било прекалено да си въобразява, че проблемите и на двата фронта ще се решат и че...

Ева се върна.

— Няма го — съобщи тя. — Малкият ми брат не се е прибрал и снощи.

Розмари усети как ѝ причернява и за секунда я връхлетя чувството, че ще припадне.

Подпря се на кухненския плот, за да се окопити. Затвори миялната машина, без да е извадила всички съдове. Изправи се и погледна дъщеря си и мъжа си, седнали до масата. Изглеждаха съвсем спокойни, свързани от общия им сто и пет годишен юбилей и от вроденото, генетично обусловено съгласие помежду им. Розмари си пое дълбоко въздух.

— Карл-Ерик Хермансон, ще те помоля да се обадиш в полицията.

— И дума да не става — отвърна съпругът ѝ, без да вдига поглед от вестника. — Забранявам ти да звъниш в полицията. Нали вече го обсъдихме.

— Татко, струва ми се, че този път трябва да се вслушаш в думите на майка — намеси се Ева.

Кристофер се събуди и се втренчи в тъмната стена.

„Къде съм“, запита се той.

След няколко секунди успя да се ориентира. Странните хиени, които сънуваше допреди малко, се шмугнаха бързо в подсъзнанието му. Хиени, които се хилеха ехидно и тичаха из стара каменоломна. Защо бе сънувал хиени? Кристофер никога не беше виждал хиена. Поне не на живо.

Погледна фосфоресциращия циферблат на ръчния си часовник: осем без петнайсет. Обърна се и запали лампата. Тя освети зелените ивици на тапетите. Хенрик беше станал. „Проклятие — изруга наум Кристофер. — Снощи съм заспал като заклан. Изобщо не съм го усетил да излиза.

Е, ще го попитам — помисли си той и изгаси лампата. — Ще полежа и ще изчакам, може да е отишъл в тоалетната и да се върне в спалнята.“

Да не би мама Ева да ги е събудила? Опитите на Кристофер да си спомни останаха безплодни. Майка му го бе будила толкова пъти, толкова сутрини и с толкова различна интонация, че му се струваше невъзможно да разграничи отделните случаи. Може би се бе отбила в стаята им, а може би не.

Кристофер си спомни, че вече е сряда и още тази вечер ще се прибере в Сундсвал. А утре... Линда Гранберг. Лавката на Биргер. Кристофер се обърна и пак запали лампата. Нямаше никакъв смисъл да продължава да лежи. Чувстваше се бодър като жребче. И гладен, макар сутрин рядко да изпитваше желание да яде. „По-добре да стана — прецени. — Ще си взема душ и ще сляза да закуся.“

Докато стоеше под водната струя в тясната старомодна душкабина, Кристофер се замисли за Хенрик. Каква промяна! Само за няколко дни у Хенрик настъпи пълно преобразяване: от перфектен и безгрешен, Супер-Хенрик се превърна в... как се нарича... промискуален — напълно освободен сексуално — Хенрик, който има връзка с някой си Йенс и който се изнизва тайно посред нощ!

Ако, разбира се, бе излязъл през нощта — в това Кристофер не беше сигурен. След случилото се почувства брат си по-близък, защото разбра, че не е безгрешен. И Хенрик си имаше своята тъмна страна като всички останали. Като Кристофер. Хенрик изведнъж му се стори... нормален човек.

И Кристофер се зарадва изключително много.

Усили горещата вода и се замисли за вуйчо Роберт. Неговият промискуитет (сложна, но много хубава дума) отдавна бе богато документиран. Още преди да бие всички рекорди на остров Ко Фук, Роберт играеше ролята на черната овца в семейството и неговата личност много рядко ставаше обект на разговор в дома на семейство Грунт на „Стокрусвеген“ в Сундсвал.

А сега вуйчо Роберт бе изчезнал. Дали не се е върнал през нощта? „Дано не е“, помисли си неочаквано Кристофер. Струваше му се готино да се изпариш просто така. Баба му изглеждаше силно разтревожена, но Кристофер изобщо не се притесняваше за вуйчо си. Най-вероятно татко Лейф ще се окаже прав: Роберт е срещнал някоя

мацка и е решил да прекара нощта с нея, вместо да кисне цяла вечер на ужасно скучно семейно събиране. Роберт изобщо не го беше еня за хорското мнение. На Кристофер му се искаше някой ден и той да стане като вуйчо си; сам да кове съдбата си и да взема решения, без да е зависим от... от майка си.

Защото проблемът беше именно тя. Хенрик помоли брат си да си мълчи не заради татко Лейф, разбира се. В събота, когато Кристофер закъсна, баща му реагира съвсем нормално. Ядоса се и го предупреди да се вземе в ръце и да внимава, но не го обрече с чувство за вина. Ето така трябва да разговарят родители и деца. Без увъртания и без усложнения. Първо — здраво конско, а после — любов и разбирателство.

И все пак Кристофер не беше сигурен как ще реагира татко Лейф, ако научи за сексуалната ориентация на Хенрик. Това вече беше друг въпрос, както обичаше да се изразява баща им. Съвсем друг въпрос.

Обзет от такива мисли, Кристофер спря крана. Някой почука на вратата.

— Хенрик? — извика мама Ева.

— Аз съм, Кристофер.

— Тъкмо идвам да ви будя. Пригответе се и слизайте да закусите.

— Добре! — отвърна Кристофер и започна да оглежда внимателно лицето си в огледалото.

Забеляза само четири-пет пъпки. Добро постижение, имайки предвид какви количества шоколад бе погълнал през последните няколко дни. Ако днес и утре се въздържахше от лакомства, след около трийсет и седем часа щеше да се яви в представителен вид пред лавката на Биргер.

— Розмари, опитай се да разсъждаваш разумно — подчерта Карл-Ерик с настойчивия тон на професионално обременен учител, който заявява недвусмислено, че няма намерение да повтаря следващите си изречения: — Не сме получили никакви сигнали, че Роберт е пострадал. И ти, и аз, и... Ева... познаваме характера му. Излишно е да се впускам в примери. Сигурно се е почувствал

притиснат и се е... срамувал, да си го кажем направо. Впрочем с основание. Обадил се е на някой приятел от града. Например на Рюд... Как се казва онзи негов съученик? Рюдстрьом?

— Рундстрьом — поправи го Розмари. — Той се премести на остров Готланд преди няколко години. Може да си прав, но защо поне не се обади да ни каже къде е? Ето това ме притеснява, Карл-Ерик. Роберт не би...

— Защото се срамува — отсече съпругът ѝ с категоричен тон. — Нали вече ти обясних? Освен това се е чудил каква основателна причина да изтъкне за отсъствието си. Затова просто си е тръгнал.

— Тогава защо изобщо дойде? А и снегът е затрупал колата му.

— Тя не му трябва — обясни търпеливо Карл-Ерик. — Сигурно ще дойде следобед да си я вземе, след като другите си тръгнат. Наистина не разбирам защо се тревожиш за такава дреболия, Розмари. Роберт не заслужава такова внимание.

Кристофер влезе в кухнята и поздрави с „добро утро“. Карл-Ерик млъкна за малко, явно за да прецени дали разговорът е подходящ за ушите на четиринайсетгодишно хлапе. Все пак продължи:

— Кажи ми, Розмари, какво според теб се е случило с изчезналия ни син?

Кристофер седна до масата. Розмари погледна Ева с надеждата да намери у нея подкрепа, но не успя да разтълкува изражението на дъщеря си. „Все пак Ева е копие на Карл-Ерик — припомни си тя. — Не бива да го забравям.“

— Искам само да се обадиш в полицията и в болницата, за да проверим дали Роберт не е там.

— Ако е там, щяха да ни съобщят.

— Не и ако...

— Дори Роберт си носи документите за самоличност — прекъсна я Карл-Ерик. — А дори и да не ги носи, ще го разпознаят. Сецаш се защо.

Розмари не отговори. Ева се прокашля и влезе в ролята на парламентър:

— Предлагам да поизчакаме още малко. Маменце, ти нали не искаш полицията да го обяви за издирване? Още утре снимката му ще цъфне по вестниците. А сигурно ще дойдат и да ни разпитват. Това също ще бъде неприятно, нали?

Телефонът звънна. Розмари влезе в спалнята и вдигна.

— Къде е Хенрик? — попита Ева.

— Нямам представа — сви рамене Кристофер и си сипа плодово мляко в дълбока чиния.

— След час тръгваме — Ева си погледна часовника. — Баща ти влезе ли в банята?

— Да.

Карл-Ерик сгъна вестника и погледна внука си. Явно се питаше дали да му даде ценен съвет — късче житейска мъдрост, което Кристофер да отнесе в Сундсвал, — но понеже не успя да избере нищо подходящо от богатия си репертоар, се отказа и стана от масата. Приблужи се до прозореца, повдигна завесата и погледна навън.

— Дванайсет градуса под нулата — установи той. — Дано сте налели достатъчно антифриз.

— Разбира се, татко — увери го Ева. — Но не знам какво ще правим с колата на Роберт.

— Снежната покривка предпазва от студа — обясни Карл-Ерик Хермансон. — Не знаеш ли?

— Знам, разбира се, татенце.

Розмари се върна, а с нея в кухнята влезе и Лейф Грунт, току-що излязъл изпод душа и пълен с енергия.

— Добро утро, християни! — извика той. — Не знам дали сте забелязали, но започна нов ден!

— Забелязахме — отвърна Ева. — Мамо, кой се обади? Виждаш ми се притеснена.

— А, не — усмихна се насила Розмари. — Беше Якоб. Няма да се отбиват за закуска, защото го извикали на спешна среща в Стокхолм. Лейф, направила съм кафе. Да ти наля ли?

— Благодаря, мила моя тъщо. Ще ми се отрази добре, защото след малко поемаме на север. Някакви новини от телевизионната звезда?

— Лейф — изгледа го строго Ева.

Розмари въздъхна дълбоко и излезе от кухнята. Кристофер сложи две филии в тостера. „Баща ми притежава истински талант да бълва глупости“, помисли си. Дали го правеше нарочно, или не — оставаше под въпрос. При всички случаи тази способност на Лейф предизвикваше известно възхищение у по-малкия му син.

— Благодарим за вкусната закуска, тате — усмихна се Ева. — Ще се кача да събера багажа и да накарам Хенрик да побърза. Имаш ли нужда от помощ, преди да тръгнем, тате?

С тези думи Ева очевидно го подканваше да сподели с нея за свои болезки — стари или наскоро появили се. Карл-Ерик Хермансон разбра намека, но поклати отрицателно глава и скръсти ръце на гърдите си.

Смущаваше го един-единствен симптом: шумът, който чуваше след щракването в главата вчера сутринта (ако това щракване не бе дошло от радиатора). Ала той нямаше никакво намерение да обсъжда този проблем с някого, най-малко пък с хора, които биха му дали обяснение, каквото не желае да чува.

— През целия си живот не съм се чувствал по-добре, моето момиче — каза той и изду гръдния си кош. — Спах като бебе.

---

[1] „Самарин“ — популярен лекарствен препарат срещу стомашни киселини. — Бел.прев. ↑

Кристофер отново лежеше в леглото си в НГСС. Минаваше единайсет и половина, а по план трябваше да са тръгнали преди повече от час.

— Иди да изчакаш в стаята си, Кристофер — отпрати го мама Ева. — След малко ще се кача при теб, но първо ние, възрастните, ще обсъдим положението.

Под „положението“ тя имаше предвид Хенрик. След доста неясноти, въпроси и свидетелски показания от всички в къщата на „Алведер“ в Шумлинге — мама Ева, татко Лейф, баба Розмари, дядо Карл-Ерик и Кристофер, — се установи, че Хенрик го няма. Цяла сутрин никой не го бе виждал. Всеки си мислеше, че друг е закусвал с него, друг го е видял по стълбите, друг го е чул да влиза в банята, друг е разговарял с него. Ала след щателна проверка под вещото ръководство на Ева тези предположения се оказаха погрешни.

Цяла сутрин нито един от присъстващите не бе виждал Хенрик.

Почти веднага в главата на Кристофер се оформи смътно предположение. За щастие имаше време да обмисли каква позиция да заеме. Оказа се сравнителна лесно.

— Не, мамо, не съм го виждал. Когато се събудих, вече беше станал.

Дори не му се наложи да я лъже. Кристофер *наистина* не видя брат си сутринта.

Е, премълча някаква си дребна подробност, ала и никой не го попита изрично излизал ли е Хенрик през нощта. Не можеха да упрекнат Кристофер. Все още не.

След десет-петнайсет минути обаче момчето очакваше положението да се промени. Мама Ева ще затегне обръча. Ще се качи при него и ще го разпита по-подробно. Кристофер реши да се възползва от спокойствието в стаята и да се подготви психически за предстоящото изпитание.

Случайно да знаеш нещо, което би обяснило отсъствието на Хенрик, ще попита тя и ще се наложи Кристофер да излъже и

следователно да прекрачи границата — същата онази граница, за която говориха в неделя, когато Кристофер седеше на подсъдимата скамейка. Необходимостта да излъже обаче не го притесняваше особено. Какво по-естествено от решението да защити новия, промискуален Хенрик? Двамата се бяха разбрали. Този път щяха да хванат натясно не обичайния заподозрян Кристофер, а Хенрик, и малкият брат изпитваше известно задоволство от наглед съвсем простия, но доста необичаен факт. Хенрик, разбира се, в крайна сметка ще го отнесе здраво, когато се появи, но не и Кристофер. Никой няма да заподозре, че по-малкият брат го е прикривал. Кристофер ще се отърве невредим. Не рискува нищо, ако излъже майка си. Точно обратното: изпълнява дълга си, придържайки се към споразумението си с Хенрик.

Brothers in Arms^[1].

И все пак не можеше да не упрекне брат си за безотговорната му постъпка. Иначе съобразителният Хенрик този път бе излязъл през нощта, бе се срещнал с някого, а после... е, Кристофер нямаше никакво желание да се спира на подробностите около срещата, но явно след като двамата са приключили, с каквото там са правили, са легнали да спят и са се успали! „Що за безумна небрежност — ядосваше се наум Кристофер. — Какво ще обясни, като се прибере?“

Хенрик си бе изключил телефона, защото му звъниха над десет пъти през последния час. Включваше се телефонният секретар. Хенрик никога не си изключваше телефона. Кристофер така и не разбра как възрастните си обясняват изчезването му. Татко Лейф подхвърли предположение, че синът му е излязъл да покара ски. Тази негова теория впоследствие претърпя модификация, защото в къщата нямаше никаква ски екипировка — „сигурно е решил просто да потича“ — но снегът навън опроверга и тази вероятност.

Засега в къщата не бе настъпила паника, ала под повърхността къкреше трескава тревога. Кристофер не можеше да прецени положението. Изпратиха го в НГСС, за да разговарят на спокойствие. Бяха се разтревожили, значи. „Освен това — разсъждаваше той, — изчезналите станаха двама.“ Възрастните още не бяха коментирали този въпрос пред него, ала не след дълго вероятно щяха да го направят. Все пак още не знаеха нищо.

„Проклет глупак!“ — изруга наум Кристофер. Никога не бе наричал Хенрик с по-обидна дума. Ала сега се налагаше да лъже майка

си в очите заради лудориите на големия си брат! Допреди няколко дни Кристофер никога не би се осмелил да заблуждава мама Ева.

Но щом се налага, ще я излъже хладнокръвно, без да му мигне окото, и, ако трябва, ще повтаря версията си до последна капка кръв. Нали бе обещал на брат си. Кристофер обаче продължаваше да се пита в какво се е забъркал Хенрик и след известно време започна да го стяга под лъжичката.

Всичко това му се струваше плашещо и... тъжно. Какво става с теб, Хенрик, братко?

Кристофер се взираше в тапета, ала там, разбира се, не намери отговор.

— Кристофер, трябва да разберем какво е станало, нали?

— Да.

— Хенрик го няма и не знаем къде е.

Момчето се опита едновременно да кимне и да поклати глава, само и само да си придаде отзивчив вид.

— Изглежда, Хенрик е излязъл рано тази сутрин... — подхвана Ева и понеже синът ѝ не довърши, додаде — ... или през нощта.

— Нямам представа. Нищо не съм забелязал нито снощи, нито сутринта. Явно съм спал много дълбоко.

Мама Ева се опита да го прониже със стоманеносивия си поглед, но Кристофер се бе научил да понася лесно тази проверка. Този път не седеше на подсъдимата скамейка, а това облекчаваше значително положението му.

— Нищо ли не ти каза Хенрик?

— За кое?

— Откъде да знам, Кристофер. Споменава ли е, че възнамерява да излиза?

— Не. Не е споменава нищо такова.

— Сигурен ли си?

— Разбира се.

— Но на мен ми се струва...

— Да?

— ... че не си особено изненадан от отсъствието на брат си. Опитвам се да разбера защо.

Ева започна прекалено коварна атака и той я парира по единствения възможен начин:

— Как да не съм изненадан? Не те разбирам, мамо. Нямам представа къде е Хенрик и съм не по-малко изненадан от всички останали.

Тя се поколеба за секунда, после отстъпи.

— Добре, Кристофер. Вярвам ти. Но те моля все пак да помислиш... наистина ли не се сещаш да ти е казал или... да е намекнал... нещо, което да обясни къде е отишъл? Двамата с брат ти сигурно сте си говорили доста.

Кристофер прехапа долната си устна и се престори, че напруга паметта си.

— Не — отсече накрая той. — Не, мамо, не си спомням подобно нещо.

— А да си забелязал някаква промяна у Хенрик? Не сте се виждали цяла есен. Сега не ти ли се стори някак... различен?

„Бинго, мамче — помисли си Кристофер. — Ако знаеше колко променен е любимецът ти, щеше да започнеш да храчиш кръв. Понякога — продължи наум Кристофер — ми се иска да можем да казвам такива неща на глас, а не само да ги мисля.“

— Амииии... не. Като се прибере, ще ни обясни всичко. Сигурно очаква да тръгнем към обяд и затова се бави... Да не би да е отишъл за коледни подаръци?

Ева се замисли сериозно върху последното му предположение, а после отново го прониза със стоманения си поглед. Кристофер обаче не се смути.

— За какво си говорихте снощи?

„Това не ви засяга, госпожо прокурор“ — отговори й той наум.

— За нищо особено — отвърна на глас. — Разказа ми малко за Упсала.

— Така ли? И какво ти разказа за Упсала?

— Било много готино да учиш там, но и доста трудно.

— Спомена ли Йени?

— Май да, но само миноходом.

— Мимоходом.

— Какво?

— Каза думата грешно. Правилно е „миМоходом“.

— А, извинявай.

— Няма нищо. Все едно. Друго?

— За което говорихме ли?

— Да.

— Ами обсъдихме вуйчо Роберт.

— Наистина ли? И до какъв извод стигнахте?

— До никакъв. Просто и на двамата ни се струва малко странен.

— Така е — промърмори Ева. — В момента обаче мнението ви за брат ми никак не ме интересува. Ако се сетиш нещо за Хенрик, аз, баща ти... баба ти и дядо ти... държим да не го премълчаваш.

— Защо да премълчавам каквото и да било? — попита Кристофер с почти искрено възмущение. — И аз, не по-малко от вас с татко, искам да си тръгваме. Ако знаех нещо, веднага щях да ви го кажа.

Ева помълча малко.

— Добре, Кристофер — заключи тя. — Разчитам на теб.

И излезе от стаята.

„Глупако Хенрик — помисли си Кристофер, след като майка му затвори вратата, — къде се губиш?“

Погледна си часовника. Дванайсет без една.

В два часа отново заваля сняг, а хората в дома на семейство Хермансон тъкмо приключиха с обяда: наденица с гарнитура от картофи в млечен сос. Карл-Ерик обожаваше това ястие, ала днес не го посрещна с обичайното въодушевление. Останалите също се хранеха без апетит, а нагнетеното мълчание, увиснало над масата, се пренесе и във всекидневната, където седнаха да пият кафе и да ядат мекички с бренди. На Кристофер наляха не кафе, а сок. Докато отпиваше от чашата си, момчето поглеждаше крадешком изопнатите лица на възрастните: на майка си, на баща си, на баба си и на дядо си. Кристофер искаше да разбере какво се върти в главите им. Вероятно цяла купчина въпроси и догадки. Раздразнение, безпокойство. Опасение, безсилие... и какво ли още не. Вече бяха обсъдили всички въпроси и никой не искаше да ги повтаря. Изчерпили бяха всички възможни предположения и догадки. Пред гаража чакаше кола, натоварена с багаж и готова да потегли, но единият от пътниците липсваше.

Кристофер забеляза, че никой от семейството не смее да признае колко го плаши случващото се. Най-страшните подозрения стояха затворени под капак. Момчето обаче усещаше, че преднината му бързо се топи. Наистина знаеше много повече от възрастните: Хенрик бе излязъл през нощта, навярно за да се срещне с гаджето си Йенс — в това обаче Кристофер започна да се съмнява. Но защо, по дяволите, не се бе върнал сутринта или поне преди обяд? Да, този въпрос надвисваше все по-безмилостно и по-застрашително с всяка изминала секунда.

Хенрик бе изчезнал. Също като Роберт. „Не съм преживявал по-странно нещо“ — помисли си Кристофер.

— Стана два и пет — обяви Розмари Вундерлих Хермансон, все едно тази новина хвърляше яснота върху положението.

Думите ѝ не постигнаха никакъв резултат. Само вената на лявото Карл-Ериково слепоочие се изопна и започна да се гърчи като червей. Кристофер беше забелязал тази вена още преди обяд и я бе сметнал за признак на раздразнение или гняв. Сега обаче видя, че единият клепач на дядо му е увиснал над окото и му придава пиянски вид. Карл-Ерик пиеше умерено и причината явно се криеше другаде.

Колкото до татко Лейф, и двата му клепача висяха. „Спи му се“ — предположи Кристофер. През последния половин час баща му не бе обелил дума. Очевидно този път смяташе да изневери на традиционната си склонност да излага своя теория по всеки въпрос. Все пак бе изчезнал не кой да е, а великолепият му и досега безгрешен син.

Мама Ева имаше вгълбен вид, сякаш се съсредоточаваше преди сложна операция или се мъчеше да реши новото парадоксално уравнение, наречено Хенрик, и макар винаги да се справяше с такива предизвикателства, сега това не ѝ се удаваше.

Кристофер въздъхна и си взе още една мекичка. Нищо че се бе надул до пръсване. Картофите с млечен сос набъбваха в стомаха му като лепкава топка. Замисли се дали да не се качи в НГСС и да подремне, докато чакат завръщането на блудния брат. Но надделя решението да остане при възрастните, за да бъде в... как се казваше?.. в течение на случващото се. Кое то впрочем не беше много: Карл-Ерик се изправи с мъка от фотьойла и се приближи до прозореца. Пъхна ръце в джобовете и се олюля няколко пъти напред-назад на пети.

— Хррм! — прокашля се той високо, продължавайки да стои с гръб към останалите. — С Розмари имаме уговорка да се явим в четири часа в банката. Като се приберем, ще разберем дали сте тръгнали, или не.

— Те... — подхвана Розмари, но мисълта ѝ пое в друга посока: — Какви ги говориш, Карл-Ерик? Не можем да отидем в банката, докато...

— Докато какво? — попита той и се обърна. — Имам уговорка с Лундгрен и семейство Сингльов. Дошли са чак от Риминге.

— Риминге е само на три мили оттук. Ще се приберат за нула време. Няма как да оставим Ева, Лейф и Кристофер точно сега, когато... Не, никъде няма да ходим. Обади се да отмениш срещата.

— Дявол да го вземе... — вената на дясното слепоочие на Карл-Ерик пак се изопна, ала преди той да продължи мисълта си, Ева го прекъсна:

— Моля те, татенце, не сега. Мамо, няма нужда да отменят уговорката заради нас. Нелепо е. Каква е разликата дали тук ще стоим петима, или трима души? А и... не, не знам... забравих си мисълта...

И Ева се разплака. Първоначално Кристофер не разбра, че тя плаче, вероятно защото за пръв път я виждаше в такова състояние. Майка му плачеше странно. От гърлото ѝ се изтръгваха звуци, напомнящи двигател, който не иска да запали. Раменете ѝ се тресяха бурно, а тя си поемаше и издишаше въздух през устата на пресекулки. Главата ѝ се люшкеше напред-назад в такт с дишането, докато раменете се движеха с различен ритъм. „Ето къде е повредата в двигателя — помисли си Кристофер. — Ръмжи, бълва дим и бръмчи, но цилиндрите му не работят съгласувано и двигателят е неспособен да задвижи машината.“

Сякаш мама Ева никога не бе плакала през живота си и не знаеше как се прави.

Останалите явно също не разбраха какво става, защото чак след няколко минути баба Розмари се приближи и погали недодялано дъщеря си по гърба и ръцете, за да я успокои. Лейф също се втурна да помага и потупа жена си по главата, а Карл-Ерик, застанал наред стаята, приличаше на боксер, чиято лапа е затисната от асансьорна врата. Така поне го виждаше Кристофер. И на него не му хрумваше как да помогне на разплаканата си майка. Като неин син бе редно да я

успокои, но Кристофер осъзнаваше, че ѝ е нужна по-силна подкрепа, отколкото можеше да ѝ даде. Гледайки я толкова безпомощна, момчето потърси с поглед дядо си, ала в неговите очи прочете същото безсилие и отчаяние, които потискаха и него.

„Проклятие, проклятие, проклятие — ужаси се Кристофер и стисна зъби, за да не се разхълца като майка си. — Щом тя плаче, значи, положението е много сериозно. Върни се по-скоро, Хенрик, дявол да те вземе. Вече не е никак забавно.“

Малко по-късно Ева се успокои и стигнаха до споразумение. Розмари и Карл-Ерик ще отидат до банката да се срещнат с Лундгрен. Подписването на документите ще отнеме не повече от час, а ако положението не се промени до връщането им на „Алведер“, веднага ще се обадят в полицията.

„Ето така ще направим — единодушно решиха всички. — Няма защо да прибързваме.“

Не поискаха мнението на Кристофер и той се качи в НГСС. „И да ме бяха питали, няма какво да възразя“ — мрачно си даде сметка той.

Снегът продължаваше да вали. Часовете минаваха. Розмари и Карл-Ерик Хермансон тръгнаха към банката, подписаха документите и се върнаха. През това време Кристофер успя да поспи четирийсет и пет минути и да бездейства в продължение на деветдесет. Щом чу баба си и дядо си да влизат, веднага слезе долу. Не знаеше как са прекарали родителите му следобеда, но след минута те също дойдоха в кухнята.

Баба Розмари погледна Ева, а тя поклати глава. Очите ѝ бяха зачервени, явно бе плакала още. Кристофер почувства прилив на безсилие да я утеши, каквото не бе изпитвал през живота си. Скова го паника.

След кратко съвещание възрастните решиха Карл-Ерик да се заеме със задачата да уведоми полицията.

Докато той държеше слушалката до ухото си и очакваше отговор, махалото в трапезарията удари два пъти: стана шест и половина. В сряда, 21 декември, Роберт Хермансон и Хенрик Грунт бяха позвънвали от всякога.

---

[1] *Brothers in Arms* (англ.) — Братя по оръжие. — Бел.прев. ↑

При малко по-различно стечение на обстоятелствата криминален инспектор Гунар Барбароти спокойно можеше да се казва Джузепе Ларшон.

При появата му на бял свят на 21 февруари 1960 баща му Джузепе Барбароти и майка му Мария Ларшон постигнаха съгласие по един-единствен въпрос: не желаеха да се виждат повече.

Колкото до всичко останало, двамата не можеха да се разберат. Разногласие, например, породило името на новороденото бебе (3880 грама, 54 сантиметра). Според Джузепе шведският бил селски, грубоват език и затова той настоявал името да е италианско. „Ако искаме момчето ни да получи добър старт в живота — заяви той, — трябва да му изберем хубаво име.“

Мама Мария изобщо не пожелала да слуша подобни южняшки брътвежи, подклаждани само от емоции. Тя държеше синът ѝ да носи нормално, традиционно скандинавско име. „Появи ли се в училище с име на макаронаджия или танцьор на танго, още от първия ден всички ще му се нахвърлят с подигравки.“ Джузепе бил свободен да си гелоса мустака и да си хване пътя към по-топли географски ширини, но не и да решава как ще се казва синът му.

Джузепе обясни колко важно за него е името и предупреди Мария, че ако продължава да му възразява, сериозно ще обмисли дали да не се ожени за нея, само и само да се сдобие със законово право да участва в избора на име на първородния си син, а после и с правото да определя правилата в семейния им живот.

Накрая стигнаха до компромис, защото се намеси съобразителната по-голяма сестра на Мария — Ингер, еднолична собственичка на лавка за кренвирши в градчето Катринехолм. Ингер убеди сестра си да не пренебрегва достойнствата на италианския език и я посъветва да не държи сляпо на своето, а да се опита да съчетае претенциите си с претенциите на Джузепе. Така ще постигне по-добър резултат, защото кренвирш с хляб винаги е за предпочитане пред кренвирш с кренвирш или хляб с хляб.

И така, нарекоха момчето Гунар Барбароти. Гунар — на починалия любим брат на двете сестри, Барбароти — на баща му, който си стегна багажа още докато майката лежеше в родилното отделение, и си замина за Болоня. И двете страни останаха що-годе доволни от решението. Все пак Джузепе Ларшон звучеше направо идиотски: вторият въпрос, по който мнението им съвпаднаше.

Преди четири години съпругата му Хелена го напусна. Тогава четирийсет и една годишният Гунар сключи сделка с Господ. Ставаше дума за съществуването Му. По отношение на собственото си съществуване Гунар Барбароти не изпитваше никакви съмнения: бе получил много и доста болезнени доказателства. С Хелена живяха заедно петнайсет години. Родиха им се три деца и изведнъж — буквално от днес за утре — Гунар се озова в отбора на Опарилите се от брака. Това го накара да се съмнява във всичко. Съществуването на Бог не стоеше начело в дневния му ред. Занимаваха го по-скоро въпроси дали има смисъл да продължава да се бори с живота, къде е сгрешил, защо Хелена не му е казала нищо, какво ще прави вечер, когато няма работа в службата, и дали не е най-добре да си смени професията. Месец след убийствения удар, нанесен му от съдбата — Гунар вече се бе преместил в мрачния си тристаен апартамент на улица „Балдер“ в Шумлинге — Господ му се яви в поредната безсънна нощ.

Навярно Гунар сам предизвика появата му, като го извади от изтерзаната си душа, за да му поиска обяснение за участва си. Все едно. Важното е, че двамата проведоха дълъг и съдържателен разговор, който завърши със споменатата вече сделка.

Гунар Барбароти и Господ единодушно смятаха, че доказателствата за съществуването на последния, макар и многобройни, са твърде недостатъчни и неубедителни. Теолозите изтъкват ту едно, ту друго мимолетно явление и чрез типично за тях виждане в тези явления се опитват да защитят твърденията си. Анселм. Декарт. Тома Аквински. Гунар, от своя страна, търсеше нещо поубедително, а Бог го увери, че напълно го разбира. Полицаят се стремеше към просто и рационално обяснение, което да реши въпроса. „Това ще отнеме време“, отбеляза Господ. „Добре, но само да не е твърде много“, настоя Гунар. Все пак разполагаше само с един

житейски отрязък. Гунар поиска да разбере истината за съществуването на Бог, докато е още на Земята, а Господ го изслуша и без никакви възражения се съгласи и на това условие.

Накрая — приближаваше пет сутринта и един снегорин, подмамен от Дявола, започна да стърже по асфалта пред спалнята на Барбароти, та чак хвърчаха искри — двамата се споразумяха за следния доказателствен модел:

Ако Господ наистина съществува, следва Той да изслушва молитвите на клетите миряни и да ги изпълнява, доколкото смята за удачно. Ако някоя молба му се стори нередна и себична, има правото да я отхвърли, разбира се. Гунар Барбароти призна, че не си спомня Бог да е чул някоя негова молба. „А колко искрени молитви си отправял към Мен, мерзки агностико?“ Барбароти се позасрами от въпроса, защото не бе броил, но едва ли бяха много.

— Е, стига сме говорили за минали работи — предложи той. — От сега нататък съм готов да допусна съществуването Ти.

— All right^[1] — заключи Господ.

— We have a deal^[2] — кимна Гунар, сякаш бедният шведски език не можеше да изрази и побере споразумение от такъв мащаб.

Сключиха сделка за период от десет години. През това време Гунар Барбароти ще проверява съществуването на Господ, като отправя към Него само основателни молитви и после записва в купен специално за целта бележник доколко Бог ги е удовлетворил или не.

Барбароти, разбира се, се задължи да не моли Господ за идиотщини: за големи печалби от лотария или конни надбягвания, за красиви нимфи, които се появяват изневиделица и искат само да се сгушат в обятията на криминалния инспектор. Подобни егоистични капризи не се позволяваха според споразумението им. Гунар имаше право да моли Всевишния за помощ само за реално изпълними неща, които не му носят материални облаги; за неща, които стават при малко повечко късмет и не вредят на никого. Например, молитва за спокоен сън, за хубаво време по време на разходка с лодка или молитва дъщеря му Сара да се сдобри с най-добрата си приятелка Луис.

После Гунар (след като се консултира с Господ, разбира се) създаде точкова система, за да оценява колко голяма е вероятността Бог да съществува. Ако Господ не чуеше молитвите му, Гунар му

пишеше минус, тоест отнемаше му една точка. В противен случай обаче Господ получаваше в актива си една, две или дори три точки.

Година след развода Господ не съществуваше. Беше натрупал само 18 плюса срещу цели 39 минуса и следователно имаше отрицателен баланс от — 21 точки. През втората година нещата се пооправиха и Господ дръпна напред до — 15. На третата изгуби три точки и се получи — 18. През четвъртата година обаче — тоест настоящата — настъпи пълен обрат. Още през май Господ успя да обърне баланса в положителен, а през юли натрупа актив от шест точки и се водеше, че съществува. Но за жалост бързо изгуби преднината си заради дъждовна и потискаща седмица в Шотландия, ушна инфекция и есен, преминала в тежка и слабоефективна полицейска работа. Точно днес, в четвъртък, 22 декември — девет дни преди края на годината — Господ изоставаше на две точки от екзистенциалния минимум. Е, от маратона оставаха още шест години, разбира се, но би било смешно Гунар да празнува идването на всяка нова година, изпълнен със смирена надежда, че на света наистина съществува висша сила, към която да се обърне в тежък момент.

Поне така смяташе Гунар Барбароти. Вероятно затова снощи отпрати към Господ отчаяна молитва, носеща три точки: ако Господ прояви разум и я удовлетвори, ще успее да „изплува“, така да се каже. Само с някаква си нищожна точка над минимума, естествено, но в послеслов към молитвата, отправена няколко минути след като се събуди сутринта — тоест преди по-малко от час, — Гунар обеща, ако вероятно съществуващият Всевишен благоволи да чуе искането му, да не го тормози с повече молби до нова година и да го остави на спокойствие поне десет дни. Точно преди настъпването на новата година, Господи, как ти се струва? От такова предложение как да не ти падне шапката!

Господ му отговори, че няма навика да носи украшения на главата Си, но ще се опита да изпълни желанието на инспектора с обичайната доброжелателност и обективност.

Гунар Му обърна внимание, че бърза, защото влакът тръгва в 13:25 и ако преди това не се случи нищо, сделката им пропада. Казано направо и без украшения.

— I see^[3] — каза Господ.

— Good^[4] — отвърна Гунар.

Молитвата Гунар отпрати по случай Коледа.

Още след неочаквания разрыв в отношенията им с Хелена — между Коледа и Нова година преди четири години — Гунар Барбароти изгуби желание дори да имитира някогашното си въодушевление преди Коледа. С бившата му съпруга не възприеха идеята да отбелязват празниците заедно заради децата — решение, което представляваше по-скоро правило, отколкото изключение сред разделените двойки в приятелския им кръг. Вместо това се спряха на системата за редуване: една Коледа трите им деца празнуваха с майка си, следващата — с баща си и така нататък. Тази година дойде ред Гунар да посреща Ларш и Мартин в тристайния си апартамент в Шумлинге. Най-голямото дете, Сара, осемнайсетгодишна гимназистка, живееше постоянно при баща си. Пожела да остане при него след развода. Нейното решение изненада Гунар, но и го зарадва извънредно много.

Колкото до деветгодишния Ларш и единайсетгодишния Мартин, двамата живееха с майка си в Съодертеле. По-точно, с майка си и с втория ѝ мъж. Допреди няколко месеца, Фредрик Фюрехаге се появи изневиделица след раздялата и Гунар веднага го нарочи за основен заподозрян. Барбароти обаче съумя да се въздържи от разследване по случая. Понякога достойнството е по-важно от желанието да разбереш истината. Съблюдаването на този принцип му коства няколко безсънни нощи, ала в крайна сметка преодоля съмненията, които го глождеха.

Този Фредрик се оказа истинско чудо. Притежаваше, общо взето без изключение, всички важни качества и достойнства, които липсваха на Барбароти. И така, Фредрик минаваше за идеалния мъж до септември миналата година, когато без никакви обяснения заряза Хелена, Ларш и Мартин заради тъмнокожа екзотична танцьорка от Кот д'Ивоар.

„Е, добре де — опита се да утеши Барбароти бившата си съпруга, — поне не е расист.“

Въпреки опитите му Хелена изпадна в нервна криза, а по същото време — сякаш проблемите с Фредрик не ѝ стигаха — баща ѝ, който живееше в северно шведско градче, получи инсулт. Старецът се отърва сравнително леко: оцеля, но получи пареза на лявата ръка и левия крак. „Каква ирония на съдбата“, помисли си Гунар Барбароти, защото бащата на Хелена, по професия миньор, беше заклет комунист. Тези

две събития — появата на тъмнокожата танцьорка и болестта на миньора — накараха Барбароти да стане по-отстъпчив. След няколко телефонни разговора с Хелена — тя едва говореше през сълзи — Гунар склони да замине заедно със Сара за забутаното северно градче, където всички заедно да отпразнуват Коледа по семейному под полярната звезда. Баба и дядо. Гунар и Хелена. Трите деца.

Гунар даде това обещание в средата на октомври и оттогава не мина и ден, без да съжали. Ако на света съществуваха хора, които не можеше да понася, това бяха бившите му тъст и тъща.

Затова отпрати към Господ горещата си молитва.

„О, Боже, Ти, в Чието съществуване се съмнявам, но не изключвам напълно, направи така, че нещо да осуети проклетото пътуване на север. Отърви и мен, и Сара от необходимостта да празнуваме с останалите. Позволи на мен и на дъщеря ми да отбележим спокойно Коледа в дома ни в Шумлинге с макарони, омар, «Не се сърди, човече», хубава книга и празнична сутрешна литургия, ако успеем да станем рано, вместо да ни пращаш на това окаяно семейно събиране, да не кажа погребение, на което седмина души ще се натъпчем в тясна, мразовита къща от азбестоцимент, където ни очакват душевен мрак, вледенени човешки отношения, вечно сърдит, полупарализиран стар комунист и съсипаната му съпруга. Направи каквото и да е, о, Боже, само не искам някой да пострада или да стане за смях. Ще ти дам някои идеи: ако, например, се подхлъзна на леда и си счупя някоя малка кост или върху главата ми падне лека ледена шушулка, това ще бъде достатъчно основателна причина да не пътуваме. Готов съм да пожертвам здравето си в известна степен, но ти знаеш най-добре, о, Боже. Влакът тръгва в 13:25. Няма почти никакво време. Благодаря Ти предварително. Удовлети ли молбата ми, ще получиш три точки, както вече споменах. Амин.“

Гунар Барбароти си погледна часовника. Девет и двайсет. Изяде половината от закуската си в леглото и прочете целия вестник. Дойде време да става и да си направи кафе. А после да се пъкне под душа с надеждата да стане чудо.

На път към банята мина покрай стаята на Сара и се поколеба дали да не я събуди, но се отказа. Нека поспи още час. Познавайки дъщеря си, Гунар очакваше да е приготвила багажа си още предната вечер. А и Сара винаги го удивяваше със способността си да действа бързо сутрин.

Всъщност тя непрекъснато, не само сутрин, събуждаше възхищението му. Някъде бе прочел (май у Климке^[5]), че няма земна облага, съизмерима с щастието, което изпитва баща, дарен с умна и добра дъщеря.

„Съвсем правилно“, отсъди Барбароти и сложи шампоан на изтънялата си коса. Какво по-хубаво от пет лежерни празнични дни в компанията на такава дъщеря?

„Нищо, нищо, о, Боже. Чуй молитвата ми.“

Чудото, с което Господ обезпечи съществуването Си поне до настъпването на новата година, се случи между десет без петнайсет и десет без пет.

Първо се обади комисар Асюнандер — началник на криминалния отдел в полицейския участък в Шумлинге и пряк шеф на Барбароти. Помоли го за извинение и го предупреди, че ако не желаел да поема топката, трябвало само да я подаде на Бакман.

Барбароти предпочете да не реагира веднага на встъпителната метафора от света на футбола. Ева Бакман — негова колежка и добра приятелка — бе успяла да си издейства отпуск по Коледа. Всъщност тя отчаяно се нуждаеше от тези няколко дни, защото бракът ѝ куцаше, но все още имаше искрица надежда. Съпругът на Ева, Вилхелм, накратко Вили, беше основател, председател и треньор на шумлингския отбор по хокей с топка. Тримата синове на Ева и Вили — на 14, 12 и 10 години — се смятаха за млади надежди в този спорт. През последната година Ева Бакман, след като дълго бе показвала по-скоро неутрално отношение към хокея с топка, започна да развива непоносимост към всичко, свързано с този спорт. Дори сподели с Гунар, че когато я накарали да гледа мач — а това се случвало поне два пъти седмично, — в сгъвката на ръката и по шията ѝ избивал обрив. Споделила и с мъжа си, но той го приел като обида.

Ева обаче обичаше и Вили, и децата. Не искаше да допусне всичко да отиде по дяволите заради някаква си идиотска игра или заради неразумно поведение от нейна страна. Преди два дни Барбароти и Бакман обсъдиха проблема ѝ и Гунар разбра колко напечено е положението. Шансът да прекара няколко дни със семейството си вместо на работа можеше да се окаже съдбоносен за нея, още повече че мъжът ѝ и момчетата не бяха насрочили нито една тренировка по време на празника.

Комисар Асюнандер заяви недвусмислено, че един от двамата — Барбароти или Бакман — трябвало да се заеме със случая. Друга възможност не съществувала. Първоначално Асюнандер възнамерявал да възложи разследването на Бакман, но понеже знаел за семейните ѝ проблеми... е, никой не бил длъжен да се съобразява с нея, ала все пак Ева явно се нуждаела от тези няколко дни със семейството си. Какво смятал по въпроса Барбароти?

Гунар споделяше, общо взето, същото мнение. Щом Бакман бе разказала за проблемите си и на шефа, значи, нещата бяха повече от сериозни.

— За какво по-точно става дума? — поиска да разбере Барбароти.

Комисар Асюнандер се прокашля със старателност, характерна за пушач на лула с трийсетгодишен стаж, и обясни, че един човек бил в неизвестност.

По-точно двама души били в неизвестност.

Направи пауза и намести изкуствените си зъби. Винаги когато говореше много, те се разместваха. Изгубил бе зъбите си по време на акция. Преди десетина година срещу него се изпречил озверял гангстер, въоръжен с бейзболна бухалка. Ударил го по устата и оттам за половин секунда паднали двайсет и шест зъба — вероятно световен рекорд. Тази случка постави началото на серия от тежки лицево-челюстни операции, продължила близо година, ала без задоволителен резултат. Според лекарите новопоставените изкуствени зъби щели да продължат да се клатят. Заради необходимостта непрекъснато да ги наглася Асюнандер се стараеше да говори пестеливо, особено ако ръцете му бяха заети с друго или бе захапал лулата си. Понякога — най-вече когато бе претърпял някаква „авария“ в устата си —

изреченията му звучаха като стара телеграма. Често пропускаше кратки думи, които се подразбираха от контекста:

— Странна история — отбеляза сега Асюнандер. — До момента само по телефона — снощи и сутринта.

— Разбирам.

— Време е да пратим хора. По-обстойна проверка. Веднага. Ти?

— Дай ми петнайсет минути — помоли Гунар Барбароти. — В един и половина щях да тръгвам с влак. Трябва да предупредя, че пътуването се отлага.

— Ясно — отвърна комисарят. — Звънни след десет минути. Весела Коледа.

Тъкмо приключи разговора с Асюнандер и Сара влезе, олюлявайки се, в кухнята. Гунар я изгледа учуден. Нещо не беше наред. Красивата ѝ червеникавокафява коса изглеждаше като препикана, очите ѝ бяха зачервени и блестяха нездравно, а дългата до глезените ѝ нощница приличаше на мръсен погребален саван. Сара дишаше тежко с отворена уста, спря и се подпря на хладилника.

— Тате... — подхвана тя с изтощен глас.

Гунар едва се сдържа да не се втурне към нея и да я вдигне на ръце.

— Какво ти е, миличка?

— Май... съм... болна.

Думите излизаха една по една от напуканите ѝ устни и едва-едва стигаха до ушите му.

— Седни, седни — подкани я той и придърпа стол от масата.

Послуша го. Гунар докосна челото ѝ с ръка — пареше като ютия. Сара го погледна безпомощно изпод полуотворените си клепачи.

— Няма... да... мога...

— Измери ли си температурата?

— Не.

— Отиди да си легнеш, Сара. Ще ти донеса сок и термометър. Не ми изглеждаш добре.

— Ами... мама... дядо...

— Няма да пътуваме — успокои я Гунар. — Обадиха ми се от службата. Ще празнуваме Коледа тук, двамата.

— Но...

— Никакво „но“. Да ти помогна ли да си легнеш?

Тя се изправи и се олюля, а той веднага обгърна кръста ѝ с ръка, за да я подкрепи.

— Благодаря, тате, мога и сама. Трябва да отида и в тоалетната... но може да ми донесеш... нещо за пиене...

— Разбира се, моето момиче — откликна Гунар Барбароти.

Извади две възглавници с чист пух. Проветри стаята, зави дъщеря си, сложи две чаши върху нощното ѝ шкафче — една с вода, друга със сок от червени боровинки, — накара я да си измери температурата — 39,2 — и след като се увери, че е заспала, излезе на пръсти от стаята ѝ.

Обади се на комисар Асюнандер, за да му съобщи, че ще поеме случая с изчезналите двама души.

После звънна на бившата си съпруга и я уведоми за настъпилите усложнения.

— Сара лежи с трийсет и девет градуса — каза той. — Не може дори да се надигне от леглото.

След това отиде до прозореца във всекидневната и вдигна очи към сиво-виолетовото декемврийско небе.

— Най-покорно благодаря — промърмори той. — Ще се чуем през януари.

Извади черния бележник и добави трите точки в актива на Господ.

---

[1] All right (англ.) — Добре. — Бел.прев. ↑

[2] We have a deal (англ.) — Договорихме се. — Бел.прев. ↑

[3] I see (англ.) — Разбирам. — Бел.прев. ↑

[4] Good (англ.) — Добре. — Бел.прев. ↑

[5] Климке — несъществуващ екзистенциален философ, плод на авторовата фантазия. — Бел.прев. ↑

Преди да се отпрати към „Алведер“ 4, откъдето бил подаден сигналът за двамата изчезнали, Гунар Барбароти се отби в участъка, за да получи кратка информация по случая от колегата Йералд Боргсен, роден в Норвегия и известен с прозвището Тъжния заради неизменния си меланхоличен вид. Тъжния работеше в участъка от пет години и по думите на Бакман притежаваше удивителна професионална лоялност. Трийсет и пет годишен, живееше в къща извън града, във Винге, със съпругата си и двете им деца. Боргсен никога не се включваше в извънработните инициативи на колегите, например неизменно отказваше да излезе с тях на бира. Общо взето нямаше никакви особени интереси и като цяло изглеждаше малко тъжен.

Но безспорно беше честен и компетентен служител на реда.

Боргсен въведе Гунар в случая за десетина минути. Подготвил резюме на две страници формат А4, той го прочете делово.

Карл-Ерик Хермансон, шейсет и пет годишен, бивш учител в местната гимназия, пенсиониран наскоро, подал сигнал за двама безследно изчезнали: синът му Роберт Хермансон, трийсет и пет годишен, дошъл на гости на родителите си и изчезнал през нощта в понеделник (19 декември) срещу вторник (20 декември), и внукът му Хенрик Грунт, деветнайсетгодишен, изчезнал следващата нощ, тоест между 20 и 21 декември. И Роберт, и Хенрик били в Шумлинге по повод двоен юбилей в семейството. Карл-Ерик Хермансон навършвал 65, а дъщеря му Ева — майката на Хенрик — 40.

Понастоящем Роберт Хермансон живеел в Стокхолм, а постоянният адрес на Хенрик Грунт бил в Сундсвал, където е домът на родителите му, но той имал и стая в студентско общежитие в Упсала. Там следвал първа година право. През януари се очаквало да завърши зимния семестър. Изпитите били насрочени за началото на новата година.

Подателят на сигнала, Карл-Ерик Хермансон, бил в неведение какво може да се е случило на двамата изчезнали, нито дали двата случая са свързани. Към десет часа предната нощ полицията започнала

акция по издирването им, но засега нямало данни някой да ги е виждал.

Господин Хермансон пропуснал да спомене, че първият изчезнал, Роберт Хермансон, всъщност е нашумелият герой от риалити предаването „Пленниците на Ко Фук“.

— Роберт Чекиджията? — озадачен, попита Барбароти.

Тъжния не се осмели да изрече прозвището, но кимна.

След като излезе от участъка, Гунар си спомни коментара на Асюнандер за случая: „странна история“.

Комисарят, който никога не преувеличаваше, едва ли го бе направил и сега. Гунар Барбароти се качи в колата и пое към „Алведер“. Не един, а двама души изчезват по време на най-тъмното денонощие в годината. Странно? Меко казано.

Карл-Ерик Хермансон изглеждаше блед, но овладян, за разлика от съпругата си — бледа и разкъсвана от хиляди терзания. За миг Барбароти се подвоуми дали да не се придържа към основното правило при разпита да разговаря с всеки от близките на изчезналия на четири очи, ала в крайна сметка реши този път да го наруши.

Поне в началото. Ако се наложеше по-подробен разпит, щеше да ги привика един по един в участъка. Поканиха го във всекидневната — доста претъпкана с мебели, поне според разбиранията на Барбароти. Вътре цареше разнообразие от несъвместими стилове и цветове — свидетелство, че дългият съвместен живот на двамата собственици не е минал под знака на ценната пътеводна звезда, наречена добър вкус: холна гарнитура в тъмнокафява кожа от средата на седемдесетте, витрина с цвят на сметана с приглушено осветление, купена значително по-късно от гарнитурата. По стените висяха многобройни картини в пъстри рамки, които изсмукваха живеца от изобразеното на платната, а по ръбовете на тапетите в бледожълто и синьо се преплитаха ивици от изрисувани цветя. Върху внушителната чамова маса Розмари Хермансон бе сервирала кафе, меки сладки от сорта на меденките и четири вида по-твърди. По порцелановите чаши и чинийки светеха сини цветчета, а салфетките бяха издържани в коледни цветове — червено и зелено. „И какво от това — помисли си

Гунар Барбароти. — Не съм дошъл да пиша репортаж за интериорен дизайн.“

— Казвам се Гунар Барбароти — представи се той. — Ще се заема с вашия случай и се надявам всичко да се изясни.

— Нашият случай? — заекна Розмари Хермансон и изпусна половин меденка върху коляното си.

— И ние така се надяваме — отвърна съпругът ѝ.

— Нека да започнем с преглед на фактите — предложи Гунар Барбароти и отвори бележника си. — И така... По какъв повод сте се събрали?

— По повод рождения ми ден. На тази дата е родена и дъщеря ми Ева — обясни Карл-Ерик Хермансон и оправи лъскавата си зелена вратовръзка. — Тази година и двамата имаме юбилей: аз навърших 65, а Ева — 40.

— Кога?

— Във вторник, на двацети декември. Тоест онзи ден. Отпразнувахме го съвсем скромно, в тесен семеен кръг. Със съпругата ми никога не сме били привърженици на грандоманските прояви. Нали, Розмари?

— Н... да — потвърди тя.

— Дойдоха трите ни деца със семействата си. Общо десетима души... единият дете на година и половина, най-малкият ни внук. Всички пристигнаха в понеделник, а самото празненство се състоя на следващия ден... тоест във вторник, както вече казах.

— Но тогава единият вече е бил изчезнал, нали? — попита Барбароти и отпи от кафето. За негова изненада то се оказа ароматно и силно. „Колко съм предубеден — укори се той наум. — Във всяко отношение.“

— Точно така — кимна замислено Карл-Ерик Хермансон. — Опасявам се, че тогава не подозирахме колко сериозно ще се окаже положението.

— Защо?

— Моля?

— Защо не сте подозирали колко сериозно ще се окаже положението? Да не би синът ви... Нали синът ви Роберт е изчезнал между понеделник и вторник?

— Да, точно така — обади се Розмари Хермансон.

Гунар Барбароти я възнагради с окуражителна усмивка и пак се обърна към мъжа ѝ:

— По думите ви не сте осъзнали колко сериозно е положението. Да разбирам ли, че Роберт е имал причини да се уедини и вие сте се досещали къде е отишъл?

— В никакъв случай — отрече категорично Карл-Ерик Хермансон. — Навярно... навярно е добре да обясня по-подробно. Синът ми... тоест нашият син... напоследък се държи неадекватно.

„Интересен евфемизъм — помисли си Гунар Барбароти. — Ако някой мастурбира пред телевизионни камери, вероятно наистина може да се каже, че се държи неадекватно.“ Докато двамата мъже разговаряха, Розмари Хермансон ронеше червено-зелената салфетка с пръсти и пускаше топченцата върху коляното си. Изглежда нервите ѝ бяха изопнати до краен предел.

— Чувал съм за това риалити предаване — кимна Гунар, — но не съм го гледал. Общо взето, много рядко включвам телевизора. И така, значи, вие сте си обяснили изчезването на Роберт с... душевното му състояние в момента?

Карл-Ерик Хермансон видимо се двоумеше как да отговори. Погледна бързо съпругата си и пак започна да попипва вратовръзката си. „Коприна — прецени Гунар Барбароти. — Най-вероятно тайландска — осмели се да отгатне той с вещина. — Сигурно подарък за юбилея.“

— Не знам — отвърна Карл-Ерик. — Така и не успях да поговоря с него като хората. Искях да го направя, но не ми се удаде възможност. Нещата невинаги стават, както си ги планирал...

Изведнъж той се смали и грохна. Сякаш направи неочаквано за себе си признание. Мълчанието му позволи на съпругата му да се включи:

— Роберт пристигна в понеделник вечерта, някъде към седем. Останалите дойдоха горе-долу по същото време. Хапнахме, а после ние с Карл-Ерик си легнахме и ги оставихме да си говорят. Карл-Ерик е прав: не ни остана време да общуваме с всеки поотделно.

— И Роберт ли беше сред останалите до късно?

— Да. Той и Кристина — дъщеря ни. Двамата... двамата винаги са били близки. С тях останаха и синовете на Ева и Лейф.

— А после Роберт просто изчезна?

Розмари погледна към мъжа си, все едно искаше позволение да продължи.

— Да — кимна тя и вдигна рамене малко примирено. — Явно е излязъл да се поразходи и да изпуши две-три цигари. Поне Кристина така ми каза...

— В колко часа е излязъл?

— Към дванайсет и половина... а вероятно малко по-късно.

— Кой е бил буден по това време, тоест когато Роберт е излязъл от къщата?

— Само Кристина и Хенрик, предполагам, защото Кристофер...

— Момент. Кой е Кристофер?

— По-малкият син на Ева и Лейф. Ще имате възможност да поговорите с тях...

— Разбирам. И какво каза внукът ви Кристофер?

— Качил се в стаята си и си легнал точно след дванайсет и половина. Долу, във всекидневната, останали Роберт, Кристина и Хенрик.

Гунар Барбароти кимаше и си отбеляза нещо.

— А къде е сега Кристина?

— Вчера се прибраха в Стокхолм.

— Кога тръгнаха?

— Сутринта.

— Във вторник съобщихте ли на дъщеря си, че синът ви е в неизвестност?

— Разбира се. Не забелязахме отсъствието му веднага. Покрай двойния юбилей ни се събраха много задължения и...

— Кога забелязахте, че го няма? Питам за Роберт.

Съпрузите Хермансон се спогледаха. Карл-Ерик сви вежди и после ги отпусна:

— По обяд...

— Първо предположихме, че сутринта е излязъл да се поразходи — поясни Розмари. — Чак следобед открих, че изобщо не е лягал в леглото си.

Гунар Барбароти продължи да записва. Отпи от кафето.

— Добре. После ще обсъдим всичко по-подробно. Първо обаче искам да си създам най-обща представа за хронологията на събитията.

— Случилото се е необяснимо — констатира Карл-Ерик Хермансон с тежка въздишка. — Напълно необяснимо.

Гунар Барбароти се въздържа от коментар, но наум отчете, че би се подписал под тълкуванието на господин Хермансон. Поне засега.

Напълно необяснимо.

— По-късно ще поговоря със семейство Грунт, но преди това искам да ви поразпитам за Хенрик.

В продължение на двацет и пет минути съпрузите Хермансон разказваха на Гунар Барбароти за изчезването на внука си, но инспекторът записа едва шест реда в бележника си.

Деветнайсетгодишният младеж станал от леглото си по неизвестна причина и излязъл от стаята между вторник, 20 декември, и сряда, 21 декември. Едва ли се бил измъкнал преди един след полунощ — тогава брат му Кристофер, с когото делели една стая, се качил да спи. А баба му Розмари изключвала вероятността Хенрик да е слязъл след шест и петнайсет сутринта, защото тогава тя вече била будна и щяла непременно да го чуе.

Защо? На този въпрос нито дядото, нито бабата на изчезналия младеж можеха да отговорят. Посъветваха инспектора да поговори с майката, бащата и брата на Хенрик. Съпрузите Хермансон се намираха в дълбока покруса и отчаяние от случилото се.

Гунар Барбароти ги увери, че отлично разбира как се чувстват в момента, но според него е твърде рано да губят надежда, защото има голяма вероятност всичко да приключи благополучно. Накрая криминалният инспектор попита господин и госпожа Хермансон дали се досещат за вероятна връзка между двата случая.

— Никаква — единодушно заявиха съпрузите Хермансон.

— Навярно сте забелязали колко тежко го преживяват родителите ми.

Ева Хермансон Грунт настоя да говори с инспектора насаме. Барбароти знаеше, че тя завежда хирургично отделение. Остана малко изненадан, защото тя веднага подхвана темата за състоянието на родителите си, при положение че бяха изчезнали брат ѝ и синът ѝ.

— Да — кимна Гунар Барбароти. — Току-що разговарях с тях.

— Притеснявам се най-вече за мама. Не е мигнала цяла нощ. Снощи я помолих да изпие приспивателно, но тя отказа... Виждам, че вече е на ръба. Сигурно и вие сте го забелязали...

— В сегашното положение реакцията ѝ ми се струва напълно нормална. А вие как се чувствате?

Ева Хермансон Грунт, седнала изправена на стола, вдиша няколко пъти бавно през разширените си ноздри, все едно се нуждаеше от време, за да му даде коректен отговор.

— И аз съм много разтревожена — призна тя. — Но не мога да си позволя и аз да изгубя контрол.

— Защото сте свикнали винаги да владеете емоциите си?

Тя го изглежда. Явно търсеше признаци на ирония или неодобрение в изражението на инспектора, ала след като не намери, отвърна:

— Не знам какво си мислите за мен, но не съм емоционален инвалид. Просто се опитвам да не губя надежда заради мама, татко и... Кристофер.

— А съпругът ви?

— И заради него — промълви тя след кратко колебание.

Гунар Барбароти кимна. Тя не разбра какво я пита.

Инспекторът изпитваше съчувствие към тази овладяна жена в добра физическа форма; четирийсетгодишна, главен хирург, с две деца. Подобна тежка професия вероятно ѝ бе коствала много нерви, ала ако не бе попитал за възрастта ѝ, Гунар би я взел за трийсет и пет годишна.

— Разбирам — увери я той. — Но се налага да ви задам няколко въпроса, колкото и да не искам да ви притеснявам.

— На ваше разположение съм, комисар Барбароти.

— Инспектор, само криминален инспектор.

— Извинете.

— Няма нищо. Първо да изясним дали според вас съществува връзка между изчезването на сина ви и на брат ви. Забелязали ли сте нещо, което да ви подтиква да свържете двата случая?

— От цяло денонощие мисля за това — поклати глава тя. — Не откривам никакво обяснение. Дори само изчезването на един човек е достатъчно странно, а... да не говорим за двама! Не, това е напълно необяснимо. Дори и за мен — додаде тя след кратка пауза, сякаш

явления, напълно необясними за майка ѝ или съпруга ѝ, не са непременно необясними за Ева Хермансон Грунт.

Този казус обаче надхвърляше дори нейните умствени възможности.

— Щом и вие сте убедена в липсата на връзка между случаите, предлагам да обсъдим двамата изчезнали поотделно — Гунар Барбароти обърна нов празен лист в бележника си. — Да започнем с Роберт. Какво ще ми кажете за него?

— Да ви кажа нещо за него?

— Ако обичате.

— В общ план ли да говоря, или конкретно с оглед на изчезването му?

— И в общ план, и конкретно — предпазливо помоли Барбароти. — Сещате ли се защо Роберт би искал да замине? За момент не мислете за сина си.

Ева Хермансон Грунт помълча няколко секунди, но сякаш не се опитваше да си припомни поведението на брат си, а по-скоро обмисляше какво да сподели и какво — да премълчи. Поне Барбароти доби такова усещане.

— Ако трябва да съм напълно откровена — подхвана най-сетне тя, — в началото предположих, че Роберт просто се е покрил някъде.

— Покрил се е?

— Наречете го, както искате. Роберт е доста слабохарактерен. Озове ли се в неприятна за него ситуация, бяга. Сигурно знаете с какво се занимаваше през есента.

— Говорите за онова предаване, нали?

— Да. Случилото се там дори не се нуждае от допълнителен коментар. В последно време Роберт вероятно е бил потиснат и не бих се учудила, ако това семейно събиране му е дошло в повече. Изправя се пред най-близките си хора и...

— Значи, според вас той още се намира в Шумлинге?

— Не знам — сви рамене тя. — Оставил е колата си тук. Роберт е израснал тук, сигурно има познати, където да отседне.

— Жени?

— Защо не? Но това са само догадки. Вероятно греша. Изключено е да не разбира, че мама ще се побърка от страх. Не ми се вярва да не се обажда нарочно.

— Успяхте ли да поговорите с него в понеделник вечерта?

— Не. Събрахме се много хора и не остана време. Освен това с мъжа ми си легнахме рано.

— Как ви се стори?

— Роберт ли?

— Да.

Отговори след кратка пауза:

— Както очаквах, предполагам. Демонстрира арогантност и същевременно ниско самочувствие. Опитваше се да не сваля маската, но как се е чувствал дълбоко в себе си е друг въпрос... Татко ни помоли да не споменаваме и дума за онова злощастно предаване и ние се съобразихме.

— Но не сте разговаряли с Роберт насаме?

— Не.

— А някой друг успя ли да размени с него няколко думи на четири очи?

— Кристина, сестра ми. Тя открай време...

— Да?

— Открай време е била по-близка с Роберт.

Гунар Барбароти записа в бележника си „Кристина“ и подчерта името с две черти.

— Изминало е прекалено много време — отбеляза инспекторът.

— Моля?

— Намекнахте, че е възможно Роберт доброволно да се е оттеглил от семейното събиране. Но от понеделник, когато е изчезнал, са изминали четири дни. Не смятате ли, че...

— Знам, знам — прекъсна го тя. — Съгласна съм. Ако го нямаше няколко часа или ден, би било нормално, но днес е вече четвъртък. Сигурно... сигурно му се е случило нещо.

Гласът ѝ потрепери и Гунар се досети, че последното изречение се отнася и за сина ѝ. Обърна нова страница в бележника си и премина към втория случай:

— Сега да поговорим за Хенрик.

— Извинете ме за две минути — помоли Ева Хермансон Грунт със задавен глас.

Изправи се и излезе от стаята с бързи крачки. Гунар Барбароти се облегна и погледна през прозореца. Мракът се бе сгъстил. Падаха

рехави снежинки. Някъде в къщата работеше радио. Излъчваха новини. Вратата към всекидневната беше затворена. Инспекторът се питаше с какво се занимават останалите членове от семейството, докато чакат развитие по случая. „Бедничките — помисли си неволно той. — Кой знае как се измъчват.“

Наля си още кафе и се допита до професионалната си интуиция. Накъде върви този случай?

Усетът не му подсказа нищо.

— Не, нямам ни най-малка представа къде се намира Хенрик. Не ми хрумва дори предположение. Изчезването му противоречи на здравия разум.

Ева Хермансон Грунт изглеждаше по-спокойна, но поисканите две минути станаха пет. Явно беше плакала, защото си бе наплискала лицето с вода.

— Хенрик познава ли в Шумлинге други, освен баба си и дядо си?

— Не — тя поклати глава само на сантиметър във всяка посока. — Никакви. Идвал е тук едва седем-осем пъти и то само за по няколко дни. Хенрик не познава никого в града.

— Сигурна ли сте?

— Сто процента.

— Синът ви е на деветнайсет, студент първа година по право в Упсала, нали?

— Да.

— Ще ми разкажете ли нещо за него?

— Какво ви интересува?

— Искам да си съставя най-обща представа що за младеж е Хенрик. Добър студент ли е; спокоен или тревожен; от какво се вълнува; споделя ли проблемите си с вас...

Тя преглътна и кимна. Опита се да махне някаква прашичка от ъгълчето на окото си.

— Хенрик винаги е споделял с мен лични неща. Много е старателен и ученолюбив. Лесно постига успехи. Бива го във всичко, с което се захване: следване, спорт, музика...

— Приятели?

— Питате дали има приятели?

— Да.

— Много е общителен. Винаги е бил откровен с мен. Искам да знаете, че се... гордея със сина си, господин комисар.

Този път Гунар Барбароти не я поправи. Затвори бележника си и го остави върху дивана. Прибра химикалката в джоба си и преплете пръсти над дясното си коляно — заучен в практиката жест, доказал, че внушава доверие у събеседника. Понякога инспекторът се срамуваше от навика си да използва тази хитрина.

— Едно нещо не ми стана ясно — призна той.

— Кое?

— Хенрик най-вероятно се е измъкнал от къщата през нощта.

— Да.

Тя се мъчеше да извади пращинката, която дразнеше окото ѝ, и Гунар реши да не я пришпорва.

— Сещате ли се за някаква основателна... или поне вероятна причина синът ви да стане от леглото си и да излезе навън... посред нощ?

— Не... — колебливо отвърна тя.

— Случвало ли се е да ходи насън?

— Не, никога.

— Има ли мобилен телефон?

— Разбира се. Откакто изчезна, непрекъснато се опитваме да се свържем с него.

— И той не вдига?

— Не. Защо ми задавате този въпрос, щом и сам се досещате за отговора?

Гунар Барбароти внимателно обмисли как да формулира отговора си:

— Питам ви, защото според мен съществуват две възможности.

— Две?

— Да, две. Или някой е извикал сина ви по телефона, или Хенрик е решил да излезе, преди да си легне.

— Аз...

— Коя от двете възможност ви се струва по-вероятна?

— Нито едната, нито другата.

— Хрумва ли ви друго обяснение?

Тя смръщи вежди и поклати бавно глава, този път по-енергично, но овладяно, сякаш непрекъснато внимаваше да не извършва прекалено нервни движения.

— Лично на мен ми хрумва само още едно обяснение за изчезването му — призна Гунар Барбароти и за разнообразие сплете пръсти над лявото си коляно, — но то не е особено вероятно.

— А именно?

— Някой го е отвлякъл.

— По-идиотско обяснение не съм чувала — изсумтя Ева Хермансон Грунт. — Как ще го отвлекат? Та той е голям човек!

— Съгласен съм. Исках просто да изключим всички възможности. И аз не допускам да са го отвлекли. Как се чувстваше Хенрик в Упсала?

Въпросът я хвана неподготвена.

— В Упсала ли? Ами добре... добре. За повечето студенти първият семестър в университета е обикновено малко стресиращ, разбира се.

— Какво имате предвид?

— Как какво?

— От думите ви останах с впечатлението, че Хенрик е имал някакви неприятности.

Изглежда го за секунда, стиснала раздражено устни.

— Изобщо не съм намеждала подобно нещо. Естествено, няма как да знам всичко, което му се е случило в Упсала. Студентският живот предполага по-голяма свобода, само това исках да кажа. Вие обаче вероятно не...

— Следвал съм осем семестъра в Лунд — осведоми я Гунар Барбароти и тя го стрелна с малко изненадан поглед. — Хенрик има ли си приятелка?

— Да — малко колебливо отвърна тя. — Казва се Йени. Не е идвала в Сундсвал и не знам доколко сериозна е връзката им.

— Говорили ли сте с нея по телефона?

— Не, защо да го правя? През есента Хенрик си идва само два пъти. Правото е много тежка специалност и...

— Знам. Завършил съм право.

— Така ли? А после постъпихте... в полицията?

— Да. Постъпих в полицията.

Тя се въздържа от коментар, но по вида ѝ личеше, че фактите никак не ѝ се връзват. А от досегашния им разговор Гунар Барбароти

разбра със сигурност едно: Ева Хермансон Грунт търси логика във всичко.

— Някой да е звънил на Хенрик по време на престоя ви в Шумлинге? — попита инспекторът.

— Не мога да ви кажа — отвърна тя след кратък размисъл. — Не го видях да говори по телефона. Но нека не забравяме, че не съм го наблюдавала непрекъснато. Попитайте Кристофер. Двамата спаха в една стая. Той ще ви каже дали брат му е получил обаждане.

— Непременно ще говоря с Кристофер и със съпруга ви по този въпрос — увери я Гунар Барбароти.

Помълча няколко секунди. Малка муха кацна върху покривката в зелено и червено. Явно не знаеше, че е декември и се е събудила прекалено рано. Или прекалено късно.

Барбароти се облегна на дивана и пак си отвори бележника.

— Какво е взел със себе си?

— Моля?

— Проверихте ли какво липсва от вещите на Хенрик? Връхна дреха? Четка за зъби? Телефон?

— Извинете, чак сега ви разбрах. Взел си е якето, шала, ръкавиците и шапката. Също и телефона, и портфейла си...

— А четката за зъби?

— Не, тя е тук.

— Леглото беше ли оправено?

— Не.

— Какво според вас означава това?

— Вероятно... е възнамерявал да се върне. За бога, господин комисар, имам чувството, че ме разпитвате. Очаквах да...

— Извинете. Просто ми е интересно да чуя вашите предположения. Все пак вие сте негова майка, познавате го по-добре от всеки друг. Би било прекалено самонадеяно от моя страна да си мисля, че по-бързо от вас ще стигна до истината, нали?

— Но...

— Провокирайки ви, се надявам да се сетите за нещо важно. Няма да постигна нищо, ако само ви съжалявам.

— Ясно — кимна малко сухо тя, но личеше, че е съгласна с него.

Гунар Барбароти отчете като свой успех колко далновидно се обоснова с майчинската ѝ интуиция и интелекта ѝ.

— И така, какво означава това според вас? — повтори той.

Тя се замисли и наклони глава настрани. Напомни му за финландски скиор, който правеше същото през заключителния етап от състезанието.

— Разбирам какво намекувате, комисар Барбароти. Хенрик е излязъл, защото е имал причина, разбира се. Вероятно е искал да се срещне с някого... а този човек му се е обадил по телефона.

— Да не би случайно това момиче... — инспекторът разлисти бележника, за да прочете името й — ... Йени, да живее в района?

— Йени ли? — възкликна тя. Явно тази вероятност изобщо не й бе хрумвала. — Не, Хенрик май каза... че тя е от Карлскуга. Защо да...

— И на мен ми се струва малко нереално като обяснение — призна Гунар Барбароти. — Но може да е имал среща не с Йени, а с някой състудент. По мое време в Лунд учеха младежи от цяла Швеция.

— Хм — Ева Хермансон Грунт придоби критичен вид. — Не, не ми се вярва.

„И на мен — мрачно се съгласи Барбароти. — И на мен не ми се вярва, но въпросът е на какво да вярваме.“

Ева излезе от стаята, а Гунар Барбароти се зае с разпита на Лейф и Кристофер Грунт. Съжали, задето не си отдъхна няколко минути и не излезе за глътка свеж въздух. Нито бащата, нито синът добавиха нещо ново към вече получените показания, ала след повече от два часа седене на дивана в къщата Барбароти започна да се разконцентрира. Ако в думите на Лейф и Кристофер имаше нещо скрито, нуждаещо се от декодиране, Гунар се съмняваше дали ще успее да го долови.

Е, поне осъзнаваше, че се затруднява да се съсредоточи, и с тази, макар и нищожна утеха реши да не протака излишно разговора.

Барбароти се съмняваше Лейф Грунт да разполага с информация, която да хвърли светлина върху мистериозното изчезване на Роберт и Хенрик. Едър и физически силен, мъжът на Ева притежаваше съвсем различно излъчване от съпругата си и изглеждаше доста флегматичен, а защо не и добродушен. А вероятно той нарочно се придържаше към този модел на поведение, за да избегне евентуални проблеми. Гунар Барбароти се замисли над ролите и властовите позиции в семейство

Грунт, макар те да нямаха пряко отношение към изчезването на сина им. Без съмнение доминиращият партньор беше мама Ева.

„Как бих се справил с жена като нея?“, запита се инспекторът, тръсна глава и осъзна, че се е отнесъл отвъд границите на същественото в случая.

Кристофер се оказа мълчаливо, затворено момче. Четиринайсетгодишният младеж явно бе израснал в сянката на батко си Хенрик. Досега Барбароти бе разбрал със сигурност едно: Хенрик е момче с разностранни заложби, което постига успех във всички начинания. Кристофер, от своя страна, изглеждаше по-скоро средностатистически тийнейджър, но в никакъв случай не проблемно дете.

Баба му и дядо му го бяха настанили в обща стая с брат му. Гунар Барбароти се качи да я разгледа: малко по-голям килер с две легла, скрин и отвратителни тапети. Инспекторът си помисли, че щом лепиш такива тапети по стените, явно не си с всичкия си.

Колкото до изчезването на Хенрик, Кристофер не успя да помогне с почти никаква информация. През въпросната нощ заспа след дванайсет и половина, а тогава Хенрик се намирал в леглото. Кристофер нито чул телефонно обаждане, нито видял брат си да излиза от стаята. На сутринта малкият станал и предположил, че брат му се е събудил по-рано и е отишъл в банята или в кухнята. Кристофер отрече брат му да е говорил по телефона в Шумлинге. Да, май изпратил няколко есемеса, но момчето не беше сигурно и в това.

С Хенрик разговаряли малко за Упсала и за вуйчо им, ала нищо от казаното не давало обяснение за изчезването на Хенрик и Роберт.

Гунар Барбароти остана с впечатлението, че бащата и синът от семейство Грунт се разбират добре и връзката помежду им не е обременена с напрежение. Е, момчето изглеждаше притеснено, но не от присъствието на баща си по време на разговора. Въпреки това Барбароти реши — отчасти защото се чувстваше изморен, отчасти защото още един разговор нямаше да навреди — в някой от следващите дни да привика Кристофер на четири очи и да го помоли отново да му представи събитията в хронологичен ред.

Ако пък двамата изчезнали се завърнеха и всичко приключеше благополучно, разпитът щеше да бъде излишен. Татко Лейф подчерта,

че нямат намерение да се връщат в Сундсвал, преди Хенрик да се появи.

В пет и половина Гунар Барбароти им благодари за отделеното време и слезе на долния етаж. Петимата близки на изчезналите приковаха в него поглед. Чудеше се какво да им каже, за да ги окуражи и успокои, но и сега умората, съпроводена от главоболие, му попречи.

— Продължаваме работа по случая. Ще чакаме и ще видим какво ще правим.

Само това му хрумна. „Е, поне не им дадох прекалено щедри обещания“, помисли си той, качвайки се в колата.

С влизането в апартамента Гунар Барбароти надникна в стаята на Сара. Не изглеждаше да се е оправила. Спеше с отворена уста, а от гърлото ѝ излизаше хъхрене. За секунда страхът го сграбчи за гушата. Ами ако това е цената, която трябва да плати? Господ го чу, но иска жертва: живота на дъщеря му. Ами ако цялата тази история се превърне в повторение на злокобната старозаветна притча?

Докато я наблюдаваше, Гунар се подиря на рамката на вратата и усети как под темето му се надигна буреносен облак от болка. „Полудявам — помисли си. — Трябва да престана да предизвиквам висшите сили. Не бива да се пазаря така. Държа се като самонадеян глупак.“

Налагаше се незабавно да изпие обезболяващо, защото черепът му щеше да се пръсне.

Посещението в дома на семейство Хермансон без съмнение сериозно изцеди жизнените му сили. Изведнъж забеляза колко мръсно и задушно е в апартамента. От стаята на Сара се носеше застояла миризма, а в кухнята имаше неизмити чинии. Гунар не се сети нито да напазарува, нито да извика лекар. В неговия свят болните просто лежаха в леглото, спяха, пиеха течности и чакаха да им мине. Дали обаче състоянието на Сара не е тежко? Дали не ѝ трябва лекарства? Какъв баща е той, щом не се погрижи за нищо?

Седна на ръба на леглото, отметна сплъстената коса на дъщеря си, залепнала върху челото ѝ, и го попипа с длан. Беше потно, но не горещо като сутринта. Сара отвори очи, погледна го и пак ги затвори.

— Как се чувстваш, миличка?

— Изтощена — прошепна тя.

— Поспи си, съкровище. Пиеш ли достатъчно течности?

На тръгване Гунар беше оставил върху нощното й шкафче две чаши — с вода и с гроздов сок. Тя бе изпила и двете до половината.

В отговор Сара кимна леко.

— Ще отида да напазарувам. Връщам се след половин час, чу ли?

Тя пак кимна. Гунар я погали по бузата, несвикнал да раздава такива ласки, и излезе.

Останалата част от вечерта Гунар посвети на грижите за болната си дъщеря и на редовните домашни задължения. Извади два свещника и ги запали. Пусна диск на Мерседес Соса^[1]. Музикалният вкус на Сара много рядко съвпаднаше с неговия, но Мерседес Соса правеше изключение. Гунар приготви омлет със задушени зеленчуци. Сара хапна две хапки и похвали кулинарните умения на баща си. После си измери температурата: 38,5. Гърлото я болеше, чувстваше се отпаднала и усещаше болки в мускулите по цялото тяло. Искала да поспи.

Гунар й постла чисти чаршафи, проветри стаята и излезе. Остави вратата притворена, за да създаде поне елементарна илюзия за предпразнична атмосфера, ала обичайният воал от настъпващ мрак и трепетно очакване на Коледа, съпроводен от суетене около подготовката, ядки и лакомства, така и не се спусна над къщата. Дори не надвисна над нея. От едната страна, продуктите за сладкишите, ядките и заниманията липсваха. Просто някои неща изглеждат по-примамливи от разстояние и в човешкото въображение, отколкото наяве.

И все пак Мерседес Соса и стеариновите свещи свършиха добра работа. И хапчето за глава му помогна. Болката изчезна. В девет Хелена се обади и малко кисело (но не толкова кисело, колкото Гунар очакваше) съобщи, че всички са добре, но двамата със Сара им липсват. На север натрупал двуметров сняг, термометрите показвали двайсет и пет градуса под нулата, а баща й започнал да се примирява с положението си. Гунар Барбароти поговори и с двамата си синове — по пет минути с всеки. Разказаха му, че баба им направила адски крива захарна къщичка, а на следващия ден щели да карат ски. Гунар им се

извини, задето не може да бъде с тях, но щял да им даде коледните подаръци на Нова година.

След разговора отиде да нагледа Сара. Тя спеше дълбоко. Извади си бира от хладилника и седна до кухненската маса. Зае се да преглежда записките си от посещението у семейство Хермансон и се опита да си представи какво всъщност се е случило.

Оказа се трудна задача. Двама души изчезват безследно от едно и също място в два последователни дни. Никой от близките, с които Гунар разговаря, нямаше представа накъде са тръгнали.

Двамата излезли от къщата посред нощ. Дали са отивали на едно и също място?

Не му се вярваше. Получените сведения не насочваха към извода, че Роберт Хермансон и Хенрик Грунт имат нещо общо, освен роднинската връзка помежду им. Близките им дори не си спомняха в понеделник вечерта вуйчо и племенник да са разменили повече от две-три думи.

И все пак Роберт и Хенрик са останали будни до късно. Доколкото разбра Гунар, във всекидневната на семейство Хермансон се е сформирал следният квартет: Роберт, Кристина, Кристофер и Хенрик.

После Роберт е излязъл да пуши и не се е върнал.

През следващата нощ Хенрик Грунт е станал от леглото си и също е тръгнал нанякъде.

Поне така изглеждаше.

Защо? Гунар Барбароти поклати раздражено глава и отпи от бирата. Що за странен случай? Дори не му хрумваха логични въпроси.

Все пак реши да си нахвърли план за действие, който да му помогне да напредне с разследването.

Първо трябва да ги обявят за издирване. Уредиха още утре вестниците да публикуват снимките им. Дано някой бдителен гражданин е забелязал поне един от двамата изчезнали. Не беше невъзможно. Ала с какво да се захване инспектор Барбароти — единственият засега полицай, работещ по случая (като се изключи Боргсен)?

Предан на бележника си и на професионалните си навици, Гунар Барбароти се зае да съставя списък.

След десет минути вече разполагаше с четири задачи, с които да се захване още утре.

1) Да се свърже с роднините, които още не съм разпитал: Яков Вилниус и Кристина Хермансон. Особено с последната. Ев. да се уговорим кога да се срещнем.

2) Познати на Роберт Хермансон в Шумлинге? Поддържа ли контакт със стари приятели? Да говоря с тях.

3) Да разпитам пак Кристофер Грунт. Ако някой разполага с важни сведения, независимо дали го осъзнава, то това е той. Братята са спали в една стая. Хенрик трябва да е споменал нещо.

4) Да проверя с кого са говорили по мобилните телефони.

Обикновено Тъжния се заемаше с работа по четвъртата точка от плана на Барбароти. Мобилните телефони по принцип влизаха в неговия ресор. И все пак Гунар реши да провери дали колегата му и този път ще поеме телефоните. Барбароти изхождаше от презумпцията, че и Роберт Хермансон, и Хенрик Грунт са носели в себе си мобилен телефон. И как иначе! Някъде му попадна статистика, че мобилните телефони в страната са повече от жителите ѝ. Преди петнайсет години броят на вълците надвишаваше броя на джиесемите. Какво да се прави? Всяка епоха идва със свои особености.

Изпи бирата и погледна часовника. Десет и двајсет. Извади чиста кухненска кърпа от долапа, намокри я обилно, влезе при Сара и ѝ изми лицето. Тя се сепна.

— Тате, какво правиш?

— Помагам на любимата ми дъщеря с вечерния тоалет — обясни усмихнат той.

— Божичко — простена Сара. — Вместо да ми наливаш вода върху лицето, по-добре ми дай да пия.

— Как се чувстваш?

— Изморена. Сънувах те.

— Така ли? Нямах ли какво по-приятно да сънуваш?

— В момента не. Всъщност беше кошмар. Ти излезе да пазаруваш, но не се върна. Не искам да изчезваш.

— Няма. Ето ме тук.

— Виждам — усмихна се немощно Сара. — И съм ти много благодарна. А ще ме зарадваш още повече, ако ми донесеш вода и ме оставиш да спя.

— Веднага, момичето ми — съгласи се Гунар Барбароти. —
Веднага.

---

[1] Мерседес Соса (1935–2009) — известна аржентинска певица.
— Бел.прев. ↑

Денят преди големия празник започна с обилни снеговалежи над Шумлинге и околностите.

Гунар Барбароти се събуди рано. Погледна през прозореца. Посрещна го гледка, достойна за Мурманск. Под сивкавочерното небе бе натрупал дебел слой сняг, а във въздуха се носеше вихрушка. Цареше мъртвешка тишина.

Стана и взе вестника от коридора. Надникна да види как е Сара. Спеше. Беше изпила всичката вода в чашата и половината от гроздовия сок. Гунар си сипа кисело мляко и сок и пак се мушна в леглото. Разгърна вестника.

На шеста страница бе поместен материал, придружен със снимки на Роберт Хермансон и Хенрик Грунт. Отделили им бяха две колонки под кратко и достатъчно красноречиво заглавие: „В неизвестност“.

В кратката статия само се споменаваше, че единият от изчезналите е участвал в небезизвестното предаване „Пленниците на остров Ко Фук“. До момента полицията не разполагала с категорични данни изчезването на двамата мъже да е свързано с престъпление, допълваше авторът на материала.

Гунар Барбароти още не бе разговарял с журналисти. Кой ли е дал информацията на пресата? Сигурно Боргсен или самият Асюнандер. Барбароти се питаше колко време ще мине, докато вечерните вестници надушат историята. Не много, ако се нахвърлят върху случая с обичайната настървеност. Заглавията на жълтите страници ще бъдат доста по-пикантни от „В неизвестност“ — Барбароти не се съмняваше. Госпожа Хермансон, майката на Роберт, изрично го бе помолила за дискретност, но Барбароти не ѝ даде никакви гаранции. Та нали смисълът от обявяването на дадено лице за издирване е именно обществеността да разбере кое е и как изглежда това лице и евентуално да помогне с важни сведения. А обяви ли се цялата тази информация на всеослушание, няма как да се скрие от жълтата преса.

— Невъзможно е да опазим случая от клюкарските издания, а и да го направим, нищо няма да спечелим — опита се да обясни той. — Както и да разсъждаваме, масмедиите имат правото да съществуват и да разпространяват информация. Това има и лоши, и добри страни.

Госпожа Хермансон се съгласи с него, съпругът ѝ — също. Барбароти се надяваше столичните драскачи по жълтите страници да не нарекат Роберт с онзи епитет, който бе лъснал миналия път в доста издания. Молеше се журналистите да се сметнат за прекалено изискани да пътуват до провинцията точно преди Бъдни вечер. А и предаването на Арне Вайсе^[1] и коледната програма по телевизията би трябвало да им дадат достатъчно материал за анализ.

Но Гунар не възлагаше големи надежди на тези свои прогнози. Впрочем Вайсе не напусна ли преди няколко години? Изобщо беше ли още жив? Инспектор Барбароти се чувстваше много неосведомен по някои въпроси. Повече вълк, отколкото мобилен телефон, образно казано.

Прочете вестника и се зае да планира деня си. С какво да започне? Прегледа списъка от снощи и реши да остави второто посещение у семейство Хермансон за следобед. По-добре да им даде малко време. Искаше възможно по-скоро да се свърже със сестрата на изчезналия и да се обади в участъка, за да се увери, че не са забравили да му предадат някой важен сигнал от очевидец. Не вярваше колегите му да не се сетят сами, ала кой знае. Ако на дежурната линия отговаря Юнсон, нищо чудно да му съобщи важна информация чак след часове или дори след дни — Барбароти го знаеше от опит. Все пак предстоеше Бъдни вечер и умовете на повечето хора бяха заети с подготовка за празника.

Свърза се с Тъжня. Осведоми го, че не са постъпвали никакви сигнали от очевидци. Дори старият Хьортнагел, редовен „информатор“ на полицията, този път не се бил обадил. По време на скандала с подводниците край скалистите острови около Стокхолм Хьортнагел няколко пъти докладва, че е забелязал перископ в шумлингската река, а съобщиха ли по телевизията за избягал затворник, старецът, разбира се, бързаше да уведоми полицията къде го е видял. Австриецът се гордееше с произхода си и се смяташе за много по-наблюдателен от просто устроените шведи, в чиито жили мудно тече селска кръв.

— Да не е умрял през есента? — попита Гунар и едва се сдържа да не се поинтересува дали и Арне Вайсе не се е споминал.

— Не мисля — отегчено отвърна Боргсен — Миналата седмица навърши осемдесет и седем. Преди час го видях да кара ски в парка.

Барбароти пак погледна през прозореца. Дали да не се поразходя и аз? Да подишам чист въздух и да съчетая полезното с приятното.

— Ако получиш сигнал, уведоми ме веднага — поръча той на колегата си.

Тъжния му обеща да му се обади и се задължи да провери мобилните телефони и на двамата изчезнали.

Гунар Барбароти се замисли дали има ски, но не си спомни. Най-вероятно се бяха затрили някъде след раздялата с Хелена, както впрочем и много други неща.

Стана и се пхна под душа. Крайно време беше да започне работния ден.

— Кристина Хермансон?

— Да.

— Казвам се Гунар Барбароти, криминален инспектор в Шумлинге.

— Ясно.

— Обаждам се във връзка с изчезването на брат ви и на племенника ви. Ще ми отделите ли малко време?

— Да... разбира се.

Гласът ѝ звучеше приглушено и тъжно. Гунар я чуваше съвсем слабо. Или тя говореше по стационарен безжичен телефон и се бе отдалечила от базовата станция, или слухът на Барбароти започваше да отслабва. Според сведенията, които получаваше от Италия, баща му от пет години изгубил напълно слуха си. Явно Гунар бе наследствено предразположен.

— Ще се наложи да се видя на живо и с вас, и със съпруга ви и да поговорим по-подробно. Удобно ли е да насрочим срещата през следващите няколко дни?

— Разбира се. На Коледа ще си останем в Стокхолм. Къде да...

— Ще се уговорим после. Преди това искам да ви задам няколко въпроса.

Чу как тя отпи от чаша. А вероятно шумът идваше не от телефона, а от ушните му канали.

— Добре. Ще направя всичко по силите си, за да... за да разкриете случая. Ужасно е, направо не ми го побира умът. Имате ли някакви предположения къде се намират брат ми и племенникът ми?

— Засега не.

— Снощи говорих с майка ми. Разбрах, че сте разговаряли с... с всички останали.

Съдейки по гласа ѝ, Кристина Хермансон едва се сдържаше да не избухне в плач.

— Нека да започнем с понеделник вечерта — предложи инспекторът. — Останали сте да разговаряте с двамата изчезнали, а другите са си легнали, нали?

— Да, точно така. Останахме аз, Роберт, Хенрик... и Кристофер.

— А съпругът ви?

— Якоб се прибра в хотела с Келвин... сина ни.

— Отседнали сте на хотел?

— Да. Вкъщи при мама и татко няма място за всички и спяхме в хотела, за да не ги притесняваме.

— Звучи ми познато. И вие сте предпочели да правите компания на брат си и на племенниците си, вместо да тръгнете със съпруга си.

— Да.

За секунда Барбароти се подвоуми дали си струва да продължи да дълбае в този факт. Да не би Кристина да се е сдърпала с мъжа си? Стори му се възможно, но реши да отложи въпроса за срещата на живо.

— Разбирам. Защо останахте?

— Искях да си поговоря с тях. С Роберт, Хенрик... и Кристофер не се бяхме виждали от много време.

— За какво си говорихте?

— На най-различни теми. За каквото си говорят повечето роднини, когато се срещат след дълга раздяла, предполагам.

— Например?

— Моля?

— Дайте ми пример за такава тема.

„Притискам я прекалено агресивно — помисли си Барбароти. — Защо я разпитвам, все едно е обвиняема? Та тя не е заподозряна в

нищо. Използвам я само като източник на информация.“

— Ами... — тя се замисли. — Разговаряхме за какво ли не. Вероятно знаете за предаването, в което участва Роберт...

— Да — потвърди — Гунар Барбароти.

— Чувстваше се много зле. Поговорих си насаме с него. Винаги сме си споделяли лични неща. Той умираше от срам и за да успокои нервите си, пийна повечко...

— Онази нощ Роберт беше ли пиян?

— Не, не е бил пиян, а по-скоро подпийнал.

— В колко часа излезе от къщата?

— Към дванайсет и половина. Каза, че иска да пуши и да се поразходи.

— И тогава го видяхте за последен път?

— Да.

— Определяте го като „подпийнал“, така ли?

— Добре де, беше замаян от алкохола.

— Какво пихте?

— Бира и вино с вечерята, малко уиски...

— А вие? Вие бяхте ли пияна?

— Не.

— Изобщо ли не пихте?

— Пих. Забранено ли е?

— Ни най-малко. Значи, вие сте разговаряли най-много с Роберт. По думите на майка ви двамата сте се уединили за малко навън. Как се държа той?

Тя помълча малко, после отговори:

— Стори ми се... депресиран. Огорчи мама.

— В какъв смисъл?

— Дреболия. Стана малко арогантен. Всички се бяхме разбрали да не споменаваме гафа му в онова предаване, но Роберт се подразни, че се държим престорено, и нагруби мама.

— Обсъдихте ли това с него, докато бяхте навън?

— Да.

— И го посъветвахте да не си изпуска нервите?

— Не... разговорът не беше от такова естество. Съжалих го и усетих, че се нуждае да поговорим насаме.

Гунар Барбароти се замисли. Телефонът наистина е изключително практично изобретение в много отношения, но за жалост скрива голяма част от същността на събеседника ти. Би разбрал несравнимо повече, ако вместо да чува само гласа, седеше срещу Кристина Хермансон пред чаша кафе.

— Сецате ли се за нещо, което да обясни къде е отишъл брат ви?

Тя си пое дълбоко въздух и въздъхна тежко — за щастие телефонът предава такива реакции.

— Не. От три-четири дни непрекъснато прехвърлям през ума си всяка изречена дума, ала не откривам нищо, повярвайте ми, абсолютно нищо... което да ми подсказва какво се е случило. Отчаяна съм... моля да ме разберете... и двамата... Роберт, а после и Хенрик... това е... това е...

Тя се разплака.

— Извинете за момент.

Явно остави слушалката и излезе от стаята. Гунар Барбароти се вторачи в падащите снежинки. Не мислеше за нищо. Не, впрочем вълците не излизаха от ума му. Вълците и снегът някак вървяха ръка за ръка в съзнанието му.

— Извинете ме — чу се пак гласът ѝ в слушалката. — Много ми е тежко. Имате ли някакви новини по случая?

— За жалост не. Семейството ви се е забавило доста с подаването на сигнала. Роберт е изчезнал в нощта срещу вторник, а те се свързаха с полицията чак в сряда вечер, когато е изчезнал и Хенрик. Защо чакахте толкова дълго?

— Не знам. Май всички смятахме, че Роберт... е искал да се усамоти; че е отседнал у стар познат в града, защото семейното събиране го е натоварило прекалено много. Това обяснение звучи... съвсем логично.

— И вие ли споделяте мнението на останалите?

— Да.

— Какви познати има Роберт в Шумлинге?

— Нямам представа. С мама говорихме, но нито аз, нито тя се сетихме кой евентуално би подслонил Роберт. А и вече изминаха четири дни.

— Ще направим обстойна проверка — увери я Барбароти, — но вие сте напълно права. Защо ще се крие толкова време?

— И аз не знам — изхлипа Кристина. — Наистина не знам.
— Да преминем към Хенрик — побърза инспекторът, за да не й позволи пак да се разплаче. — За какво си говорихте с него?
— За какво ли не.
„Изключително подробен отговор“, помисли си Барбароти.
— А по-конкретно?
— Как се чувства, след като е напуснал семейното гнездо. Хенрик отиде да следва в Упсала. Разправи ми за студентския живот... такива неща.
— Близка ли сте с племенниците си?
— Да. Винаги сме се обичали.
— И с Кристофер ли?
— Разбира се.
— Но вие разговаряхте повече с Хенрик?
— Да, Кристофер си легна в... един без петнайсет или там някъде.
— И двамата с Хенрик останахте сами?
— Да, постояхме още най-много петнайсет минути. После аз се върнах в хотела.
— Но сте разговаряли насаме с Хенрик в продължение на петнайсет минути?
— Да, приблизително. Не съм поглеждала часовника. Не повече от четвърт час.
— И за какво говорихте?
— Ами за какво... за следването... за общи спомени... какви са били с Кристофер като малки...
— Това е било в понеделник. А във вторник? За какво си говорихте с Хенрик във вторник?
— Почти не сме разговаряли. Тогава празнувахме рождените дни на татко и Ева и... с Хенрик разменихме две-три думи.
— Как се чувстваше той?
— Моля?
— Как ви се стори Хенрик? Весел? Тъжен?
— В нормално настроение. Радваше се, че се е откъснал от родителите си. В Упсала му харесвало...
— Има ли си приятелка?

— Не. Според Ева, сестра ми, излизал с някоя си Йени, но Хенрик не я е споменавал. Сигурно не е нищо сериозно.

— Но той не ви се видя депресиран?

— Депресиран ли? Не. Изглеждаше сериозен, но той винаги си е такъв. Защо ме питате за...?

— И не спомена нищо, което би обяснило изчезването му?

— Не.

— Да е споделил с вас някакви свои планове за вечерта?

Тя пак въздъхна.

— Скъпи господин инспекторе, непрекъснато мисля за това. Ако се бях сетила за нещо такова, отдавна щяха да ви го съобщя. И за мен, и за всички мои близки случилото се е пълна мистерия. От две нощи не съм мигнала и...

— Кога тръгнахте за Стокхолм?

— Моля? А, да... В сряда сутринта. Съпругът ми имаше среща и потеглихме в осем.

— Тогава знаехте ли, че Хенрик е в неизвестност?

— Не. Следобед мама се обади да ни съобщи. Направо не повярвах.

Гунар Барбароти бе готов да се подпише под това нейно признание, защото и той не можеше да повярва.

— Благодаря ви за информацията. Искам обаче да се срещна с вас и със съпруга ви. Кога ви е удобно?

След няколкоминутно обсъждане се разбраха за вторник, на третия ден от Коледа.

— Ако, разбира се, нещо не се промени — подчерта Барбароти и затвори.

Инспекторът бе помолил родителите на Роберт Хермансон да помислят какви познати има синът им в Шумлинге и когато след два се върна на „Алведер“, Розмари вече бе съставила искания списък. Състоеше се от четири имена: Инга Йоргенсен, Ролф-Гунар Еделвик, Ханс Петершон, Шещин Валандер. Двете жени били бивши приятелки на Роберт, а двамата мъже — бивши съученици, обясни госпожа Хермансон. И четиримата изобщо не се били местили от Шумлинге и майката на Роберт попита инспектора дали изобщо има смисъл да ги

разпитва. Не, Гунар също не виждал смисъл, но така или иначе искал да провери всички възможности. Като допълнителна помощ Розмари му даде и списък на съучениците му от стар гимназиален албум. Оставаше само Гунар да започне с проучването на кръга от познати и приятели на Роберт.

Барбароти прибра двата списъка в портфейла си. Вече разполагаше с достатъчно работа да ангажира двама-трима колеги за две-три седмици, но реши да се допита първо до Асюнандер. Гунар Барбароти нямаше право да определя колко ресурси да се вложат в случая. Благодарни на госпожа Хермансон и поиска да говори с Кристофер Грунт. След вчерашния им разговор възникнаха няколко въпроса, а Барбароти не беше от хората, които претупват нещата.

— Така е, нищо не бива да се претупва — съгласи се Розмари Хермансон. — Удобно ли е да разговаряте с него на горния етаж? Една моя приятелка се отби у дома, а дъщеря ми и зет ми също са тук.

— Разбира се — увери я Гунар. — Няма проблем.

Като и предния ден, Кристофер Грунт изглеждаше напълно нормален тийнейджър. Всъщност Гунар Барбароти бе забравил в какво се изразява понятието „нормален“ за тази възраст. Дъщеря му вече бе минала осемнайсет, а откакто не работеше с криминално проявени младежи, бяха изминали няколко години. И все пак в главата му съществуваше известна представа за особеностите на подрастващите. Някъде бе чел, че четиринайсетгодишните притежават най-ясно съзнание за морал и най-трезво преценяват кое е добро и кое — лошо, кое е правилно и кое — погрешно. Юношите на тази възраст невинаги постъпват в съгласие с тези нравствени принципи, разбира се, но притежават необременена представа за морал. С напредването на възрастта тя се деформира, става все по-неясна и по-непостоянна.

„Кой знае дали наистина е така“, помисли си Гунар Барбароти, докато гледаше слабичката фигура на Кристофер.

— Как си, момче?

— Не успях да спя.

— Напълно обяснимо е. В Шумлинге не се чувстваш добре, така ли?

— Май да — призна Кристофер Грунт. — Но най-важното е Хенрик да се завърне жив и здрав...

— Работим по случая — увери го инспекторът. — Затова искам да ти задам няколко въпроса за Хенрик. Днес няма да обсъждаме вуйчо ти.

— Слушам ви.

„Не е никак глупав — отбеляза наум Барбароти. — Не бива да го подценявам.“

— Ето как разсъждавам аз: през нощта на вторник срещу сряда брат ти е излязъл от стаята ви доброволно. Не ми се вярва някой да го е отвлякъл. Според теб как е станало? Решил е съвсем спонтанно да си направи среднощна разходка или...?

— Не, едва ли — отвърна Кристофер след кратък размисъл.

— Най-вероятно Хенрик е имал намерение да излезе от по-рано — продължи Гунар Барбароти. — Или някой му се е обадил по телефона да се срещнат из града.

— Нали вчера вече говорихме за това.

— Да, но понякога близките на изчезналите се сецат за нещо важно след време. Онази нощ чу ли в просъница да звъни телефон?

— Не. Нищо не съм чул.

— Дори докато спим, телефонният звън понякога... прониква и остава в съзнанието ни, така да се каже.

— Да, но не си спомням да съм чул звън.

— Знаеш ли с каква мелодия звъни телефонът на брат ти?

Кристофер се замисли.

— Не... като че ли не. Докато живееше при нас в Сундсвал, знаех, но сега сигурно е променил мелодията. Освен това има нов телефон.

— Никога ли не си чувал телефонът му да звъни?

— Чакайте малко... На път към Шумлинге звънна. Понеже мама и татко не си взеха телефоните, баба... или дядо... ни се обади да провери къде сме. Не си спомням обаче каква точно беше мелодията. Съвсем обикновена, предполагам.

— Съвсем обикновена?

— Да.

— Не се чуваше цвилене на кон или църковен орган например?

— Не, иначе щях да я запомня.

— Добре. Засега ще оставим въпроса за мелодията. Нека си представим, че Хенрик е възнамерявал да излезе през нощта и затова само е чакал ти да заспиш. Става ли?

— Да.

— Питам се защо не ти е казал.

— Какво? Защо да ми казва?

— Дори да не ти е казал, не може да не си забелязал нищо.

— Защо да не може?

— Защото са ви настанили в една стая и вероятно през цялото време сте били близо един до друг. Не може да не сте си говорили... Според мен знаеш повече, отколкото ми казваш, Кристофер.

— Нямам какво да ви кажа.

— Не твърдя, че си знаел за излизането му. Моля те само да помислиш пак. Наистина ли не се сещаш за някоя дребна подробност, която би ни подсказала къде е отишъл?

— Не.

— Абсолютно нищо ли не ти хрумва?

— Не.

— Помисли ли достатъчно?

— Да, не спирам да мисля за това.

— Хенрик да е споменавал свои познати в Шумлинге?

— Не.

— Кого познава той в града, освен баба ти и дядо ти?

— Доколкото знам, никого. Идваме много рядко. Аз също не познавам никого.

Гунар Барбароти направи кратка пауза. За миг го обзе безсилие и отмина, но остави отпечатък в душата му.

— Не може да не си забелязал поне нещо — натърти той. — Съгласи се с мен. Хенрик е имал план и ми се струва абсурдно поведението му в онази вечер да не ти е направило впечатление. Надявам се, разбираш, че искам просто да ми подскажеш нещо.

Барбароти изчака няколко секунди, за да даде възможност на момчето да обмисли думите му. Кристофер Грунт само наведе очи и прехапа долната си устна.

— Не премълчавай нищо. Някои факти изглеждат на пръв поглед незначителни, но впоследствие се оказват решаващи за разплитането на случая. Разбираш ме, нали?

Кристофер Грунт кимна, отпусна рамене и се втренчи пред себе си с празен поглед. Гунар Барбароти се облегна, без да го изпуска от очи. Най-моралната възраст? „Или ще ми каже, или ще замълчи.“

— Разбирам за какво говорите — увери го Кристофер. — Но не се сещам за нищо.

„Значи, няма какво повече да се направи“, заключи наум Барбароти с изморена въздишка.

---

[1] Арне Вайсе (р. 1930) — шведски телевизионер и журналист, превърнал се в жива легенда. — Бел.прев. ↑

Празничните дни идваха и отминаваха. Сара започна да оздравява. Бъдни вечер баща и дъщеря прекараха пред телевизора. Вместо Вайсе на екрана се появи тъмнокожата Блосъм. Сара лежеше завита в леглото, а Гунар седеше във фотьойла или сновеше между кухнята и всекидневната и носеше лакомства: суши-хапки, черни маслини, блини със сметана и хайвер. Купил бе всичко за половин час от халите. От време на време изпращаше мислено благодарности към Всевишния и се питаше какво ли ядат Хелена и момчетата при дядо си и баба си. Веднъж вече го бе преживял и си спомняше с отвращение как в продължение на трийсет минути гложга свински крак. След „Патока Доналд“ се обади да пожелае весела Коледа на бившата си съпруга и научи, че Мартин си навехнал китката, докато карал ски при двайсет и два градуса под нулата, но иначе всичко било наред.

Гунар и Сара използваша свободното си време, за да почетат книгите, които си подариха за Коледа. Сара получи романи от Муа Мартинсон^[1] и Кафка — доста странна комбинация, но баща ѝ ги купи по нейно желание. Вероятно ги четеше заради задача от училище. Гунар, от своя страна, получи „Влак“ от Пийт Декстър.

Пресата не вдигна голям шум около двамата изчезнали. Или поне така изглеждаше на пръв поглед. Двата най-известни вечерни вестника се бяха докопали до новината, естествено, но сякаш щадяха семейство Хермансон, защото случаят с Роберт и Хенрик оставаше на заден план, изместен от шума около традиционното коледното угощение. Или просто славата на участниците в риалити предавания е толкова краткотрайна, че след три месеца зрителите кажи-речи са го забравили. Дали близките на Роберт Хермансон можеха да се надяват на такава извънредна милост? Гунар Барбароти се обади на улица „Алведер“ и разбра, че там са звънили само неколцина журналисти, а един фотограф е дебнал и снимал около къщата, но нищо повече. Инспекторът не получи друга ценна информация. Семейство Грунт останали за Коледа в дома на Розмари и Карл-Ерик. Ева обясни, че сърце не им давало да си тръгнат за Сундсвал без Хенрик. Рано или

късно обаче, ако нещата не се променят, щели да се принудят да се приберат, колкото и да не искат.

Гунар Барбароти я подкрепи в решението ѝ да не тръгват и я увери, че полицията е ангажирала всички свободни кадри в случая, за да се разбере възможно най-скоро какво се е случило.

Това, разбира се, не беше цялата истина. Всъщност разследващите се надяваха да се обади очевидец или да получат сведения от мобилните оператори, ала коледните празници забавиха процеса. Обикновено операторите изпращаха исканата информация веднага. Боргсен, Линдстрьом и Хегел се заеха да проверяват всички предполагаеми познати на Роберт Хермансон. В късния следобед на 25 декември Гунар Барбароти получи първия доклад от работата на тримата полицаи. Изводите бяха съвсем недвусмислени: нито едно от тринайсетте разпитани лица (четирима с определението „близки приятели“ и деветима бивши съученици, които живееха в съседство с родителите на Роберт) нямаше представа, че Роберт е пристигнал в Шумлинге. Поне така твърдяха пред разследващите. Тъжния не намерил никакво основание да подложи на съмнение думите им.

Повече нямаше какво да се направи. Гунар Барбароти попита и Розмари Хермансон дали е споменавала на външни хора за идването на Роберт и Хенрик. Тя се допита до съпруга си и отговори, че нито тя, нито Карл-Ерик са споменавали пред приятели и познати кой ще им гостува по Коледа. Но хората си имали и други начини да научават клюките. В училището, например, всички новини, и най-вече лошите, рано или късно се разчували.

— Но вие се постарайте да запазите в тайна гостуването на Роберт, нали? — попита Барбароти.

— Да — потвърди госпожа Хермансон. — По отношение на Роберт проявихме максимална дискретност.

Инспекторът благодари и затвори. Получената информация никак не му помогна, но той вече бе свикнал. Взе си последното парче суши и се върна към романа на Пийт Декстър.

На втория ден от празника Сара се чувстваше отлично. Облече се, почисти стаята си и излезе на разходка с приятелка. Гунар Барбароти реши да звъдне на Ева Бакман. Колежката му бе прекарала

цели четири денонощия в компанията на семейството си и малко разнообразие не би й навредило, макар мъжът и синовете й да не я бяха товарили с редовните разговори за тренировки по хоккей с топка.

И така, Барбароти й предложи да пийнат кафе в „Сторкен“. Нуждаел се от гледната й точка по един въпрос.

Ева Бакман веднага се съгласи. Биле и момчетата щели да ходят на кино, та дори нямала гузна съвест, че ги зарязва. Гунар не можеше да прецени еднозначно дали Ева е искрена, но неимоверно силното желание да поговори с някой разумен колега за събитията на „Алведер“ изместваше всякакви колебания.

В кафенето прекараха час и четирийсет и пет минути. Гунар изложи основните факти по случая, а инспектор Бакман го изслуша с преплетени пръсти и почти отпуснала клепачи. Понеже работеха заедно от осем години, Барбароти знаеше, че сънливият на пръв поглед вид на колежката му всъщност показва колко съсредоточено го слуша.

— Ама че работа! — възкликна тя накрая.

— Нали?

— Да. По-странна история не бях чувала. Какви идеи имаш?

— Там е проблемът — поклати глава Барбароти. — Нищо не ми хрумва.

— Абсолютно нищо ли?

— Абсолютно нищо.

Ева Бакман облиза пръста и си обра трохите от сладкиша в чинията.

— Как ти се струват?

— Кои?

— Близките на изчезналите. Питам те, защото останах с впечатлението...

Не си довърши мисълта.

— С какво впечатление остана, Ева?

Тя мълчаливо извади кутия цигари.

— Да не си пропушила пак?

— Не, грешиш. Просто от време на време вадя кутията и си я гледам. Впрочем пушенето в затворени помещения вече е забранено, а нямам никакво желание да излизам на студа.

— Извинявай. Е, с какво впечатление остана?

— Слушай сега — Ева Бакман понижи глас и се наведе над масата. — Когато намерим тяло на убита жена, обикновено веднага проверяваме семейното ѝ положение. Окаже ли се, че е омъжена, закопчаваме съпруга ѝ. В осем от десет случая именно мъжът е убиецът. Безсмислено е да копаеш в градината на съседа, защото кучето най-често е заровено в твоята. Разковничето винаги е в семейството. Само това искам да ти кажа.

— За идиот ли ме смяташ? Да не мислиш, че не съм се сетил?

— Радвам се, иначе щях да се притесня — тя се облегна, извади цигара от кутията и я помириса.

— Хм — промърмори Барбароти.

— Само я гледам и я помирисвам — обясни Ева Бакман. — Не е вредно. Та какво казваше?

— Не си спомням точно — раздразнено отвърна Барбароти. — Просто в този случай теорията за престъпление в семейството някак не ми се връзва.

— И защо?

— Как да заподозра Розмари Хермансон, че е убила собственоръчно сина си и внука си и ги е погребала примерно в гаража? За бога, Ева, тя е работела като учителка по ръчен труд и техника. Жени като нея не нанасят близките си.

— Не само по ръчен труд и техника: две години ми преподаваше немски — уточни колежката му.

— Няма никакво значение. А сега се стегни малко и започвай да мислиш. Иначе сама ще си плащаш кафето.

— Добре — съгласи се Ева Бакман и прибра кутията с цигарите. — Но аз не твърдя, че зад всичко стои госпожа Хермансон. Само ти подхвърлих идеята да поразчоплиш отношенията в семейството. Защо да се караме?

— И според теб някой от семейството е отвлякъл Роберт и Хенрик? — изсумтя презрително Барбароти. — И с каква цел? Защо? Как?

— Не знам — сви рамене тя. — Наистина нямам представа. Просто се опитвам да мисля конструктивно. Какво е твоето предположение?

Гунар въздъхна и разпери безпомощно ръце:

— Нали ти казах. Нищо не ми хрумва.

— Аха — кимна Ева Бакман, а в погледа ѝ се появи нещо меко и утешително, но бързо изчезна. — Сигурно имаш план за действие, нали? Дори когато не знаеш откъде да започнеш, е хубаво да започнеш отнякъде. Иначе усетът ти към ситуацията се притъпява.

— Диалозите с теб винаги ме вдъхновяват — отбеляза Гунар. — Така е, имам план.

— Мхм?

— Искаш ли да го чуеш?

— Нали затова съм тук. Е?

— Сестрата, Кристина.

— Слушам те.

— Утре заминавам за Стокхолм. Ще разгледам и апартамента на Роберт.

— Чудесно.

— Един оглед няма да навреди. После продължавам към Упсала и ще се опитам да се вмъкна в студентския живот.

— През почивните дни там сигурно е пълно мъртвило — засмя се Ева Бакман.

— Да, нямам търпение.

— Благодаря ти за кафето. Желая ти успешна експедиция.

— От година не съм стъпвал в Стокхолм.

Къщата, където Кристина Хермансон живееше със съпруга си и сина им, се намираше на улица „Мусерунвеген“ в квартал „Гамла Еншеде“. Гунар Барбароти прецени, че масивната, стара дървена сграда струва над пет милиона крони. Ръждивочервеният покрив с изпадали керемиди би покрил четири-пет тристайни апартамента като неговия.

Посрещна го Кристина Хермансон. Съпругът ѝ щял да се прибере до час. Инспекторът щял да има възможността да говори и с него — точно както бил пожелал. Детето, Келвин, било при бавачка през три къщи по улицата. Понеже момченцето нямаше дори две години, Гунар Барбароти реши да не го разпитва.

Покани го да седнат на голяма остъклена веранда с инфрачервено отопление и с изглед към градината. Домакинята, около трийсетте, бе подстригала тъмнокестенявата си коса като паж. Видя му

се красива. Мога само да си мечтая за такава съпруга и за такъв начин на живот, установи трезво инспекторът. Всъщност никога дори не се бе доближавал до подобна перспектива и се зачуди откъде се появиха тези размисли на човек от ниските социални слоеве. Гунар рядко изпаднаше в емоционална дупка, ала синкавият здрач над овошките в градината, проскърцването на плетените столове и изящните чаени чашки от майсенски порцелан му вмениха усещането, че е братовчед на богато семейство, дошъл от провинцията.

— Заповядайте — покани го тя. — Можех да ви направя и сандвич, но...

— Няма нужда, хапнах във влака — поклати глава той.

— ... но съм дълбоко покрусена от случилото се. Струва ми се направо невъзможно.

Избърса с пръст петънце върху масата. Машиналният ѝ жест издаде, че Кристина Хермансон също е чужденец в тази среда. Просто е имала повече време да свикне.

— Домът ви е много красив — похвали го Гунар. — От колко време живеете тук?

Тя пресметна.

— От четири години... Да, през април ще станат четири години.

— Ще ми разкажете ли за Хенрик и Роберт?

— Да... Какво по-конкретно ви интересува?

Гунар преплете пръсти и я изгледа сериозно.

— Всичко, което ви се струва съществено.

Тя отпи от чая, но продължаваше да мълчи.

— Трябва да има причина за изчезването им — продължи Барбароти. — Навярно причините са различни, но е прекалено рано да правим изводи на тази тема. Не съм привърженик на теориите за случайно стечение на обстоятелствата. Непременно съществува обяснение... или две обяснения за изчезването им. Ако знам как разсъждават и в какво емоционално състояние са се намирали, преди да излязат от къщата на родителите ви, бих се досетил накъде са тръгнали. Разбирате ли ме?

Тя кимна.

— От всички в дома на родителите ви явно вие сте най-близка с Роберт. Поне аз останах с такова впечатление. Съгласна ли сте?

— Да... има нещо вярно — кимна тя и се поизправи на стола. — С Роберт винаги сме се обичали. Знам, че много хора го смятат за откачен, но тяхното мнение не ме интересува. Независимо какъв е, аз винаги съм намирала общ език с него. Той дори живя у нас известно време.

— Така ли?

— Да. След като се прибра от Австралия, нямаше къде да отседне и... Остана у нас само няколко месеца.

— А Хенрик?

— Какво за него?

— Какви бяха отношенията ви с Хенрик?

— И с него се разбирахме чудесно. С Кристофер — също. Докато бяха по-малки, често замествах сестра ми. Тя е склонна да се посвещава твърде много на работата си. Но напоследък виждам племенниците си рядко.

— Как бихте описали отношенията между Роберт и Хенрик?

Тя се позамисли.

— Почти не общуват. Никога не са били близки. Защо ме питате? Да не подозирате, че има връзка между... двата случая?

— А според вас има ли?

— Не — категорично отвърна тя. — Не мисля, че има връзка. Ако съм права, за жалост сме изправени пред две загадки... Не знам...

— Предлагам да се съсредоточим върху вашите наблюдения, вместо да обсъждаме неподплатени теории. Нека започнем с вечерта миналия понеделник. Доколкото запомних, вие сте останали до късно с Роберт и Хенрик, нали?

— Да.

— И сте провели сериозен разговор с брат си, след като е обидил майка ви?

— Не знам дали... да, може да се каже.

— Какво по-конкретно обсъждахте?

— Нищо особено. Оплака се, че се чувствал зле и не издържал повече в дома на родителите ни. Изпитваше срам. Посъветвах го да се вземе в ръце и да се държи естествено, все едно нищо не се е случило. Попитах го какви планове има за бъдещето. Искал да замине някъде и да си довърши романа.

— Какъв роман?

— От... от близо десет години Роберт работи по свой писателски проект. Вероятно е смятал да се възползва от ситуацията, и без друго предполагаща изгнание, да се оттегли някъде и да довърши книгата.

— Разбирам. Да е споменал самоубийство?

— Не — поклати глава тя. — Мина ми през ума, разбира се, но според мен Роберт не е склонен към автоагресия. И все пак не съм напълно сигурна. Той преживя много, ала никога не е говорил за самоубийство. Честно казано, не съм се страхувала, че ще посегне на живота си. Знае много добре...

— Какво?

— Знае много добре колко ще му се ядосам, ако постъпи като страхливец — изсмя се тя. — Ако трябва, ще го намеря в подземното царство и ще му поискам обяснение.

— Майка ви спомена, че след случилото се в риалити предаването Роберт е посещавал психотерапевт. Вярно ли е?

— Да, ходи няколко пъти на психолог.

— Случайно да знаете името му?

— За съжаление не.

— А Хенрик?

— Питате дали... дали Хенрик е склонен към самоубийство?

— Да.

— Не, изключено е. Мислих и по този въпрос, но няма логика. Ако Роберт или Хенрик... или и двамата... са се самоубили, защо още не сте намерили телата им? Няма как просто да се изпарят!

— Може да са скочили в реката — предположи Гунар Барбароти. — Още не сме започнали акция по издирването им там, защото не разполагаме с такива данни. Интересува ме за какво разговаряхте с Хенрик в понеделник вечерта и какво впечатление остави у вас. Хрумна ли ви нещо ново след последния ни разговор?

— Не, нищо. Непрекъснато се връщам към онази вечер, но не откривам нищо особено. Както ви казах, припомнихме си детството им. Често ходех да ги гледам. Хенрик ми разказа малко за Упсала... и спомена някоя си Йени, но по мое мнение връзката им не е сериозна. Съжалявам, господин инспекторе, но не мога да си измислям неща, които не съществуват.

— А във вторник?

— Тогава не разменихме повече от две-три думи. Въобще не сме оставали насаме. Беше голяма лудница, защото празнувахме двоен юбилей. По време на празненството поздрави рождениците с песен. Хенрик има много хубав глас.

— По кое време тръгнахте към хотела? Предполагам, този път заедно със съпруга ви.

— Да. Малко след единайсет и половина.

— Сбогувахте ли се с Хенрик?

— Да... да, разбира се.

— Какво ви направи впечатление?

— У Хенрик ли?

— Да.

— Нищо. Държеше се съвсем нормално. През деня обсъждахме главно къде ли е Роберт. По време на празничната вечеря се стараехме личността му да не се превръща в главна тема, за да не развалим настроението на татко и Ева, но след като станахме от масата, отново се върнахме към въпроса за дългото му отсъствие. Мама се тревожеше най-много.

— А вие?

— И аз, естествено, се питах какво става, но, както ви казах, предполагам, че не е издържал на напрежението вкъщи и е отседнал у някой стар приятел. Очаквах да се появи на следващия ден.

— Ясно. Вечерта сте се прибрали в хотела, а на следващата сутрин сте потеглили за Стокхолм.

— Да. Отначало уж мислехме да минем през дома на мама и татко да закусим, но извикаха Якоб на спешна среща и тръгнахме по-рано.

— Кога разбрахте за изчезването на Хенрик?

— Чак след като се прибрахме в Стокхолм. Мама се обади да ни съобщи... По-скоро да ни каже, че не знаят къде е, а не, че е изчезнал. В началото не звучеше толкова тревожно...

— Роберт също се е намирал в неизвестност. Вероятно всички сте...

— Да, да. Мама се поболя от притеснение. През цялото време се мъчеше да се преструва на спокойна.

— Но баща ви се е обадил в полицията чак в сряда вечер. Имате ли представа защо е чакал толкова време?

— Да — въздъхна Кристина Хермансон. — Обяснението е съвсем просто. Татко не можа да понесе срама, който му навлече Роберт с участието си в онова риалити предаване, и се опитваше всячески да избегне името на сина му пак да лъсне в медиите. Накрая все пак мама и сестра ми са го убедили да се обади, предполагам.

— Така значи — кимна Гунар Барбароти. — От тази гледна точка разбирам постъпката на баща ви.

Поразмърда се в плетения стол. Отпи от чая. Причината за закъснялото обаждане в полицията му се изясни, ала всичко останало му се стори още по-странно. Барбароти не можеше да мръдне нито сантиметър напред в цялата тази история.

Разговорът с Якоб Вилниус отне половин час. Гунар Барбароти продължаваше да седи на същото място — в плетения стол на верандата. Съпругът на Кристина си наля чаша бяло вино, а Гунар продължи да пие чай.

Резултатът от разговора беше незадоволителен. Направо отчайващ. Телевизионният продуцент потвърди до последната подробност версията на Кристина за събитията в Шумлинге и, както се очакваше, не познаваше характера на изчезналите. С Хенрик се виждаше за пръв път и двамата разменили максимум десет думи, а колкото до Роберт, братът на Кристина наистина прекарал няколко месеца в жилището им, но през това време Якоб не провел с него нито един душевен разговор. Вилниус придружи признанието си с малко гузно вдигане на рамене. Описа краткотрайното пребиваване на Роберт в дома им като *raison d'être*^[2] на Кристина.

Гунар Барбароти се замисли защо Вилниус употреби точно този френски израз — и то погрешно, — но предпочете да не се задълбочава. Вероятно продуцентът се опитваше да демонстрира високото си положение в социалната стълбица. Общо взето, Якоб Вилниус изглеждаше спокоен, със самочувствие и в хармония със себе си. Бракът с Кристина го сродяваше със семейство Хермансон и макар това родство да не го радваше особено, Вилниус все пак беше достатъчно уравновесен да го приеме, без да се вълнува излишно.

„И защо да се вълнува, щом живее с такава красавица“, помисли си Гунар, след като се сбогува с двойката и пое към метростанцията.

След развода с Хелена Барбароти гледаше да не се сближава с жени, ала преди месец на конференция в Гьотеборг се запозна с Шарлот, също полицай. Двамата се напиха, а после се качиха в хотелската ѝ стая и добре се позабавляваха.

За жалост Шарлот се оказа омъжена — за техен колега. Живееха във Фалкенберг с двете им деца — на десет и седем години. Тя осведоми Гунар по въпроса, докато закусваха на следващата сутрин. Сам си беше виновен: през изминалата вечер нищо не му пречеше да я попита дали е обвързана, но не го направи.

След конференцията не се виждаха повече. Чуха се обаче два пъти по телефона. Гласът ѝ звучеше смутено — точно както се чувстваше и Гунар. Разбраха се да не се срещат, но да се чуят през лятото. Гунар Барбароти не можеше да прецени какво очаква от цялата тази история, а и не знаеше как се разбира Шарлот със съпруга си. Но докато разговаряха по телефона, получаваше сърцебиене, а нощта в Гьотеборг остави траен отпечатък в паметта му — не му се бе случвало от години.

Ала любовна връзка с жената на колега, пък бил той и непознат, определено не беше повод за гордост и Гунар се радваше, задето засега бяха прекратили отношенията си. Но как да пренебрегне носталгията по онази нощ и лекото опиянение от неизречените надежди?

Апартаментът на Роберт Хермансон се намиреше в сграда, строена през трийсетте години, на улица „Инедал“ на остров Кунгсхолмен. Барбароти се качи на петия етаж. Върху месингова табелка пишеше „Ренстиерна“, а над отвора за пощата бе залепена бележка, надписана на ръка: „Хермансон“. Цял час Барбароти обикаля двете малки стаи и още по-малката кухня, за да търси нещо, което да му подсказе какво се е случило с наемателя. Придружаваше го някой си инспектор Расмюсон от полицията в Стокхолм, като главното му занимание се състоеше да пуши на балкона с миниатюрни размери.

Излязоха от апартамента и повикаха не съвсем успокоилия се домоуправител да заключи вратата. Барбароти взе две неща: телефонен указател, който намери между пакет със спагети и кана за чай върху един рафт в кухнята, и бележник, оставен до телефона върху нощното шкафче в спалнята. И двата конфискувани предмета съдържаха

безразборно надраскани имена и телефонни номера и Гунар изтръпваше само при мисълта, че трябва да ги прегледа. Споменатият вече роман — с работно заглавие „Човек без куче“ — стоеше върху бюро, отрупано с какви ли не листове. Барбароти го попрегледа, но се отказа да го вземе със себе си. Шестстотин и петдесет страници все пак са си шестстотин и петдесет страници...

В шест без петнайсет Гунар се върна в хотелската си стая. Обади се вкъщи да провери как е Сара и след като се успокои, че е добре, реши да поработи два часа — нито минута повече, — а после да изпие две бири в някоя кръчма и да „смели“ впечатленията от изминалия ден.

---

[1] Муа Мартинсон (1890–1964) — известна шведска писателка с леви убеждения. — Бел.прев. ↑

[2] Raison d'être (фр.) — Право на съществуване. — Бел.прев. ↑

По време на закуската се обади Боргсен.

— Звънил е посред нощ.

— Кой?

— Получихме списъка от разговорите на двамата изчезнали. Роберт Хермансон се е обадил на някого в 01:48 през нощта срещу вторник.

— На кого?

— Не знаем.

— Как така не знаем? Нали номерът се запаметява в...

— Роберт е провел разговор с човек, чийто мобилен телефон работи с анонимна SIM карта. Имаме номера, но не знаем на кого е.

— Дявол да го вземе.

— Прав си.

— А Хенрик? Нали и той има мобилен телефон?

— Да, но още не сме получили данните от него. Абониран е към друг оператор. Ще стане ясно до края на деня.

— Добре тогава. Значи, Роберт Хермансон е провел разговор с някого в нощта на изчезването си. Нещо друго?

— Засега не.

„Ами сега?“ — запита се Гунар, след като прибра телефона в джоба на самото си. Какво означава всичко това? Нищо. Някакви хипотези? Да, хрумна му доста вероятно обяснение: Роберт Хермансон е решил да посети свой познат в Шумлинге и му се е обадил посред нощ с въпроса дали е удобно да му отиде на гости. А после?

После Роберт е отишъл там или другаде. Кой знае!

„От друга страна обаче — продължи да разсъждава Гунар Барбароти в същия дедуктивен стил и отрязва с прецизен удар капачето на едно яйце, варено четири минути, — от друга страна, какво пречи Роберт да е звъннал на бивша приятелка в друг град? Нищо, разбира се. За да си поговорят и да ѝ пожелае весела Коледа — така и така е на

градус. Дали специалистите ще успеят да локализират местонахождението на приелия обаждането? Поне приблизително? Или това е възможно само докато тече разговорът?

Следобед ще се обадя на Тъжния — обеща си Гунар Барбароти. — Ще го поразпитам подробно за мобилните телефони.“

Едва бе минало девет без петнайсет, но Гунар вече усещаше как го наляга умора. Не физическа — беше в състояние да пробяга осемдесет, дори дванайсет километра, ако бягаше по брега, — а психическа. Някакъв непреодолим, безнадежден стрес. Усещане за... да, за безсилие пред всемогъщието. Негодникът в цялата драма се наричаше „информационно наводнение“ — Барбароти се досещаше и сам. Съвременната епоха залива хората с тонове сведения, някои — лъжливи, други — верни, и основната задача на полицията вече е не да преследва информацията — тази толкова лесна плячка, — а да я отсява.

Дори да разпита всички седемдесет и седем или сто и единайсет души, с които Хенрик Грунт е разговарял по телефона през последните два месеца; дори да привика всичките му състуденти и преподаватели в Юридическия факултет; дори да продължи с разпити на певците в хора, където е пъл, и на приятелите му от гимназията в Сундсвал, пак няма гаранции за успех. Барбароти не изключваше вероятността такова внушително количество информация да намери едно-единствено приложение: да влезе в рекордите на Гинес за най-мощно и най-неуспешно полицейско разследване. А претенденти за тази титла едва ли липсваха. Колкото до вуйчото на Хенрик — Роберт, снощи в продължение три часа — след кръчмата Гунар отдели още един — се мъчи да разчете драсканиците в телефонния указател и в бележника и евентуално да отхвърли несъществените имена и факти. За жалост методът на отсяването се оказа неприменим в този случай, по простата причина че инспекторът нямаше представа какво точно търси.

Дори да предостави задълженията си другиму, и той няма да знае какво да търси... Барбароти беше чел някъде, че проблемът с информацията съществувал и в бившата ГДР. Понеже всеки четвърти гражданин на източноевропейската република бил информатор на Щази, а основната задача на информатора е да доносничи, в централата на тайната полиция постъпвали огромно количество

доклади, но служителите нямали време нито да четат, нито да проучват, нито да оценяват.

А още по-малко — да действат адекватно.

Как да гадае кой телефонен номер или кое набързо надраскано име ще се окаже ключово за случая? Или кой от сто седемдесет и двамата бъдещи юристи в Упсала е забелязал нещо съмнително у Хенрик? Тази техника просто не работеше. Купата сено растеше непрекъснато, а иглата си оставаше все толкова малка. А дали да не разпита участниците в онова предаване „Ко Фук“, в което е участвал Роберт? Ами ако разковничето към случая се окаже жажда за мъст, породена от стара вражда на острова? Ако не постигне друго, поне жълтата преса ще гръмне със скандални заглавия.

А съществуваше и друга хипотеза: Роберт Хермансон се е изморил от вниманието към себе си и от непрестанните нападки и се е покрил някъде заедно със стара любов. И така — дни наред. Но при създадите се обстоятелства — племенникът му, който няма причина да се крие, също изчезва — тази хипотеза изглеждаше малко вероятна. Гунар Барбароти усещаше все по-осезаемо тежестта на купата сено. Или на купите, ако търсеше не една, а две игли.

Съвета на Бакман си го биваше. Първо решаваш какво ще правиш, после го правиш. Ако въпреки това не разплетеш случая, продължаваш със следваща стъпка.

„Умът й сече като бръснач“, помисли си Барбароти и отиде да си направи още кафе, за да се ободри.

Преди обяд Гунар свърши и нещо полезно: научи името на психолога, когото Роберт Хермансон бе посещавал след психическия срыв на остров Ко Фук. Специалистът, Еуген Светандер, приемаше пациенти на улица „Сконе“ в южната част на Стокхолм. Гунар го набра по телефона. Включи се гласовата поща и Светандер съобщи, че на Коледа и Нова година ще отсъства от града, но ще се върне на 9 януари. Заедно с осмина свои колеги в Стокхолм — психолози и психотерапевти — той се бе специализирал в лечението на участници в риалити предавания с изхабени нерви. Приемаше ги психически изчерпани и в края на терапевтичния курс те отново се връщаха към нормалното си „аз“. Курсът траеше обикновено шест-осем месеца.

Пациентът посещаваше психолог два пъти седмично, а през последните седмици — веднъж. Най-често телевизионният канал, излъчил риалити предаването, поемаше разноските по терапията.

След като получи тази ясна и непротиворечива информация от колега на Светандер, Барбароти, доволен, се качи на влака за Упсала.

В коридора на общежитието се намираха пет стаи, всяка с отделна баня и тоалетна. Студентите деляха обща кухня, украсена с плакат на Че Гевара, снимка на полугола негърка и мишена за дартс. Гунар Барбароти се запита дали нещо се е променило през двайсет и петте години, изминали от времето, когато, седнал в коридора на общежитието в Лунд, пиеше хладка бира от метална кутия.

Посрещна го момиче на име Линда Маркович — една от живеещите на етаж. Дребна, крехка на вид, Линда учеше математика. Вместо да се прибере в апартамента на родителите си в Упсала, предпочела да остане в общежитието, защото искала да учи на спокойствие. Наемателите от останалите четири стаи си били тръгнали за празниците и щели да се върнат чак към десети януари.

Линда попита инспектора иска ли кафе. Той кимна и се настани до кухненската маса с дебел сив плот, произведен вероятно по времето, когато е живял Че Гевара.

— Както те предупредих, идвам да поговорим за Хенрих — подхвана Барбароти. — Той е в неизвестност.

— Как така в неизвестност? Имам само нескафе. Ще пиете ли?

— Да. Значи, с него сте съседни?

— Да. Живея тук вече трети семестър. Хенрик нае стаята от свой познат, който се съгласи да му я преотстъпи. Шансовете на първокурсниците да се сдобият със стая са минимални. Нанесе се през септември.

— Познаваш ли го добре?

Тя поклати глава. Имаше странна, някак старомодна прическа — тъмнокестенявите ѝ кичури се виеха на масури, а на тила ѝ бяха скъсени. А навярно Барбароти имаше старомодни представи за прически. Линда наля гореща вода в две синьо-червени чаши, бутна бурканчето с нескафе към него и отвори пакет бисквити.

— За съжаление не мога да ви почерпя с друго — извини се тя.
— Но вие едва ли сте дошли да се нахраните.

— Така е. Каза, че не познаваш Хенрик добре.

— Наистина няма как да твърдя, че го познавам — кимна тя и си взе бисквита. — Петимата, които живеем в този коридор, общуваме много рядко. Виждаме се на закуска и вечер, докато пием чай. Иначе не се събираме.

— Трябва все някога да си говорила с него.

— Говорили сме си, естествено — сви рамене тя.

— Как би го описала?

— Стеснителен. Не е нахален като други момчета... Струва ми се човек, на когото мога да разчитам. Спокоен. Какво му се е случило?

— Още не знаем. Ясно е само, че е изчезнал.

— Как така... тъъ... просто е изчезнал?

— Да.

— Звучи ми много злокобно.

— Така е. Но понякога хората сами решават да преминат в нелегалност. Точно това се опитвам да разбера.

— Тоест, дали Хенрик...?

Не довърши и го погледна притеснено. Барбароти веднага се досети какво е искала да попита.

— Разбрах мисълта ти. Да, някои от изчезналите се самоубиват. Засега няма данни Хенрик да е посегнал на живота си, но никога не се знае.

— Не мога да си представя...

Линда пак млъкна. Гунар отпи от кафето и си изгори горната устна.

— Хенрик общуваше ли с някого от останалите в този коридор?

Тя пак поклати глава, а масурите затанцуваха:

— Не. В началото на семестъра с Пер отидоха на студентско събиране, но само веднъж. Пер става... ужасен скандалджия, когато се напие, а това се случва често.

— Хенрик има ли си приятелка?

— В Упсала ли?

— Няма значение къде.

— Не ми се вярва.

— В смисъл?

— В смисъл че не ми се вярва да си има приятелка.

Интуицията подсказа на инспектора, че нещо не е наред. След кратък размисъл продължи:

— На мен ми прозвуча, сякаш влагаш по-особен смисъл в думите си.

— Не ви разбирам. Какво имате предвид?

Тя се изчерви и посегна да си вземе бисквита, за да прикрие смущението си. Линда бе намекнала нещо, но сега се отметна от него. „Какво, по дяволите, става тук?“, запита се Барбароти.

— Линда, свикнал съм да чета мислите на хората — бавно ѝ обясни той, като се опитваше да я хипнотизира с поглед. — И да тълкувам несъзнателните им намеци. Твоето „не ми се вярва“ означава нещо друго, нали?

Макар да се изрази прекалено високопарно за случая, думите му дадоха резултат. Линда се подвоуми две секунди, прехапа долната си устна и подръпна един масур.

— Не бих се учудила, ако Хенрик се окаже гей.

— Така ли?

— Това е само предположение, не забравяйте. Никога не съм питала общите ни познати дали е обратен, а и не ми пука. Просто понякога се държи малко... нали се сещате?

Той кимна.

— Не е от онези гнусни педали, разбира се. Може и да греша. Впрочем не съм мислила много по въпроса.

— Разбирам. При него идват ли приятели... или състуденти? Мъже или жени?

— Случвало се е няколко пъти в стаята му да идват четирима-петима души. Две момичета и две момчета, всички студенти по право.

— Хенрик пада ли си по купони?

— Не. От време на време ходи на студентски събирания. Пее в хор. Но никога не съм го виждала истински пиян. Много е прилежен.

— А повечето не са ли?

— Не, повечето не са.

Барбароти се облегна. Хенрик Грунт — хомосексуалист? Не би му хрумнало.

— А да си чувала за някоя си Йени — приятелка на Хенрик?

— Не.

— Сигурна ли си?

— Ако съм се запознавала с нея, щях да запомня. Иначе почти всяко трето момиче тук се казва Йени.

— Добре. Засега не ми трябва повече информация. Спомена, че имаш резервен ключ за съседните стаи. Ще ми отключиш ли стаята на Хенрик?

— Имате ли разрешително? — Тя се подвоуми. — Не е ли редно да ми покажете някакъв документ?

Той кимна и извади заповедта за обиск. Линда я погледна, стана и отвори едно от чекмеджетата до печката. Неочаквано, докато се наведе напред за секунда, Гунар Барбароти зърна дясната ѝ гърда изпод широката извивка на виненочервената ѝ нощница.

— Всички, освен Ершан оставихме по един резервен ключ тук. Той не вярва на никого, но с неговото минало и аз не бих.

Барбароти преглътна едва-едва и взе ключа. Реши да не я разпитва откъде е Ершан.

— Благодаря за кафето. Повече няма да те притеснявам. След малко ще ти върна ключа.

— Няма проблем — увери го Линда Маркович. — До изпита ми остават тринайсет дни. Разполагам с цялото време на света.

— Още си спомням как се готвех за изпити — кимна Барбароти. Никак не ѝ завиждаше.

Ала голата ѝ гръд не искаше да се махне от очите му.

Следобед се срещна последователно с диригента на хора, където бе пял Хенрик, с една братовчедка на Лейф Грунт и със заместник-декана на Юридическия факултет. Диригентът Кенет допринесе с оценка на Хенриковия баритон — много красив. Ако младежът имал амбицията да продължи да се занимава с пеене, от участник в хора можел да се превърне в блестящ солист.

На въпроса чувал ли е за някоя си Йени, Кенет отрече.

Братовчедката Берит разказа, че Хенрик отседнал в дома ѝ през първите две седмици от семестъра, докато се сдобие със стая в общежитието. След като се изнесъл, двамата се видели само веднъж. По нейно впечатление Хенрик бил изключително прилежен и приятен млад мъж.

Йени? Не, не знаела нищо за отношенията му с момичета.

Заместник-деканът, Йерцен, знаеше, че Хенрик Грунт се е записал в Юридическия факултет и следва там, но нищо друго. В университета учили много студенти, а всяка година постъпвали нови и се нуждаел от повече време, за да си създаде мнение за всеки от тях.

Йени? Инспектор Барбароти дори не го попита.

В осем и половина Гунар пое към хотел „Йорнан“, разположен на живописно място до река Фюрисон. Стаята на Барбароти гледаше към езерце, където се събираха патици, а в далечината на север се виждаха кинокомплексът и седалището на студентската организация „Норланд“, където Хенрик явно бе направил първите си плахи стъпки в студентския живот. Бе пял в тамошния хор и вероятно бе... Не, Барбароти не желаше да спекулира повече. Пак се загледа в патиците в черната вода и се замисли дали се чувства по-обезсърчен от вчера, когато пътуваше с влака към тази Мека на учението. Не успя да прецени. Стаята на Хенрик не му бе подсказала нищо. Никакви писма, никакви записки, нито дори бележник с телефонни номера. Като част от младото поколение, което се възползва прагматично от постиженията на модерната техника, Хенрик явно също бе запааметил всички важни данни в мобилния си телефон или в съвсем новия, лъскав компютър, който Барбароти видя в стаята на младежа. Не се опита да прегледа информацията там. Колкото до мобилния телефон на Хенрик, вероятно се намирал на същото място като притежателя си. Тоест в пълна неизвестност. В стаята Барбароти не откри нищо изобличаващо. Огледа внимателно рафтовете, но там нямаше еротична литература, която евентуално да разкрие сексуалните предпочитания на наемателя. Стаята изглеждаше грижливо почистена и подредена, точно както бе очаквал. Инспекторът започваше да опознава Хенрик Грунт. Всеки досег с негови вещи показваше колко е възпитан, подреден и мълчалив. Влечението му към собствения пол съществуваше единствено в субективните бегли впечатления на една млада студентка. Този факт не даваше мира на Гунар Барбароти, вероятно защото до момента нямаше с какво друго да ангажира мислите си.

Дръпна тежките завеси пред прозорците и включи мобилния си телефон — по време на разговора с господин Йерцен го бе изключил. Сигнал му извести за нови съобщения.

По-точно — едно съобщение, от Боргсен. Беше получил списъка с входящи и изходящи обаждания на Хенрик Грунт и открил някои интересни неща. „Ако си прослушаш съобщението преди девет, звънни ми на домашния.“ Барбароти погледна часовника: девет без пет.

— Не ми кавай. Вече сам се сетих, че Хенрик е звънил на същия номер, на който и Роберт.

— Не съм. Хенрик не се е обаждал на никого нито в понеделник, нито във вторник. Приел е само едно-единствено повикване — от баба си и дядо си по време на пътуването от Сундсвал към Шумлинге. Но текстовите съобщения във входящата и изходящата му кутия повдигат някои въпроси.

— Целият съм слух — увери го Барбароти.

— Засега не разполагаме с никакви данни, че есемесите имат пряко отношение към изчезването му. Хенрик е получил последно съобщение в 22:35 във вторник вечер, а е изпратил последно десет минути по-късно. За четири дни, включително Бъдни вечер, Хенрик е получил общо седем есемеса, но не е отговарял. Съобщенията са изтрити, защото се съхраняват в рамките на седемдесет и два часа.

— Ясно — Гунар Барбароти усети как нещо хладно и злокобно се промъкна в душата му. Не беше никак трудно да допълни картинката след сведенията, дадени му от Тъжния. Очертаваше се много мрачна перспектива. — Съобщенията от един и същи номер ли са?

— Пет от тях — да.

— И този номер...

— Да. Само през последната седмица, от 17 до 24 декември, същият номер е изпратил на Хенрик дващест и два есемеса. Хенрик е отговорил четиринайсет пъти.

— И?

— Какво мислиш?

Не се вписваше в стила на Тъжния да използва похвати за забавяне на действието и Барбароти остана много учуден.

— Съобщенията са изпратени от телефон с анонимна SIM карта?
— инстинктивно предположи той.

— Не. Открихме името на абоната.

— Отлично. Изплюй камъчето, де, да не искаш първо да те целуна? Ако да, ще трябва да изчакаш до вдругиден.

Боргсен не се засегна от неуместната шега:

— Казва се Йенс Линдевал. Живее на улица „Престгорд“ 5 в Упсала. Ако случайно минаваш оттам, отбий се да се запознаеш.

— Ама че... Чакай, чакай. Повтори адреса да си го запиша.

— Ще ти ги изпратя на есемес — и адреса, и телефонния му номер. Чао.

„Ама че дяволска работа — довърши наум Барбароти. — Понякога нещата най-неочаквано се подреждат. Не бива да го забравям.“

Есемесът пристигна след минута. След още пет Гунар имаше план за действие. Отначало се поколеба дали да не се обади на Ева Бакман, за да обсъди въпроса с нея, но веднага се досети какъв съвет би му дала тя. Зае се да следва инструкциите ѝ.

Дръпна завесите настрани и набра номера. Небето бе придобило снежновиолетов оттенък, а патиците изглеждаха като замръзнали във водата.

След седмия свободен сигнал се появи дежурното леко понижаване на звука и се включи гласовата поща:

— Здравейте, свързахте се с Йенс. Заминавам за Борнео и оставям мобилния си терорист в чекмедже на бюрото ми. Ще се върна на 12 януари. Пожелавам ви весели празници. Ако и вие искате да ми пожелаете същото, моля, оставете ми съобщение след сигнала. Чао.

„Не, благодаря, приятелю — помисли си ядосано Гунар Барбароти и затвори. — По-добре гледай да се прибереш по-скоро, защото иначе ще пратя борнеанската полиция по петите ти. А с тях шега не бива!“

Кой допреди малко си въобразяваше, че нещата най-неочаквано се подреждат?

Пак дръпна завесите пред прозорците и съжали, задето бе обещал на Господ да не го безпокои с молитви до настъпването на Новата година. Оставаха още цели три дни!

Изгаси осветлението и пред очите му веднага се появи гърдата на Линда Маркович. „Колко съм жалък. Интимният ми живот е в толкова окаяно състояние, че гърдата на тази студентка не ми излиза от главата. Е, как да вярвам в съществуването на Бог?“

ВТОРА ЧАСТ
ЯНУАРИ

Гунар Барбароти мразеше да лети със самолет.

Най-силна ненавист изпитваше към чартърните полети, а на второ място идваха вътрешните. Макар че вътрешните полети бяха много по-непредвидими. Купиш ли си билет за Фуертевентура, все някога ще кацнеш във Фуертевентура. Но качиш ли се на самолет към град от страната, може да се озовеш навсякъде, ако атмосферните условия се влошат.

Така стана и в случая с Гунар Барбароти. Излезе от къщи безбожно рано, излетя от Гьотеборг и кацна в Стокхолм с петдесетминутно закъснение в девет. Тогава обаче самолетът за Сундсвал, на който трябваше да се прекачи, бе излетял и се наложи да изчака следващия. В крайна сметка се приземи не на летището до Сундсвал, а на летището в Йостерсунд в един и петнайсет заради гъста мъгла. Барбароти я видя през илюминатора. В цяла Швеция беше слънчев зимен ден, само над пистата за приземяване до Сундсвал боговете на времето бяха спуснали дебела, непрогледна пелена, гъста като пшеничена каша.

Спазвайки обещанието си, Гунар не бе молил Господ за безаварийно кацане и следователно перипетиите в пътуването нямаше нито да донесат, нито да отнемат точки от актива на Всевишния.

В Йостерсунд се качи на автобус за Сундсвал. Пътуването продължи два часа и половина. Точно в четири следобед Барбароти слезе на автогарата в Сундсвал — метрополиса в област Меделпад. Местните жители смятаха, че градът се намира в сърцето на Швеция. Гунар закъсня общо с пет часа и петдесет и пет минути.

И все пак, ако не се случеше повече нищо непредвидено, разполагаше с цял час да поговори с Кристофер Грунт, преди да стане време да се връща с такси на летището, за да хване последния за вечерта полет за Стокхолм. Но още беше рано да се отказва и да съчинява читателски писма до вестниците. От другата страна на улицата, до магазин за закуски, точно както се бяха разбрали след поредния телефонен разговор, уточняващ поредното закъснение, го

чакаше младият господин Грунт и пристъпваше нервно от крак на крак в размекнатия сняг. За пръв път от много време Гунар имаше предчувствие, че тази сизифовска история — както я нарече Ева Бакман — ще започне да се раздвижва. Би било, разбира се, прекалено дръзко Барбароти да се надява на внезапен пробив, още по-малко на скорошно и окончателно разплитане на случая. Без да възлага големи очаквания, той се молеше за някаква, макар и малка, крачка в посока, която с течение на времето да се окаже правилна.

Дано предстоящата среща откряне завесата пред тази пълна мистерия.

Барбароти нямаше представа колко часа са работили по случая, но знаеше, че цялото време, посветено на Роберт и Хенрик, е било безсмислено пропиляно до последната капка пот. Не се бе появило нищо, което да подсказва на разследващата група какво се е случило с двамата мъже, проявили лошия вкус и избор да изчезнат от улица „Алведер“ точно по време на коледната суматоха. От изчезването им бяха изминали три седмици. И Гунар Барбароти, и колегите му отдавна се бяха убедили в правотата на старата полицейска максима: престъпленията се разкриват в дните непосредствено след извършването им. Или остават неразкрити. А вече никой — нито Барбароти, нито Бакман, нито Боргсен — не се съмняваше, че зад събитията на „Алведер“ се крие престъпление. Сформираха тройка да води разследването, да взема решения, да издава нареждания... Досега всичките им начинания по случая се увенчаваха с неуспех. Комисар Асюнандер ги привикваше често-често да докладват — обикновено един по един.

След настъпването на новата година сълзящите очи на Асюнандер започнаха да ги гледат все по-сърдито и по-сърдито. Казано най-просто — ако човек тълкуваше изражението му в по-общ план, — в условията на друго, по-слабо цивилизовано общество с по-противоречиви закони, комисарят би предпочел да хвърли тримата си подчинени на вълците и на тяхно място да вземе полицаи с повече мозък и повече кураж.

— Ами тогава да чуем твоите предложения, като си толкова устат — отреагираше полицай Бакман. — Поне веднъж дай някоя смислена идея, проклет, импотентен бюрократ!

Тя, разбира се, не изричаше всичко това пред комисаря, а запазваше хрумванията си за мезе към бирата, която двамата от тройката любители на алкохола по рождение и впоследствие свикнали с него заради слаба воля от време на време, но не повече от веднъж седмично, консумираха с мярка в ресторант „Елген“ до Северния площад след дълъг и изтощителен работен ден.

— Не може да искаш от хиена да пикае коняк — отбелязваше Барбароти в отговор на разсъжденията ѝ. — Или да снася златни яйца. Човекът има цяла тайга между ушите, а вътрешният му свят е стерилен като... като тайга.

Бакман много се смееше на тази шега.

И все пак опитите на разследващата тройка не можеха да се нарекат съвсем безплодни. Не и колкото органите на комисаря. Някои задънени улици се оказаха по-дълги от други. Да вземем например джунглата, наречена мобилни комуникации. Вече бяха стигнали до някой си Йенс Линдевал, с когото още не бяха установили връзка, защото въпросният мъж бе заминал да празнува Коледа и Нова година в друга джунгла — в провинция Сабах на остров Борнео. Но утре сутринта Йенс щеше да кацне на летището в Стокхолм и Барбароти възнамеряваше да го посрещне. Не с цветя и рози, а с добре подготвени въпроси.

Ако, разбира се, тазвечерният полет не се отклонеше в друга посока. Гунар се бе научил да не се радва предварително.

И при другия издирван тримата полицаи бяха попаднали в доста дълга, задънена улица. Почти веднага разбраха, че Роберт Хермансон е използвал мобилния си телефон в 01:48 през нощта на изчезването. За жалост се бе свързал с абонат, използвал анонимна SIM карта. Тоест, опасенията на Барбароти да не би Роберт да се е обадил на своя бивша приятелка извън града, се оказаха напразни. Полицаяте разполагаха с номер в Шумлинге, с който Роберт се е свързал в деня на изчезването си, и веднага се заеха да проучват подробно на кого принадлежи. Не откриха обаче почти нищо съществено. В периода от 5 и 15 декември от този номер бяха проведени едва четири разговора, всички изходящи: един до апартамента на Роберт Хермансон в Стокхолм, два до пицария в Шумлинге и един до дамски фризьорски салон, пак в града. Тройката разговаря и с пицарията, и със салона. В пицарията предположиха, че някой се е обадил, за да си поръча пица; в салона — че някой се е

обадил да си запази час за фризьор. Клиентелата на заведението за хранене и на салона възлизаше приблизително на 1200–1800 души. Колкото до предполагаемия брой на общите им клиенти, Ева Бакман се зае да го изчислява. Докато един четвъртък пиеха бира след работа, много изненадващо — поне за Гунар Барбароти, който навремето имаше четворка по математика — тя му представи резултата от изчисленията си:

— И как стигна до това число? — попита скептично Барбароти.

— Все едно — отвърна Ева „Айнщайн“. — Роберт Хермансон се е обадил на една от 433 жени в Шумлинге. Може да фигурира в списъка с клиентки, посетили фризьорския салон.

Айнщайн-Бакман прекара следващите два дни в опити да състави списък на всички клиентки, посетили салона между 5 и 23 декември. Така броят на потенциалните събеседнички на Роберт Хермансон в нощта на изчезването му се стопи до приличните 362. Точно когато Ева приключваше тази интересна задача, от салона се обадиха да уточнят, че са отказали на също толкова жени да ги приемат поради липса на свободни часове. Бакман, която от Айнщайн се превърна в Кухата глава, изруга наум, закръгли много внимателно резултата от новите си изчисления и пак получи 433.

— Виждаш ли?

— Виждам, виждам, о, учителко — отвърна Барбароти и усети как умственото изтощение се опитва да го повали подобно на влажна мъгла, стържеща в дробовете.

Въпреки всичко тази необичайно дълга задънена улица се оказа и обнадеждаваща — нямаше как да не го признае. Ала най-интересното събитие в историята на разследването се случи, когато Кристофер Грунт се свърза с Барбароти и пожела да му съобщи нещо важно, което — по собствените му думи — бил премълчал.

Съгласна ли е Ева?

Да, съгласна е. Никога не знаеш откъде ще изскочи заекът.

— Имам само час. Хайде да влезем в кафенето и да поговорим. Ще запиша показанията ти на диктофон.

Кристофер Грунт кимна.

Поръча си кока-кола, а Барбароти — двойно еспreso. Предпочиташе да бъде бодър и съсредоточен, за да не пропусне нещо, което лентата няма да улови. Перипетиите с полетите го настроиха фаталистично. С Кристофер се настаняха в ъгъла зад неработещ джубокс и изкуствен фикус.

— Е? — подхвана Барбароти и включи диктофона. — Какво искаше да ми кажеш?

— Ще ви помоля да не го споделяте с мама и татко.

— Не мога да ти обещавам. Но ще се постарая да си остане между нас, ако е възможно.

— А знаете ли... случило ли се е нещо?

— В смисъл?

— Открихте ли нещо ново за Хенрик?

Кристофер Грунт изглеждаше много измъчен. „Явно от доста време се чувства така“, прецени Барбароти. Погледът му шареше неспокойно из помещението, а ръцете му нервно посягаха ту към чашата с кока-кола, ту към бутилката, ту към ръба на масата. Някаква тайна обременяваше душата му и той явно я бе носил дълго в себе си. Под очите му тъмнееха сенки, макар да бе едва на четиринайсет, а кожата на лицето му напомняше цвета на мръсен чаршаф.

„Не изглеждат ли обаче така всички хора през този забравен от бога сезон?“ — запита се Барбароти.

— Не, все още не знаем какво се е случило с брат ти. Кажи ми какво премълча.

Момчето го погледна плахо.

— Ами... — подхвана несигурно то, — извинете, задето не ви го казах по-рано, но му обещах...

— На Хенрик ли?

— Да.

— Какво му обеща?

— Да си мълча. Но сега... сега разбирам...

Кристофер Грунт млъкна. Инспекторът реши да му помогне:

— Не си длъжен повече да спазваш обещанието си, Кристофер — увери го дружелюбно той. — Ако можеше, Хенрик би те освободил от дадената дума. Трябва да направим всичко по силите си, за да го открием, нали?

— Дали... дали е жив?

В гласа на момчето се прокрадна съвсем слаба нотка на надежда. „И той разсъждава като мен — помисли си Барбароти. — Не е глупав.“

— Не знам. Никой не знае. Не бива да губим надежда. Няма да жалим сили, докато не разберем какво се е случило, нали?

— Да. Хенрик... той... излезе през онази нощ. По-точно: беше решил да излиза.

— Така. Продължавай.

— Само това е. Каза ми, че има среща, и ме помоли да не го издавам.

— И излезе ли?

— Явно да. Не съм го чул, защото съм заспал.

— Заспал си, преди той да излезе от къщата?

— Да.

— С кого имаше среща?

— Не знам.

— Някакво предположение?

— Не. Със стар приятел — така каза. Попитах го дали е момиче.

— И?

— Потвърди.

— С момиче, значи?

— Да.

— Хм — промърмори Гунар Барбароти и превърна двойното си еспreso в единично.

Кристофер Грунт отпи от кока-колата. После в продължение на няколко секунди момчето стоя с поглед, забит в масата. Барбароти се почувства като католически свещеник, приемащ изповед.

— Има и друго, нали? Не ми казвай всичко.

— Да, има и още — кимна момчето.

— Смяташ, че брат ти те е излъгал, нали?

— Откъде... откъде знаете? — сепна се Кристофер.

Гунар Барбароти се облегна.

— Живял съм малко повече от теб, момче. Опитът те учи на някои неща. Слушам те.

— Не вярвам да е имал среща с момиче.

— Защо?

— Защото... Хенрик е гей.

— Гей ли? И защо смяташ така?

— Взех мобилния му телефон и случайно разбрах.

— И как се разбира от мобилен телефон дали собственикът му е гей? Сериозно ли говориш?

— Не, не — Кристофер се изсмя, колкото и да не му беше до шегги. — Хенрик ми даде телефона си, за да изпратя есемес на моя позната, и в това време получи ново съобщение. Съдържанието му беше доста...

— Красноречиво?

— Да. Изпращаше му го момче. Някой си Йенс. Проверих номера в указателя на телефона. Затова не вярвам Хенрик да е имал среща с момиче.

— А с кого?

— Нямам представа.

Макар да не очакваше друг отговор, Гунар Барбароти се почувства малко разочарован, задето Кристофер не му поднесе изненада с някое предположение.

— Ами ако те помоля да направиш все пак някакво предположение?

Момчето се замисли.

— Наистина нищо не ми хрумва. Може този Йенс да се е намирал близо до Шумлинге... но ми се стори... не, не знам какво да мисля. Сякаш...

— Да?

— Сякаш всичко ми се стовари изведнъж. Тъкмо бях разбрал, че Хенрик е гей, и той се канеше да излиза посред нощ. Винаги е бил толкова примерен. Не можех да повярвам.

— Представям си. Никой ли не знае за сексуалната ориентация на Хенрик?

— Не.

— А ти каза ли му, че знаеш?

— Не успях. А и бях взел телефона му без негово позволение, щеше да се ядоса.

— Ясно. Значи, Хенрик е имал план. Кога ти го разкри?

— Вечерта. Около час преди да си легнем.

— Можеш ли да ми цитираш точно какво ти каза?

— Забравил съм. Общо взето, помоли ме да си мълча, защото през нощта щял да излезе за няколко часа. Попитах го къде ще ходи и

той ми отговори, че има среща. После... после се поинтересувах дали ще се среща с момиче. И толкова.

— Защо си споменал момиче, щом вече си разбрал, че Хенрик не се интересува от жени?

— Нямам представа. Сигурно по навик. Беше си измислил онази Йени в Упсала, защото не е искал да се досетим какъв е... Според мен тя изобщо не съществува.

— Добре. Казвал ли си това на някого? Например на родителите ти?

— Не. Не искам да разбират...

— Че брат ти е хомосексуалист?

— Да. В това няма нищо страшно, лично на мен ми е безразлично, но те ще се побъркат... или ще се потиснат... а и нали Хенрик изчезна. Определено не искам да разбират. Затова си мълчах толкова време. Не само заради обещанието.

— Ясно. Знаеш ли нещо повече за този Йенс?

— Не.

— Добре. Слушай сега, Кристофер. Правилно предполагаш, че брат ти не е отивал на среща с Йенс.

— Но откъде... откъде знаете?

— Проверихме го. Има алиби. През нощта между двайсети и двайсет и четвърти декември се е намирал на почти хиляда километра от Шумлинге.

Брадичката на Кристофер Грунт увисна, все едно се откачи от горната му челюст. Зяпна криминалния инспектор с отворена уста и разширени очи.

— Значи, вие сте знаели за...? Знаете за...?

Гунар Барбароти извади от джоба на самото си мобилен телефон.

— Нека ти дам един съвет, млади момко. Ако някога през живота си решиш да извършиш престъпление и искаш непременно да те хванат, гледай да използваш ето такъв телефон.

— Какво?

— Е, полицията не подслушва мирни граждани — уточни Барбароти. — Но винаги има начин да разберем кой на кого се обажда, кога, колко често и къде се намират абонатите по време на разговор. Ако например за период от две седмици в Упсала двама младежи

говорят по телефона и си изпращат съобщения повече от деветдесет пъти... е, тогава си правим някои изводи.

— Разбирам — промълви Кристофер Грунт.

— Браво на теб.

„Не сме мръднали и на йота — обобща наум Барбароти, когато след час се отпусна до илюминатора в — за щастие — полупразния самолет за летище «Арланда». По всичко личеше, че този път щяха да излетят по разписание. — Тъпчем на едно място. По-зле сме и от... вътрешните полети.“

Просветителската лекция на Барбароти за издайническите качества на мобилния телефон, която инспекторът изнесе пред младия господин Грунт в края на разговора в кафенето, прозвуча доста парадоксално, защото всъщност Хенрик Грунт не беше използвал телефона си в истинския смисъл на думата. Той не се бе обадил на човека, с когото е възнамерявал да се срещне, не бе изпратил есемес, за да извести кога пристига. Докато гледаше през малкото стъкло на илюминатора и слушаше системите за противообледеняване, Барбароти стигна до извода, че именно тази подробност — или по-скоро отсъствието на тази подробност — е най-необяснимото в цялата странна история.

Защото какво означава това? Ако Хенрик наистина си е уговорил среднощна среща, трябва все някак да се е свързал с въпросния мъж/жена. Как се е свързал с него/нея? Сътрудници на полицията влязоха в компютъра му в Упсала и изчетеха най-внимателно цялото съдържание на пощенската му кутия. Стана ясно, че в края на ноември и началото на декември Хенрик е имал хомосексуални отношения, но не откриха нищо за среща в Шумлинге. И така, младежът не се бе обаждал по телефона — нито от своя, нито от телефона на баба си и дядо си. Според Барбароти оставаше едно-единствено възможно обяснение: Хенрик се е срещнал лице в лице с въпросния човек и се е уговорил с него „на живо“. Но кога? Кога са се разбрали за часа и мястото на срещата? А оставаше, разбира се, и въпросът: с кого се е срещнал Хенрик? Кристофер бе отбелязал категорично, че брат му не познава никого в града. Да не би Хенрик да се е срещнал със свой познат от Упсала, дошъл в Шумлинге да отпразнува Коледа?

Друг хомосексуален партньор, освен Йенс Линдевал?

Ама че заплетена история! А дали изчезването на Хенрик има нещо общо с изчезването на Роберт? Ако двама души потънат в неизвестност, след като напускат една и съща сграда в град с по-малко от 70 000 жители, и то в рамките на двацет и четири часа, и най-големият глупак ще се сети, че двата случая са свързани.

„Писна ми — установи Гунар Барбароти и пое от стюардесата картонена кутия със сок и сандвич, увит в найлон. — Тази история предполага хиляди хипотези, но нито една не звучи правдоподобно и не се базира на факти. Хипотезите по случая напомнят... карти на непознат континент, изработени по въображение. Какво? — Изведнъж се сепна от собственото си хрумване. — Всъщност това е доста сполучлива метафора, която може да се използва в много ситуации.“
Реши при подходящ случай да смае Ева Бакман с реплика от рода „В момента чертаеш карти на непознати континенти по въображение, момиче!“

Не звучеше никак лошо.

И все пак онзи неоткриваем Линдевал сигурно щеше да помогне с някаква информация по случая, като се върне утре от джунглите на Борнео.

Инспекторът се чувстваше в пълното си право да иска обяснение от Линдевал.

Доволен от интелигентните си изводи, инспектор Барбароти отвори картонената кутийка и разля сок върху панталона си.

„Винаги става така — помисли си Гунар Барбароти, когато се настани в хотел «Радисън» на летище «Арланда». — Ако ти се удаде случай да отседнеш в свестен хотел, пристигаш в десет вечерта и на следващата сутрин напускаш стаята преди шест. За какво ми е лукс? Стига ми и един диван!“

Мушна се под хладните, току-що изгладени чаршафи, изгаси осветлението и отправи молитва към Господ:

— Велики Боже, ако наистина съществуваш, както впрочем смятам в този момент — но без да съм категоричен, не забравяй, — направи така, че самолетът от Банкок утре сутринта да кацне с четирипет часа закъснение, та едно клето, изтощено от работа ченге да закуси като нормален човек поне веднъж в духовно бедния си живот! Аз, естествено, не Ти предлагам повече от една точка за тази дреболия, но ще бъда благодарен повече, отколкото можеш да Си представиш, всемогъщи Боже. Лека нощ, лека нощ, поръчах да ме събудят в шест без петнайсет и още щом отворя очи, ще се обадя да проверя информацията за пристигащите полети.

Самолетът от Банкок кацна пет минути по-рано от очакваното. Криминален инспектор Барбароти успя само да си вземе душ и да изпие чаша кафе. Нищо повече. Седнал в полицейската стая за разпити на летище „Арланда“, изпи още една чаша, докато чакаше. Усещаше, че ако Йенс Линдевал не е достатъчно благоразумен да се държи подобаващо, ще му отреже ушите и ще го тикне в пандиза за неопределено време.

До Барбароти седеше руса полицайка и си пилеше ноктите. Ако Линдевал не се появеше до две минути, Барбароти едва ли щеше да се съдържи да не изтръгне пилата от ръцете ѝ, да я запрати нанякъде и да обясни, че грижите за маникюра в полицейски стаи за разпити са забранени според основния закон на кралство Швеция, така наречения

„бротсбалкен“, глава четвърта, параграф седми, член трети, алинея четвърта.

Барбароти си даваше сметка и за друго: тази сутрин бе изключително раздразнителен.

Йенс Линдевал изглеждаше почернял от слънцето и в отлично здраве. Но и малко притеснен. Висок, рус, атлетичен, беше облечен в дрехи с маскировъчна шарка, на краката си носеше кубинки, а на гърба — раница. Сякаш по-малкият брат на Брус Чатуин^[1] се бе върнал след едномесечен престой на Екватора. По бузите му бе набола двудневна брада. Около врата си беше завързал прегънат надве син шал. Колкото и да му бе противно да го признае, Барбароти си даде сметка, че този млад мъж може да си намира интимни партньори и от двата пола, без дори да си мръдне пръста.

— Седнете — нареди инспекторът. — Казвам се Гунар Барбароти и работя в полицията. Добре дошли у дома.

Линдевал го гледаше с широко отворени очи, а по едната му буза трепна мускулче, но той продължаваше да мълчи. Остави раницата върху пода, дръпна стол и седна. Барбароти го наблюдаваше със спокойно изражение. Полицайката си прибра пилата.

— За какво става дума? — не се стърпя накрая Йенс Линдевал.

— Вярно ли е, че сте имали интимна връзка с млад мъж на име Хенрик Грунт?

— Хенрик...?

— Хенрик Грунт, точно така. През декември сте поддържали интимни отношения. От Коледа се опитваме да се свържем с вас. Хенрик Грунт е в неизвестност.

— В неизвестност ли?

— Да. Защо излязохте в нелегалност?

— Не съм... — мъжът разхлаби възела на шала и скръсти ръце пред гърдите си. Постепенно се окопоти. — Не съм излизал в нелегалност. Наречете го впрочем, както искате. Всяка зима имам традиция да заминавам някъде за няколко седмици и да не си вдигам телефона. Не знаех, че е забранено. Това е част от житейския ми цикъл. Като се върна, отново започвам да оценявам дребните радости в ежедневието си, ако ме... разбирате, инспекторе.

— Как да не ви разбирам? Разбирам ви! — увери го подигравателно Гунар Барбароти. — А ако докато ви няма, камион с дървени трупи прегази родителите ви, те ще се погребат сами, нали? Съвсем правилно, момчето ми, скрупулите са за простосмъртните шведи.

Произнасяйки остроумната реплика, инспекторът почувства, че садистичната му нагласа от това мъртвородено утро най-после се отприщва подобаващо.

— Господин Линдевал, ще ви помоля да отговаряте на въпросите ми и повече да не се правите на интересен.

— Да... добре. Какво...

— И така, от края на ноември сте поддържали интимна връзка с Хенрик Грунт. Признавате ли?

— Да.

— В Упсала?

— Да, живея там.

— Знаем. А вечерта на 22 декември сте отлетели за Югоизточна Азия?

— Тъж... да, точно така. Казвате, че Хенрик е изчезнал? Това ли е причината да ме...

— Хенрик Грунт е в неизвестност вече повече от три седмици. Дните преди заминаването си сте прекарвали в дома на родителите си в Хамердал, така ли е?

— Да, но откъде...

— От Стокхолм сте кацнали в Банкок, после сте посетили в тази последователност Куала Лумпур, Кота Кинабалу и Сандакан в североизточната част на остров Борнео. И сте се върнали по същия маршрут в Банкок, така ли е?

— Откъде знаете всичко това?

— Знаем. Не си губете времето да гадаете откъде. Е?

— Така е — въздъхна Йенс Линдевал. — Тръгнах от Сандакан преди... преди около 48 часа. Малко съм изморен, затова моля да ме извините.

— През последните няколко дни и аз прекарах много часове във въздуха — отбеляза невъзмутимо Барбароти. — Разкажете ми за връзката ви.

— С Хенрик ли?

- Да. Нека засега оставим настрана останалите ви похождения.
- Какво ви интересува по-конкретно?
- Всичко.

Гунар Барбароти, разбира се, не искаше да знае абсолютно всичко — а за щастие не му се и наложи. Когато пусна младия мъж от стаята след четирийсет и пет минути, все пак смяташе, че е узнал достатъчно.

Двайсет и шест годишният Йенс Линдевал работел в рекламна агенция в Упсала и открил предпочитанията си към силния пол още в зората на своята сексуалност. Имал дълга, единайсетмесечна връзка, приключила катастрофално през миналогодишния септември, и точно след това любовно корабокрушение пред него се появил спасителен сал: Хенрик. Срецнали се в клуб „Каталин“ зад Централната гара в един петъчен ноемврийски ден. Седели на една маса и се запrikaзвали. Хенрик Грунт, дотогава неосъзнаващ сексуалната си ориентация, постигнал яснота по въпроса още същата нощ — казано съвсем накратко. После започнали да се срещат в двустайния апартамент на Йенс, никога в общежитието на Хенрик. Йенс хлътнал веднага по студента — призна самият той без никакъв срам, — а Хенрик му показвал, че любовта му е споделена. И въпреки това младият Грунт изпитвал трудности да приеме хомосексуалността си. Хенрик разказал на Йенс за горчивия си опит с противоположния пол. Йенс определи съотношение 65 към 35 в полза на мъжете в живота на Хенрик. Барбароти го разбра така: в един идеален свят всеки трети път Хенрик е спал с жени, а останалите — с мъже. Барбароти отдавна не се бе сблъсквал с подобна математическа задача, но старателно записа всичко в бележника си. „Всеки ден научавам нещо ново“ — помисли си инспекторът.

Хенрик и Йенс се видели за последно на 17 декември — в деня, преди двамата да отпътуват за родните си места. Йенс — за Хамердал, Хенрик — за Сундсвал. След това си говорили няколко пъти по телефона и си пращали съобщения. Йенс Линдевал изпратил последните четири есемеса до Хенрик на 21 и 22 декември, но не получил отговор. Гунар Барбароти не се стърпя и го попита дали се е

„забавлявал“ по време на екскурзията. Получи откровен утвърдителен отговор.

— Значи, вие двамата с Хенрик не сте двойка, така ли?

— Просто всеки от нас има пълна свобода — отвърна Йенс Линдевал. — Няма по-голям дар от свободата.

Барбароти го попита не го ли тревожи изчезването на Хенрик, а Йенс отвърна, че се притеснява, но рано или късно Хенрик ще се върне. Според младия рекламен агент хората често се нуждаели от временно усамотение, особено младите. Знаел го от опит.

След разговора с изискания пътешественик инспекторът незабавно се върна в бюфета на хотела. Оставаше час и половина до тръгването му за летище „Ландветер“, а беше гладен като вълк.

Самолетът излетя само с половинчасово закъснение, но времето се оказа достатъчно Барбароти да обобщи всичко по случая. Или по случаите. Още се колебаеше дали става въпрос за един, или за два отделни случая, но понеже разследването, както и да го погледнеш, не бе мръднало и на йота, нямаше никакво значение съществува ли връзка между изчезването на двамата мъже.

Проведените разговори с Кристофер Грунт и с Йенс Линдевал не хвърлиха никаква светлина върху случилото се на „Алведер“ в Шумлинге. То си оставаше пълна загадка. Когато на 20 декември Хенрик се е измъкнал от къщата, явно е постъпил напълно осъзнато и с намерението да се срещне със свой познат. Неслучайно бе помолил брат си да не го издава. С каква цел и при кого е отивал — отговор на тези въпроси още нямаше.

Йенс Линдевал просто бе потвърдил вече известното. Нищо повече. С Хенрик са били гаджета няколко седмици — от началото на ноември. Хенрик изчезва, Йенс заминава за Югоизточна Азия. Между двете неща няма никаква връзка.

Колкото до Роберт, положението не изглеждаше по-обещаващо. Гунар Барбароти не знаеше с колко точно души е разговаряла разследващата група през изминалите седмици — вероятно с около двеста, — но беше напълно наясно с резултата.

Нулев. Напускайки родния си град преди петнайсет-шестнайсет години, Роберт явно бе прекратил отношенията си с приятели и

съученици. Нито един от всички разпитани не поддържаше каквато и да било връзка с изчезналия бивш участник в риалити предаването. Или поне така твърдяха.

„Разследването буксува — заключи инспектор Барбароти. — Не можем да мръднем наникъде.“

И сякаш за да му покаже, че от лошото има и по-лошо, стюардесата се приближи и му напомни да си закопчае предпазния колан.

Розмари Вундерлих Хермансон креташе нагоре по улица „Хагендалсвеген“. Вятърът от северозапад духаше в лицето ѝ, температурата падна до дванайсет градуса под нулата, а тя чувстваше, че ако не влезе на закрито, ще умре.

В крайна сметка това не ѝ се струваше толкова лош свършек: да се строполи върху тротоара между офиса на Държавната организация в подкрепа на наемателите и собствениците на жилища и цветарския магазин на Бели, а после от гърдите ѝ да се изтръгне последната ѝ въздишка в този мрачен, мразовит януарски следобед. Розмари недоумяваше кое я поддържа жива през последния месец. От онази кошмарна седмица преди Коледа тя се чувстваше умряла. Сякаш някой бе изсмукал душата от тялото ѝ и оставил само обвивката — спаружена, съсухрена, мъртвешка обвивка от кожа и кости, която в момента едва напругаше последните си сили да измине метрите до фризьорския салон на Маги на ъгъла на улица „Кралска“. Без да знае защо, не се обади да отмени часа си — беше го записала при последното си посещение, преди да се случи нещастieto.

Какво да се прави, Розмари и без това вече не виждаше смисъл в нищо; не разбираше защо става сутрин, защо ходи на пазар, защо учи испански с Карл-Ерик всяка вечер между девет и десет. Чуждите думи се щураха из главата ѝ като заблудени птици. Влизаха през едното ѝ ухо и излизаха през другото. За глаголните форми — да не говорим. Преди лягане вземаше приспивателно, което ѝ осигуряваше точно петчасов сън. Събуждаше се неизменно между четири и четири и половина през нощта и се мъчеше да удължи първите секунди в съзнание. Тогава, макар за кратко, не усещаше непосилния товар на случилото се върху паметта си. Всъщност дори не знаеше коя е. Ала

секундите си оставаха мимолетни секунди, а понякога дори се скъсяваха.

После Розмари се свиваше в леглото настрана, с ръце, пъхнати между коленете, обърнала гръб на съпруга си и на целия си живот. Вторачена към прозореца, към бръмчащия радиатор и дебелите завеси, застиваше в очакване на утро, далечно като отговора на въпроса какво се е случило със сина ѝ и с внука ѝ през онези ужасни декемврийски дни, когато някой изсмука душата от тялото ѝ и остави това жалко подобие на призрак... Мислите пърхаха из главата ѝ като странни, изтощени от летене птици; идваха и си отиваха, отиваха си и идваха. А как да различи едно утро от следващото, едно събуждане от събуждането след три или след седем дни? Поредният въпрос, който изобщо не се опитваше да намери своя отговор.

Бутна вратата на фризьорския салон и влезе. И четирите стола бяха заети, но Маги Фален ѝ направи знак да седне и да изчака — явно приключваше след няколко минути. Розмари си съблече палтото и си свали шапката, седна на стола с метални ръкохватки и взе старо женско списание. От корицата се усмихваше принцеса Виктория, оголила две редици ослепителнобели зъби. И все пак не изглеждаше никак интелигентна. „А вероятно и не е — заключи Розмари. — Горкичката.“

— Как си, мила? — подхвана Маги, когато Розмари седна на стола и се вторачи глупаво в голямото си изтерзано лице, отразено безмилостно в огледалото. — Преживяхте истински кошмар. Нещо ново?

Фризьорката избълва на един дъх два въпроса и един коментар. На Розмари ѝ се прииска да се извини, задето семейство Хермансон непрекъснато се тресе от скандали — първо един, после друг, телевизия, вестници и какво ли не — и да избяга навън на студа, но Маги я изпревари. Фризьорката вече бе набрала скорост от сутринта. От неуморимите ѝ уста бликаха неизчерпаеми коментари на всякакви теми, свързани с Шумлинге и с широкия свят; коментари за настоящето, миналото и бъдещето. А по желание на клиентките — и отвъд бъдещето.

— Боже! Кой те е подстригвал последния път? — възкликна Маги и забели театрално очи.

— Ами... май едно ново момиче — замисли се Розмари. — Може само да е замествала, не си спом...

— Алмгрен — пресече я Маги. — Йейн Алмгрен. Майко мила, колко народ окепази това момиче! Добре, че не остана дълго. Отървах се от нея още преди Катрине да се върне на работа.

— Така ли? Не си я спомням... сякаш беше тъмноруса.

— Тя е била — отсече категорично Маги и яростно кльцна няколко пъти с ножицата във въздуха. — Разправяше ми, че имала диплом за фризьорка... А може и наистина да е имала, в днешно време пускат кого ли не на изпитите. Две седмици преди Коледа Катрине я оперираха от апандисит. Какво да правя аз, едно бедно момиче от Хюдиксвал?

„Хюдиксвал ли? — учуди се Розмари. — Маги не е ли родом оттук? Нали е дъщеря на стария пазач Ундерстрьом?“

— Просто израз — поясни фризьорката, преди Розмари да попита. — Не знам откъде идва... Сигурно от Хюдик, откъде другаде, като се замисли човек. Така де, тази Йейн остана тук само три дни, после Катрине се върна. Представи си, в днешно време човек дори след операция не може да постои повечко вкъщи! Е, аз съм доволна, разбира се. Този път ще ти направя отстъпка от сто крони. Никой не може да каже, че Маги не се грижи за клиентите си. Как искаш да те подстрижа?

— Ти прецени — отвърна Розмари и затвори очи. — Не прекалено късо.

— Тя обаче явно живее в града — продължи Маги и започна да разресва побелелите къдрици на Розмари. — Преди да дойде в салона, никога не я бях виждала. Онзи ден я засякох в магазина на Гюндер: купуваше херинга. Сигурно има котка. Но, боже господи, изобщо не ме засяга дали има котка, или не, стига кракът ѝ да не стъпи повече тук, а ножицата ѝ да не попадне в косите на мои клиенти.

— Спомням си, че разменихме две-три думи... — Розмари поддържаше разговора от благоприличие. — Не ми направи толкова лошо впечатление. Ох, много съм изморена... Пречи ли ти, ако подремна, докато ме подстригваш?

— Дремни си, съкровище — окуражи я Маги. — Ако ти надувам главата с моето дуднене, не ме слушай. Моят Арне казва, че някой ден ще пукна от бъбрене. Искаш ли първо да ти измия косата?

— Да — въздъхна сънливо Розмари. — Би било чудесно.

[1] Брус Чатуин (1940–1989) — британски писател, автор на романи и пътеписи. — Бел.прев. ↑

Никога не бе предполагала, че две човешки тела ще се съберат във фризера. Да, но се събраха, а върху най-горния рафт дори остана място за няколко кутии сладолед и два-три плика с боровинки.

Очакваше да напъха едно тяло, но две? Струваше й се странно. Бе работила какво ли не, но сега си спомни, че в продължение на няколко седмици бе замествала учителка по математика в гимназията. За да й поверят учебните часове, излъга, че в университета е взела много изпити по математика. Никой не си направи труда да провери. Случи се преди осем-десет години. Училището се намираше в едно от западните предградия на Стокхолм, но вече бе забравила къде точно, а и тя не се представи в добра светлина като преподавател. Един следобед учителите по математика се събраха, за да съставят задачи за предстояща контролна работа. Тя се смути и се почувства пълна глупачка, защото не можа да се включи с адекватни идеи. Сега обаче знаеше каква задача би дала на учениците:

Имате две мъртви тела. Тежат съответно x и y килограма. Разполагате с фризер с вместимост двеста и петдесет литра. На колко части трябва да разчлените труповете, за да се съберат във фризера?

Седнала до кухненската маса, гледаше към улицата. В тази сивкава, мразовита и ветровита януарска вечер малобройните минавачи — повечето предвидливо си стояха по домовете — вървяха, свили се във връхните си дрехи, с пазарски чанти и с кучета.

Изчисти целия апартамент. Не остана и прашинка. Избърса дори первазите на пода с парцал, напоен с препарат. Взе си душ, изми си косата. Обади се на майка си и й разказа за положителните неща в живота, за които тя обичаше да слуша.

Всичко се намираше в безупречен баланс.

Пак прибраха майка й, а самата тя се разхождаше на свобода. Изписваха й болничен лист всеки месец, и така от миналото лято. Лекарите в болницата се сменяха постоянно. Всеки нов доктор й предписваше още месец вкъщи, старите лекарства, които вземаше от

години, и сеанс с терапевт от някоя поликлиника. Терапевтите също се сменяха.

Това положение ѝ харесваше. Никой не я контролираше пряко, живееше на ръба на закона и се справяше с парите от здравната каса. Бездействието ѝ осигуряваше време да обмисля и да планира.

Да прецени дали има нужда от още един. Да посегне ли и на Йермунд?

Или Махмут смята, че вече е изкупила греховете си? Не беше никак лесно да се разбере, защото Махмут рядко се изразяваше еднозначно, колкото и да ѝ се искаше.

Първият си го заслужаваше безспорно. Беше истинско прасе. Тя не се колеба и секунда. Равновесието на света ѝ се струваше невъзможно, докато той е жив.

Вторият дойде при нея бързо и някак весело. Отначало нямаше представа каква зла сила представлява той, ала изведнъж той се заби като кол в плътта ѝ. Махмут само прошепна в ухото ѝ „убий го“ и тя разбра, че така — и само така — възелът ще се разплете.

„Искам да ми върнат децата“ — осмели се да поиска тя. „Имай търпение — прошепна Махмут. — Когато му дойде времето, ще си получиш всичко. Имам големи планове за теб, Йейн. Някога да съм те разочаровал?“

„Не, велики Махмут — промърмори тя, забеляза някакво петънце върху масата и започна да лъска дъбовия фурнир с меки, кръгови движения на дланите. — Но във фризера не остана място. Трябва да мисля и практично, а не само да се отдавам на страстта и на приятните неща. Време е да намеря Йермунд и депата си. Отнеха ми децата, Махмут. Кривят се от мен, не знам къде са.“ „Няма нищо, момичето ми — успокой я шепнешком Махмут. — Сега не мисли за това. Затвори очи, а аз ще те целуна по челото и ще се пренеса в пръстите ти. Нали знаеш на какво съм способен, докато съм там?“

„Благодаря ти, велики Махмут — прошепна задъхано тя. — О, колко съм ти благодарна! Да можеше всички мъже на света да умрат и само Ти да живееш! Искаш ли да...?“ Той не отговори, но тя знаеше как трябва да продължи.

ТРЕТА ЧАСТ
АВГУСТ

Ева Хермансон Грунт сънува, че е бременна със сина си Хенрик. Цяло лято този сън я преследваше и ѝ причиняваше болка.

Синът ѝ тежи. Виси, закачен за ключицата ѝ, и се мята свободно в тялото ѝ между сърцето и стомаха, в празнината, за чието съществуване Ева не бе подозирала.

Хенрик, нарязан на парчета, виси в две зелено-бели найлонови торби.

Трудно е да носиш пораснало дете в разгара на лятото. Ева се събуди, плувнала в пот. Навън тъкмо се зазоряваше. Сплете ръце и се помоли на Господ. През целия си живот не бе вярвала в Бог, но въпреки това се обърна към Него за помощ след поредния мъчителен сън. Не ѝ остана никаква друга опора.

Ева не ходеше на работа. През първите няколко месеца след изчезването на Хенрик се придържаше към нормалното си ежедневие. И така през януари, февруари и началото на март. Колегите ѝ в болницата недоумяваха откъде намира сили тази жена, преживяла загубата на сина си — или най-малкото преживяла изчезването му, — да продължава да работи както преди, да прави операция след операция, визитация след визитация, и да работи по десет-петнайсет часа допълнително на седмица. Все едно нищо не се е случило. Как е възможно? От какво е направена тази жена?

После обаче Ева случайно срещна бившата си състудентка Бенита Ормсон. Докато учеха в Упсала, те се открояваха като двете най-умни и обещаващи в курса. Всъщност Бенита беше единствената ѝ конкурентка. Състезаваха се коя ще изкара по-висока оценка на изпитите по анатомия, клетъчна биология, вътрешни болести, хирургия, инфекциозни болести, гинекология. За всеобща изненада след стажа Бенита избра да специализира психиатрия. Повечето студенти, включително Ева, не разбраха защо се спря на толкова лека и непрестижна специалност — според техните разбирания. Вероятно никой не бе забелязал колко многопластова и задълбочена личност е смуглата, мълчалива млада жена от Торнедален. Но ето че двете се

срещнаха на конференция в Даларна около средата на март. Не се бяха виждали от шест... не, от седем години.

Ева Хермансон Грунт се срина в ръцете на Бенита. На осемдесет и третия ден след изчезването на сина ѝ нервите ѝ не издържаха и тя сякаш скочи без парашут.

Оттогава изминаха пет месеца. От 12 май Ева не бе стъпвала на работа. Всяка сутрин Лейф отиваше в магазина за хранителни стоки, а Кристофер — на училище. Ева оставаше в душевното си изгнание. Два пъти седмично се срещаше с терапевт, два пъти месечно — с психиатър. За жалост психиатърът не беше Бенита Ормсон. Ако Бенита се бе заела с лечението ѝ, Ева щеше да оздравее и да продължи с... с каквото очакваха от нея. Ала сънливите сеанси с Ерик Сегербьорк нямаше да я доведат доникъде.

— Ти си лемур, Ерик — каза му веднъж тя, а той изобщо не се впечатли от обидата, усмихна се дружелюбно под брадата си и премига няколко пъти.

В действителност Ева изобщо не искаше да продължава напред. Или поне не в посоката, указана от психиатричната наука.

Чувстваше се по-добре в компанията на своя терапевт — интелигентна жена с издялани черти на възраст около шейсет години. Тя изслушваше пациента с търпение и проявяваше чувство за хумор. Освен това нямаше деца, а това, както Ева забеляза още в началото, определено беше предимство. Помагаше ѝ да се справи по-успешно с емоционалните пропасти, които зейваха често под краката ѝ. Ева не желаше при никакви обстоятелства да обсъжда проблемите си с жена, която има син или дъщеря, заплашени от потенциалната опасност да потънат в неизвестност. Струваше ѝ се нередно.

И Бенита Ормсон нямаше деца. Веднъж седмично се чуваха по телефона. Ева Хермансон Грунт не можеше да се оплаче от липса на внимание. И околните, и лекарите я подкрепяха. Разполагаше с широк социален кръг — колко мразеше тази дума!

Ала състоянието на Ева не се подобряваше. Тя просто не искаше да оздравее.

Искаше синът ѝ да се прибере. Ако е мъртъв — да ѝ дадат тялото му да го погребат. Ако е убит, да открият убиеца.

И толкова. Нищо друго не я интересуваше.

Нито Лейф, нито Кристофер.

„Не ме занимавайте със себе си — мислеше си тя. Не го казваше на глас, но си го мислеше. — Гледайте си вашите неща, а ние двамата с Хенрик ще се оправим с нашите. Такива са правилата на играта. Моля да ги спазвате.“ Не Ева бе измислила тези правила. Те си съществуваха открай време и тя не можеше да се отклони от тях с помощта на собствените си сили и воля. Тя и Хенрик са едно цяло, винаги са били. Не става дума за родителско предпочитание към едното от децата, нищо подобно. Лейф и Кристофер също образуват едно цяло. Винаги е било така. Когато играят вист или „Монопол“ по двойки, когато готвят или мият чинии, когато карат ски... Ева плюс Хенрик, Лейф плюс Кристофер. Затова... затова изчезналият син остави неизмеримо по-голяма празнина в душата на майка си, отколкото в душата на баща си и брат си. Това бе повече от ясно. И Лейф, и Кристофер го знаеха не по-зле от нея. Не го казваха, но го знаеха.

Ева преживяваше неописуема болка, докато найлоновите торби висяха на ключицата ѝ в съня ѝ и се мятаха наляво-надясно в кухнята ѝ вътрешност, която ставаше все по-голяма и по-празна с всеки изминал час. Изминаха 244 дни от четирийсетия ѝ рожден ден, а дните се нижеха все така непоносими.

„Знам, че съм луда“ — мислеше си понякога тя, но този етикет изобщо не я интересуваше.

Лейф и Кристофер я гледаха по-различно отпреди. Ева го виждаше, забелязваше го, но ѝ беше все едно. Вълнуваше я само едно: да ѝ върнат сина ѝ. Трябваше да разбере какво се е случило с него. Неизвестността я измъчваше най-жестоко.

Неизвестността и бездействието.

„Дали да не взема нещата в свои ръце?“ — запита се тя. Тази мисъл поне бе нова, различна от всичко, минало през помраченото ѝ съзнание през изминалите месеци.

Реши да действа. Само така би спряла разрастващата се в тялото ѝ празнина.

Защото Бог помага само на онези, които си помогнат сами. От няколко дни тази истина туптеше във всяка вена по тялото на Ева и сутринта, когато се събуди и видя бледия, леко облачен августовски ден навън, реши, че е време да действа. Майка търси изгубения си син.

Майка и син — най-важното в момента. Всичко друго губеше значение.

Преди обяд разговаря с онзи полицаи. Спомняше си го много добре от Шумлинге: мъж в зората на средната възраст с леко тъжно излъчване; висок, доста слаб. Тогава ѝ направи добро впечатление. Навярно дори беше интелигентен, но при мълчаливите хора такива неща се разбират по-трудно.

Инспекторът не ѝ каза кой знае колко. Разследването продължавало, но той не скри, че вече не се работи с предишната енергия. И все пак гласът му ѝ внушаваше доверие. Проверили всичко, но не стигнали доникъде. Той лично разговарял с повече от сто души, свързани по някакъв начин с Хенрик или с Роберт, ала въпросът какво се е случило през онези декемврийски дни продължавал да остава пълна загадка както в началото — тъжен, много тъжен факт, така обаче изглеждало положението в момента. Понякога човек изпадал в такива ситуации, но не бивало да губи надежда.

— Нещата наистина вървят бавно — призна инспекторът. — Неведнъж съм ставал свидетел на случаи, разкрити две, пет или дори десет години по-късно, когато разследването вече е прекратено, но най-неочаквано се появява важна улика.

— Да разбирам ли, че вече не работите по случая на Хенрик? — попита Ева. — А просто чакате?

— Категорично не — увери я инспектор Барбароти. — Разследването продължава.

Ева му благодари и затвори. Постоя малко, загледана през прозореца. Ливадата пред къщата се нуждаеше от косене. Кристофер бе обещал да се заеме, но нещо възникна и му попречи. При Кристофер винаги възниква нещо. Все едно. Къщата им гледаше към горичка. Ева си спомняше, че като съвсем малък — две-тригодишен — Хенрик се страхуваше от дърветата и от тъмнината в гората. Този спомен изплува изневиделица в съзнанието ѝ. Изобщо не беше показателен: смелчагата Хенрик не се боеше от нищо. Страхливкото беше Кристофер. Найлоновите торби ѝ тежаха и ѝ причиняваха ужасна болка, ала тя не можеше да стои повече. Добрата майка не стои

безучастно в очакване на изгубения си син, а грабва свещ или фенер и тръгва да го търси.

Да го търси, но къде? Накъде да поеме Ева Хермансон Грунт?

Към Шумлинге? Да, това би било най-естествено, ако все още родителите ѝ живееха там. Те обаче напуснаха града. От 1 март Карл-Ерик и Розмари се преместиха в Испания. В есента на своя живот двамата решиха да загърбят миналото и да започнат отначало. Розмари изпращаше картички, а Карл-Ерик се обаждаше на дъщеря си веднъж седмично. Слънцето греело непрекъснато, а те седели на терасата, гледали скалите и ивицата море, пиели сладко вино от Малага с лед... Да, двамата се бяха впуснали в съвсем различно съществуване.

— Ако не се беше случило това с Хенрик и Роберт, щяхме да сме в рая — каза Карл-Ерик.

Ева не успя да разбере дали и майка ѝ споделя същото мнение, ала всъщност не я вълнуваше особено. Майка ѝ и баща ѝ седяха на слънце, наливаха се с вино и се опитваха да забравят децата си, Шумлинге и някогашния си живот. Ето това се бе случило. Нещата бяха взели доста неочакван обрат. Кой би предположил допреди година, че семейство Хермансон ще изглежда така? През миналия август всичко си беше нормално, а сега... сега? „Животът е толкова непостоянен. Не знаем какво ще ни сполети през утрешния ден. Или през следващата година. Децата ни са крехки като яйца. Паднат ли от хладилника, строшават се.“ Не, Ева не можеше да се върне в Шумлинге, за да продължи да рови из тази история. Нямаше никакъв смисъл. И все пак искаше да пресъздаде атмосферата в навечерието на юбилея, когато семейството още бе едно цяло. „Защото ако е вярно, че всичко е свързано, ако в живота наистина съществува причинно-следствена връзка, значи, ключът към случилото се по-късно — каквото и да е то — е бил видим още през първата вечер в Шумлинге. И през втората, разбира се. Роберт го нямаше, но Хенрик още се намирал в къщата. Навярно из въздуха се е носело нещо особено, нещо ясно доловимо за онзи, който е имал представа какви вълнения, мисли и мотиви витаят из къщата през онези черни декемврийски дни. Всеки по-наблюдателен човек би се досетил какво става... Или пък не? Как са стояли нещата тогава? Дали Хенрик не е знаел още на път за Шумлинге, че ще излиза през нощта? А Роберт? Нима са кроили планове предварително? Дали има връзка? Коя е всъщност Йени?

Полицайте така и не откриха такова момиче. Дали е само измислица? Защо Хенрик ще си я измисля? Какво е криел Хенрик от мен?“ Ева усещаше, че синът ѝ е запазил в тайна някои аспекти от живота си. Питаше какво ли е преживял Хенрик през първия семестър в Упсала. За всичко това непременно...

Все същите въпроси, все същото безплодно лутане. Ева направо се удивяваше колко бързо и лесно нервните окончания в мозъка ѝ се разкъсват от този вирус. Сигурно така се чувства човек, когато краят приближава. Напразни, объркани въпроси и никакви отговори. Когато мозъкът ни заври, ставаме ужасно чувствителни. Когато черупката ни се строши... Но защо мисли пак за себе си? Стига с тези мрачни разсъждения, нали най-важният в момента е Хенрик! Нали той крещи от вътрешността на тялото ѝ, нарязан на парчета или не, увиснал на... Не, мислите ѝ пак се объркаха. Откъде бе започнала? Какво планираше? Отново плъзна поглед над градината, над счупения слънчев часовник — гордостта на предишния собственик на къщата, стария господин Стефансон, — над дърветата, потънали в мрак, над целия пейзаж, напомнящ за идването на есента... и се опита да подхване отново онази оптимистична нишка, която бе подела преди малко. Как да си я припомни?

Трябваше непременно да вземе нещата в свои ръце. Да реконструира събитията от онази вечер. Да действа — и то веднага! Точно така. Ева стана и отиде в кухнята. Телефонът звънна, но тя не вдигна. „Сигурно е Кристина. Трябва да говоря с нея. През онази вечер Кристина, Роберт и Хенрик останаха заедно до късно. Сестра ми може да е забелязала нещо... не, ако беше забелязала нещо, сигурно вече щеше да го е разказала на полицията. Или на нас. Ами ако е имало нещо... не нещо, а признаци... признаци, които са ѝ убягнали; признаци, убягнали и на онзи умен или просто прикриващ посредствеността си с мълчание инспектор? Признаци, различни и разбираеми единствено за майката. Дума, израз, жест... Или някаква уговорка между Хенрик и Роберт, която би излязла наяве в откровен разговор между две сестри, сплотени от общо нещастие? Защо не?“

Ева реши да говори с Кристина. Все отнякъде трябваше да започне, а най-добре — от най-непосредственото и най-естественото.

Отношенията между нея и сестра ѝ от години не бяха нито непосредствени, нито естествени, но Ева пренебрегна този факт в

името на каузата си.

За двацет минути резервира билет за влака и хотелска стая за три нощувки в Стокхолм. Влакът потегляше още същия следобед. Ако бе помолила Кристина и Якоб да отседне у тях, нямаше да ѝ откажат, разбира се, но тя не искаше да притиска сестра си, а да намери път към нея съвсем внимателно. Още от малки двете сестри се чувстваха разделени от сериозни несъответствия в характерите. Ева реши да използва сегашната възможност за помирение, но да не прекалява с демонстрирането на близост. Предпазливостта е много важна. Не се обади да предупреди сестра си за идването си в Стокхолм. Ще ѝ звънне утре от хотела. Ева не искаше да дава време на Кристина да обмисли внимателно думите си и да ги формулира наум. Когато над паметта се окаже прекалено силен натиск, беглите спомени се капсулират и стават недостъпни.

„Най-после — въздъхна Ева Хермансон Грунт и се пъхна под душа. — Най-после някакво раздвижване.“

Вътрешният ѝ глас ѝ подсказваше, че от това пътуване няма да излезе нищо хубаво. С Кристина от деца не можеха да общуват. Избягваха се като олио и вода. Ева го осъзнаваше, но не искаше да мисли за това. Остана глуха за предупрежденията на вътрешния си глас. Намеренията, с които тръгваше на път, си струваха усилията. Две сестри, каквито и разногласия да ги делят, все ще намерят път една към друга в миг на житейско изпитание. Тежките найлонови торби спряха да се люлеят в мрачната вътрешност на тялото ѝ. Ева напъха най-необходимото в една пътна чанта и написа бележка на Лейф и на Кристофер.

Изобщо не им обясни с каква цел тръгва. Те и без друго нямаше да я разберат. Само им съобщи, че заминава за Стокхолм при сестра си.

Когато стана време да тръгне към гарата, навън заваля благословен есенен дъжд. Извика си такси и излезе с усещането, че повече няма да се върне.

Около час след разговора с Ева Хермансон Грунт инспектор Барбароти влезе в кафенето на участъка да изпие две чаши кафе и да се отдаде на размисли за живота. След четириседмична почивка за трети ден ходеше на работа. Не си спомняше някога да му е било толкова трудно да се върне към служебните си задължения след отпуск, а вече му възложиха няколко нови случая, сред които и следния: собственик на пицария от турски произход, комуто дошло до гуша от тормоза на банда млади шовинисти, пребил един от тях, деветнайсетгодишен хлапак, с железен стик за голф. Нанесъл му два смъртоносни удара във всяко слепоочие. Доколкото Гунар разбра, турчинът смятал да пледира за убийство при неизбежна самоотбрана.

— Защо му е трябвало да удря момчето два пъти? И един удар би бил достатъчен — отбеляза Ева Бакман. — Вторият ще му донесе още шест години. И все пак е хубаво, че имигрантите започнаха да играят голф. Това е най-прекият път към шведското капиталистическо общество.

Гунар Барбароти никога не бе държал стик за голф, но разгледа петнайсет снимки на строшения череп на младежа и вече не знаеше какво да мисли.

Жегата го мореше все повече. Мина средата на август, а слънцето нажежаваше въздуха като включена на максимална мощност ютия. Някак си му се струваше неестествено да работи. През първите две седмици от отпуска си Барбароти заведе трите си деца в специално наета вила в селцето Фискебекскил, а вторите две прекара в Гърция, в Кавала и на остров Тасос. Там цареше още по-силна жегата, но искрящосиньото море и жена на име Мариан изцяло засенчиха дискомфорта от високите температури. Барбароти се запозна с въпросната Мариан в една таверна още на втората вечер след пристигането си. Тя бягаше от разбита връзка с учител по физика-циклофреник — или поне така твърдеше. Гунар Барбароти се остави поне веднъж да действа импулсивно. Шест дни по-късно се сбогуваха

на летището в Солун с уговорката да не се чуват по телефона един месец, за да разберат какво изпитват.

В Шумлинге нямаше море. Нямаше я и Мариан. Затова пък имаше комисар Асюнандер, и то в отвратително настроение — най-вероятно, защото изкуствените му зъби се отлепах в жегата. Да, през тези безсрамно горещи августовски дни Асюнандер изглеждаше още по-ядосан и разгневен от обикновено. Говореше се, че докато бил в отпуск, кучката му родила четири мъртви палета, но никой не смееше да го попита дали е така.

— Хермансон ли! — просъска той и забели очи, когато Гунар Барбароти отвори дума за случая. — Нито минута повече! Само ако намериш тяло! Или две! Пренареди си приоритетите или си сменяй работата! Бюро „Изгубени вещи“ се нуждае от попълнения.

— Исках само да попитам дали в мое отсъствие има някакво развитие по случая — уточни Барбароти.

— Станаха достатъчно престъпления, та да се забиеш в почти затв... затворен случай! Пожари в две училища, четири неразкрити изнасилвания, осем поб... побоя, обир на градински център и убийство на младеж със стик за голф!

— Благодаря за информацията. Разбрах.

„Защо му е на някого да ограбва градински център? — запита се наум Барбароти, докато слизаше с асансьора. — Нима парите в банките са свършили? Осем месеца не са ли твърде кратък период за прекратяване на разследване по случай с изчезването на двама души?“

Но случаят „Хермансон-Грунт“ се беше закучил здраво. Барбароти предпочете да си купи канелена кифличка вместо сладкиш от ронливо тесто с марципанов пълнеж и почти веднага съжали за избора си. След дълго мислене — за случая, не за кифличката, която незнайно как се вклини в потока на съзнанието му, — Барбароти стигна до извода (вентилацията в столовата май не работеше, защото въздухът беше нажежен като в сауна), че изчезването на двамата мъже напомня неразгадаема главоблъсканица. В прогимназията Барбароти имаше учител, който обожаваше да задава на учениците гатанки — обикновено в петък следобед, за да имат на разположение събота и неделя за размисъл. Доколкото си спомняше Гунар, никой никога не успя да намери решение на тези остроумни задачи и всеки понеделник учителят — май се казваше Клевефел — поднасяше на учениците

изключително елегантно обяснение за отговора на поставения ребус. Учениците, естествено, невинаги успяваха да схванат идеята.

Сега Барбароти се бе изправил пред подобна главоблъсканица: двама души — вуйчо и племенник — се събират заедно с роднини няколко дни преди Коледа, за да отпразнуват рожден ден. През първата нощ от престоя им изчезва вуйчото. А през втората — племенникът. Обяснете!

„Дявол да го вземе — изруга наум Барбароти, избърса потта от челото си и отхапа от канелената кифличка. — Асюнандер е прав. Няма никакъв смисъл да губим още време в опити да разнищим този случай. Досега не съм участвал в разследване, в което да са вложени толкова много усилия, без да дадат резултат. Какво... Какво скърца така между зъбите ми? Нищо чудно в тестото да има пластмаса.“

Кой знае защо — това подозрение хвърли мост към бившата му съпруга Хелена. При нея се случиха доста неща. Когато Барбароти отиде да вземе децата преди пътуването за вилата във Фискебекскил, тя му съобщи две важни новини. Първо, намерила си нов приятел. Второ, канела се да се премести при него в Копенхаген. Той работел там като инструктор по йога. Хелена все още не била намерила удобен случай да каже на момчетата — Ларш и Мартин — за предстоящата промяна и накара Гунар да й обещае, че засега няма да засяга темата пред тях.

Гунар удържа на думата си, а и самият той не знаеше почти нищо за преместването. Навярно багажът вече пътуваше към Копенхаген. „Момчета, момчета — мислеше си той, — какво ще стане с вас? Дали след пет години ще ми говорите на датски?“

Барбароти отхапа още една хапка от „пластмасовата“ кифличка. Накъде отива светът, ако синовете и бащите започнат да разговарят на различни езици?

Затрудни се да прецени защо го връхлетя подобна мисъл. Вероятно беше само предразсъдък? В много семейства подобна промяна навярно се смяташе за напълно нормална. Стори му се лоша идея да размишлява по такива въпроси в трийсетградусовата жега в столовата. Стана да си вземе втора чаша кафе и вода. През вратата влетя Бакман.

— Ето къде си бил! — възкликна тя и сложи ръце на кръста си. — Току-що ни съобщиха за две тела, намерени във фризер. Идваш ли?

След половинсекунден размисъл Барбароти кимна. Реши да остави житейските проблеми за друг път. В такъв горещ ден предложението за фризера му прозвуча доста примамливо.

Ева едва устоя на желанието да слезе от влака в Упсала. В крайна сметка продължи към Стокхолм. Срещу нея в купето седна млада двойка: и двамата късо подстригани, тъмнокоси, с очила, явно студенти. Веднага след като се настаниха, младежите извадиха изпитни конспекти и започнаха да четат, да си мърморят под нос и да подчертават. Докато ги наблюдаваше крадешком, Ева си представи, че са състуденти на Хенрик. Е, неговият семестър реално още не бе започнал, но все пак... Отпусна клепачи и се опита да извика образа на сина си, за да го види през очите си на майка. Ала не стана, както ѝ се искаше. Хенрик се мерна за малко, но после веднага изчезна. Ева отново се помъчи да го повика и той се върна, ала само за една-единствена, мимолетна секунда. Напоследък синът ѝ не се задържаше дълго пред очите ѝ. Непрекъснато ѝ се изплъзваше, бе станал неуловим. „Нима започвам да забравям собственото си дете? — ужаси се Ева. — Защо не останеш още малко при мен, Хенрик? Защо ми изглеждаш реален само разчленен в найлонови торби?“ По тялото ѝ преминаха ледени тръпки и тя осъзна колко по-рано трябваше да предприеме това пътуване. Без съмнение.

Обади се на Лейф по мобилния, но говориха едва половин минута. После обхватът се изгуби. Лейф не звучеше изненадан от решението ѝ; впрочем той много рядко се изненадваше. Увери я, че двамата с Кристофер са добре, и я попита колко ще остане в Стокхолм.

— Няколко дни — отговори тя. Линията прекъсна и Ева не беше сигурна дали съпругът ѝ чу последните ѝ думи.

„Ако иска да разбере, ще ми се обади пак“ — заключи тя.

Влакът имаше престой в Книвста. Неочаквано си спомни, че преди години замества учителка в едно тамошно училище; беше по време на втория — или четвъртия? — ѝ семестър в Медицинската академия. Взе си предварително един изпит и използва свободното време да изкара малко пари. Наеха я да замества учителката по математика и биология. Най-яркият ѝ спомен оттогава, загнездил се в съзнанието ѝ, беше застрашителното множество от враждебни

тийнейджъри и усещането, че е оставена на произвола на сили извън нейния контрол. Учебните часове ѝ причиняваха огромно напрежение и след като приключи ангажимента си към училището — ставаше дума за не повече от осем-десет дни, — се почувства залята от вълна на благодарност, задето не бе тръгнала по стъпките на баща си и не беше избрала преподавателската професия.

Тогава все пак беше само двайсет или двайсет и една годишна — едва пет години по-възрастна от най-големите си ученици.

Сама не знаеше защо изведнъж ѝ хрумна, че училището се намира някъде там, в селцето. Класните стаи, където бе преподавала, учителската стая с дървени мебели, протрити кожени канапета и полумъртви, прашасали растения в саксии, учителите или поне по-младите от тях — всичко това продължаваше да съществува и е продължавало да съществува през цялото изминало време, през всичките тези дни и часове, докато тя изцяло бе обсебена от мисълта за семейството и кариерата си... По някаква причина тази мисъл ужаси Ева до краен предел и я накара да изпита срам. Ала тя си представи как слиза от влака, намира училището и влиза вътре; ако успее да намери пътя до класната стая с големия теч на тавана и с неопишимо грозните, плътни зелени завеси, животът ѝ ще тръгне по друг коловоз и тя ще се сдобие с възможността да се върне в средата на осемдесетте, преди двайсет години, в далечната 1985-а, когато месец след като замества, се запозна с Лейф Грунт. Тогава още не бе родила децата си, не бе поела по пътя, който неизбежно щеше да я доведе до кошмарните събития на четирийсетата ѝ годишнина... Ала ако сега скочи от влака и хукне към селцето Книвста, времето ще се завърти около оста си като лентата на Мьобиус и Ева ще се сдобие с шанс да започне живота си отначало и да го насочи в правилната посока, в посока, която няма да доведе до загубата на обичания ѝ син, и той няма да увисне в мрачните ѝ вътрешности, натъпкан в две зелено-бели...

„Мислите ми съвсем полудяват — сепна се тя, щом влакът потегли рязко. — Има нещо много сбъркано в главата ми. Сякаш всякакви идеи и представи спокойно получават достъп до съзнанието ми. Трябва да поставя бариера, да спра цялата тази лудост. Трябва... вече не познавам собственото си съзнание, а какво... какво остава тогава от моето «аз»? *Кой е човекът, който не познава кое?*“

За да се измъкне от мъчителното състояние, Ева взе списанието, забравено на съседната седалка, и започна да го прелиства. Не прочете обаче и ред. Остана вгълбена във вътрешния си свят, изпълнен с ужас, и се обърна към Бога, в когото не вярваше.

„Помогни ми, Боже. Не ме оставяй да полудея. Нека поне разговорът със сестра ми да се превърне в крачка в правилната посока. Не ме наказвай повече за високомерието ми.“ През последните дни тази мисъл упорито се промъкваше в съзнанието ѝ. Високомерието ѝ. Непрекъснато се питаше дали загубата на Хенрик — или отсъствието му — не представлява доказателство за погрешната наредба на житейските ѝ приоритети. Била е егоистка, предпочела е да се отдаде на кариерата, вместо на семейството си; дори не е преосмислила кое е по-важното. Медицинското ѝ образование и интелектът безпогрешно ѝ диктуваха да игнорира тези натрапчиви мисли, нормални за положението, в което се намира, но в гълбините на сърцето си Ева усещаше случващото се като уравнение, което доказва безпогрешността си с всеки изминал ден. Ето така изглеждаше равносметката на нейния живот. Получила си бе наказанието, задето години наред занемаряваше родителските си задължения.

Малко след седем и половина се настани в хотел „Терминус“ срещу Централната гара. Стаята ѝ се намиреше на петия етаж. Оттам се откриваше изглед над всички коловози, над кметството и остров Кунгсхолмен, над езера, мостове и сгради, чиито имена не знаеше. „Защо не се преместя в Стокхолм? — хрумна ѝ изведнъж. — Ако не открия сина си, какво ми пречи да зарежа всичко, да си намеря работа в някоя столична болница и да потъна в пълна анонимност?“

Ева дръпна завесите пред прозорците, обърна се с лице към вътрешността на стаята и стисна зъби, за да не се разплаче. „Какъв смисъл има да си правя такива илюзии? Защо се заблуждавам, че животът ще продължи? Как допускам, че Кристина ще ми каже нещо ново за сина ми? Защо изобщо се надявам?“

В минибара намери две малки бутилки уиски. „По-добре от нищо“ — заключи Ева и отвъртя капачката на едната.

Окуражена от изпития алкохол, двацет минути по-късно се обади на сестра си. Разказа ѝ, че от известно време е в болнични, но не

усеща подобрение. Кристина явно не знаеше нищо по въпроса, но коментарът ѝ прозвуча повече от лаконично: състоянието на Ева било нормално с оглед на обстоятелствата или нещо подобно в този тривиален дух. Ева ѝ съобщи, че се намира в Стокхолм за няколко дни и я помоли да се видят и да поговорят.

— За какво? — попита Кристина.

— За Роберт и Хенрик.

— И какъв е смисълът?

Усети, че се задушаваша. Сякаш кислородът в тясната стая свърши само за секунда.

— Ами нали... нали ти поговори с Хенрик през онези дни — едва се изтръгна от гърлото ѝ. — Винаги сте били близки. Не ми излиза от ума, че може да е споделил нещо с теб.

Кристина не отговори веднага.

— Не — отрече тя след няколко секунди. — Нищо не е споделял. Ако беше, да не мислиш, че щях да мълча толкова време? Какви са тези фантазмагории? Ела утре следобед да пийнем по чаша чай и да поговорим. Между един и три е най-удобно, тогава Якоб и Келвин ги няма. Но не очаквай да ти кажа нещо ново.

Ева ѝ благодари — все едно Кристина ѝ бе оказала невиджано благоволение — и затвори. За няколко минути я обзе колебание. Включи телевизора да изгледа новините. Усецаше как се смаява. Изключи телевизора, взе си душ и си легна. Часът беше едва девет и половина. Изгаси осветлението и си пое дълбоко въздух — пет последователни вдишвания. Това упражнение ѝ помагаше да се отърси от тревогите и неприятностите, сполетели я в ежедневието.

Ала сънят отказваше да я споходи. Вместо него се появи спомен. Изкристализира от мрака — в душата и в стаята ѝ — и сякаш някой ѝ го изпрати, за да излекува мъката ѝ.

Лято преди няколко години; момчетата трябва да са били на дванайсет и на седем. С Лейф наеха къща на полуостров Ютландия за цялото лято. Всъщност Ева уреди въпроса: неин колега от болницата — собственикът — замина да провежда научни изследвания в САЩ и им предостави вилата си. Лейф и момчетата заминаха още след края на

учебната година, а тя щеше да отиде чак през втората седмица на юли. Реши обаче да прескочи за четири-пет дни и в средата на юни.

Кристина замина заедно с Лейф и децата, за да помага. Съпругът на Ева и синовете ѝ не се нуждаеха от помощта ѝ, по-скоро Кристина имаше нужда от малко по-улегнал живот. След поредния си неуспешен опит на любовния фронт — тогава Якоб Вилниус още не се бе появил — беше останала и без жилище.

И така, за да бъде със семейството си през тези четири-пет дни, Ева шофира сама по целия път от Сундсвал, качи се на нощния ферибот през протока Скагерак и пристигна рано сутринта. Къщата, сгушена между дюните, се намираще в долната част на крайбрежието, на север от Съндерборг. Понеже Ева знаеше къщата само от описанието на колегата си и от разказа на Лейф по телефона, отне ѝ време, докато се ориентира. Обиколи почти всички стаи в голямата вила, качва се и слиза по стълбища и накрая откри цялото семейство, заспало в гигантско двойно легло под широк тавански прозорец на най-горния етаж. Момчетата лежаха между Лейф и Кристина. Нещо в цялата картина прониза Ева. Четиримата спяха, обърнати в една посока, все едно са лъжички в кухненско чекмедже. Одеятото беше скупчено в краката им. Ева се втренчи в спящите тела. Двете момчета — по шорти, мъжът ѝ — в пижама, а Кристина — по бикини и тениска. От начина, по който всеки докосваше предния съвсем леко, насън, лъхаше дълбока хармония и спокойствие. В гърлото на Ева заседна буца. Така заспали, четиримата представляваха класически образец на семейна идилия.

Ева усещаше как преглъща все по-трудно и въпросите, колкото и да се мъчеше да ги задуши, неумолимо изплуваха: *защо и аз не съм там? Как така двамата с Лейф никога не сме спали така с момчетата? Защо стоя тук?*

Или по-точно: *защо аз стоя тук?*

Не ги събуди. Промъкна се по стълбите, намери си легло в друга стая и се сви под някакво одеяло. След четири часа Лейф я събуди с чаша кафе и закуска. Огледа учудено зачервените ѝ очи и я попита да не е получила алергична реакция.

— Да, май съм алергична към полени. Докато пътувах насам, изхабих цял пакет носни кърпички.

Не, този спомен определено не ѝ подейства лековито.

Жената беше дребна и червендалеста.

Гунар Барбароти веднага направи асоциация със състезателка по маратон: слаба като вейка, без грам излишни мазнини по тялото, тя седеше изправена на стола с преплетени пръсти. Зелените ѝ очи гледаха внимателно и зорко.

„Около трийсет и пет годишна — прецени той. — Волева жена, явно преживяла не едно изпитание.“

Кимна ѝ, тя стана и се ръкуваха. Първо с него, после с Ева Бакман. Аспирант Тилгрин затвори вратата след тях.

— Нека като начало да се представите съвсем накратко — предложи криминалният инспектор. — Аз съм Гунар Барбароти, а това е колежката ми Ева Бакман.

Седнаха. Инспектор Бакман включи диктофона и обясни правилата на разпита. Направи знак на жената да говори.

— Казвам се Линда Ериксон. Живея в Гьотеборг.

Ева Бакман даде знак с вдигнат палец, че диктофонът записва успешно.

— Работя като рехабилитаторка в Салгринската болница. На трийсет и четири години съм, омъжена, с две деца... достатъчно ли е?

— Да — потвърди Гунар Барбароти. — Ще кажете ли защо сте тук?

Тя се прокашля и подхвана:

— Дойдох, защото имам сестра... или по-точно имах сестра на име Йейн... по баща Андершон, но си смени фамилията на Алмгрин, когато се омъжи. Не знам как да... хррм — пак се прокашля тя. — Извинете.

— Пийнете си малко вода.

— Благодаря.

Наля си в чашата и отпи. Въздъхна и пак сплете пръсти.

— Сестра ми Йейн почина преди няколко седмици. Блъсна я автобус в Осло... Нямам представа... нямам представа какво е правила

там. От няколко години живееше в Шумлинге. Имаше... известни здравословни проблеми.

— Какви проблеми? — попита Барбароти.

— Личностно разстройство, както го наричат лекарите. Така е от години.

— На колко години беше сестра ви? — включи се Ева Бакман.

— На трийсет и шест. Две години по-голяма от мен. Не знам откъде да започна. Историята е дълга.

— Заникъде не бързаме — увери я Гунар Барбароти. — Защо не започнете от самото начало?

Линда Ериксон кимна и отпи от водата.

— Добре. Може да се каже, че съм израснала в проблемно семейство.

Опита се да се усмихне, все едно искаше извинение, задето изобщо се е появила на този свят. Тази наглед крехка, ала явно силна по характер жена събуди симпатия в душата на Барбароти и той, без да си дава сметка, реши да приема думите ѝ с доверие.

— Дойдох да ви съобщя за случай, който надминава всякакви представи... И така, в семейството бяхме три деца, аз съм най-малка. От няколко години майка ни е в психиатрична клиника, а брат ми Хенри — най-големият от нас — излежава присъда в затвора. Остават му още поне две години зад решетките. А сега и Йейн... Никога не съм виждала баща си, а бащата на Хенри и Йейн — те са от друг мъж — почина. Така че не са ми същински брат и сестра. Баща ми бил англичанин... не знам дали е истина, но така твърди майка.

— Но сте израснали заедно? — вметна Ева Бакман. — С Хенри и Йейн?

— Да, горе-долу.

— Къде?

— Къде ли не. През първите петнайсет години от живота си живях на десет различни места — призна Линда Ериксон със смутена усмивка. — Впрочем две години прекарахме в Шумлинге. Хенри — той е по-голям от мен с осем години — избяга от къщи още съвсем малък. Но ние двете с Йейн... израснахме като сестри. Нямахме на кого да разчитаме, освен една на друга.

— Нека се съсредоточим върху Йейн — предложи Барбароти. — Когато пораснахте, продължихте ли да поддържате приятелски

отношения с нея?

— Не, за съжаление — поклати глава Линда. — Не се получи. Да поддържаш отношения с Йейн, означава да се държиш за удавник, който те тегли към дъното.

— Защо?

— Защото Йейн си беше такава. Още в прогимназията започна да взема наркотици... всякакви наркотици. Непрекъснато беше обсебена от себе си и от собствените си проблеми — това е част от клиничната картина. От осемнайсетгодишна я прехвърлят от една институция в друга. Оттогава започнахме да се чуваме все по-рядко. В крайна сметка единият лечебен курс май даде резултат и тя успя да се измъкне от дрогата, намери си мъж... Тук му е мястото да отбележа, че майка също имаше залитания в тази посока. На седемнайсет години се магнах от къщи. Социалните и училищният психолог се погрижиха да ми намерят отделно жилище.

— А Йейн?

— Тя се събра да живее с Йермунд. Ожениха се, родиха им се две деца. Преместиха се в Калмар. Мислех, че са добре, но няколко години след сватбата им отидох на гости и разбрах колко съм се лъгала. Нито Йейн, нито Йермунд си бяха намерили сваятна работа. Зет ми също е излекувал се наркоман; двамата членуваха в някаква секта със странни ритуали. Половин година след посещението ми в Калмар разбрах, че бракът им се е разпаднал. След сцена на ревност Йейн се опитала да убие и мъжа си, и децата и в крайна сметка я хоспитализирали принудително в психиатрична клиника и й отнели правото да вижда децата си.

— А мъжът ѝ е получил попечителството над тях, така ли?

— Да. Явно са го сметнали за способен да се грижи за децата. Не знам... после станаха такива разправии... вероятно главно по вина на Йейн.

— А по времето, за което разказвате, вие чувахте ли се с нея или с племенниците си?

— Много рядко. Получавах информация от майка. Нямам представа доколко нейните думи са отговаряли на истината. Така или иначе, Йермунд отиде да живее в чужбина с децата преди... вече трябва да има две години. Йейн така и не успя да разбере къде живеят. Непрекъснато влизаше и излизаше от разни лечебни заведения, но

преди година я пуснаха, беше си стъпила на краката. Водеше се в болничен, разбира се. Доколкото знам... доколкото знаех, се справяла някак си. Изобщо не подозирах за... това тук.

Разпери ръце с искрено съжаление, все едно случилото се е станало по нейна вина, все едно нейната безотговорност е довела до нещастиято.

— Кога за последно чухте сестра си? — попита Барбароти.

— Не съм я виждала от година, а последно говорихме... през март.

— За какво говорихте?

— Поиска ми пари назаем. Отказах и тя затръшна слушалката.

— Кога научихте за смъртта ѝ?

— Още същия ден. Обадиха ми се от болницата в Осло. Явно са намерили номера ми в портмонето ѝ.

— На 25 юли, така ли?

— Да. С мъжа ми тъкмо се бяхме върнали от двуседмична почивка в Германия. Съпругът ми е родом оттам.

— Продължете, моля.

— Заех се с подробностите около погребението. Заминах за Осло да разпозная тялото. Обадох се в една траурна агенция, заех се с изготвянето на данъчна декларация за имуществото на сестра ми... Изобщо не поисках помощ от брат ми и майка ми... но те все пак дойдоха на погребението. Трима опечалени, двамата надзиратели от затвора и една болногледачка. Само си представете.

— Кога се състоя траурната церемония?

— На 4 август.

— Тук, в Шумлинге ли?

— Да. Йейн през последните години живя тук.

— А после?

— После дойде ред да се погрижа за апартамента ѝ. Успях да издействам от хазяина да ми вземе пари само за половин месец, ако изнеса багажа на сестра ми до 15-и. В понеделник дойдох и започнах да разчиствам...

— Жилището се намира на улица „Фабрична“ 26, нали? — попита Ева Бакман, след като хвърли поглед в бележника си.

— Да. За почистването предвидих три дни. Йейн нямаше много вещи, но исках да разполагам с достатъчно време. Свързах се с една

транспортна фирма. Дойдоха, натовариха вещите ѝ и ги пренесоха до разни институции или направо на сметището... Йейн е моя сестра, но просто не намерих сили да се ровя в разнебитения ѝ живот. А и тя не бе запазила никакви предмети със сантиментална стойност. Не намерих нито един албум със снимки.

— А бившият ѝ мъж и децата?

— Разговарях с полицията и с неколцина социални работници и стигнахме единодушно до извода да не ги безпокоим. Какъв смисъл има отново да им напомняме за Йейн? С риск да ви прозвучи цинично, но така преценихме.

— На колко години са децата?

— На десет и осем.

— Според мен сте взели правилно решение — отбеляза Барбароти. — Значи, заели сте се да разчиствате апартамента ѝ и тогава...?

За миг Линда Ериксон стисна очи и си пое дълбоко въздух, за да събере сили. Слабичките ѝ рамене под зелената памучна рокля се повдигаха бурно. Гунар Барбароти отново усети прилив на възхищение към тази жена. Животът ѝ бе започнал от дъното, но тя се бе справила. Гунар и Ева се спогледаха и той разбра, че колежката му споделя неговото мнение.

— Първо се заех със стаите, оставих кухнята за най-накрая. Това се случи вчера сутринта и... чак когато започнах да вадя пакетите от фризера, видях... пръсти. Извинете ме...

По слабичкото ѝ тяло премина тръпка и Барбароти нямаше да се учуди, ако тя повърнеше върху масата. Ала Линда се овладя. Тръсна глава и пи малко вода. Ева Бакман хвана ръката ѝ.

— Благодаря. Извинете ме, просто още съм малко шокирана. Почувствах се ужасно, когато видях какво има в онзи найлонов плик...

Гунар Барбароти изчака търпеливо Линда да продължи и направи знак на колежката си също да не се обажда.

— Върте имаше ръка, отрязана до лакътя. Намерих я в найлонов плик за хранителни стоки. Гледах я като парализирана в продължение на десетина минути. Бях започнала да изпразвам пликовете от фризера в найлонов чувал, който възнамерявах да изхвърля, и ако тези пръсти не се бяха появили, вероятно изобщо нямаше да забележа какво

изхвърлям... После отворих още един плик. Първо не разбрах какво има вътре, но после разпознах част от тазова кост.

Млъкна. Изминаха няколко секунди.

— На мъж? — попита Ева Бакман.

— Да, на мъж.

Някакво движение навън привлече вниманието на Барбароти. И той леко обърна глава. Показа се сврака, кацнала върху перваза. „Защо си кацнала там? — запита се инспекторът. — Какво си: вестносец на Дявола?“

Защото Гунар Барбароти не таеше никакви съмнения в съществуването на Дявола. Под въпрос поставяше само съществуването на Господ.

— Хрм — прокашля се Ева Бакман. — Какво направихте после? Вероятно сте изпаднали в шок.

— И то в ужасен шок — призна Линда Ериксон. — Първо се втурнах в тоалетната да повърна, после се окопитих и се обадох в полицията. А след това, докато чаках да дойдат, отворих още един плик от фризера... сама не знам защо го направих... сигурно защото съм подозирала какво се крие вътре и несъзнателно съм искала да проверя дали съмненията ми ще се потвърдят. Така де... оказа се глава. Пак хукнах към тоалетната да повръщам. Останах там до идването на полицията.

Гунар Барбароти се поизправи на стола.

— И сте останали в апартамента, докато полицаите извадят всички пакети от фризера, така ли?

— Изчаках в една от стаите заедно с една полицайка.

— И сте разбрали, че става дума за две тела?

— Да.

— Които сестра ви — по някаква причина — е съхранявала във фризера си.

— Да.

— Имате ли представа защо?

— Не.

— А предположения чии са телата?

— Не.

— Видяхте ли ги?

— Да. Полицайте ме попитаха дали съм в състояние да огледам главите и аз се съгласих...

— И?

— Не ги познавам. Бяха сериозно обезобразени, но личеше, че са двама мъже.

— Разбирам.

Гунар Барбароти погледна към перваза. Свраката явно бе задоволила любопитството си, защото размаха криле и отлетя. И инспекторът се чувстваше като птицата: чул бе достатъчно. Прииска му се и той да има криле. Ева Бакман се наведе напред и отново хвана ръката на Линда Ериксон.

— Сестра ви проявявала ли е склонност към насилие през живота си?

Линда се двоумеше какво да отговори. Двамата инспектори се отказаха да я притискат.

— Не знам какво да ви отговоря — призна накрая тя. — Както вече споменах, Йейн се опита да убие семейството си и според мен...

— Да?

— ... според мен тя без съмнение беше сериозно болна. Изобщо не биваше да я пускат... заради нея самата и заради околните. Но и вие вероятно сте забелязали как се грижи здравеопазването за психичноболните. Оставете лудите да скитат по улиците — това е основният им принцип. Може да причиняват неприятности, но поне няма да живеят дълго. Така лудите излизат по-евтино на държавата.

Макар да споделяше почти изцяло мнението на Линда и да знаеше, че Ева Бакман също не одобрява тази политика, инспектор Барбароти предпочете да не се впуска в излишни коментари.

— Положението е такова — каза неутрално той. — Много неща би следвало да се променят... говоря за здравеопазването в страната. Но сега е важно да се съсредоточим върху случилото се тук. Вероятно ще се наложи да говорим с вас още няколко пъти. Къде да ви търсим?

Линда Ериксон се разплака. Ева Бакман ѝ подаде няколко пласта носни кърпички. Линда се изсекна и си избърса очите.

— Искам да се прибера при семейството си в Гьотеборг — прошепна тя. — Ако не възразявате.

Барбароти и Бакман се спогледаха. Ева му даде знак с вдигнат палец.

— Приберете се — кимна Гунар. — Имаме адреса и телефонния ви номер. Утре ще се свържем с вас. С какво ще пътувате за Гьотеборг?

— Ще се обадя на мъжа ми да дойде да ме вземе. Ще пристигне за един час... А за още един ще се приберем.

Барбароти и Бакман кимнаха.

— Ако желаете, полегнете в съседната стая — предложи Ева.

— Благодаря.

Линда Ериксон тръгна след полицайката.

„Бедничката — съжали я Барбароти. — Ако бе започнала с кухнята, нямаше изобщо да й се наложи да чисти останалите стаи.“

— Какво ще кажеш? — попита Ева Бакман половин час по-късно и се отпусна в креслото за посетители в кабинета на Барбароти.

— А ти?

— Истинска трагедия.

— Дали ги е нарязала в кухнята?

— Според Вилхелмсон — в банята. Открил ясни следи.

— Във ваната ли?

— По-скоро директно върху плочките. Сестрата на Йейн беше излъскала банята, а вероятно самата Йейн — също, но кръвта си е кръв.

— Колко време е минало?

— Трудно е да се каже. Определено обаче не е било вчера.

— Единият е идентифициран със сигурност, така ли?

— Нали го видя?

Барбароти кимна. Лицето наистина бе изгубило някогашния си вид вследствие от ударите, но почти не остана съмнение чия е главата: на Роберт Хермансон, изчезнал на 20 декември миналата година. Оттогава бяха изминали близо осем месеца.

— Но ти все още не искаш да питаме Линда Ериксон дали е чувала за евентуално познанство, така ли? — осведоми се Ева Бакман.

— Между сестра й и семейство Хермансон ли?

— Да.

— Не, не искам. Предпочитам да изчакаме окончателното потвърждение, че единият е Роберт. Ако това стане преди тръгването й,

ще ѝ задам няколко въпроса. А другият?

Ева Бакман сви рамене.

— След няколко часа ще разберем кой е. Нямам никаква представа. Може да е Хенрик Грунт, може да е някой друг. Според Вилхелмсон процесът на разложение е настъпил по-отдавна. Главата е силно засегната. Явно тялото е престояло няколко дни, преди Йейн да го опакова и да го пъхне във фризера.

Инспектор Барбароти се облегна назад и преплете пръсти на тила си. Изведнъж го налегна ужасна умора и безсилие. Пое си дълбоко въздух, за да подобри притока на кислород към мозъка.

— Ако второто тяло не е на Хенрик Грунт — подзе той тихо и с почти маниакална прецизност, — значи, някой друг нещастник е имал удоволствието да бъде умъртвен и разчленен от малката ни приятелка Йейн Алмгрен. Това ли ми казваш?

— Не аз, ти го казваш — уточни Ева Бакман с горе-долу същата интонация. — Но за едно нещо си прав: тялото или е на Хенрик Грунт, или не е негово. Във втория случай въпросителната около случая с изчезването му остава.

Гунар Барбароти погледна часовника със замислен вид. Бергман започна да съставя списък на хората, с които трябва да говорим: съседни, социални работници, терапевти и така нататък.

— А съпругът ѝ?

— И той е в списъка. Само дето не знаем къде живее. И майка ѝ, и брат ѝ са в списъка. Преди час Бергман изреди цели петдесет и две имена. Колкото картите в едно тесте. Питам се...

— Да?

— Питам се дали да не изпием по бира, преди да продължим. Какво ще кажеш? Днес се очертава дълъг работен ден.

— Студена бира преди войната — въздъхна Ева Бакман. — Идеята си я бива. Ще се обадя вкъщи да предупредя, че ще закъснея.

— Добре. Аз също ще звънна на Сара.

Ева Бакман стана, но вместо да излезе, застана до прозореца и се загледа навън с блуждаещ поглед. После прикова сините си очи в колегата си.

— Знаеш ли какво мисля, Гунар?

Барбароти разпери ръце в неведение.

— Мисля, че всичко това е ужасно сбъркано. Представи си само какви заглавия ще избълват вестниците, като научат какво е станало. Участник в телевизионно риалити, намерен във фризер! Нарязан на парчета и пакетиран в найлонови торби! По дяволите, Гунар, трябваше да послушам съветите на близките си, да поема магазина за обувки на татко и да се омъжа за Ройне Валтин.

— Кой, за бога, е Ройне Валтин?

— Не съм ли ти разказвала за него?

— Не.

— Държи верига магазини за обувки в Бурос и Венершборг. Ако се бяхме чифтосали, щяхме да наложим монопол. В интерес на истината той дори ми предложи брак.

— Да не би с Виле да имате проблеми?

— Нищо подобно. Всичко е в границите на нормалното.

— Обади му се да му кажеш, че ще работиш до късно. Поне хокейният мач ще ти се размине.

Ева Бакман кимна и излезе. Гунар Барбароти постоя още малко с крака върху бюрото и се замисли дали да не отпрати към Бог поредната си молитва. Ала не му хрумнаха нито точните думи, нито как да оцени шансовете за успех на молитвата си. Засега Господ си бе осигурил актив от няколко положителни точки най-вече заради Мариан и Гърция. По време на почивката Бог сериозно бе затвърдил позициите си. Горедолу оттогава Барбароти започна да чува глас, който от време на време му повтаряше подкупващата истина колко по-лесно се живее в свят, където те закриля благосклонна към теб висша сила, и колко неприятно е за тази висша сила някой непрекъснато да оспорва съществуването ѝ.

Доволен от направения, макар и елементарен анализ, Барбароти звънна вкъщи на дъщеря си. Сара не вдигна, но той ѝ остави съобщение на секретаря, че ще работи до късно.

Умишлено пропусна да спомене пъзела с дълбоко замразените части от човешки тела, защото беше добър и грижовен баща.

Ева Хермансон Грунт слезе от метрото на станция „Скугсширкогорден“ — „Горското гробище“. Мина през подлеза под улица „Нюнесвеген“ според указанията, които получи, и се озова в квартал „Гамла Еншеде“. Досега не бе посещавала дома на сестра си и остана изненадана от изисканото място. Лейф и момчетата идваха тук преди няколко години, но тогава Ева имаше работа и не успя да дойде с тях. Сигурно пак някой неин колега се бе разболял — вече не си спомняше причината.

Старите дървени къщи ѝ се сториха по-големи и очарователни, отколкото си ги бе представяла. При неволно сравнение с къщата ѝ в Сундсвал Ева осъзна, че Кристина се намира на няколко нива над нея в социалната стълбица.

Но този извод ѝ хрумна съвсем машинално. Нито се разтревожи, нито я загложди завист. След изчезването на Хенрик в душата на Ева не бе останало място за други скърби. Беше готова да прекара остатъка от земните си дни в двустаен апартамент в предградията, ако това бе достатъчно да върне сина ѝ. Беше готова дори да съкрати живота си — защо не? — стига Хенрик да живееше.

Ала този тип уравнения просто не важаха в истинския живот.

Ева зави по улица „Мусерунвеген“. Дали да не купи цвете за сестра си? Май преди малко подмина цветарски магазин. На малкия площад. Спря, погледна си часовника — бе подранила — и се върна.

За няколко краткотрайни, страховити секунди забрави с каква цел идваше при Кристина.

— Благодаря — Кристина успя да придаде на гласа си искрено изненадана нотка. — Нямаше нужда. Никак не умея да гледам цветя в саксии.

— Това е орхидея. Нуждае се от поливане само веднъж месечно.

— Отлично. Значи, ще издържи поне месец.

— Съществували повече от три хиляди вида.

— Толкова много?

„Добре че купих цветето — окуражи се наум Ева. — Така поне в началото ще имаме тема за разговор.“

Кристина я поведе към остъклената веранда с изглед към градината. Вече бе сервирала кафе и сладкиш. Направи знак на Ева да седне в плетения стол. Не я разведе из къщата. Явно реши да си спести церемониите. Впрочем Ева и не очакваше друго. Чак когато Кристина наля кафе и двете отпиха, Ева забеляза, че сестра ѝ е бременна. Коремът ѝ още не бе нараснал видимо, но тя седеше с разкрасени крака и изправен гръб.

— Бебе ли чакаш?

Кристина кимна.

— Честито. В кой месец си?

— В третия.

„Не е само бременността — забеляза Ева. — Очите ѝ изглеждат различно. Притеснена е. Стегнала е челюсти, все едно ѝ е неприятно.“

Ева остана доста изненадана от способността си да наблюдава толкова задълбочено сестра си, защото мисълта за Хенрик не ѝ даваше мира. „Ала явно сестрите разбират чувствата си само с поглед. Независимо дали искат, или не. Така ни е създала природата.“

От друга страна обаче, Кристина имаше не една причина да не се радва на посещенията ѝ. Ева си даваше сметка, че по-малката ѝ сестра цял живот — и най-вече по време на юношеството си — е стояла в нейната сянка. Кристина поне успя да изгради добри отношения с децата ѝ. Изчезването на Хенрик несъмнено я бе извадило от равновесие. Изчезването на Роберт — също. Двамата с Роберт се разбираха чудесно от малки, спомни си изведнъж Ева. А тя се бе отдалечила от тях. Сама издигна преграда и внимаваше да не я прекратят. Докато се опитваше да поведе разговор със сестра си, тези неопровержими факти нахлуха в главата ѝ и в гърлото ѝ набъбна буца. „Стегни се — заповяда си тя с раздражение и страх. — Намери начин да се вземеш в ръце. Само гледай да не ревнеш!“ Кристина, вероятно забелязала затруднението на сестра си по закона на споменатата сестринска интуиция, направи нещо необичайно. Ева не си спомняше да се е случвало преди. Кристина се наведе и я погали по ръката.

Съвсем обикновен жест, продължил едва секунда, но той свидетелстваше за... за нещо, което Ева не можеше да изрази с думи.

Зави ѝ се свят и тя стисна очи, за да се окопити. После се вгледа в Кристина и отново забеляза безпокойство в напрегнатите ѝ черти; несигурност, несъвместима с опита да вдъхне кураж на сестра си. „Време е да започна да говоря — помисли си Ева. — Крайно време е да сложа край на това мълчание.“

— Всъщност сама не знам защо дойдох.

— Аз — още по-малко.

— Вероятно бездействието ме побърква.

— Никога не си можела да бездействаш.

Ева се прокашля. Буцата в гърлото ѝ отказваше да се стопи.

— Не издържам, Кристина. Мислех, че с времето ще свикна, но не мога. Става все по-зле.

Кристина мълчеше и хапеше долната си устна, приковала поглед в една точка над главата на Ева.

— С всеки изминал ден положението се влошава. Трябва да науча какво се е случило с Хенрик.

— Не те разбирам — повдигна леко вежди Кристина.

— Кое не разбираш?

— Какъв е смисълът.

— Не знам какъв е смисълът, но чакането просто ме влудява.

— Влудява те?

— Да, точно така. Бездействието ме побърква. Трябва...

— Да?

— Трябва да е имало нещо през онези дни. Нещо, което... не съм забелязала.

— Какво имаш предвид?

— Той е решил да излезе през нощта.

— Явно да.

— Вероятно го е планирал предварително. А... понеже ти разговаря с него, кажи ми дали забеляза нещо необичайно.

— Не — отвърна Кристина, без да отмества поглед от въображаемата точка. — Нищо не съм забелязала. Повтарям го за стотен път.

— Знам, знам. Но сега помисли от дистанцията на времето. Наистина ли не ти хрумва нищо?

— Не.

— Не може да не...

— Мила Ева, да не мислиш, че не съм се питала същото? Откакто Хенрик и Роберт изчезнаха, не спирам да си задавам въпроси. Ден и нощ.

— Разбирам. За какво си говорихте?

— Какво?

— За какво си говорихте с Хенрик?

— За най-различни неща.

— За най-различни неща?

— Да.

— Например?

— Например за Упсала. Не обичам да ме разпитват, Ева.

Буцата в гърлото ѝ напираше да се спуска.

— А какво да направя, Кристина? Каж ми. Не ми помагаш.

Кристина се поколеба за секунда и погледна сестра си в очите.

— Не ти помагам, защото не мога да ти помогна — бавно изрече тя, все едно говореше на дете. — Нищо от онова, което Хенрик каза и направи в мое присъствие тогава, не обяснява изчезването му. Защо да крия от теб каквото и да било, Ева? Назови ми поне една причина.

— Не знам. Не, ти вече ми разказа всичко. А говорихте ли за... мен?

— За теб ли?

— Да. За мен или за отношенията в семейството ни. Навярно сте засегнали деликатна тема. Ако е така, моля те, Кристина, забрави за всякакви съображения. Няма никакво значение дали...

— Не сме говорили за теб, Ева. Нито за семейството ви.

По-голямата сестра повъртя мълчаливо чашата в ръка и я остави върху чинийката, без да отпие.

— А за Упсала? Говорихте ли за Упсала?

— Хенрик ми разказа малко за следването си; къде живее, такива неща.

— А за Йени?

— Спомена я.

— И?

— Не останах с впечатление връзката да е сериозна.

— Знаеш ли, че полицаите така и не я откриха?

— Да... не... Как така не са я открили?

— Ами така.

— Не знаех...

— Странно, нали?

— Защо да е странно?

— В записките му няма дори телефонния й номер.

— Какво намекваш, Ева?

— Нищо. Казвам само, че ми се струва странно.

— Да не подозираш, че Йени е замесена в изчезването на Хенрик?

— Нямам представа — сви рамене Ева. — Цялата история е ужасно странна. Питам се каква е ролята на Роберт във всичко това.

— Мила Ева, това няма да доведе до нищо добро. Права си: случилото се е необяснимо. Беше необяснимо преди осем месеца, остава си необяснимо и сега. Но нима не разбираш колко безсмислено е да се ровиш из тази история! Трябва да продължим напред, да се съсредоточим върху други неща... Ако някога разберем какво се е случило с Роберт и Хенрик, няма да е плод на нашите опити да разследваме случая. Трябва да вложиш енергията си в бъдещето, а не в миналото, Ева.

— Тоест, казваш ми, че не желаеш да ми помогнеш, така ли?

— Не *мога* да ти помогна, това ти казвам.

— А ти какво мислиш, Кристина? Имай смелостта поне да ми признаеш какво според теб се е случило с Роберт и Хенрик.

Кристина се облегна на плетения стол и изгледа сестра си със... „Съжаление? — запита се Ева. — С желание да се разграничи? С досада?“

— Нямам представа. Нямам никаква представа.

— Дали са живи? Каж ми поне дали са живи според теб.

Гласът на Ева се разтрепери неудържимо и премина в сподавен шепот. В очите на Кристина отново се появи неразгадаемо отчуждение. Стисна ръкохватките на стола и за няколко секунди сякаш се поколеба дали да стане, или не. Накрая си пое дълбоко дъх и отпусна рамене.

— Според мен са мъртви, Ева. Глупаво е да се самозалъгваме.

Настана десетсекундно мълчание.

— Благодаря ти — кимна Ева. — Признателна съм ти за разговора.

Застанала на прозореца, изпроводи сестра си с поглед. След като Ева зави по „Мусерунвеген“ и се изгуби, Кристина се почувства парализирана. Цялото ѝ тяло, от петите до главата, се вледени. След малко зрителното ѝ поле се стесни. Понесе се назад по светкавично стесняващ се тунел. Секунда преди да изгуби съзнание, успя да се отпусне на колене и да се наведе напред, за да смекчи удара от падането.

Когато дойде на себе си, веднага се добра на четири крака до тоалетната и започна да повръща неудържимо, сякаш искаше да избълва не само съдържанието на стомаха си, но и всичко останало: черва, вътрешности, живота в утробата си. Нероденото си дете.

Ала обвивката около него не се пукна. Непозната сила го опази невредимо. Детето остана здраво закрепено за утробата ѝ. Кристина наплиска лицето си със студена вода, среса косата си с четка, поизправи гръб и се огледа в огледалото.

„Справих се. Успях.“

Върна се на терасата. Прибра каната, чашите, сладкиша.

Изхвърли крехката орхидея в чувала със смет и го занесе до кофата. Всички следи — заличени.

Двата водещи вечерни вестника се отдадоха на словесно блудство. Заглавията варираха от

ЗВЕЗДА ОТ ЕКРАНА — НАМЕРЕН НАРЯЗАН НА ПАРЧЕТА

до

РОБЕРТ ЧЕКИДЖИЯТА ПАКЕТИРАН НА ЧАСТИ ВЪВ ФРИЗЕР

На случая таблоидите посвещаваха общо шестнайсет страници и риалити предаването „Fucking Island“, позабравено от зрителската аудитория, отново зае челно място на жълтите страници и в съзнанието на читателите — за радост на едни, за назидание на други. Освен това и двата вестника бързаха да съобщят тъжната вест, че бременната Мис Хелсингланд’96, която точно преди девет месеца бе прибрала суперджакпота от три милиона и сто хиляди крони заедно с хокейната звезда Гуркан Юхансон, е направила спонтанен аборт и е изгубила плода на любовта им, а после е зарязала Гуркан заради едва дваайсетгодишен, но обилно татуиран фронтмен на шведска готик- и хардрокбанда от Шене.

Докато обядваше с франзела, шунка, сирене, банан и двеста милилитра портокалов сок през петнайсетминутната си закъсняла почивка, Гунар Барбароти прегледа набързо двата вестника и ядосан ги изхвърли в кошчето за смет.

— На първите страници сме — отбеляза Ева Бакман, която се появи на вратата. — За кога е насрочена пресконференцията?

— Започва след четвърт час. Прегледа ли разпитите?

— Набързо — сви рамене Ева. — Не открих нищо.

— Съвсем нищо ли?

— Поне на първо четене.

— Какво казаха лекарите?

Ева Бакман седна.

— Разговаряхме с трима, но има още двама, които вероятно са се занимавали със случая. Явно болниците често обновяват персонала си и има голямо текучество. Тези тримата смятат, че Йейн Алмгрен е подлежала на диспансеризация със завишена степен на сигурност.

— Сериозно? И лаик като мен би стигнал до подобен извод.

— Според лекарите политиците носят вина за случилото се, защото са реформирали из основи закона за психиатричната помощ. От друга страна обаче, клиничната картина на Йейн Алмгрен не е показвала... че е толкова откачена, така да се каже.

— Твърденията на лекарите не са чак толкова неочаквани, нали?

— Прав си. Единият от тях дори каза, че опитът ѝ да убие семейството си не може да се счита за показателен, защото Йейн е била подложена на адекватна медикаментозна терапия.

— Така ли? Ами ако не си е вземала лекарствата?

— В такъв случай не можем да упрекнем никого, казват психиатрите. Нищо няма да постигнем, ако започнем да търсим изкупителни жертви и да отправяме обвинения срещу здравната система. Всъщност...

— Да?

— Всъщност не знам върху какво да се съсредоточим. Нали убиецът е вече известен. Какво смятате вие, господин инспекторе? На мен случаят ми изглежда разкрит.

Гунар Барбароти събори на пода купчина книжа от бюрото си, за да освободи място за лактите си. Подпря се и отпусна глава върху ръцете си.

— Имаме още много работа — възрази той. — Не забравяй, че още не са идентифицирали втората жертва.

— Благодаря ти за напомнянето — отвърна Ева Бакман, лапна две дъвки и започна да движи челюсти, като разсъждаваше усилено: — Според теб кой е този мъж? По-точно: кой е бил?

— Уместен въпрос — Барбароти вдигна лист от бюрото си и го прегледа. — Вилхелмсон смята, че става дума за мъж на възраст

трийсет и пет-четирийсет години, най-вероятно водил твърде нездравословен и непостоянен начин на живот. Развалени зъби, следи от спринцовки...

— Ясно. С две думи: наркоман. Колко време е престоял във фризера?

— Много. Вероятно дори повече от Роберт. След няколко дни ще получим отговор и на този въпрос.

— Дали има връзка?

— В смисъл?

— Връзка между мъжа и Роберт.

Гунар Барбароти се почеса по главата.

— Откъде да знам? По всичко личи, че и двамата са познавали Йейн Алмгрен. Ако това се смята за връзка, значи, има.

Ева Бакман присви устни.

— Господин полицай, излишно е да се заяждате. Нека се радваме, че поне открихме убийцата, макар да е вече мъртва. Не ти ли се струва малко парадоксално? Пъзелът е готов, независимо от липсата на едното парче.

— Готов ли? — изсумтя Барбароти. — Какви ги говориш? Можем... Слушай сега. Имаме всички основания да смятаме, че Йейн Алмгрен е убила Роберт Хермансон, нарязала го е на парчета и ги е натъпкала във фризера до тялото на друг нещастник. Доколкото разбирам, това са единствените сигурни факти. Възникват хиляди въпроси, а разполагаме само с един отговор: името на убийцата. Впрочем дори нейната вина не е безспорно доказана и ако си въобразяваш...

— Успокой се — прекъсна го Бакман. — Просто ми се струва странно да знаем кой е извършителят, преди да сме узнали името на втората жертва. Обикновено става тъкмо обратното. Освен това осъзнавам съвсем ясно, че Хенрик Грунт все още се намира в неизвестност.

— Добре. Значи, на едно мнение сме.

— Скоро ще разберем и кой е „съквартирантът“ на Роберт, убедена съм. Подадени са няколко сигнала още непроверени сигнала за изчезнали лица. Съгласи се, че постигнахме известен напредък с помощта на Йейн Алмгрен.

— Добре, де — въздъхна Гунар Барбароти. — Напредваме по пътя към ада.

Ева Бакман изхвърли дъвката в кошчето и стана.

— Само се опитвам да ти повдигна духа. Но явно няма смисъл. Успех с пресконференцията, Гунар. Време е да тръгвам към залата. И не забравяй: никакво скърцане със зъби! Прави лошо впечатление.

Барбароти си облече самото и двамата излязоха заедно от кабинета.

— Изпречи ли ми се онзи плешив идиот от „Гьотеборгс-Тиднинген“ пред очите, ще го удуша — процеди той през зъби.

— Браво, суперченге такава! Ако бързаш, предлагам ти услугите си: ще го нарежа и ще го замразя, нямай грижа.

„На жена не прилича да говори така“ — помисли си Барбароти, но се въздържа да го каже на глас.

В десет и половина вечерта се върна вкъщи и завари Сара в компанията на французин на име Жан. Връщал се от Нуркап към Париж. Пътувал в стар, ремонтиран и преустроен бус „Фолксваген“ заедно с трима свои приятели и се запознал със Сара — така обясни тя — в някакво открито кафене, където тя седнала да пие кафе с приятелки в последните слънчеви дни от лятото. Сара поканила Жан на чаша чай, защото го харесала.

Гунар Барбароти разполагаше със запас от двайсетина френски думи и с умора, натрупана през вече тринайсетчасовия работен ден, промърмори едно „Bon soir“ с добро произношение и се усмихна на младия Адонис. Сара забеляза смущението на баща си, но изобщо не се опита да го извади от затруднението му.

— Обади се някаква жена — съобщи му тя.

— Каква жена?

— Казва се Мариан. Представи се като твоя позната от Хелсингборг. Стори ми се приятна. Май си забравил да ми разкажеш за нея, баща ми.

— Ами...

— Казах й, че си на работа. Обеща да звънне по-късно.

Французинът вметна нещо — неразбираемо за Гунар — и разсмя Сара. Барбароти излезе от кухнята с предпазливо „Salut!“.

„Ако до половин час не се е изнесъл, ще го изхвърля със собствените си ръце — закани се наум инспекторът и влезе в банята.

— Дошъл тук да ми се прави на интересен!“

Мариан наистина се обади, както бе обещала. Гунар тъкмо си бе легнал и тя се извини за късния час.

— Няма нищо — увери я той. — Още не съм си легнал.

— Гледах те по телевизията. Изглеждаше толкова елегантен, интелигентен. Домъчня ми за теб. Как си?

Гунар Барбароти едва преглътна. Отново го връхлетя споменът за гореща средиземноморска нощ под ясно небе, обсипано със звезди. Пренесе се на терасата си в гръцкия хотел... Очаква го чаша узо с маслини, а върху него се движи гола жена с поклащащи се гърди... Господи!

— Добре — изтръгна се най-после от стегнатото му гърло. — А ти?

— И аз съм добре. Но непрекъснато мисля за теб...

Бяха се разбрали да не се чуват един месец, а от ваканцията в Гърция бяха изминали едва две седмици. Би било заядливо да ѝ го припомня. Днес Ева Бакман неслучайно го нарече заядлив.

— И аз не бих възразил да се видим — чу той гласа си. — Но в момента съм ужасно зает в службата.

— Разбирам. Искях само да ти пожелаая лека нощ. И да се уверя, че не си ме забравил.

— Как бих могъл да те забравя? — попита Гунар.

— Значи, ако ти се обадя в събота с покана за среща, няма да ми откажеш?

— Не би ми хрумнало. Лека нощ, Мариан.

След час и половина още не бе заспал, французинът явно си тръгна, но Гунар се безпокоеше да не би и Сара да е излязла с него. Не искаше да проверява. През последните двамайсет минути в апартамента не се чуваше звук нито от кухнята, нито от стаята ѝ. Гунар обаче не си спомняше външната врата да се е отваряла. Проклятие! Ами ако точно в този момента това френско конте прелъстява дъщеря му в съседната стая?

Мисълта щеше да го подлуди. Даваше си сметка, че Сара е навършила осемнайсет, а той бе осъществил сексуалния си дебют на

шестнайсет, но какво от това? Не би пожелал подобно преживяване на любимата си дъщеря.

От друга страна, за нищо на света не би надникнал в стаята ѝ, докато тя лежи гола в обятията на Франц... Проклятие! „Ще се побъркам! Примитивен съм като мъжка горила и страдам от ужасни предразсъдъци. Кой съм аз, та да се бъркам в живота ѝ? Само допреди малко си представях как ме язди гола жена. Съвсем нормално е да...“

Конска опашка! Жан имаше конска опашка. Ако на света имаше нещо, което Гунар Барбароти не понасяше, това бяха мъже с опашки. Приличаха на...

„Пълни глупости! — запротестира неговият свръх-аз. — Просто ревнуваш, татенце! Престани да се намесваш в живота на пълнолетната си дъщеря!“

И така нататък. Мислите се щураха из главата му, наполовина оформени и граничещи с истерия. В разгара на тази безнадеждна вътрешна борба външната врата щракна. Гунар се изправи в леглото и се ослуша... да, точно така, Сара се прибра. Сама ли? Напрегна слух и притаи дъх, докато се опитваше да прецени звука от коридора.

Да, беше сама.

Добре. Гунар си отдъхна. Явно дъщеря му бе решила само да изпрати французина. Разделили са се пред буса му, той я е целунал леко по бузата и са си обещали да поддържат връзка. Разменили са си имейл адресите, а още утре контетото ще се носи по магистралата между Дания и Германия. Отлично.

Барбароти погледна часовника. Един без двајсет. „Ще си легна по гръб, ще сплета пръсти над корема си и ще разсъждавам върху случая на Йейн Алмгрен, докато заспя“ — реши инспекторът.

Бодърства още четирийсет и пет минути, а преди да заспи, не успя да намери отговор на всички въпроси. Поне си състави списък в главата.

Сведе броя им до четири. Оставаха, разбира се, още стотици помаловажни питания, но основните бяха четири.

Първият засягаше връзката между Йейн Алмгрен и Роберт Хермансон. Линда Ериксон бе съобщила за злокобната находка във фризера на сестра си преди цели трийсет и шест часа, ала още не бяха установили откъде са се познавали Йейн и жертвата ѝ.

Ако изобщо се познаваха. Гунар не изключваше вероятността двамата просто да са се заговорили на улицата, Йейн да е примамила Роберт в жилището си, а после да го е убила и нарязала на парчета. В подкрепа на подобно предположение говореха множество факти. Ева Бакман също споделяше тази хипотеза. Наистина, Йейн бе живяла в Шумлинге преди години, докато Роберт още не е бил напуснал дома на родителите си, но двамата бяха учили в различни училища, а и Роберт бе по-голям от нея с две години. От разпитаните никой не знаеше двамата да са поддържали някаква връзка. „А възможно ли е — запита се Гунар Барбароти, докато се взираше в мрака и слушаше как по първаза барабанят дъждовни капки, донесени от вятъра, — възможно ли е тя просто да го е познавала от телевизионния екран и представянето му в онова предаване да го е превърнало в нейна мишена? Ако, разбира се, го е избрала целенасочено, а не е станал случаен прицел на агресията ѝ. Все пак да не забравяме, че Йейн Алмгрен не е била с всичкия си.“

Въпрос номер две: кой е другият убит? Има ли връзка между него и Роберт? А между него и Йейн? Кога е умрял? По обясними причини разследващите знаеха, че земните дни на Роберт са приключили около 20 декември, не по-рано, но колко време бе престоял във фризера неговият побратим? Отговорът на този въпрос предстоеше да се изясни до седмица.

А дали и Роберт Хермансон е бил наркоман? Нима депресията му е отредила място в същата дивизия? Барбароти се съмняваше в тази хипотеза. Не се бяха сдобили с никакви данни Роберт да е злоупотребявал редовно с наркотици, а все пак се ровеха в живота му от половин година. Надали бяха пропуснали нещо. Инспекторът се чудеше дали изобщо има смисъл да търси допирни точки между двамата „съквартиранти“ във фризера.

Номер три... Барбароти открай време обичаше да съставя списъци. Като по-млад изписваше цели тетрадки с такива списъци: на шведски футболисти, на италиански градове, на космонавти, на африкански животни, на най-високите сгради на света, на държавните глави, станали жертва на атентат... И така, въпрос номер три гласеше: защо?

Барбароти се съмняваше дали някога ще се сдобият със задоволителен отговор на този изключително важен въпрос: защо

някой убива двама мъже, нарязва телата им на парчета и ги прибира във фризер? Вероятно в дълбините на помраченото си съзнание Йейн Алмгрен е таяла някакъв мотив, но един обикновен криминален инспектор няма как да разбере подбудите ѝ. Освен това убийцата вече е мъртва и ще си остане неразпитана. „Навярно — помисли си Барбароти, — навярно е дори по-добре да не знаем защо го е направила.“

Съществуваше, разбира се, и малка вероятност извършителят да не се казва Йейн Алмгрен — това Гунар отбеляза и пред Ева Бакман. Ако Йейн просто е предоставила на убиеца фризера си... Засега Гунар не желаше да си представя подобен сценарий, защото той би усложнил допълнително ситуацията. А тя и бездруго беше повече от сложна.

Четвъртият въпрос... Той се оказа най-важен. Безспорно не му даваше мира.

Хенрик Грунт. Когато сутринта получи заключенията, че тялото във фризера не принадлежи на племенника на Роберт Грунт, Гунар Барбароти изпита смесени чувства на разочарование и облекчение. Разочарова се, защото предстоеше още работа по случая, а си отдъхна, защото оставаше някаква надежда младежът да е още жив. Барбароти, естествено, осъзнаваше колко нищожна е тази вероятност. С Ева Бакман обсъдиха подробно въпроса и единодушно стигнаха до извода, че вероятността Хенрик да е жив възлиза на не повече от един процент. Случва се, разбира се, хора да изчезват по собствено желание, за да започнат нов живот. Такива хора често приемат нова идентичност в други държави, ала решението им е продиктувано от сериозни основания. Поне според Гунар и Ева един деветнайсетгодишен младеж, живял като Хенрик, не разполагаше с достатъчно убедителен довод да предприеме толкова сериозен ход. Наистина, младежът дълго бе крил сексуалната си ориентация — впрочем Барбароти и Бакман още не го бяха съобщили на родителите му, неизвестно защо, най-вероятно за да не утежняват допълнително положението им, — но то едва ли би го подтикнало към толкова крайна стъпка: да избяга от всичко и да изостави родителите и брат си в ада на пълното отчаяние. Инспекторите стигнаха до този извод преди осем месеца и сега, след като установиха каква ужасна кончина е сполетяла вуйчо му, продължаваха да се придържат към първоначалната си версия.

Към четвъртия въпрос Гунар прибави една подточка: действително ли между двата случая не съществува никаква връзка? Нима е възможно двама души от едно семейство да изчезнат един след друг от едно и също място в интервал само от двайсет и четири часа и всичко това да е случайно? Каква е вероятността?

От няколко месеца Гунар и Ева обсъждаха надълго и нашироко тази вероятност — не през цялото време, но на два-три дни. Преди да заспи в този сякаш безкраен четвъртък, Барбароти прецени, че теорията на вероятностите едва ли важи за събитията на улица „Алведер“. Обеща си още на следващия ден да сподели хрумването си с Бакман.

Доволен от направените изводи и от това решение, обърна възглавницата си и се унесе в сънища за топла гръцка нощ на тераса в Хелсингборг.

Карл-Ерик беше запазил кола под наем на летището. Още щом излязоха на магистралата, Розмари Вундерлих Хермансон започна да се надява някой лос да се блъсне в предното стъкло.

От първи март не се бе прибирала. Изминаха шест месеца, а ѝ се струваха като шест години. Или като шест секунди. Швеция ѝ се виждаше едновременно чужда и до болка позната като... — докато Карл-Ерик се мъчеше да нагласи вентилационната система и проклинаше марката на колата, Розмари се мъчеше да намери подходящо сравнение, — ... като цирей, който преди време уж си излекувал, но се появява пак. Или като тумор.

„Нима възприемам предишния си живот като раково образуване? — удиви се тя. — Така ли е наистина?“ Откъде се появиха тези странни мисли в главата ѝ? Лосове и тумори? Все пак отиваше да погребее сина си. Вероятно бе нормално да я нападат всякакви натрапчиви представи. Над местността, през която пътуваха, бе надвиснала задущаваща жега — обетованото време на канадските гъски и на цъфналия планктон в езерата в глинестите равнини. Навярно повечето хора насочват мислите си към природата, когато не могат да погледнат истината в очите. Гледат да открият хубавото в ситуацията.

— Ковчег или урна? — попитаха ги от траурната агенция. — Кое предпочитате?

Как се слага разчленено тяло в ковчег? Сглобяват ли го? Дали са наместили частите на Роберт? Дали са го облекли и главата му е над врата, а... Всеки път, когато тези въпроси се появяваха в съзнанието ѝ, Розмари имаше чувството, че вътрешностите ѝ ще се пръснат.

— Нужни са ви развлечения — така се бе изразил загорелият от слънцето психотерапевт в град Нерха. — Госпожо Хермансон, трябва да си намерите занимание. Бездействието е сред най-разпространените болести у нас. Когато човек няма на какво да се посвети, по-лесно се поддава на черни мисли.

„Развлечения? — помисли си тя. — Не, благодаря.“ След второто посещение престана да ходи при терапевта. Сладкото малагско вино ѝ помагаше по-бързо, а за цената на един сеанс можеше да си купи осем бутилки вино, и то не от най-евтиното.

Свикна с алкохола и винаги пускаше по две ледчета в чашата си. Пиеше една сутрин, а после втора на терасата преди обяд, докато Карл-Ерик провеждаше поредната си експедиция. На стената в спалнята висеше карта на цяла Андалусия и с разноцветни топлийки отбелязваше кои места е посетил: градчетата Фрихилиана, Медоза Пинто, Серваха и големите градове Ронда, Гранада, Кордоба. Вкъщи редовно пишеше. Розмари не знаеше какво. Двамата разговаряха само за най-необходимото и не търсеха физически контакт. Това положение напълно я устройваше.

Третата чаша вино изпиваше с десерта на обяд.

После идваше най-приятната част от денонощието: тричасовата сиеста. Вечерта изгълтваше още три чаши, последната от които — преди лягане. Ако преди година — по време на предишния ѝ живот, изрязан от нея като злокачествен тумор — някой ѝ бе казал, че ще изпива по бутилка вино на ден, Розмари би му се изсмяла.

Но ето че стана точно така. Понякога, в компанията на съседката Деирдре Хендерсън от Хъл, изпитото от Розмари количество надхвърляше бутилка. Особено ако мистър Хендерсън и Карл-Ерик отидеха да играят голф на игрище с дващест и седем дупки. След няколко чаши езикът на Розмари се развързваше и тя разговаряше на английски с неподозирана лекота. А Деирдре под влияние на алкохола започваше да бръццолечи на немски.

„Превърнах се в пияна пенсионирана учителка — мислеше си често Розмари, докато се опитваше да заспи. — Но никой не го е грижа. За по-малко от шест месеца качих пет килограма.“

Сега се взеше в колата без капка алкохол във вените. Бе изпила само няколко успокоителни таблетки. Уж щяха да ѝ помогнат да се отпусне, но уви. Затова Розмари си мечтаеше за лоса. Беше едва единайсет и петнайсет и тя не смееше дори да си помисли как ще издържи цял ден. Отложиха погребението за три часа. После щяха да се съберат в ритуалния дом да пийнат кафе със сладки. Вечерта ги

чакаше вечеря в семеен кръг в хотела. Розмари не се съмняваше, че този безкраен низ от секунди, минути, хора, часове и непоносими мисли ще я доведе до срыв още днес. Срывът ѝ се струваше неизбежен като... като буря след горещ юлски ден до езерото Тисарен в Нерке, където бе прекарала няколко от най-щастливите лета в детството си. Откъде се появиха тези спомени?

Тисарен? „Колко интересно. Животът ми е достигнал връхната си точка още в детството ми. Тогава съм била на десет-единайсет години. Останалата част от съществуването ми е била падение. Дали всички хора се чувстват така? Дали, сбогувайки се с детството, ние не преживяваме същинската си смърт?“

Пак тези странни мисли. *Същинската си смърт?* Сякаш успокоителните таблетки предизвикваха не отпускане, а отваряха всевъзможни врати и прозорци в душата ѝ, които по-добре да останат затворени.

Розмари се сети какво ѝ бе заръчал лекарят: да изпие още две на обяд. Швед по произход, той живееше от четирийсет години в Торемолинос и ѝ приличаше на Грегъри Пек... или по-скоро на Кари Грант — Розмари така и не се научи да различава тези две знаменитости. Така или иначе, засега таблетките не ѝ помагаха и тя почти не се надяваше да подействат.

Докато Карл-Ерик, наведен напред към волана, мърмореше и се опитваше да намери някаква радиостанция, Розмари реши да удвои дозата, пък да става каквото ще. Карл-Ерик ще се ядоса, ако тя получи поредната нервна криза.

И все пак предпочиташе да блъснат някой лос. Прас! — в предното стъкло и пред очите ѝ ще се спусне вечна завеса. Розмари се молеше да умре, преди да стигне до ковчега с разчлененото тяло на сина си — ето такива молитви отправя към Бог човек, който иначе не вярва в Него.

Вратовръзката и косата на младия мъж зад рецепцията бяха издържани в нюанса на блед морков. На Розмари младежът ѝ се стори познат — навярно бивш ученик? Често се натъкваше на свои възпитаници. Запита се дали е купил вратовръзката според цвета на косата си, или, обратно, боядисал е косата си, за да подхожда на

вратовръзката. В джоба на предната седалка в самолета намери списание и прочете, че седем от десет мъже си боядисват косата. Дали е вярно?

— Моля да приемете съболезнованията ми — каза той.

Прозвуча като реплика от стар филм. „Колко удобно би било това наистина да се окаже стар филм — помисли си Розмари. — Филм, който спираш да гледаш, щом ти писне. Просто ставаш и излизаш от салона.“

Не отговори на младежа. Карл-Ерик се забави с багажа. Явно не искаше да общува с младия мъж. Навярно не Розмари, а съпругът ѝ бе преподавал на рецепциониста и сега Карл-Ерик изпитваше неудобство от него. Розмари не намери друго обяснение за умишленото му забавяне, защото обикновено той се грижеше за... как се казва?... за регистрацията в хотела.

Не че двамата се настаняваха толкова често в хотел.

— Само една нощувка ли?

— Да.

— Падна ви се същата стая.

— Моля?

— Стаята, където настанихме Кристина и семейството ѝ през декември — уточни младежът и се усмихна малко колебливо.

— Така ли? — попита разсеяно Розмари и се замисли дали рецепционистът не е бивш съученик на по-малката ѝ дъщеря.

Все пак изглеждаше по-млад. Кристина бе навършила трийсет и две.

— Бях на смяна в седмицата преди Коледа. Случилото се е... е ужасно. Направо...

Явно търсеше точните думи, но не успя да ги намери, затова се прокашля и ѝ подаде формуляр за попълване.

— Е, животът не е само цветя и рози — отвърна Розмари. — Значи, познавате Кристина и Якоб, така ли?

— Не, мъжа ѝ не го познавам. Видях го за секунда, когато се върна през нощта.

— Как така?

— Наистина беше малко изненадващо. Върна се в три. После си тръгнаха рано сутринта.

„Какви ги говори това момче?“ — обърка се Розмари, докато се опитваше да разбере какво трябва да попълни върху бланката. Рецепционистът забеляза затруднението ѝ и ѝ посочи два правоъгълника: име и подпис.

— С Кристина бяхме съученици. Още не са пристигнали, но ги очакваме скоро.

Така, значи, стояха нещата. Кристина и Якоб също щяха да отседнат в хотела. Това се отнасяше и за Ева и нейното семейство — или каквото бе останало от него. За стотен път от вчера Розмари си спомни, че къщата на „Алведер“ вече не съществува, а с нея — и някогашният тумор. В момента се събираха в хотела да погребат останките на Роберт. Някогашното жилище бе също толкова преходно и подвластно на случайността като самия живот.

И като смъртта. „Ако остана още десет секунди тук, ще се разплача — осъзна тя и протегна ръка, за да подкани младежа да ѝ даде ключа за стаята. — Или ще се разкрещя... или ще се строполя на пода, все едно са ме застреляли.“

— Заповядайте. Номер сто и дванайсет, на първия етаж. Наистина съжалявам, че се виждаме при такива обстоятелства.

— Благодаря ви.

— Ако се нуждаете от нещо, не се колебайте да се обърнете към мен.

Плъзна към нея сгънат надве картон е две пластмасови карти. „Да... вече няма ключове, а магнитни карти.“ Кимна му и се обърна да види къде е Карл-Ерик. Вече стоеше пред асансьора. „Още четири таблетки — напомни си тя. — Непременно трябва да изпия още четири таблетки, и то веднага щом вляза в стаята. После ще кажа на Карл-Ерик, че ще поспя около час... Уле Римборг... Това момче на рецепцията не се ли казваше Уле Римборг?“

Спря на един празен паркинг до езерото Хурнборяшон и повърна. Вече ѝ бе станало навик да повръща. Над равната, пуста местност се спускаше лека мъгла, а от време на време слънцето пробиваше пелената ѝ. Беше горещо и влажно. „Лято е, нося дете в утробата си. Нормално е да ми прилошава — съобрази тя. — Ако някой спре и ме попита, ще се оправдая с бременността.“

До погребението оставаха три часа, а до Шумлинге — само час и половина. Кристина знаеше, че е най-добре да се появи в църквата петдесет минути преди началото на опелото. Пристигне ли твърде рано, всичко може да се обърка. Беше наизустила няколко кратки реплики, но не беше в състояние да отговаря подробно на въпроси.

Съжалявам, но Яков го задържаха по работа. Някаква сделка с американска компания. Милиони крони.

Не, не исках да подлагам Келвин на толкова дълго пътуване и затова не го взех.

Да, трябва да се прибирам веднага след погребението.

Мили Роберт, не съм мигнала от няколко нощи. Защо, Роберт?

Не, маменце, нямам сили да оставам. Всичко това е ужасно.

Изреченията напомняха оскъдни реплики от сценарий на сапунен сериал, каквито пишеше някога Кристина. Не бива в никакъв случай да застава очи в очи с Ева, а най-добре да избягва зрителен контакт и с останалите и да използва скръбта като оправдание, за да не се издаде — както я бе инструктирал Яков.

— Ако наистина се налага да пътуваш — натърти той. — Само don't fuck it up^[1]. Каквото и да правиш, don't fuck it up.

Кристина знаеше отлично какво става, когато той започне да говори на английски.

— Той ми е брат — отвърна тя. — Роберт ми е брат.

В очите му се появи онова лицемерно снизхождание.

— Знаем — каза той. — Знаем и че Хенрик е твой племенник. Наясно съм колко силна е роднинската обич в семейство Хермансон. Има ли нужда да ти припомням в какво положение се намираш?

— Не.

Кристина отлично знаеше в какво положение се намира.

— Ако умра — попита го тя, след като шокът поутихна, някъде към средата на януари, — ако умра, ще им кажеш ли?

Трябваша му не повече от две-три секунди за размисъл.

— С теб ще живеем, докато ни застигне естествена смърт, Кристина — обясни Яков с почти дружелюбен тон. — Ако стане друго, ще се погрижа да разберат.

Тя пак повърна — този път само стомашен сок. Изпитваше болка. Опря студеното си потно чело о ръждясалия капак на кофата за смет. Не се съмняваше, че ѝ казва истината. Яков Александър Вилниус

беше напълно способен да осъществи заканата си и изобщо не би се смилил над нея.

Погледна си часовника. Един и десет. Качи се в колата, наведе седалката назад и затвори очи.

Досега в петнайсетгодишния си живот Кристофер Грунт бе присъствал на едно-единствено погребение. Миналата година момче от съседния клас се обеси преди началото на първия срок и половината ученици се събраха в църквата. Още от първи клас Бени Бюрлинг бе постоянен прицел на подигравки и гаври, но изведнъж се превърна в герой.

— Любимците на боговете умират млади — каза тогава директорът Хувелиус, а Кристофер си помисли, че ако има Господ, би следвало това да бъде неговата основна задача: да обичат отритнатите от всички.

Докато седеше на твърдата пейка пред ковчег на Бени, Кристофер се вкопчи в тази мисъл и намери в нея утеха. И сега, седнал на също толкова твърда пейка в църквата в Шумлинге, пред поставения върху лек постамент затворен ковчег, където явно се намираще разчлененото тяло на вуйчо му Роберт, Кристофер се опита да възкреси утехата от онази мисъл в съзнанието си.

Не се получи. По време на земния си път Роберт наистина не бе получил достатъчно любов от близките си, но на Кристофер не му се вярваше отвъд да го очаква нещо по-добро. Бени Бюрлинг беше жертва и това се смяташе за предимство, докато Роберт напомняше по-скоро на... на какво? На пълен нещастник? За мъртвите не бива да се злослови, а и Кристофер не бе видял нищо лошо от вуйчо си, ала ако човек се напие като свиня и лъска бастуна пред хиляди зрители, а после някой го убива и го нарязва на парчета, животът му май не е имал особена стойност.

Миналата Коледа, когато вуйчо му изчезна, Кристофер дори започна да го харесва повече, но това продължи кратко.

Свещеникът, слаб, висок около два метра, все пак успя да замаже положението:

— Не ни е дадено да съдим. Какво знаем ние за вълненията в човешката душа и за погледа Божи? Може Роберт Хермансон да е

изгорил свещта си от двата края, ала много ще бъдат онези, дето ще осъзнаят каква празнина оставя той след себе си.

Кристофер се възхити с каква вещина говори свещеникът. Отдясно майка му изхлипа, а отляво от гърлото на баба му се изтръгна нещо средно между хълцане и оригване. Още като я видя да излиза от колата пред църквата, Розмари му се стори неадекватна и Кристофер се чудеше дали не си е изгубила разсъдъка. Вървеше с полуотворена уста и кръстосани очи. Дядо му се принуди хем да я поддържа, за да не падне, хем да я пришпорва да върви.

— Как си, маменце? — попита леля му Кристина, а баба Розмари смотоледи нещо от рода:

— Той винаги пишеше най-много великденски картички и имаше толкова хубави коленца.

Ако Кристофер я чу правилно.

Баба му явно бе прекалила с успокоителните. Хубави коленца?

Колкото и да се мъчеше да задържи мислите си върху баба си, свещеника, Бени Бюрлинг и вуйчо Роберт, Кристофер не успя. Хенрик се промъкна през дясното му ухо и след като се намести, запълни всички кътчета. Както обикновено.

— Здравсти — поздрави Хенрик. — Пак съм в главата ти.

— Благодаря, че ми каза — малко иронично отвърна Кристофер.

— Дано не възразяваш.

— Не, не. Защо да възразявам?

— Все пак съм ти брат.

— Да, мой брат си.

— Братята трябва да се подкрепят.

— Така е, Хенрик.

— В живота и в смъртта.

— Знам. Ще те питам нещо, Хенрик.

— Питай, братко.

— Жив ли си, или си мъртъв?

— Хубав въпрос.

— А какъв е отговорът?

— Труден. Не е никак лесно да разберем.

— Не може да не знаеш дали си жив, или мъртъв.

— Сигурно. Ти как си, Кристофер?

— Все ми е едно как съм. Ако ще влизаш в главата ми и ще стоиш там, искам да ми кажеш истината.

— Истината?

— Дали си жив.

— Разбирам, че искаш да знаеш, но за жалост не мога да ти отговоря.

— Защо? Мама ще полудее, татко също едва издържа. Ако поне разберат какво се е случило с теб...

— Разбирам те, Кристофер — прекъсна го Хенрик. — И ме боли, задето страдате. Но вече се опитах да ти обясня: безсилен съм пред условията в сегашната ситуация...

— Сегашната ситуация ли? — Лекото раздразнение на Кристофер премина в гняв. — Какви ги дрънкаш! Тази ситуация продължава от месеци! Ако искаш да знаеш, и аз се намирам на ръба. Става все по-зле. Успехът ми в училище пада непрекъснато, всяка седмица пия алкохол, а и ти ме изморяваш и натъжаваш с постоянните си набези. Вече едва изд...

— Прощавай, братко, но няма къде другаде да ида.

— Какво?

— Мога да стоя само в главата ти — обясни търпеливо Хенрик с тъга в гласа.

— Защо?

Хенрик въздъхна.

— Защото мислите на мама са изцяло заети с Роберт, баба не е на себе си, в главата ѝ няма място дори за пощенска марка, а татко плува във водовъртеж. Дръж го под око, Кристофер. В главата на Кристина пък не мога да вляза — затворено е, както винаги. Дядо... за дядо няма смисъл да говорим. Той пак плещи нещо на испански...

— Защо казваш, че главата на леля е затворена?

— Откъде да знам?

— Нали уж знаеш всичко?

* * *

— Почакай, не си отивай... Прав си, татко наистина изглежда зле. Къде каза, че плувал?

Лейф Грунт забеляза, че плаче, чак когато сълзите започнаха да капят върху склучените му ръце. Горедолу по същото време усети как го поглъща бездънно отчаяние. Всъщност Лейф действително потъваше в жадно поглъщащ го водовъртеж на отчаяние. За пръв път от осем месеца се предаде на унието и осъзна, че синът му е мъртъв. Наистина — в ковчега с дъбов фурнир — на пазара едва ли се предлагаше поевтин — лежеше черната овца Роберт, но там спокойно можеше да се намира и Хенрик. Синът на Лейф Грунт бе мъртъв. Техният — неговият и на Ева — първороден наследник и брат на Кристофер. Мъртъв, мъртъв, мъртъв. И на магазинния управител Лейф Грунт вече не се полагаше да бъде оптимистично настроен и силен. Не можеше повече да продължава този проклет, безутешен живот ден след ден, час по час, имитирайки някаква абсурдна нормалност, все едно още съществува сламка надежда или смисъл, в който да се вкопчи. Лейф не издържаше повече да ходи на работа всеки ден, да повдига настроението на служителите, да се шегува сутрин и вечер със служителите, да изслушва сина си как са минали учебните часове, да се преструва, че не знае за новопридобитите навици на Кристофер да пуши и да пие тайно... Лейф готвеше, пускаше пералнята, плащаше сметките; вършеше всички тези дребни и непоносимо досадни битовизми, неизбежни, ако човек се мъчи да поддържа над водата семейство, изгубило единия си син. Ала парчето лед, върху което плаваше крехкият им семеен баланс, се топеше с ужасяващи темпове и накрая щеше да изчезне, а пасажерите — да загинат. Лейф не се бе любил с жена си от девет месеца. Вече дори не му хрумваше мисълта за интимна близост. Всичко бе свършило. Защо направо не легнеха до Роберт?

Смъртта. Защо да я отлагаме? Какъв смисъл има?

Изведнъж обаче Лейф се окопоти. Странно, но факт. Излетя от водовъртежа като коркова тапа, извади носната си кърпичка и се изсекна решително и звучно. Свещеникът отпред направи пауза, за да го изчака. „Защото онзи, който си присвои лудостта — започна да разсъждава магазинният управител Лейф Грунт (а това без съмнение беше Ева Грунт) — заграбва и едноличното право да я използва за вечни времена.“

Когато единият е слаб, другият е длъжен да е силен — неопровержима истина. Лейф Грунт смяташе този „закон“ за ужасно несправедлив. Изведнъж се сети какво каза веднъж епископ Туту^[2] по телевизията. А дали не беше Мандела?

„Който има сили, е длъжен да продължава да бъде силен.“

Това си беше самата истина. „Да продължава да бъде силен.“

Лейф за пръв път си бе позволил да се остави на водовъртежа.

Изсекна се още веднъж, но малко по-дискретно. Този път свещеникът не се изненада.

— Този Уле Римборг... — подхвана Розмари Вундерлих Хермансон.

— Кой? — попита Кристофер.

— Уле Римборг — преподавала съм му по немски. Сега си спомних.

— Побързайте — обади се Карл-Ерик. — Трябва да тръгваме към ритуалния дом.

— Почакай малко. Говоря с Хенрик... тоест с Кристофер... Да, точно така се казваше това момче. Но като ученик беше с рижка коса. Много буден младеж.

— Така ли?

— Сега работи в хотела.

— И?

— В момента всичко с ужасно объркано, но той ми каза, че се е прибрал през нощта.

— Кой?

— По-живо, хайде — подвикна пак Карл-Ерик.

— Якоб се е върнал през нощта. Чуваш ли, Кристофер? През онази ужасна нощ, когато брат ти изчезна... Сега погребяхме не него, а Роберт, но Хенрик още не се е появил. Уле Римборг ми го каза, докато... как се казва?... се регистрирахме в хотела. Мъжът на Кристина се е върнал в три през нощта. Двамата с нея бяха в един клас, но аз не й преподавах. Тя не учеше немски, а и не е позволено да си учител на децата си...

— Заваля — изнерви се Карл-Ерик. — Защо продължаваш да занимаваш момчето с тези глупости? Кристофер, извини баба си, тя е

малко объркана.

— Няма нищо — увери го внукът му.

— Трябва непременно да разпитам Кристина — продължи Розмари. — Не знам защо Уле ми го каза. Не ме прекъсвай, Карл-Ерик. Пак си забравил да си махнеш космите в носа. Не се ли сети? Все пак отиваш на погребение. Свещеникът ми се стори прекалено висок. Около... Колко? Ти как смяташ, Кристофер?

— Метър и деветдесет и осем.

— Ето, и Ева идва да ни пришпорва. Закъде са се разбързали тези хора?

— Отиваме в ритуалния дом да прием кафе, маменце — обясни Ева. — Макар да не виждам смисъл.

— Знам къде отиваме. Карл-Ерик цял ден ми надува главата — сопна се майка ѝ. — Тези хапчета не са толкова лоши. Вече ми просветна. Аха, метър и деветдесет и осем, така казваш, Хенрик... Улучи право в десетката. Искях да кажа „Кристофер“. Да, точно така, онова момче се казваше Уле Римборг. Спомням си. Запомни го, Кристофер! Къде отиде Кристина?

---

[1] Don't fuck it up (англ.) — Гледай да не се издъниш. — Бел.прев. ↑

[2] Дезмънд Туту (р. 1931) — първият чернокож епископ в ЮАР, активист срещу апартейда и лауреат на Нобелова награда за мир (1984). — Бел.прев. ↑

— И така: какво откри? — попита Гунар Барбароти. — Говори по-бавно, за да не се налага да повтаряш. Връщам се от погребение и мисълта ми тече още по-бавно от обикновено.

Йералд Боргсен се усмихна малко накриво — знак, че е схванал самоиронията на Барбароти. Премига няколко пъти зад леко опушените стъкла на очилата си и започна:

— Имам много да ти разказвам. С най-важното ли да започна?

Барбароти кимна.

— В нощта на изчезването си Роберт Хермансон наистина се е обадил на Хейн Алмгрен. Говорил е с нея и няколко дни по-рано. Още през декември разполагахме с нейния номер, но...

— Да, спомням си, имала е анонимен абонамент — потвърди Гунар Барбароти.

— Точно така. Тогава обаче не успяхме да намерим нищо за този номер или по-скоро не сме вложили достатъчно усилия...

Тъжния постоянно се оплакваше от недостиг на хора в екипа си. Барбароти наклони глава като онзи финландски скиор, чието име още не можеше да си спомни, и си придаде съчувствен вид.

— В тази страна дневно се провеждат повече от триста милиона телефонни разговора — продължи Боргсен. — През декември, когато се даде ход на разследването по случая „Роберт Хермансон“, Роберт бе разговарял от телефона си с шейсет и четири номера и трябваше да проверим всичките. А всеки номер ни отвежда към сто — сто и петдесет души, с които неговият абонат е разговарял. И все пак, ако действително...

— Ясно ми е, Йералд — прекъсна го Барбароти. — Това не е работа за скромна екип. Как стои въпросът с телефона на Йейн Алмгрен? Ако не греша, не е водила много разговори.

— Само шест. Два към пицария, един към фризьорски салон, един към Роберт Хермансон и две повиквания от него.

— Спомням си. А през ноември?

— Разговаряла е с около двайсет и пет различни номера, повечето на анонимни абонати или скрити. Нашата приятелка Йейн е замествала фризьорка в салона, но след изчезването на Роберт не е провела нито един разговор... Това е причината разследването ни да зацикли.

— Въпреки че имаме достатъчно хора?

— Това последното не съм го чул. Има и разговори към нормални телефони.

— През ноември ли?

— Да.

— Колко?

— Четири. Проверих ги. Три от номерата са на частни лица, един — на фирма за автомобили под наем. Две от лицата — мъже — живеят в Стокхолм. Установих имената и адресите им, но и двамата отричат да познават жена на име Йейн Алмгрен. Третото лице също отрича, но според мен може да подпомогне разследването.

— Продължавай.

— Казва се Силвия Карлсон, на седемдесет години. Живее в град Кристинехамн. На 22 ноември миналата година синът ѝ се обадил от този номер. Повече нито го е чувала, нито го е виждала.

„Виж ти“ — помисли си Барбароти и усети как концентрацията му спада. Отмести очи от Боргсен и погледна през прозореца. Установи, че вали. За няколко секунди забрави за всичко, докато наблюдаваше как капките се стичат по стъклото.

— Малко изморен съм, не забравяй — напомни той. — С две думи, казваш, че...?

— Точно така — потвърди Тъжния. — Следиш ми мисълта. Още през декември или в началото на януари — държа да подчертая — се свързахме с тази жена, но тогава, естествено, тя не подозираше за изчезването на сина си, защото се чували рядко. През юни обаче имала седемдесетгодишен юбилей и очаквала поне на този ден да ѝ се обади.

— Хм... Дребен мошеник?

— И така може да се каже. Все пак изразът ми се вижда малко старомоден.

— Старомодното не е задължително лошо. Как се казва? Вписан ли е в регистъра на криминално проявените?

— Съорен Карлсон. Пуснах го в търсачката. Има досие.

— В какво се е провинил?

— Незаконно притежание на наркотици, побоища, съучастничество в банков обир. Лежал е общо двайсет и два месеца. За последно е влизал зад решетките преди три години.

— Каква връзка има с Йейн Алмгрен?

— Още не сме установили. Когато тя е живяла в Калмар, той се е регистрирал в тамошната адресна служба. Възможно е да са се познавали. Да не кажа, че е почти сигурно.

Гунар Барбароти преплете пръсти и се замисли.

— Добре. Щом фигурира в регистъра, значи, можем да сравним данните с резултатите от аутопсията.

— Непременно — увери го Йералд Боргсен с необичайно категорична интонация. — Ако е правел компания на Роберт Хермансон във фризера, ще разберем до четири часа. Искрах...

— Чакай малко — прекъсна го Барбароти. — Трябва да си изясня нещата. Значи, Йейн Алмгрен най-вероятно е убила този Съорен Карлсон преди Роберт, задържала е мобилния му телефон и го е използвала известно време, а после изведнъж го е захвърлила?

— Горедолу така излиза — кимна Тъжния. — Сигурно батерията се е изтощила или парите в картата са свършили. Последният разговор е проведен в нощта, когато е изчезнал Роберт.

— И открихте всичко това...

— ... благодарение на програми за проследяване на разговори по мобилни телефони — довърши Боргсен. — Правилно.

„А защо не се сетихте за това още през декември?“ — попита наум Гунар Барбароти.

— Благодаря ти, Йералд — каза на глас и се изправи. — Ще изчакаш ли резултатите от проверката?

Тъжния се прокашля и посочи натрупаните книжа върху бюрото си.

— Както виждаш, имам доста задачи. Да, ще изчакам. Като науча нещо, ще ти звънна.

— Непременно.

Барбароти излезе от кабинета и си погледна часовника: шест и десет. Из службата се говореше, че Йералд Боргсен прекарвал там средно по двайсет часа седмично извън работно време. Барбароти никога не бе проверявал. Изчисляваше часовете на далеч повече.

Гунар не възнамеряваше да удължава работния си ден. Планираше да преплува хиляда метра за час. Сара бе обещала макароните да са готови до осем и половина. Ако не се спънеше в някой труп на път към спортната зала, Гунар щеше да се прибере навреме, а защо не и да звънне до Хелсингборг?

Резултатите от аутопсията се получиха чак в събота преди обяд. Гунар Барбароти нямаше обяснение защо се забавиха толкова, а и не го интересуваше.

— Оставих ти бележка на бюрото — осведоми го Боргсен с изморен глас по телефона. — Ще прочетеш най-важното за нашия приятел Съорен Карлсен. Не знаем дали е навършил трийсет и девет години през ноември, защото не можем да установим със сигурност кога е починал. Не съм съобщил на майка му. Моля те ти да го направиш, защото се изморих да говоря по телефона. Чао.

Независимо от последния коментар след две минути Тъжния се обади пак.

— Исках само да уточня — започна той с тежка въздишка, — вероятно Йейн Алмгрен е използвала телефона на жертвата си, защото операторът на джиесема й — „Телия“ — е закрил абонамента й на двайсет и пети ноември. Друго няма.

— Благодаря ти, Йералд — Барбароти затвори.

Час по-късно, вече в кабинета си, четеше факти от миналото на Съорен Карлсон. Написани с дребния почерк на Боргсен — един от последните представители на човечеството, които предпочитат да пишат на ръка, — фактите заемаха малко повече от половин страница. Съорен Карлсон, роден в Карлстад през 1965-а, напуснал дома си и се преместил в Стокхолм след двугодишно гимназиално обучение през 1984-та. Около десет пъти сменял местожителството си, пробвал се в двайсет различни професии. През лятото на 1988-а извършил първото си криминално деяние — нападение и грабеж над 76-годишна жена на улица „Вестерлонг“ в старата част на Стокхолм. Никога не се бил женил, не било известно да има деца. В продължение на осемнайсет месеца през деветдесетте живял в Калмар, където работел във фирма за почистване. Според показанията на свидетел Съорен общувал

интензивно с някоя си Йейн Алмгрен — тогава все още омъжена, с две деца и служителка в същата фирма.

„Аха — въздъхна дълбоко Барбароти. — Ясно.“

В долната част на листа Боргсен бе записал телефонен номер и име. Барбароти затвори очи и вдиша няколко пъти дълбоко през носа. Без съмнение трябваше да се обади на Силвия Карлсон от Кристинехамн и да ѝ съобщи, че единственият ѝ син е пропуснал да я поздрави за рождения ѝ ден не по своя вина.

„Дано да не си е вкъщи“ — помоли се той и набра номера.

Този път не се споразумя с Господ и Силвия Карлсон вдигна след второто прозвъняване.

— Как мина погребението? — попита Ева Бакман в понеделник сутринта.

Валеше дъжд. Гунар Барбароти прекара по-голямата част от неделята в Хелсингборг и в датския пристанищен град Хелсингборг^[1] (и в музея за модерно изкуство „Луисиана“ на десет километра оттам). Прибра се в Шумлинге чак в полунощ. Събраха му се десет часа шофиране, но какво ли не прави човек понякога?

— Много приятно — отвърна той. — Жалко, че не успя да дойдеш. Съорен Карлсон ще бъде погребан в Карлстад. И неговото ли ще пропуснеш?

— Ще си помисля. Виждаш ми се много щастлив... Вали дъжд, понеделник е, до следващата почивка остават единайсет месеца... Какво вземаш? Валиум? Хелий?

Барбароти поклати глава.

— Хм... Е, не е моя работа — заключи Ева Бакман. — Случаят приключи, нали?

— Да, всичко е ясно като бял ден, ако изключим изчезването на Хенрик Грунт. Моля те да ми разкажеш какво всъщност разбра от новия свидетел по случая „Йейн Алмгрен“. Явно свидетелят е осветлил някои подробности.

— Да — Ева Бакман изпи последната глътка кафе в чашата си. — Вчера се появи жена, която ни разказа, че Йейн е имала „нещо“ с Роберт Хермансон в тийнейджърските си години, каквото и да

означава това. Явно и тримата са се движели в една компания и Роберт се е прехвърлил на... въпросната свидетелка, и то посред нощ.

— Леле майко.

— Съгласна съм. Направо в спалния чувал.

— Какво?

— Свидетелката се изрази така. Лагерували на палатка. Тази жена, приятелка на Йейн, каза, че онази побесняла и дори заплашила Роберт със смърт. Опитала се да осъществи намеренията си.

— Още тогава?

— Да. Била на шестнайсет. Желязото се кове, докато е горещо. — Както и да е. Важното е, че с Роберт са се познавали. Вероятно е станало, както ти предположи — Йейн си е припомнила предателството му, когато го е видяла по телевизията след двайсет години. А Съорен Карлсон е провалил брака ѝ в Калмар, следователно Йейн е искала да отмъсти и на него.

— И все пак: стара история в някаква палатка?

— Затаеното озлобление срещу някого може да избухне и след двайсет или трийсет години, особено когато говорим за хора с увредена психика.

— Известно ми е. А съпругът на Йейн? Тоест бившият ѝ съпруг?

— Вероятно е искала да посегне и на него, но той се е ползвал със защитата на полицията и тайно се е преместил с децата им в Драмен в Норвегия. Какво според теб е търсела Йейн Алмгрен в Осло? Ако не я бе прегазил автобус, щеше да види сметката и на бившия си.

Гунар Барбароти започна да дъвче замислено долната си устна.

— Проклятие!

— Прав си. Добре обобщаваш положението. Предлагам да приключваме с разследването на Йейн Алмгрен.

— Добре — кимна Барбароти. — Бергрен и Тойвонен ще попълнят липсващите данни. Трябва само да се опише психическото състояние на убийцата, а Тойвонен е специалист по тези работи.

— А ти? Ти по какво си специалист?

Гунар Барбароти поизправи гръб и се постара да не я гледа. Направи физиономия и се замисли.

— Радвам се, че подхвана темата. Самият аз винаги съм се питал същото.

— И до какъв извод си стигнал?

— Май... май ме бива най-много да упорствам.

— Наистина ли?

— Да. Веднъж — още бях ученик — цели две седмици търсих решение на задачата за Седемте моста в Кьонигсберг^[2]. Един от учителите обожаваше да ни задава подобни ребуси. Нали се сещаш за мостовете?

— Мислех, че задачата е нерешима.

— Така е. Учителят ни каза същото, но аз изобщо не му обърнах внимание. Продължих да се мъча.

Ева Бакман кимна и захапа нокътя на показалеца си.

— Разбирам. Какво ще кажеш тогава за загадката „Хенрик Грунт“, защото усещам накъде биеш?

— Има си обяснение. Само ми дай малко време.

— Колко?

— Няма значение — сви рамене той. — Няколко месеца, няколко години... Чувствам се задължен да продължа разследването. Изглеждаха толкова съсипани.

— Кои?

— Близките му. Не мога да преценя кой ми се видя най-зле, но в едно съм сигурен: не оплаквах Роберт. Клетият, не успя да изиграе главната роля дори на погребението си. Ужасно е, признай.

— Цял живот е бил губещ билет от лотарията. Да не би да мислиш, че Хенрик Грунт е жив?

— Много ми е трудно да си го представя.

— Колкото ти е трудно да си представиш, че е починал от естествена смърт ли?

— Да — въздъхна Барбароти. — Ако успея да извоювам съгласието на Асюнандер, ще отделя три дни да прегледам наново целия случай. Всичко, с което разполагаме. Ще обърна нагоре с хастара всяка изречена дума на разпитите и ще проверя щателно всеки свидетел.

— Не е ли по-добре да направиш обратното?

— В смисъл?

— Да провериш щателно всяка дума и да обърнеш нагоре с хастара всеки свидетел?

— Госпожо Бакман, понякога сте доста язвителна, знаете ли?

— Казвали са ми го и други. И така: непременно поговори с шефа. Сутринта го видях.

— Асюнандер ли? И как ти се стори?

— Сърдит. Много сърдит.

— Тогава ще изчакам до утре — реши Барбароти. — Бързането не е божие творение.

— Не знаех, че се вълнуваш от Бог — изненада се Ева Бакман.

— От време на време — призна инспекторът. — Само от време на време.

---

[1] Единствено протоктът Йоресунд (около дващсетминутно пътуване с ферибот) разделя шведския град Хелсингборг от датския му „побратим“ Хелсингъор, известен и като Елсинор от Шекспировия „Хамлет“. — Бел.прев. ↑

[2] Швейцарският математик Леонард Ойлер (1707–1783) доказал, че е невъзможно да се намери път, който да минава през седемте моста в пруския град Кьонигсберг (днешен Калининград), без да пресече някой от тях втори път. — Бел.прев. ↑

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ
НОЕМВРИ

Кристина слезе от влака на площад „Гюлмаршплан“, а мотрисата продължи към квартал „Фарща щранд“. Вървеше с мъка напред, брулена от силните пориви на вятъра, пресече пустия площад, а после и вонящия на пикоч подлез към района на „Глобуса“ — мултифункционална зала и най-голямата сферична сграда в света. Дъждът се сипеше на мразовити каскади и тя се питаше защо не се вслуша в съвета на Якоб да напазарува в халите в квартал „Йостермалм“ и да се прибере с такси вкъщи.

Ала вероятно нещата функционираха така: точно с тези свои дребни своеволия Кристина изразяваше протеста си срещу Якоб. По-сериозен отпор не се осмеляваше да му даде. И защо да не прояви, макар и дребно неподчинение? Все отнякъде се нуждаеше да черпи храна за оцеляването си.

Очакваха гости: двама датски продуценти със съпругите си, шведски телевизионен бос и финландска режисьорка с хомосексуални наклонности. Кристина се чувстваше задължена да приготви пиршество, подобаващо за такава компания. Якоб ги бе поканил, защото работеше с тях по общоскандинавски проект. Менюто щеше да се състои от блини и червен хайвер, исландски кимов диджестив, дивеч, италианско вино „Бароло“, карамелизирани смокини, френско козе сирене, кафе, калвадос, въобще от пиле мляко.

Изтощена до припадък, тя все пак тръгна да напазарува от „Глобуса“. Ако ще се изживява като безупречна млада съпруга, разхубавена от бременността, смяташе, че поне има право да решава откъде да купи продуктите за тазвечерния гуляй. Продуктите, които предстоеше да сготви и облагороди, та вечерта озверелите от глад височайши гости и техните безвкусно нацапотени съпруги да се натъпчат до пръсване. В това число влизаха и телевизионният бос, и финландската лесбийка.

Да, Кристина само симулираше съпротива. Още нямаше единайсет. Не се налагаше да бърза. Разполагаше с пет-шест часа за кулинарни приготовления. Якоб дори бе обещал да вземе Келвин от

бавачката. Как да го обвини човек, че не показва на бременната си съпруга достатъчно уважение и разбиране към състоянието ѝ?!

Влезе в шопинг центъра през ресторант „Макдоналдс“. Вътре се наложи да си пробива път с лакти в навалищата, но не желаше да прекара и секунда повече под дъжда. Нуждаеше се от малко отдих, преди да се заеме с избора на продукти. Влезе в някакво кафене, съблече си шлифера и си поръча капучино. Седна на една висока табуретка до масичка с миниатюрни размери, разположена наред с препълненото заведение. Миналата седмица — в средата на седмия месец, точно както стана и докато беше бременна с Келвин, — желанието ѝ да пие кафе се възвърна. „Миналия път? Какво беше тогава?“ — запита си тя, докато разсеяно разбъркваше пяната на капучиното с дървената бъркалка, и се опита да си спомни как се чувстваше в очакване на първородната си рожба: мълчаливия, затворен Келвин. Кристина напразно се мъчеше да възкреси онова усещане за неопределено очакване и наивен оптимизъм или поне да си го припомни най-общо. Всичко се бе променило, и то по ужасяващ начин. Условията, при които живееше, се преобърнаха и понякога се питаше дали си струва да вярва, че е същият човек. Нима нейният мозък произвеждаше тези мисли; същият мозък, който в момента заповяда на ръката ѝ да повдигне чашата, а на устните ѝ — да отпият от горещото, разпенено мляко? Резонен въпрос, както бе модерно да се казва. От близо година Кристина живееше в постоянен кошмар и не виждаше изгледи той да престане. Никакви изгледи.

— Не ми се виждаш щастлива — подхвърли Марика — акушерката от центъра за женска консултация.

Днес Кристина прекара там часовете преди обяд. Или по-точно половин час. Много по-удобно, разбира се, беше да посещава не Марика на улица „Артилерийска“, а медицинския център в квартал „Гамла Еншеде“. Якоб ѝ предложи да се запише там за консултации, но Кристина предпочете Марика. Пак опит за съпротива.

— Не — отвърна тя на акушерката. — Никак не съм щастлива. Не искам да раждам това дете.

Сама не разбираше какво ѝ става. Никога не бе признавала подобно нещо на чужд човек. Ала точно там се криеше силата на Марика: да изкопчва истината от хората.

Сложи загрубялата си длан върху ръката на Кристина и я погледна в очите от една педя разстояние.

— Всичко ще се оправи — увери я тя с лекия си фински акцент. — Повярвай ми, с времето нещата ще се оправят. Не се тревожи, миличка.

После я попита, да не би да има проблем с установяването на бащинството. Кристина поклати глава и си помисли, че проблемът не е кой е бащата, а в самия баща. Там се бе заселила лудостта. Кристина бе омъжена за убиец и носеше под сърцето си детето на убиеца. Ала тя не можеше да се изтръгне от хватката на съпруга си убиец. Така я наказаха боговете, задето се впусна в забранена игра. До края на живота си нямаше да се отскубне от властта на Якоб. Тя, разбира се, не сподели това с Марика. Едно от условията на мъжа ѝ бе да си мълчи.

Отпи от кафето и тръсна глава. Преглътна горещата течност, а с нея и буцата, заседнала в гърлото ѝ — бе се превърнало в навик. Загледа се в две млади жени, увлечени в оживен разговор на съседната маса. Замисли се: ако се бе родила десет години по-късно, би могла да е една от тях. Би се спряла на тъмнокосата, защото изглеждаше изключително симпатична и някак безгрижна, с обещаващо бъдеще и без потискащи спомени от миналото.

Само след секунда в главата ѝ отново изникна онзи план.

ПЛАНЪТ. През последните дни той започна да се появява с главни букви и с наклонен шрифт, каквото и да означаваше това. Сякаш в главата ѝ проблясваше светкавица и падаше върху шест кървавочервени букви в курсив.

В началото беше по-различно. При първата си поява планът се промъкна на пръсти като среднощен крадец, който се старае никога да не го усети. После обаче „крадецът“ се окопоти и доби кураж да не си тръгва лесно; стоеше упорито пред портите на съзнанието ѝ и искаше да го пусне. Заприлича на кавалер, който я кани на танц, и тя не може да реши да го отпрати ли, или да приеме.

„Нямаш друга алтернатива — повтаряше той. — Аз съм единствената ти възможност за изход. Знаеш го и от теб зависи дали ще го признаеш пред себе си сега или след десет години. Ала рано или късно ще ме вземеш в обятията си. Единствено и само малодушието ти определя времевия отрязък. Твое е решението колко дни още ще го оставиш да те потиска.“

„Убийство... — мислеше тя. — Кавалерът ми намеква да убия Якоб.“

Ала нито една от тези конкретни думи не се материализираха в представите ѝ. Тъкмо обратното — още щом ѝ хрумнеха, избледняваха и се изгубваха в собствената си абсурдност.

Или в мъглата на Кристининия страх...

И все пак *ПЛАНЪТ* съдържаеше точно това. Това и нищо друго.

Сънят обаче не избледняваше. Спохождаше я три-четири нощи в месеца и всеки детайл неизменно стоеше на мястото си. Нищо, абсолютно нищо не се променяше... Якоб влиза в стаята, Хенрик си поема дъх, изплашен до смърт, следват няколко безкрайни секунди на абсолютна тишина и неподвижност... После ръцете на Якоб изтръгват момчето от леглото и го хвърлят безжалостно върху пода. Коляното му затиска гръдния кош на Хенрик. От гърдите на Кристина се изтръгват сподавени писъци. Якоб удря три-четири пъти момчето с юмрук и го хваща за гърлото. Очите на Хенрик ще изскочат от орбитите, въздухът не му стига. Кристина не може да спре мъжа си и само стиска зъби в пълното си безсилие. Накрая Якоб казва: „Готово, мъртъв е.“

После ѝ удря звучна плесница и я заплюва в лицето.

Като на документална филмова лента. Всъщност това не е сън, а автентичен спомен за подробностите от случилото се през онази нощ.

Якоб увива тялото на Хенрик в чаршаф и го пуска в храстите от малкия аварияен балкон. После слизат и довличат трупа до колата. Никой не ги вижда. Никой не ги чува. В четири и половин приключват. След това Якоб ѝ удря шамар и я изнасилва. В седем закусват в хотела с Келвин, седнал в детско столче, лакирано в червено. Цяла нощ е спал като заклан. В осем часа напускат Шумлинге.

Якоб погребва тялото сам. Кристина и досега не знаеше къде се намира гробът на Хенрик. Якоб го нямаше цяла нощ. Явно се бе погрижил да не намерят трупа. Или го бе пуснал в морето, или го бе заровил в някоя гора из района на Нюнесхамн: там се ориентираше безпогрешно. Кристина не го попита, а и той не ѝ каза.

Когато Якоб ѝ съобщи правилата за бъдещото им съжителство, тя вече се бе досетила какви ще бъдат.

„Издадеш ли ме, ще те издам и аз.“

Няколко седмици по-късно той допълни:

„Ако ме убиеш, знай, че в завещанието си съм оставил информация за теб.“

„Ако ме убиеш, знай, че в завещанието си съм оставил информация за теб.“

Дълго време тя вярва на тези думи и дори сънува документа, убедена в автентичността му.

Представяше си, че Якоб наистина е отишъл при адвокат и му е подал запечатан плик с надпис „Да се отвори след смъртта ми“ или „Да се отвори, ако умра при неизяснени обстоятелства“.

Сега обаче я заглождиха съмнения. От известно време Кристина започна да подозира, че такъв документ не съществува. Защо Якоб би искал след смъртта му хората да научат, че е убиец? Каква полза би извлякъл той от подобна постмортална слава?

Страшно труден въпрос. Дни и седмици наред Кристина размишлява над него. Появиха се и нови въпросителни. Наистина ли Якоб я ненавиждаше толкова неистово, та да иска да я накаже дори след смъртта си?

Защо тогава предпочете да я окове към себе си? Да я притисне в желязната си прегръдка? Нима само за да продължи да живее с жена, която нищо не му отказва, след като си е присвоил моралното право да я изнасилва нощ след нощ, когато му се прииска?

Дали? Дали беше така? Навярно Якоб действително бе толкова извратен и болен, че можеше — и искаше — да живее така. Някои негови прояви говореха точно в полза на това предположение. А мъже с такива наклонности съвсем не липсват.

Това породя още един въпрос у Кристина. След като в продължение на няколко седмици го предъвква, почти събра смелост да го преобразува в твърдение.

Най-същественото от гледна точка на Якоб Вилниус беше не да състави въпросния документ, а да *убеди съпругата си в съществуването на такъв документ*. Така той й връзваше ръцете и си осигуряваше застраховка „живот“, без да се налага да представя завещанието си пред адвокат.

„Така е направил... Нали? — питаше се Кристина. — Нали? Нали?“

И именно чрез предпазливо, едва доловимо изречение положителен отговор на този полуреторичен, полуобречен въпрос Кристина даде начало на плана. На ПЛАНА.

Отпи глътка кафе и си погледна часовника. Дванайсет без двайсет. На мястото на бърбривите приятелки седна мъж с изморен вид и цяла планина от пазарски торби до краката. Наоколо гъмжеше от народ: млади, стари; сухи, мокри; мъже, жени. „На драго сърце бих се разменила с всеки от тях, без да се поколебая за секунда“ — помисли си Кристина Хермансон и погали разсеяно издутия си корем.

После стана, остави недопитата си картонена чаша на масата и тръгна към „ИКА“, за да се заеме със съпружеските си задължения.

„Но как? — питаше се тя. — Как?“

Лейф Грунт вкара волвото на рампата пред гаража и изгаси двигателя. Продължи да държи ръцете си върху волана. Нямаше сили да слезе. Беше осем и половина вечерта, четвъртък, ноември. Валеше дъжд.

Цялата къща тънеше в мрак. Само синкавата светлина от стаята на Кристофер показваше, че телевизорът работи. Лейф Грунт се чувстваше пребит от умора. Сутринта бе излязъл от къщи преди седем, а след единайсетчасов работен ден прекара още два при Ева във Васрога. Тя се прибираше вкъщи само през уикенда. Иначе живееше в частен санаториум, където се подлагаше на някаква интензивна терапия или нещо подобно. Лейф не знаеше точно как я лекуват. Санаториумът се намирал на дванайсетина километра по поречието на Индалселвен. Ева прекара там три седмици. Предстояха още толкова. Всеки четвъртък провеждаха семейна беседа. Лейф отиваше и се старал да се държи мило и съпричастно. Понеже си беше мил по природа, първото не го затруднявало толкова, но второто — съпричастието — не му се удавало с лекота. Той не забелязвал никакво подобрене у съпругата си и го сподели с терапевта — изключително внимателен шейсетинагодишен мъж с дълга брада, — а той му обяснил, че госпожа Грунт е изгубила сина си и преодоляването на шока ще отнеме време.

„Изгубеният син е и мой“ — помисли си Лейф, ала си даде сметка колко неуместно би било да го припомня на терапевта.

Утре вечер Ева щеше да се прибере вкъщи и Лейф я очакваше с противоречиви чувства. Нейното присъствие сякаш задължаваше и него, и Кристофер да се грижат тя да е в добро настроение, да я поддържат да не падне и изобщо всячески. От известно време в главата му звънтеше репликата „Понякога ми писва да се занимавам с теб, Ева, нима не разбираш?“, но Лейф знаеше, че ако тези думи случайно се изплъзнат от устата му, всичко ще пропадне окончателно. Това би бил последният пирон в ковчега на брака им. Последният пирон, заковаващ трупата на семейство Грунт.

„Навярно — мислеше си той, обгърнал с пръсти волана — навярно всичко вече и без това е безвъзвратно изгубено.“

„Едни семейства могат да понесат семейна трагедия — прочете някъде Лейф Грунт, — други — не.“

По всичко личеше, че семейство Хермансон се числи към втората група. Изминаха единайсет месеца и нещата само се влошаваха. Едва допреди година те сияеха от добруване и хармония, поне според нормалното мерило и според скромните разбирания на Лейф Грунт. Жената — главен лекар, мъжът — управител на магазин, децата — студент в Упсала и възпитан гимназист. Към настоящата дата студентът се намираше в неизвестност, най-вероятно мъртъв, главният лекар — на път към умствено помрачение, а самият Лейф Грунт нямаше сили дори да излезе от колата.

Ето така се бяха променили нещата.

А Кристофер?

Лейф дори не смееше да мисли за по-малкия си син. Кристофер бе започнал да пуши, да се движи в съмнителни компании, а успехът му се влоши. Лейф не се съмняваше: момчето употребява и алкохол. Кристофер си даваше ясна сметка какво впечатление оставя у баща си, но и двамата се преструваха, че всичко е наред. Не коментираха нищо. Положението и без това беше достатъчно лошо. Нямаха нужда от нови проблеми. Лейф все още намираше сили да прегърне сина си и да му каже няколко окуражителни думи. Надяваше се това да е достатъчно. Баща и син имаха един вид джентълменска уговорка: да не обсъждат неприятностите и да се правят на ударени.

Навън валеше. Лейф Грунт гледаше как капките се сипят върху капака на двигателя и се кондензират в тънка мъгла, която на свой ред се разтваря в нищото. Двигателят още не бе изстинал. „Защо продължавам да седя тук? — питаше се той. — На четирийсет и три години седя в колата си на рампата пред гаража и се вирам в дъжда, отчаян като хванат в мрежа омар. Защо? И какво... какво общо има омарът? А, да, онези дълбоко замразени аржентински омари, дето се принудихме да ги изхвърлим заради оплакването на лелките от...“ После пак изгуби нишката. За какво мислеше допреди малко?

А, да, за Кристофер. Момчето пак гледаше телевизия. От прозореца на стаята му се процеждаше издайническа синкава светлина. Вкъщи Кристофер не се занимаваше с друго. От време на време хапваше нещо дребно или излизаше да пуши тайно на улицата. Останалото време прекарваше пред телевизора.

А колкото до заниманията на момчето извън къщи, през уикенда например, Лейф Грунт нямаше никакво желание да си ги представя.

Избягваха да се гледат. Не както преди. Вероятно настоящото положение налагаше да се въздържат от зрителен контакт.

„Съвсем скоро ще се сринат“ — опасяваше се Лейф Грунт. Отвори вратата на колата и излезе на дъжда. Проклятие.

Бързо измина няколкото крачки до входната врата и се вмъкна в тъмния коридор. Съблече си якето, без да включва осветлението, и се запъти към кухнята. Пусна лампичките над мивката и установи, че Кристофер е оставил навън масло, сирене и хайвер. Явно миялната беше пълна, защото в мивката имаше лепкава тенджера и гевгир.

За петнайсетина минути успя да почисти. Влезе в стаята на сина си. Както обикновено, Кристофер гледаше филм. Този път шведски.

— Върви по дяволите, шибана курво — просъска един от героите точно когато Лейф отвори вратата.

„Всеки път ново двайсет“ — помисли си бащата и се запита доколко успокоителен е фактът, че филмът е шведски.

— Много поздрави от мама — съобщи той.

— Благодаря.

— Ще се прибере утре вечер.

— Не знам дали тогава ще си бъда вкъщи.

— Ясно. Ще си лягам. Утре кога трябва да си в училище?

— Първите часове са свободни и ще спя до десет.

— Да те събудя ли, като тръгвам?

— Няма нужда, сам ще стана.

— Добре. Значи, ще се видим утре вечер, нали?

— Сигурно.

„Лека и спокойна нощ, обични мой сине — пожела му наум Лейф Грунт. — Нека Бог те пази от лоши неща.“

Не го каза на глас. Прозина се и излезе.

Кристофер явно бе заспал по време на последната третина от филма, защото се събуди внезапно от музиката, съпътстваща последния кадър — къща в пламъци, върху която се наслаждава финалните надписи. На момчето му се стори идиотска идеята да пускат имената на такъв фон, защото не личаха ясно. Така или иначе, целият филм се оказа идиотски. Типичен шведски долнопробен екшън.

А вероятно именно невъзможност да прочете имената на всичките тези актьори, оператори, инспициенти, асистент — и звукорежисьори го провокира да съсредоточи вниманието си върху тях. Обикновено Кристофер изобщо не си пилееше силите в такива безсмислени начинания. Име след име, след име... Нима за направата на такава боза са нужни толкова много хора? Изобщо не му бе хрумвало, че са впрегнали такъв брой тонооператори, помощник-режисьори, скриптери и художници на костюмите. И докато се взираше глупаво в дългия списък с имена на знайни и незнайни спомагателни творчески кадри, изведнъж погледът му улови нещо познато: Уле Римборг.

„Кой беше този, по дяволите? Къде съм виждал това име преди? Къде съм го чувал?“

Преди да разбере каква роля играе Уле Римборг в странния свят на току-що приключилия филм, името изчезна от екрана. *Римборг?*

Кристофер извади дистанционното изпод възглавницата си и изключи телевизора. Много му се щеше да изгледа нещо по-новичко, но нямаше други филми подръка. Само стари бози, които бе гледал до втръсване. Още нямаше единайсет часа. Разполагаше с достатъчно време да изгледа някой хубав филм и после да заспи.

Римборг?

Стана от леглото. Реши да изпуши още една цигара. Отвори прозореца. Според програмата утрешният учебен ден започваше с два часа физкултура. Кристофер смяташе да ги пропусне. След учителския съвет в средата на срока получи предупреждение, че ако продължава да бяга от часовете по физкултура, ще има слаба оценка, но перспективата за два часа в плувния басейн не му се струваше особена примамлива за начало на петъчния ден. Не и според светогледа на Кристофер Грунт. Или по-скоро според настоящия му светоглед. Кристофер осъзнаваше, че в момента не живее, както би искал, защото *преминава през особена фаза* — така се опита да обясни положението педагогическият съветник на класния му ръководител, господин Стаке. Що за човек би нарекъл детето си Стаке?

Кристофер се наведе през прозореца и си запали цигара. Пръскаше ситен дъждец, но за късмет балконът над него го пазеше от капките.

Уле Римборг?

Това име беше свързано с... след две дръпвания се появи някакво раздвижване в паметта му... Никотинът наистина активизира мисловната дейност. Да, с баба му. Тя спомена нещо... кога? По време на погребението? Да, точно така. Докато стояха пред църквата. Всъщност Кристофер не я беше виждал от близо година и бързо се сети за конкретния случай. Баба му бръщолевеше нещо за някакъв си Римборг.

После каза, че той се върнал.

Той се върнал. Кой? Баба му наистина се държеше неадекватно по време на траурната церемония, но съвсем ясно повтори няколко пъти името на въпросния Уле Римборг и изрази „той се върнал през нощта“. Някой друг, не Уле Римборг — това Кристофер го разбра. Баба Розмари упорито настояваше да му каже този факт и Кристофер подозираше, че там се крие нещо важно. Независимо от състоянието на баба му.

Кристофер Грунт си дръпна жадно от цигарата. Какво още каза тя? Не че имаше някакво значение, но Кристофер така и така не разполагаше нито с подходящ филм... нито с интересно занимание, освен да кисне на прозореца и да пуши в тази дъждовна и ужасно потискаща ноемврийска вечер. Защо поне да не си поблъска главата над някоя загадка? Ами да! Точно така! Уле Римборг се казваше

рецепционистът в хотела в Шумлинге. Ако се вярва на баба Розмари, въпросният Уле Римборг й казал, че някой се върнал... и в този факт явно се криеше нещо важно, защото баба му се опита да му го обясни, но Кристофер изобщо не я слушаше. Ситуацията му се стори много конфузна. Бедната му баба се държеше доста неадекватно.

А ето че сега... два-три месеца по-късно името се появи на телевизионния екран. Не е ли странно? Сякаш бе дебнало удобен момент. Уле Римборг явно работеше не само на хотелска рецепция, а и във филмовия бранш...

Дръпна си жадно от цигарата и никотинът го замая. Хоп! — и Хенрик се появи отново.

— Здравсти, братко — поздрави той.

— Здравей.

— Пушенето вреди.

— Знам.

— Как си?

— Добре.

— Сигурен ли си?

— Мм...

Хенрик се настани в съзнанието му и помълча.

— И така, братко... Все ми е едно колко нездравословно живееш. Вероятно педагогът е прав: преминаваш през особен етап. Искам от теб да се поинтересуваш от този Уле Римборг.

— Какво?

— Провери го. Няма да навреди.

— Защо да го проверявам?

— Знаеш, че някои неща не мога да ти ги кажа. Нали говорихме и преди.

— Да, знам, но все пак...

— Никакви възражения. Ако искаш да се посветиш на нещо смислено, вместо да пушиш, да пиеш и да трупаш слаби оценки в училище, провери този Уле Римборг. Нали вече разбра кой е?

— Да, но...

— Добре тогава — прекъсна го Хенрик. — Изгаси най-последната цигара. Стегни се малко, брат ми.

Кристофер Грунт въздъхна, дръпна още веднъж от цигарата и хвърли угарката в дъжда. Понеже вече не косяха тревата, татко Лейф

нямаше да я намери. Момчето затвори прозореца и си легна.

— Отиди да си измиеш зъбите — добави Хенрик. — Само защото Линда Гранберг се премести в Норвегия, не значи, че трябва да се разхождаш с дъх на умрели катерички.

Кристофер въздъхна отново, изрита настрани завивката и стана. „Какво да се прави... Братя.“

Гунар Барбароти се събуди и не успя да се ориентира.

Усети топла ръка върху корема си. За частица от секундата в измореното му утринно съзнание проблеснаха всички жени, до които се бе събуждал през четирийсет и шест годишния си живот. И накрая се спря на правилния отговор: Мариан.

Пътят към нея впрочем не беше никак дълъг. Освен с бившата си съпруга Барбароти бе спал с дузина жени, и то преди повече от двайсет години, докато следваше в Лунд.

А сега лежеше до Мариан. Тя все още спеше и подсмъркваше, поемайки си дъх през носа. Гунар се вгледа в лицето ѝ от двайсетина сантиметра и се запита защо такава красива жена е харесала такъв дръвник като него.

Явно и това е част от мистерията на женската природа. И слава богу.

Малмьо. Огледа се предпазливо и установи, че се намират в хотел „Балтсар“ в Малмьо. Голяма вътрешна стая на четвъртия етаж. Всъщност студентските му години не се губеха толкова далеч в миналото и парчетата от пъзела бързо се подредиха.

Беше сутрин. Събота. Средата на ноември. Пристигнаха снощи и щяха да останат до неделя. Дойдоха на сватба.

Не тяхната. Двамата с Мариан се намираха в съвсем ранен етап от връзката си. От запознанството им по време на магическите седмици на остров Тасос не бяха изминали и четири месеца. В момента изобщо не биваше да бързат, а, напротив, „бавно да се наслаждават един на друг, както се смуче карамелен бонбон“ — така се изрази Мариан. Гунар Барбароти не възразяваше. Е, малко трудно се възприемаше като карамелен бонбон, но все едно. А и през есента желанието за лакомства безспорно се засилва. Досега се бяха виждали десетина пъти. Гунар представи Мариан на Сара, а самият той се срещна два пъти с децата ѝ — четиринайсетгодишно момче и дванайсетгодишно момиче. Не се появиха никакви търкания. „О, велики Боже! — разсъждаваше Барбароти. — Не съм те молил да ми

пращаш такава жена, но съм почти склонен да ти дам десет точки бонус, задето го направи.“

Господ му отвърна, че ако хората били достатъчно разумни да искат само наистина необходимото им, щял много по-лесно да им го осигури. Барбароти, от своя страна, контрира, че по негово мнение не друг, а именно Господ е длъжен да даде на простосмъртните разум.

Бог обеща да му отговори при удобен случай.

И така, Барбароти и Мариан отиваха на сватба. Сестра ѝ, двајсет и осем годишната Клара, по професия художествен директор — Гунар не знаеше какво точно представлява това, — най-сетне бе открила принца от мечтите си; датски архитект на име Пале. Мариан, дванайсет години по-възрастна от Клара, работеше като акушерка — професия с доста по-обозрими задължения. Впрочем Мариан бе израснала с четири сестри и трима братя, повечето несъщински. Отначало Гунар Барбароти се ужаси при мисълта, че отива на младежка сватба със сто трийсет и осем гости, от които познава само един. Но не можеше и да откаже, а когато разбра, че събитието ще се състои в Малмьо, където ще им осигурят самостоятелна хотелска стая, всичко изведнъж му се стори много по-примамливо.

— Ще отидеш, разбира се, старче — окуражи го Сара. — И на теб ти се полага да вкусиш от благинките на живота.

„Миличкото ми момиче — с умиление помисли Барбароти и се прозина доволно. — Ако знаеше само...“

Венчавката се състоя в църквата „Свети Петър“. И младоженката, и младоженецът казаха заветното „да“, а после се отправиха към зала за тържества на една минута път от църквата. (И на три-четири от хотела — Мариан пропусна да уточни този факт.)

Почерпката се проточи много. Седнаха на масите в шест и пет часа по-късно още не бяха станали. Гунар Барбароти преброи двајсет и четири речи и тостове, а според водещия програмата — пълен младеж в светлосин смокинг, очевидно бърбив — оставали още поне половин дузина изказвания преди танците и твърдия алкохол.

Но инспектор Барбароти не можеше да не признае, че никак не му е зле. Настаниха го в оживен ъгъл в голямото помещение, а всички около него пиеха и разговаряха съвсем непринудено. Освен това

Мариан попадеше и в зрителното, и в слуховото му поле, защото седеше диагонално на него над красива декорация от жълти листа, стръкове калуна и офика. Сътрапезницата му отдясно — братовчедка на младоженеца — живееше в малко село на полуостров Ютландия и говореше неразбираем датски, който след седем чаши вино не стана по-понятен. От лявата му страна седеше зъболекарка от Удевала — надарена с певчески талант приятелка на младоженката. Поздрави новото семейство с композирана от самата нея любовна песен. Барбароти настръхна, докато слушаше еротичния ѝ глас. Пееше акапела. Навярно възможността да гледа Мариан по време на изпълнението подсили ефекта.

Както се очакваше, сътрапезниците заговориха за професията му. Криминален инспектор, поднесен на тепсия, е неустойимо примамлив за хорските уши във всяка компания, а какво остава за сватба. Преди да поднесат сладоледа, сътрапезниците успяха да обсъдят най-скандалните престъпления в Швеция, и то съвсем хаотично: Катрин да Коста, Фадиме Синдхари, Омселе и Кнютбю, Тумас Куик. Секретар в ЕС, седнал до Мариан, твърдеше с нарастващ с напредването на вечерта плам, че докато карал колело в местност Йостерлен в средата на деветдесетте, се натъкнал на убиеца от Хьорбю, но не осъдения Улсон, а друг. Жена в съседство, явно добра негова позната, вече отегчена от досадното му дърдорене, го посъветва да излезе и да се топне в близкия водоем, за да се поотрезви. За да подчертае, че не се шегува — произнасяха двайсет и петата или двайсет и седмата реч — тя изпи десертното му вино и така развесели цялата компания наоколо.

Гунар Барбароти не разбра как се казва тази своенравна жена — с дълга шия, рижа коса, малко по-млада от него, — ала забеляза картичката с името ѝ върху масата: *Аника Вилниус*.

Вилниус? В леко замаяната му глава звънна аларма.

След още две речи и чаша вино се сети кое предизвика вниманието му: Якоб Вилниус, съпругът на Кристина Хермансон. Явно нервните окончания на Барбароти още функционираха.

Обаче изминаха... Гунар започна да пресмята... малко повече от десет месеца от разговора му с Якоб Вилниус в красивата къща в стокхолмския квартал „Гамла Еншеде“. Това фамилно име се среща изключително рядко. Жената навярно му се пада роднина.

За секунди, докато се облягаше и отпиваше от сладкото вино, игнорирайки поредната реч, целият случай акостира в пристанището на съзнанието му. Или по-точно — половината от случая, защото трагичната история на Роберт Хермансон вече бе изяснена.

Оставаше да разкрият какво се е случило с Хенрик Грунт. Гунар Барбароти въздъхна и пак отпи от виното. Официалното разследване продължаваше, но Господ знаеше, че то тече на половин оборот. Или на четвърт. Да не кажем на осмина. От август нямаше никакво развитие. В общи линии полицейската работа по случая се изчерпваше с разговори между Барбароти и Бакман веднъж-дваж седмично. Дватамата споделяха разочарованието си от пълната липса на напредък.

— Но как да напредне разследването, щом никой не си мръдва пръста? — питаше реторично Ева. — Какво чакаме? Още една катастрофа в Осло, за да се раздвижат нещата?

Барбароти усети как размислите за случая го потиснаха. Както винаги. През ученическите му години логическите задачи го предизвикваха да разсъждава, но в зряла възраст усиленото мислене само затормозяваше полицейския инспектор. Барбароти пресуши чашата си. Сети се за златното правило, което гласи, че алкохолът влияе положително на настроението, докато количеството му в кръвта се повишава, и действа негативно, когато започне да спада. Речта продължаваше. Жизнерадостен приятел на младоженеца произнасяше пожеланията си към младото семейство на непонятен датски — както говореше сътрапезницата на Гунар, — но накрая все пак вдигна наздравица и приключи. Барбароти вдигна празната си чаша, погледна първо надясно, после наляво, както го бяха учили... и тъкмо когато се престори, че отпива, погледът му се засече с погледа на червенокосата срещу него. Тя му смигна с усмивка.

„Непременно ще я попитам — реши той. — Нищо не ми струва. Обаче трябва да останем насаме.“

— Колко е приятно да подишаш чист въздух — отбеляза тя.

Прозвуча някак парадоксално, защото в същия миг тя дръпна жадно от цигарата си. Бяха излезли на големия балкон. Минаваше полунощ. Вечерята бе приключила и в залата започнаха да раздигат масите, за да се освободи място за предстоящите танци. Дъждът бе

спрял. Барбароти се подпря на лакът върху каменния парапет, загледа се в мокрите улици, потънали в лека мъгла и в светлината от лампите, и се замисли колко красиви са понякога ноемврийските вечери. Красиви и някак изпълнени с нежност. Мариан отиде да чака на опашка пред огледалата в тоалетната, а Гунар си взе бутилка бира от току-що отворилия бар.

— Без съмнение — съгласи се той. — Но и вътре беше много приятно.

Тя кимна.

— Искам да ви попита нещо за името ви.

— За името ми ли?

— Да. Казвате се Аника Вилниус, нали?

— Пак ли влизате в ролята на криминален инспектор?

— Не, не. Просто преди няколко месеца се натъкнах на мъж със същата фамилия. Якоб Вилниус. Сигурно сте роднини?

Тя пак дръпна от цигарата. Явно обмисляше отговора си.

— С него бяхме женени.

— Така ли?

— Какво е направил?

— Нищо — засмя се Гунар Барбароти. — Просто се наложи да разговарям с него по един случай. В моята професия всеки ден се срещам със страшно много хора.

— Представям си. С Якоб се разведохме преди пет години. Вече не поддържахме никаква връзка. Сигурно живее в Стокхолм с новата си приятелка... а аз в момента живея в Лондон с моя нов приятел. Такъв е животът, нали?

— Да, особено през два̀сет и първия век — уточни Барбароти. — Аз също съм горе-долу във вашето положение.

Сам се изненада от дързостта си да сподели с нея подробности от личния си живот: явно алкохолът му вдъхваше кураж. Тя кимна със замислен вид.

— Запазих фамилията му. Моминското ми име беше Петершон. Сегашният ми мъж се казва Счерниевски. Как ви се струва комбинацията Аника Счерниевски?

— Аз пък се казвам Гунар Барбароти.

Тя се засмя. Той — също. „Колко е приятно човек да си пийне — помисли си Барбароти. — Защо непрекъснато страдаме от ужасни

задръжки?“

Аника отпи от чашата с вино.

— Наздраве. Виждаш ми се свястно ченге.

— И ти... Само дето едва ли си ченге.

Той си пийна от бирата.

— Работя в театъра, зад кулисите.

— Ясно.

— Но ще ти призная нещо.

— Какво?

— Никак няма да се изненадам, ако Якоб е престъпил границата.

Ни най-малко.

— В смисъл?

Дръпна от цигарата и се поколеба. Издуха дима на тънка струя, сякаш изтъкана от размисъл. На Гунар жената му заприлича на грандама от френски филм. Нормално: все пак Аника Вилниус работеше в сферата на сценичното изкуство и вероятно професията ѝ се отразяваше и на поведението ѝ.

— Според мен Якоб е свиня. Гнусна, проклета свиня. На пръв поглед не личи, но ако поживееш с него осем години, не остава съмнение.

— Забавляваш ли се?

Мариан го хвана подръка и го целуна дискретно по бузата.

— Май ми остави червило...

Тя го избърса с наплюнчен показалец.

— Благодаря. А ти?

— Чувствам се супер. Коя беше жената в червено?

— Не знам, фамилията ѝ ми се стори позната. Седи срещу мен.

— Добре. Дойде време за сватбения валс. Първо се полага да танцуваш с дамата до теб на масата, а после — само с мен.

— Не би ми хрумнало да танцувам с друга — увери я Барбароти.

— Хм...

— Какво означава това?

— Кое?

— Промърмори си нещо. Все едно размишляваш по важен въпрос.

— О, нямам представа — отвърна Гунар, обгърна талията ѝ и внимателно я поведе към балната зала.

— Добър ден — подхвана Кристофер Грунт. — С Уле Римборг ли разговарям?

— От плът и кръв.

— Моля?

— Да, аз съм Уле Римборг.

— Ъъ... добре. Казвам се Кристофер Грунт. Обаждам се от Сундсвал. Работите в хотела в Шумлинге, нали?

— Да, от време на време стоя зад рецепцията... По какъв повод се свързвате с мен?

— Има една история... Не знам как...

— Кажете, кажете.

— И така, аз съм Кристофер Грунт, а семейството ми гостува в Шумлинге на баба и дядо през декември миналата година и тогава... тогава брат ми Хенрик изчезна. Вуйчо ми — също, но го намериха...

— Знам кой си — прекъсна го Уле Римборг с внезапен ентузиазъм. — Ама разбира се. Запознат съм с цялата история. Чекидж... исках да кажа вуйчо ти го намериха през август, нарязан на парчета, нали? Значи, ти си брат на...?

— На Хенрик Грунт, да. На другия изчезнал.

— Не се ли е прибрал?

— Не... не, все още е в неизвестност.

— Ти не беше ли отседнал в хотела през август, когато се състоя погребението на Роберт? С майка ти и с...

— Да.

— Така си и мислех. Тогава аз бях на смяна. Вероятно сме се засекли.

— Сигурно.

Настъпи кратко мълчание.

— Ъъ... какво всъщност искаш от мен?

Кристофер се прокашля.

— Баба ми спомена нещо... и реших да се посъветвам с теб. Навярно е някаква дреболия, но в момента аз и родителите ми преживяваме тежък период и...

— Представям си — побърза да вметне Уле Римборг.

— ... и държим да узнаем истината, дори...

— Да?

— ... дори брат ми да е мъртъв.

— Разбирам. Какво е споменала баба ти?

— Била говорила с теб и ти си й казал, че някой се бил върнал.

В слушалката настъпи мълчание, но Кристофер чу как Уле Римборг си пое дълбоко дъх.

— Така е — потвърди той, след като изпусна въздуха от дробовете си. — Сега се сетих. Госпожа Хермансон отседна в хотела със съпруга си и с нея разменихме две-три думи. Тогава й споменах за... един странен факт.

— Да?

— Просто, когато се случи подобно нещо, човек започва да се замисля по-сериозно. Не всеки ден в Шумлинге изчезват не един, а двама души. Или поне не и при такива обстоятелства.

— Разбирам. Но кой се е върнал? Честно казано, не разбрах почти нищо от думите на баба. Сигурно не е нищо важно, но по една или друга причина си вгълпих, че трябва да те попитам.

— Мъжът й — обясни Уле Римборг. — Мъжът на Кристина Хермансон. Нали през декември отседнаха в хотела. С нея бяхме съученици в гимназията. Стари познати, така да се каже... Тя ти се пада леля, нали?

— Точно така.

— Бях се замислил за това и го споделих с баба ти. Мъжът на Кристина се върна през нощта. Предупредиха ме, че ще тръгне за Стокхолм късно вечерта и той наистина тръгна. Някъде около полунощ. Тя остана с детето в стаята. Но той се върна малко преди три...

— Чакай малко — помоли Кристофер. — За коя точно нощ говорим?

— За нощта, в която изчезна брат ти — поясни Уле Римборг. — Следя много внимателно какво пишат по вестниците. Вуйчо ти изчезна в нощта срещу вторник, а брат ти — на следващата нощ, тоест срещу сряда. Прав ли съм? В седмицата преди Коледа.

— Да, така е — потвърди Кристофер и усети как сърцето му заблъска бясно в гърдите. — Значи, твърдиш... — той се замисли как

точно да се изрази, — ... твърдиш, че Якоб... как му беше фамилията... Якоб Вилниус е излязъл от хотела в дванайсет през нощта... тоест след празненството у баба и дядо... и се е върнал в три, така ли?

— Точно така.

— А какво стана после?

— После ли? Ами нищо, на сутринта станаха рано и веднага си заминаха, цялото семейство. Кристина и... как му беше името?

— Якоб Вилниус.

— Да, Якоб Вилниус, Кристина и детето им. Закусиха в седем и в осем без петнайсет освободиха стаята и си тръгнаха.

— И?

— Това е. На пръв поглед нищо особено, но случката ме накара да се замисля. Възнамерявах да поразпитам Кристина на погребението през август, но ми се видя напълно сломена и не исках да се натрапвам. Наистина, бяхме съученици, но не сме общували много-много. Нали знаеш как е: всеки ден се виждаш с младежите в класа ти, но не се познавате добре.

— Да.

— Затова ли се обади?

— Май да — отвърна Кристофер.

— Едва ли е нещо важно, но тук, в Шумлинге, не се случва почти нищо... ако ме разбираш.

— Разбирам те. Благодаря ти.

Когато затвори обаче, се разколеба дали наистина разбира и дали изобщо има нещо за разбиране. Едва ли. Якоб Вилниус се бе прибрал в хотела през онази нощ. Тръгнал, но се върнал. Е, и? Кристофер погледна часовника. Десет без двацет преди обяд: време е да поеме към училище, ако не иска да пропусне още един час. „Е, поне угодих на брат ми“ — помисли си той в очакване Хенрик да се появи в главата му и да му благодари. Кристофер смяташе, че има право да иска поне това от брат си.

Но Хенрик не се появи.

В главата на Кристофер цареше гробна тишина.

— Коя е тя? — поинтересува се Ева Бакман. — Хайде, изплюй камъчето.

Гунар Барбароти захапа морков, като се опитваше да си придаде загадъчен вид. Намираха се в „Кунгсгрилен“ — заведение на хвърлей от участъка, — където предлагаша домашна храна: забравени ястия от рода на свински джолан с пюре от картофи, алабаш и моркови, кюфтета от херинга в сос с коринтски стафиди, сарми, щука с хрян и разтопено масло. Днес — падаше се сряда — и Бакман, и Барбароти си поръчаха наденица с пълнени картофи, червено цвекло и домати салата. Идваха в това заведение веднъж-два пъти седмично и Барбароти си даде сметка, че колежката му е успяла да сдържи любопитството си доста по-дълго от очакваното, защото седнеха ли в „Кунгсгрилен“, двамата бързо стигаха до темата за личния си живот.

— Мариан — отвърна той с пълна уста. — Казва се Мариан.

Ева Бакман го изгледа критично.

— Знам, че се казва Мариан — напомни тя. — Вчера ми спомена. Само това ли ще кажеш за нея? Така ли правиш разлика между жените — по името?

— Какво ти става? Мислех, че сме седнали да обсъждаме проблемите в службата, а не така наречения ми интимен живот. Но щом толкова настояваш да научиш всички подробности... Мариан е на четирийсет години, разведена, с две деца в юношеска възраст. Живее в Хелсингборг и работи като акушерка.

Ева Бакман въздъхна.

— Отлично. Благодаря ви за информацията, скъпи ми господин криминални осеменителю. Вие наистина сте романтик до мозъка на костите. Хубава ли е?

— Не съм виждал по-голяма красавица.

— Бели зъби?

— Да.

— Теменуженосини очи?

— Да.

— Готини цици?

— О, да. И то цели две.

Ева Бакман се изсмя.

— И при това има душа?

— Голяма и силна — потвърди Барбароти. — Стига ти толкова информация. Все пак още не ми е предложила брак, а и какво странно има, че съм започнал да се срещам с жена?

— Много по-странно е, отколкото си мислиш — усмихна се загадъчно Ева Бакман.

— Така ли? Е, при всички случаи ще се запознаеш с нея... ако продължим да се виждаме с нея, разбира се.

— Обещание ли чух?

— Не, просто неизбежно събитие. Остави тази тема сега. Искан да поговорим по работа. Днес наденичките са от мен.

— Ясно. Трябва ти помощ, както обикновено. Няма безплатен обяд. За какво става дума?

— За Хенрик Грунт.

— Аха?

— Какво искаш да кажеш с това „аха“?

— Не знам. Малко ме изненадваш, не си повдигал въпроса повече от две седмици.

— Това не означава, че съм спрял да мисля върху него.

— Аз също. Е?

— На сватбата се запознах с една жена.

— С младоженката ли?

— Не, не с младоженката. Присъстваха поне седемдесет други.

— Ясно.

— Паднах се срещу нея на масата.

— И?

— Заговорихме се. Казва се Вилниус.

— Вилниус ли?

— Да. Аника Вилниус.

Ева Бакман повдигна въпросително вежда.

— Първата съпруга на Якоб Вилниус. В момента той е женен за Кристина Хермансон, а тя е...

— Знам коя е Кристина Хермансон. Значи, запознал си се с бившата съпруга на... как се пада?.. на свакото на Хенрик, така ли?

— Да.

— Впечатлена съм. И какво направи?

— Млъкни малко, инспектор Бакман. Ако похапнеш от наденицата, вместо да говориш, ще ти разкажа всичко.

— Дадено.

— Гледаш прекалено много глупави криминални сериали. Но това е твой проблем. В момента ме занимава друг въпрос. Тази Аника Вилниус подхвърли нещо за бившия си съпруг.

— Какво?

— Описа го като много опасен тип. Нямало да се учуди, ако той извърши убийство.

Ева Бакман преглътна парче картоф и отпи от минералната вода.

— Точно така ли се изрази?

— Нещо в този дух, да.

— И?

— Това е. Може да се окаже дреболия, но непрекъснато размишлявам.

— Върху какво по-точно размишляваш?

Гунар Барбароти не бързаше да отговори. Облегна се на стола.

— Не съм сигурен дали не изключихме семейството от кръга на заподозрените прекалено прибързано.

Ева Бакман остави приборите и избърса ъгълчетата на устата си със салфетка. Прикова в Гунар критичния си поглед и въздъхна.

— Правиш си изводи въз основа на твърдение на бивша съпруга, която си срещнал на сватбено тържество — обобщил я бавно, с леко раздражение и с насмешлива нотка в гласа, която не убягна на Барбароти. — Може досега да не си разбрал, но бившите съпруги не обичат бившите си мъже...

— Стига с тези глупости! — прекъсна я той с неочаквана, но съвсем неподправена ярост. — Казах ти: просто разсъждавам. От изчезването на Хенрик Грунт измина близо година, а знаем за случая толкова, колкото... колкото дакелът на Асюнандер знае за женската еманципация! Ако ти хрумват по-добри идеи, моля те да ги споделиш с мен.

— Интересно сравнение — отбеляза Ева Бакман. — Извинявай. Забравих, че там ти е болното място. Семейната следа наистина не е за подценяване.

— Благодаря ти.

— Честно казано, изобщо не сме я подценявали. Нали? Само дето аз си мислех, че вече сме я отписали като задънена улица. Какъв мотив би имал който и да е от роднините да убие Хенрик Грунт? Защо Якоб Вилниус да посегне на младежа? Двамата въобще срещали ли са се преди?

Барбароти махна обезсърчено с ръка.

— Нямам представа. Просто реших да споделя с теб размислите си. Вероятно ми се е приискало да откроя нова следа в думите на Аника Вилниус.

— Благодаря за гласуваното доверие.

— Няма нищо. Глупаво е да оставиш хрумванията да се лутат в една-единствена глава, нали?

— Много глупаво — съгласи се Ева Бакман. — Особено в такава глава като твоята. Обещавам да помисля по въпроса. Офертата за обяд включва ли и десерт?

— Само кафе — уточни Барбароти. — Нищо повече.

През първите дни, а може да се каже и през първите седмици след като започна да флиртува с мисълта да убие мъжа си, Кристина Хермансон почувства как я обзема лека еуфория. Усещането представляваше съвсем слаб лъч надежда, но той разцепи мрака и внесе в роботизираното ѝ съществуване полъх на... човечност. Съзнанието ѝ пое в някаква посока и тя допусна възможността агонията, с която бе свикнала, тези безпощадно вилнеещи в стомаха и гърлото ѝ юмруци, да не я преследват до края на дните ѝ.

Очисти ли Якоб от пътя си, ще може да пристъпи към покаянието си и да се отдаде на скръбта си. Вероятно.

Облекчението обаче се оказа краткотрайно. Юмруците отново се стегнаха. Когато вземеше в скута си малкия Келвин и се вгледаше в студените му безизразни очи, душата на Кристина се изпълваше с цялата тъма и безнадеждност на света. Усещането я плашеше и отчайваше. Животът ѝ се струваше гадна шега; цинична мелодрама, която озлобен от неуспехите си телевизионен драматург съчинява по време на безсънните си, удавени в алкохол часове преди зазоряване, за да търси реванш за собствените си провали. Да, представата за такъв

Бог ѝ се струваше съвсем реална: омерзен клоун, замислил цялото сътворение като фарс, за да му се надсмее ехидно.

Кристина не бе работила повече от година, вероятно заради Келвин. Той не приличаше на другите деца. Майката дълго отблъскваше тази мисъл, но вече не можеше да я държи на разстояние. Келвин проходи едва на втората година, а шест месеца по-късно още не бе проговорил. Само в единични случаи, съвсем неочаквано, изтърсваше по някое несвързано и неразбираемо сричкосъчетание. Не играеше с деца, нито дори с Ема, Юлиус и Касиер, с които се виждаше всеки ден при бавачката на три пресечки от къщата на семейство Вилниус. Келвин не си играеше и сам. Много рядко сядаше да строи с кубчета от лего или да рисува с пръсти. Затова пък обичаше да разрушава и да чупи. А най-често, общо взето през цялото време, се вираше напред в нищото, докато пръстчетата му шаваха механично и безцелно. Майката го наблюдаваше и се питаше какво ли таи в душата си. Все едно нещо му тежеше. Всъщност в това отношение приличаше на нея. „Какво да се прави. Такива сме си — аз и синът ми.“

Келвин спеше по четиринайсет-петнайсет часа на денонощие и това също не ѝ се струваше нормално.

Навярно при други обстоятелства Кристина би намерила сили да го обича. Келвин не създаваше проблеми и ако всичко останало не се бе превърнало в прах и пепел, ако живееше сама с него, сигурно би приела особения затворен характер на детето си.

Вероятно.

Ала в мислите ѝ синът ѝ оставаше на заден план. През мрачните ноемврийски дни цялото ѝ съзнание бе погълнато от фиксидеята пак да усети прилива на еуфория.

Да убие Якоб. Жадуваше поне да се осмели да допусне тази мисъл, да я възприеме като реална възможност. Засега ѝ бе достатъчно, защото някъде по трънливия път на размислите си по време на угнетителните ноемврийски сутрини бе постигнала известна яснота. Идеята ѝ се избистри и тя се убеди, че това наистина е възможно. Светлият лъч надежда се изгуби в тъмнината, но тя не го бе забравила. Предстоящата стъпка ѝ се струваше неизбежна, ако иска да оцелее.

Ще го убие.

Защото документът, с който Якоб я заплашваше, просто не съществуваше. Той не бе оставил никакво завещание при адвоката си.

Ако умре, нищо няма да излезе наяве и да разкрие причината за кончината на Хенрик. Кристина осъзнаваше съвсем ясно, че колкото и да жадува за мъст, след смъртта си Якоб не би се разобличил — сам себе си — като убиец.

Не знаеше дали теорията ѝ не издиша, но реши да се вкопчи в нея и да не допуска съмнения. Иска ли да постигне напредък, налага се да отстрани всякакви колебания.

И да го убие.

Но как?

Кога?

Как да се отърве от подозренията? Веднага ще свържат смъртта на Якоб със събитията в Шумлинге. А разкрият ли кой го е убил, Кристина ще изгуби битката.

Смъртта на Якоб ѝ се струваше единственият изход, но как да поеме по него, без да стъпи накриво?

Дни и нощи наред си блъскаше главата над този въпрос, но не напредваше и на йота. Изведнъж обаче се появи неочаквана възможност — или поне тя така си втълпи.

А вероятно разстоянието, което я делеше от територията, подходяща за изпълнението на нейния план, ѝ вдъхна кураж. Човек често отлага задълженията за друго място, защото всичко му се струва по-лесно, когато се откъсне от средата си, ала забравя, че където и да се намира, неизменно влачи със себе си товара на нерешителността си.

Тайланд. Якоб ѝ бе предложил да заминат за две седмици през декември. Само двамата, Келвин да остане при бавачката. И преди го бяха поверявали на грижите ѝ за повече от няколко дни. Освен това момченцето не създаваше никакви проблеми, а на бавачката ѝ трябваха пари.

Кристина не отговори еднозначно на предложението му. На следващия ден той резервира пътуването: две нощи в Банкок, дванайсет — на островите по крайбрежието на Краби. От последното цунами бяха изминали няколко години и Якоб искаше да види как са се справили с пораженията. От дванайсет години не бе стъпвал в Тайланд, а Кристина бе ходила в Пукет за две седмици през 1996-а или 1997-а. Заминаваха на 5 декември и се прибираха на 20-и. Още щом научи датите на екскурзията, тя тутакси съзря удобна възможност.

Във вестниците неведнъж бяха съобщавали за изчезнали шведски туристи в Тайланд. Не само във връзка с катастрофалното наводнение. Кристина веднага си представи как, седнала в кабинета на местен полицай със съвсем оскъдни познания по английски, през сълзи обяснява, че съпругът ѝ *had gone missing*^[1]. Не го била виждала от цяло денонощие и се опасявала да не го е сполетяла беда.

Във въображението ѝ съвсем ясно изплува картина на безпомощните, но много добродушни тайландци, стигнали до задънена улица, а тя, обляна в сълзи, се качва на самолет за Швеция пет дни по-рано от очакваното. Във вечерните издания излизат една-две кратки бележки за случилото се, къщи приятели и познати се обаждат да ѝ изкажат съболезнования.

От какво се нуждае, за да осъществи намерението си?

От нож и лопата. И двете сечива може да купи в Тайланд, а не се съмняваше, че почвата там е рохкава и лесна за разкопаване.

Представяше си и самото престъпление. Забива ножа в гърба му, докато се разхождат нощем. А защо направо не го дръпне под някоя палма със съблазнително предложение? Ще изохка, ще я изгледа изумено (и шокирано — надяваше се Кристина), а от раната ще бликне кръв. После още няколко удара с ножа, един час копаене и накрая почистваща баня в морето.

Толкова просто. И толкова освобождаващо.

Лейф Грунт уреди на сина си едноседмичен опознавателен престой в магазин от веригата „Консум“ в Упсала, защото смяташе, че през тази потискаща есен момчето се нуждае от смяна на обстановката. И класният ръководител, и консултантът по професионално ориентиране в училището подкрепиха идеята. Кристофер — също, макар и с обичайната си пасивност.

Но след като изпрати сина си на гарата в ранния следобед на 27 ноември — събота, — качи се в колата и пое обратно към улица „Стокрусвеген“, Лейф Грунт усети как в гърлото му заседна буца. Навън валеше ситен дъжд. Очакваше го празна къща: нямаше го нито Кристофер, нито Хенрик. Нямаше я дори Ева. По съвет на брататия си психотерапевт тя предпочете да остане в санаториума и през последните два уикенда от лечебния курс. Явно според лекаря

престоят вкъщи не ѝ се отразяваше добре. Макар да не знаеше в подробности как точно протича терапията на съпругата му, Лейф Грунт смътно осъзнаваше, че преценката на лекарите относно уикендите е съвсем правилна. Досега Ева не бе показвала признаци на въодушевление в петък, когато си идваше у дома, а на тръгване — в неделя следобед — изобщо не се колебаеше дали да остави мъжа си и сина си пак сами. Тя наистина не изказваше чувствата си, но Лейф оставаше по-скоро с впечатлението, че се прибира в санаториума с желание, или поне подозираше нещо такова. Дали триседмичната раздяла няма да я вразуми? Навярно тези двайсет дни без разбитото ѝ семейство бяха необходими, за да я отрезвят.

Ала най-вероятно това нямаше да се случи. Лейф Грунт не се самозалъгваше. През последните дни пред очите му все по-често изникваше надписът от ковчорчето над леглото на старата му баба, който той като дете всеки път се опитваше да прочете:

Всеки ден идва със своите грижи.

„Тези мъдри думи са добра опора в тежък миг — помисли си Лейф Грунт. — Макар да не звучат оптимистично.“

Така или иначе нещата бяха такива, каквито бяха. Предстоеше му да прекара цяла седмица сам в къщата. Докато шофираше под засилващия се сив дъжд по познатите му до болка улици, Лейф Грунт се напъваше да си спомни кога за последно му се бе случило такова нещо.

Явно много отдавна. Преди цяла вечност. Но никога не бе оставал сам за по-дълго от няколко часа, най-много един следобед.

Буцата в гърлото беше съвсем обяснима. Лейф Грунт винаги бе упреквал мислено хората, които се смятат за жертви, обвиняват обстоятелствата и си присвояват правото да бъдат огорчени. Но в момента се намираше на крачка от заплахата да изпадне в същото състояние. Затрудняваше се да открие оптимистичен ъгъл, от който да погледне под разрез положението си. Чувстваше се сполетян от беда. Без съмнение. Семейството му щеше да се разпадне всеки момент. Всичко започна с изчезването на Хенрик и нещата продължаваха да се влошават все повече. Изминала беше едва година. Лейф Грунт никога не си бе представял, че подобно нещо може да се случи; че изобщо се вмести в рамките на възможното. Понякога се оказваше безсилен да прогони въпроса как ще изглежда семейството им след още една

година, ако всичко продължава да се срина със същите темпове. А след две?

Същевременно изпитваше угризения. Не разбираше защо. Та нали не беше виновен нито за изчезването на Хенрик, нито за психичното заболяване на Ева, нито за залитанията на Кристофер?

И въпреки това съвестта го глождеше. Навярно епископ Туту или който там го бе казал, имаше право: „Който има сили, е длъжен да продължава да бъде силен.“

Ами ако силите му се изчерпят?

Спря колата на рампата пред гаража, както винаги. Беше го правил хиляди пъти. Слезе и бързо се насочи към входната врата. „Да бях оставил лампите светнати, за да замаскирам пустотата.“ Да замаскира пустотата? Откъде му хрумваха подобни изрази? И неговите мисли звучаха объркано. В главата му се появяваха необичайни думи. Сякаш идваха от тайно хранилище вътре в него, в което никога не бе надничал. Защото не му се бе налагало.

Не бе включил осветлението, но го направи сега. Обиколи всички стаи и на долния, и на горния етаж и светна навсякъде. После се обади да съобщи на Берит, че влакът на Кристофер е потеглил навреме.

Момчето щеше да отседне у нея по време на престоя си в Упсала. Лейф Грунт беше единствено дете, но поддържаше много близки отношения с двамата си братовчеди — Берит в Упсала и нейния брат близък Йорген в Кристианста. Хенрик също бе живял в дома на Берит, преди да си намери общежитие. Беше разведена и живееше в голяма къща заедно с десетгодишната си дъщеря. От само себе си се разбираше, че Берит ще приеме и другия син на Лейф.

— Как всъщност е Кристофер? — попита тя по телефона.

Лейф не знаеше какво да ѝ отговори. След като затвори, се отпусна на стола до кухненската маса и се зачуди как да убие тази съботна вечер. И следващата. Питаше се как да се справи с непрекъснатото глождещата го вина, че не се грижи достатъчно за съпругата и сина си.

„Не биваше да отпращам Кристофер. Направих го само за да си почина една седмица. Ако бях добър баща, нямаше да обърна гръб на проблема. Но се чувствам изморен до смърт.“

Погледна часовника. Пет без двайсет. Отпусна глава върху
сключените си ръце и зарида.

---

[1] Had gone missing (англ.) — Е изчезнал. — Бел.прев. ↑

Кристина слезе от метрото на площад „Фридхемсплан“ и извървя последните няколко пресечки до улица „Инедал“. Беше събота следобед. По-точно съботата на Страшния съд. След три дни, на първи декември, изтичаше крайният срок за освобождаването на жилището на Роберт. Така се бе споразумяла Кристина с хазяина, или по-точно с човека, наел пръв апартамента, а впоследствие преотстъпил го на брат ѝ.

Тя отложи разчистването на два пъти. Най-напред обеща да изнесе вещите на Роберт в началото на първи октомври, после — в началото на ноември, но не спази сроковете. Якоб се отнесе с разбиране — или поне равнодушно, — към първото отлагане, но след второто побесня.

— Да не искаш да плащаме наема на Тарзан Чекиджията до края на живота си? — поинтересува се той.

Слава богу, Кристина вече бе уредила въпроса. Уговори се с фирма да дойдат утре и да пренесат всичките вещи на брат ѝ в нает склад. А вдругиден очакваше да се намесят двама професионални чистачи. Днес ѝ се удаваше последен шанс да си вземе някоя дреболия за спомен. При делбата на наследството се споразумяха за този сценарий. Дъщерята на Роберт Лена-Софи не бе предявила никакви по-специални претенции нито лично, нито чрез майка си, а родителите на Роберт, Розмари и Карл-Ерик, показаха същата липса на интерес. Тогава адвокат Брюндин просто си удържа от паричното наследство на починалия, възлизащо на около четири хиляди крони, своя хонорар — три хиляди и шестстотин — и връчи остатъка на наследниците.

Кристина се нагърби със задължението да се погрижи за освобождаването на апартамента. Веднъж бяха направили Роберт на парчета. Би било някак неуместно да разкъсат и вещите му в опит да си ги поделят.

В коридора я посрещна купчина рекламни брошури. Вътре миришеше на застояло. Досега Кристина не бе стъпвала тук, независимо че Роберт обитаваше този апартамент повече от година и половина, и то в същия град. Врълхлетя я усещане за вина и тя се помъчи да го задуши още в зародиш. Обиколи жилището и светна всички лампи. Апартаментът се състоеше само от две малки стаи и възтясна кухня. От единайсет месеца никой не бе влизал там, освен полицейските екипи за оглед и Кристина предпочете да не отваря хладилника.

От жилището лъхаше окаяна атмосфера. Очакванията ѝ се оправдаха. Мръсотия и неразбория. Евтини мебели, плакати, залепени по стените, нищо ценно. Кристина осъзна, че неслучайно не му е идвала на гости. Имала е основателни причини. Тя наистина обичаше брат си повече от останалите му роднини. „Но не желая да се забърквам в живота му — помисли си Кристина. — По-точно: не *желаех*.“ Отдавна не бе мислила за Роберт като за жив. Изведнъж ѝ се стори непосилно трудно да осъзнае, че той е починал преди близо година. Този глупак, Роберт.

„Какво правя?“ — запита се тя и прехапа устни, за да не избухне в плач. — Безсмислен ритуал? Защо обикалям тази окаяна бърлога? От чувство за дълг? Едва ли. Роберт никога не е държал на тези неща. Точно обратното. Аз — също. „Изгори тези боклуци, Кристина! — би ме окуражил той, ако можех да го попитам. — Не рови из тази кочина. Само ще се изцапаш!“

Изненадващо във всекидневната се намираще що-годе подредена библиотека. Роберт четеше доста. Дали да не вземе няколко книги? Защо? Какъв смисъл има? Погледна към бюрото — голямо, отрупано с какво ли не. Най-вдясно, до компютъра, лежаха две купчини листове. Едната — захлупени с написаното надолу, другата — на лице. Да не би това да е...? Изведнъж Кристина се сети, че Роберт говореше за някакъв роман. Нима тези листове...? Отхлупи първата купчина, за да види написаното. Събра двете купчини и погледна първата страница.

„Човек без куче“

Роман от Роберт Хермансон

„Ама разбира се — помисли си тя във внезапен прилив на радост. — Нали Роберт ми сподели, че работи над нещо подобно. Да, на Коледа ми каза точно това... Ето тук — прошепна тя, докато внимателно изравняваше листовите по ръбовете, — ето тук е скрита душата ти, Роберт. Разголил си я тук, за да я взема. Благодаря ти, сега знам защо дойдох.“

Кристина прибра ръкописа в чантата с ремък за през рамото, постоя права и се замисли дали да продължава да търси ценни вещи. Ами ако има и друго, освен романа — Духовното завещание на брат й? Почувства се длъжна да се погрижи за книгата и да я съхрани за идните поколения. Испита, меко казано, странно усещане.

Докато стоеше в занемарената стая на покойния си брат с романа му в чантата, Кристина чу, че телефонът й звъни. Поколеба се за секунда и реши да вдигне.

Обади се Кристофер. Племенникът й Кристофер Грунт.

— Здравей — изненада се тя. — Радвам се, че си се сетил за мен. Какво те вълнува?

— Здравсти. Искях да те питам нещо.

— Така ли? Какво?

— За онази нощ.

— За коя нощ?

— Когато Хенрик изчезна.

В главата й се разнесе остър и упорит звук, все едно застърга циркуляр. Кристина се учуди. От двайсет години не бе чувала циркуляр.

— И?

— Един човек твърди, че мъжът ти се бил прибрал.

— Какво?

— Портиерът от хотела в Шумлинге казва, че мъжът ти се прибрал през нощта. Затова реших да те попитам.

За две-три секунди тя изгуби съзнание, но не се строполи. Усети как зрителното й поле се стеснява и я поглъща дълъг, тъмен тунел. После видя светлината в другия му край. Циркулярът замлъкна.

— Ало?

— Тук съм, тук съм...

„Дали наистина? — запита се тя. — Наистина ли съм тук?“

— Друго няма — продължи Кристофер и се прокашля нервно в слушалката. — Искях само това да те питам.

Кристина чу как кръвта нахлу и започна да пулсира в слепоочията ѝ.

— Разбирам. Обаждаш се от Сундсвал нали?

— Не, от Упсала — уточни Кристофер. — Тази седмица ще ходя на практика в един магазин и отседнах у Берит, братовчедка на татко, която...

— В Упсала ли си?

— Да.

— Кристофер — пое си дълбоко въздух тя, — Кристофер, искаш ли... искаш ли да се срещнем? През седмицата. Някоя вечер ще вземеш влака за Стокхолм или аз ще...

— Ще дойда.

— Добре. Ще хапнем в ресторант и ще поговорим, какво ще кажеш?

— Става. Кога?

— Как ти се струва вторник? — попита Кристина след кратък размисъл.

— Нека бъде вторник — съгласи се Кристофер. — Ще ти звънна, като разбере в колко часа приключва работният ми ден.

— Добре. Ще те посрещна на Централната гара.

— Благодаря. Чао засега.

— Чао.

Кристина се отпусна върху килима във всекидневната на брат си. В продължение на цяла минута съзнанието ѝ се изпразни от съдържание и картина като изгасен телевизионен екран. „Защо това се случва точно сега? — запита се после тя. — Седем дни преди заминаването ни за Тайланд? В неделята на Страшния съд.“

Сякаш отмъстителният и вездесъщ бог-клоун се бе събудил и решил да дръпне тук-там по някой конец.

Една стара поговорка гласеше — Гунар Барбароти не знаеше къде я е чувал, но по-важното беше друго: ако не можеш да престанеш да мислиш за нещо, заеми се с него.

Барбароти напълно споделяше този принцип. Само уточняваше: стига това нещо да не изисква прекалено големи усилия. Заемайки се с въпрос, който отдавна го тормози, човек безспорно постига ако не друго, то поне душевна хармония.

И все пак някои задачи поглъщат прекалено големи инвестиции. Гунар Барбароти разсъждаваше върху много въпроси, ала решише ли да им отдели по-специално внимание, биха му отнели огромна енергия и цялото свободно време.

Например, въпросът за същността на любовта.

Или кой уби Улоф Палме^[1].

Или какво означава понятието демокрация: нима е нормално хора, които се поддават на всякакви рекламни трикове, които избират президентите си по цвета на очите, а депутатите — по таланта да разказват мръсни вицове — да решават съдбата на една страна?

Да, тези въпроси си струваха да поразсъждаваш върху тях, но не и да им се посвещаващ. Всеки що-годе умен човек би си дал сметка за това. Важно е да осъзнаваш какво те ограничава.

Но и да се възползваш от възможностите си. Да управляваш правилно капитала си, както гласеше онази стара молитва за постигане на душевна хармония, произнасяна в клуба на анонимните алкохолици. Гунар Барбароти не бе членувал там, ала двама негови приятели му бяха разказвали. Впрочем те и досега ходеха на срещите в клуба, но отдавна не живееха в Шумлинге и Гунар бе изгубил контакт с тях.

*Господи, дай ми спокойствие да приема онова,
което не мога да променя.*

Смелост да променя каквото мога.

И разум да направя разликата.

Тези думи му се сториха удар в десетката и понеже не бе безпокоил Господ с молитви близо три седмици, реши да го направи сега:

— О, Боже, дай ми мъдростта на изтрезнял алкохолик и влей в главата ми достатъчно разум да преценя струва ли си да продължавам да душа около този проклетник Якоб Вилниус.

Барбароти осъзна, че формулировката му звучи доста неясно, но се чувстваше изморен. Направо капнал от умора; вероятно защото следобед беше пробягал седем километра, а в последно време бе разрешил тренировките. За да избегне недоразумения, добави:

— Помогни ми, Господи, ако наистина се заема да разнища причините за твърдението на бившата му съпруга. Ако постигна резултат, ще получиш три точки. Ако не — ще изгубиш две. Ясно?

Господ не го удостои с отговор, макар че вече имаше единайсет положителни точки. Историята познава немалко случаи на световни лидери, вирнали нос и провалили се именно заради високомерието си. Нищо ново под слънцето. Зад подобни неуспехи се крият съвсем елементарни психологически закономерности.

Стигнал до тези важни изводи, Барбароти изгаси нощната лампа и обърна възглавницата.

---

[1] Свен Улоф Йоахим Палме (1927–1986) — шведски политик-социалдемократ, министър-председател на Швеция в периода 1969–1976 и 1982–1986 г.; застрелян в Стокхолм на 28 февруари 1986 г. Убийството не е разкрито до днес, което представлява болно място в съзнанието на шведската общественост. — Бел.прев. ↑

В понеделник и вторник Кристофер Грунт имаше чувството, че е нереален, или по-скоро, че всичко около него е нереално. Чуждо. Сутрин се будеше в голяма светла стая с пиано, препарирана глава на лос и странни зелени растения. След тазсутрешната закуска с Берит и Ингейрд (що за човек би нарекъл детето си така?) Кристофер се качи на автобуса за центъра на Упсала, слезе на спирката, запали си цигара и пресече натоварената улица. Изгаси цигарата и мина през близкия безистен. Там се намираше магазинът от веригата „Консум“, където караше стажа си. Облече си зелено яке и започна да зарежда фризерите с продукти. До обяд продължи с хладилните витрини и с консервите. През почивката излезе да хапне тайландска храна. Поразходи се из града и изпуши няколко цигари. Разглеждаше минувачите. В един се върна в магазина, пак си облече зеленото яке и се захвана да подрежда стоки. И така — до пет часа. Автобусът за квартал „Бергсбруна“, където живееше бащината му братовчедка, минаваше в пет и петнайсет. Непрекъснато го глождеше мисълта, че може да бъде някой друг. Човек с друга самоличност. Никой не би забелязал разликата. Нито дори Берит и Ингейрд. Не го бяха виждали от няколко години и биха приели всеки, представил се за Кристофер Грунт.

Във вторник следобед не се качи на автобуса за „Бергсбруна“, а на влака за Стокхолм. Това му се струваше още по-нереално. Докато гледаше през мръсния прозорецменящия се тъмен пейзаж навън (удивително малко застроена площ, независимо че се приближаваха към Стокхолм; пустошта наоколо напомняше най-северната област в Швеция — Норланд), на Кристофер му се прииска Хенрик да се появи в главата му, да го заговори и да му даде някое напътствие. Не би било никак излишно; не че Хенрик беше свързан с действителността, но въпреки това би било от полза. Нещо в гласа на Хенрик — или поточно в гласа на Хенрик, звучащ във въображението на Кристофер, — му действаше успокоително. В момента обаче по-малкият брат не успя да повика образа на Хенрик. Колкото и да стискаше очи с надеждата да се концентрира, той не се появи. И така вече две седмици. Нима бе

изчезнал завинаги? Мисълта за това прониза Кристофер като нож и той се опита да се съсредоточи върху бъдещето; върху конкретното, непосредствено предстоящо бъдеще, а именно: вечеря с леля Кристина в Стокхолм! Защо? Защо му бе предложила да се видят точно на вечеря в ресторант? Малко странно, както би се изразил старият им съсед на „Стокрусвеген“. Преди Кристофер не се бе срещал с Кристина насаме. Ако тя наистина искаше да поговори с него за Хенрик, Роберт и всичко останало — още повече че ѝ се удаваше удобна възможност, предвид идването на Кристофер в Упсала — защо не го бе поканила в дома си на улица „Мусерунвеген“ в квартал „Гамла Еншеде“? Преди няколко години Кристофер бе ходил там заедно с татко Лейф и Хенрик. Спомняше си как изглежда къщата. В последния момент нещо изникна и мама Ева не успя да дойде с тях. Сигурно я бяха повикали на спешна операция. По онова време това се случваше доста често.

Този път обаче Кристина обеща да го посрещне на Централната гара. Да отидат на ресторант и да поговорят.

За какво, за бога, ще си говорят?

Кристина едва ли би се радвала да вечеря в компанията на пъпчив, стеснителен тийнейджър. И всичко това... всичко това само защото ѝ каза за думите на рецепциониста Уле Римборг. Да, точно така. Още щом Кристофер спомена какво е видял Римборг, Кристина веднага предложи да се видят на четири очи. Ако ѝ се беше обадил по друг повод (впрочем какъв би било този друг повод?), тя нямаше да му предложи среща в ресторант. Младежът беше убеден.

„Какви са тези измишльотини, които ми се въртят из главата? — питаше се Кристофер Грунт. — Защо непрекъснато си въобразявам разни неща?“

Осъзнаваше, че усещането за нереалност, което го обгръщаше като тъмен облак, не е свързано с Упсала, с „Консум“, с Берит или с Ингейрд, а е възможните отговори точно на този въпрос.

Съвсем бе забравил, че тя очаква дете. Или просто не знаеше. На погребението през август бременността не ѝ личеше, а и родителите на Кристофер не бяха споменавали нищо.

Най-вероятно обаче младежът бе забравил. Така или иначе, Кристина вече имаше издут корем. Едва я позна, но не заради корема.

Тя дойде в червена вълнена жилетка и с червена баска. Косата ѝ също изглеждаше променена.

— Кристофер.

И лицето ѝ не беше същото. Стори му се... някак по-възрастна или по-скоро изморена.

— Здравсти — протегна ѝ ръка, но тя се направи, че не забеляза, и предпочете да го прегърне.

— Радвам се да те видя, Кристофер.

Не прозвуча да го мисли наистина. Кристина премълчаваше каквото мислеше наистина.

— Мда... и аз — едва изговори той.

Думите засядаха в гърлото му и той се видя принуден да ги изкарва една по една. „Жалко, че не се научих да се превръщам в дим — помисли си мрачно той. — Защото сега е моментът да се възползвам от подобна способност.“

Ала при по-внимателно вглеждане откри, че леля му се чувства още по-неловко от него. На Кристофер ситуацията му изглеждаше конфузна, но Кристина явно изпитваше несравнимо по-мъчително неудобство. По лицето ѝ непрекъснато преминаваха нервни тикове и тя не спираше да мига. Всъщност думата неудобство беше твърде слаба да опише състоянието ѝ.

Тя мълчеше. След деликатната им прегръдка двамата замръзнаха на място и приковаха очи един в друг от метър разстояние. И двамата се чувстваха странно, но Кристина безспорно се чувстваше по-зле от племенника си.

— Как си? — изплъзна се инстинктивно от устата му.

Тя преглътна с видимо усилие и сложи длан върху ръката му.

— Ела, ще те заведа на едно място.

Всъщност тя не го каза — гласът ѝ напълно се изгуби, — а го прошепна едва доловимо.

Ресторантът „Ил Форно“ отстояше на няколко минути път пеша. По време на кратката разходка никой от двамата не отрони дума. Часът беше шест и без затруднения си намериха уединено сепаре в дъното на просторния салон. Кристофер забеляза, че заведението е италианско: навсякъде висяха знамена в червено, бяло и зелено, а зърна и флага на

футболния отбор „Ювентус“. В менюто обаче не предлагаха само пица. Заведението в никакъв случай не беше евтино.

— Първо ще поръчаме. Сигурно си гладен?

Поръчаха два пъти лазаня, минерална вода за Кристина и кока-кола за Кристофер. Сервитьорът се отдалечи, а тя се извини и тръгна към тоалетната. Върна се чак след десет минути. Междувременно сервираха храната.

— Извинявай, Кристофер.

Той промърмори нещо, докато я оглеждаше крадешком. Лицето ѝ му се стори почервенияло и подпухнало. „Какво ѝ е? Да не е плакала в тоалетната?“ Кристина се прокашля, пое си дълбоко въздух и го погледна с влажните си очи.

— Кристофер, не издържам.

— Не издържаш ли? — колебливо повтори той.

— Когато ти ми се обади...

— Да?

— Когато ми се обади онзи ден, сякаш ме простреляха.

— Какво?

— Или все едно се събудих от кошмар.

— Не те разбирам...

— Нормално е да не ме разбираш. Единайсет месеца живях в истински ад, Кристофер. И продължавам да живея в него, но снощи осъзнах, че не издържам повече.

Той мълчеше. От една страна, не разбираше за какво говори тя, но, от друга, имаше чувството... сам не можеше да определи какво е това чувство, ала изведнъж всичко му се стори познато. Както когато... най-сетне ти издадат отговора на загадка и осъзнаеш, че си можел и сам да се сетиш. Кристофер се намираше не в момента на узнаване на отговора, а в *непосредствено предхождащия* го момент.

— За какво говориш?

Кристина поклати глава и помълча няколко секунди, като избягваше да го поглежда. Свила рамене, все едно замръзва, тя се взираше упорито в непобутната си лазаня. След като поседя така, съвсем неподвижна, се прокашля и сякаш почерпи нови сили или поне се поокопити.

— Какво искаше да ме питаш в неделя по телефона?

— Ами... нали вече ти казах.

— Повтори го.

— Добре. Всичко започна на погребението на Роберт... през август. На излизане от църквата баба спомена нещо за някакъв си Уле Римборг... какво ѝ бил казал.

— Баба ти ли?

— Да. Уле Римборг работи в хотела в Шумлинге и казал на баба, че мъжът ти... Якоб... се върнал в хотела посред нощ... точно когато изчезна Хенрик.

Той млъкна, но Кристина го подкани с жест да продължи.

— Тогава не обърнах внимание, а и не разбрах защо баба го сподели с мен. Тя ми се стори малко неадекватна. И така, думите ѝ просто минаха покрай мен, но преди седмица гледах някакъв филм по телевизията...

— Филм ли?

— Да. И името Уле Римборг се появи в... как се казва?.. във финалните надписи. Тогава се сетих за думите на баба и се обадох на въпросния Уле Римборг. Поддадох се на... внезапно хрумване.

— И? — попита Кристина и макар да произнесе един-единствен звук, гласът ѝ отново се задави.

— И той потвърди, че е истина. Мъжът ти се върнал в хотела в три през нощта. Римборг също се изненадал...

— И? — прошепна Кристина.

— Това е. И аз започнах да се чудя.

— Защо Якоб се е върнал в хотела през нощта ли?

— Да.

Кристина избута чинията си настрана и преплете пръсти над масата. Изминаха пет секунди в мълчание.

— Защо? — промълви тя.

— Какво?

— Защо разсъждаваш по този въпрос, Кристофер?

— Не... не знам.

— Напротив, според мен знаеш.

Той усети как кръвта нахлува в главата му и започва да бумти в слепоочията.

— В момента не се занимавам с нищо, което да ме ангажира, и тази мисъл сякаш се загнезди в съзнанието ми. Освен това става дума именно за...

— Да?

— За нощта, когато Хенрик изчезна.

— Продължавай.

— Помислих си дали... няма някаква връзка.

Последните три думи той изрече шепнешком, почти ги просъска. Още щом излязоха от устата му, Кристофер знаеше, че е истина. Точно там се криеше отговорът на загадката; шокиращият отговор, който неочаквано заблъска по вратата, докато Кристина държеше бравата от другата страна и открехваше... не, това сравнение е малко странно. По-скоро самата Кристина знаеше истината. Кристофер го разбра по погледа ѝ, преливащ от... той не знаеше точно от какво, но то бе толкова ужасяващо, голо и незащитено, че точно в тази безвъзвратно отлетяла секунда тя се наведе към племенника си над масата, очите ѝ се озоваха на по-малко от петнайсет сантиметра от лицето му и в този момент... в този момент тя го каза. Онова, което той вече бе разбрал. Не. Тя не го каза, а го *прошепна*, защото в нея вече не бе останал глас:

— Кристофер, Якоб уби брат ти.

Измина време. Малко ли, много ли — Кристофер изгуби представа. Кристина седеше неподвижно, той — също. Приятелска компания — две жени и двама мъже — влязоха в заведението и седнаха на една съседна маса, но тази маса и тези хора сякаш принадлежаха на друг, съвсем чужд свят. Под стъклен похлупак се намираха само Кристофер и Кристина, неговата леля, която безжалостно бе строшила действителността с шепнещия си чук на истината... Ето такива странни думи и аналогии се опитваха да добият смисъл и се въртяха из главата на младежа, както заблудили се прелетни птици търсят пътя към южните страни. *Стъклен похлупак? Чук на истината? Прелетни птици?*

И въпроси. Както преди час думите в гърлото му заседнаха, сега въпросите се наслоиха като друг вид чужди, неподвижни птици. Изведнъж усети, че се задушаваше, а нещо в гърдите му започва да тиктака застрашително. Всеки момент щеше да избухне и да го разкъса на парчета, ако не излезеше от вцепенението, набъбващо под стъкления похлупак. Накрая на повърхността изплува най-естественият въпрос:

— Защо?

Кристина прикова поглед в него.

— Защото...

И млъкна. Търсеше в очите му потвърждение, че той е... достатъчно голям, за да я разбере. Да, точно така го гледаха зелените ѝ очи. И Кристофер осъзна колко наложително е да оправдае очакванията ѝ. Какво друго му оставаше? Искаше да отговори на неизречения ѝ въпрос. „Готов съм — опита се да ѝ каже той с поглед. — Разкажи ми какво се случи, Кристина.“

Тя си пое дълбоко въздух, изпусна го бавно на тънка струя и точно преди да издиша последния остатък от него, призна:

— Защото ни свари.

— Какво?

— Мен и Хенрик.

— Теб и...?

— Да. Якоб се прибра и ни завари в леглото — мен и брат ти.

След като чу истината, Кристофер не беше сигурен дали е подозирал, или не. Навярно бе носил отговора на загадката, скрит в мехур, който само е чакал да го спукат. Във всеки случай младежът изпита не изненада, а по-скоро осъзна, че съмненията му са се потвърдили или нещо подобно. Нима някъде дълбоко в себе си действително се бе досещал какво се е случило?

„Не — помисли си той. — И в най-откачените ми фантазии не бих допуснал...“

Ала и тези думи приличаха на птици от чужди земи. Кристина пресече безконтролния им полет, като се наведе още по-напред към Кристофер и хвана двете му ръце:

— Чувствам се толкова виновна, Кристофер. Не заслужавам да живея, но живях с тази вина почти цяла година. Нито мога да искам прошка, нито да моля за разбиране. Аз съм виновна за смъртта на Хенрик, а на съвестта ми до гроб ще тежи болката, която причиних на всички вас. Защото вината за вашата скръб е моя. Ако искаш да разбереш какво е да си на ръба на отчаянието, погледни мен, Кристофер.

Младежът се увери в думите ѝ.

— Не можех да споделя с никого. Ева... майка ти... не би го понесла. Не знаех дали и ти ще го понесеш, но нали ми се обади и ме попита... Смятах, че най-доброто решение... единственото решение... е никой да не разбере за случилото се. Кристофер, не мисли, че ме е

страх: не се страхувам. Просто си представи как ще се почувстват всички и ще ме разбереш. През цялото това време бях напълно... съсипана.

Пусна ръцете му и рухна върху масата, ала почти веднага се изправи.

— Извинявай, Кристофер, ставам жалка.

— Не — тихо поклати глава той. — Не си жалка.

Сам не знаеше дали не я излъга. Пред очите му се изпречи ужасяващо ярка картина: Кристина и Хенрик се чукат като обезумели в хотелското легло, вратата се отваря рязко и вътре нахълтва Якоб; точно като по филмите, в които полуделият от ревност съпруг се прибира неочаквано и заварва жена си с друг мъж в спалнята.

— Как? — попита Кристофер. — Как уби Хенрик?

Тя го погледна внимателно, за да разбере дали е готов да чуе подробностите.

— С голи ръце.

Докато се взираше в лицето ѝ, Кристофер усети, че започва да му се гади.

— Мамка му — промърмори той.

— Бих дала живота си да съживя Хенрик. Дано ме разбереш, Кристофер. Ако можех да се сменя с Хенрик, щях да го направя без капка колебание. Но явно... явно съм осъдена да живея. Разбираш ли какво ти говоря?

— Защо продължаваш да живееш с него? С Якоб?

— Защото той ме принуждава.

— Принуждава ли те?

— Да.

— Не те разбирам.

— Той уби Хенрик, но вината нося аз. Ако мъж завари съпругата си с друг мъж в леглото, има право да... да убие накърнилия достойнството му, за да защити честта си. Обичаят води началото си още от древността, а и до ден-днешен го практикуват в някои култури.

— Убийство на честта?

— Нещо такова — кимна тя. — А аз преспях с племенника ми... Не, ако зарежа Якоб, той ще ме разобличи. Той осъзнава колко пострашна е моята вина в случая. Докато ме иска, не мога да се отскубна от менгемето му.

— Но въпреки това ще...?

Той неволно погледна корема ѝ и бързо отвърна очи. Смути се и си забрави мисълта.

— Мразя го, Кристофер. Якоб е чудовище.

Младежът реши да изчака тя да продължи.

— И то изключително пресметливо чудовище. Още преди това да се случи, подозирах, че има нещо гнило. Миналата година бракът ни се разклащаше все повече и повече, а сега... сега...

Млъкна и го погледна със стряскащо разголените си очи. Изминаха няколко секунди.

— Защо го направихте? — попита Кристофер. — Двамата с Хенрик.

— Започна на игра — поклати глава тя. — Забранена игра... после прекрчихме границата.

— Ясно.

— Извинявай. Понякога в живота човек прекрчва границата на позволеното. Някои се измъкват, други понасят седемкратно по-голямо наказание. Не биваше да го правим, но няма смисъл да се извинявам. Просто Хенрик сподели нещо с мен и...

— И?

— Не мога да ти го кажа.

В главата на Кристофер веднага се появи предположение:

— Да не ти е признал, че е гей?

— Ти си знаел? — вдигна вежди тя.

— Не, но подозирах.

— Ясно. Да, Хенрик ми го каза, но не му повярвах. Спомняш ли си, че онази вечер пихме доста?

— Първата вечер ли?

— Да, преди тържеството. Алкохолът не извинява постъпката ми, но тогава попрекалих и... и реших да докажа на Хенрик, че греша, че може да се възбужда от жени... Не, извинявай, Кристофер, вече ти казах достатъчно. Стига толкова.

Той кимна. Не искаше да знае повече.

И изведнъж, докато отново се възцари мълчание, в ленивото пристанище на съзнанието му акостираха две мисли: „Разбирам те, братко Хенрик.“ Втората обаче беше черна, по-мрачна дори от скръбта: „И теб разбирам, Якоб Вилниус, но независимо от това ще

умреш... Трябва да умреш“ — повтори си той наум. После двамата мълчаха и Кристофер закопня за цигара, но по обясними причини му се стори неуместно да пуши в присъствието на Кристина. А и в ресторанта най-вероятно пушенето беше забранено, както и във всички заведения, впрочем.

— Ще тръгваме ли? — попита той. — Не ми се яде.

— Кристофер...? — изгледа го тя.

— Благодаря ти, че беше откровена с мен — вече говореше зрял мъж, а не петнайсетгодишно момче. — Обещавам да го запазя в пълна тайна. Разчитай на мен.

Тя се опита да каже нещо, но той я изпревари. Явно реши да се възползва от промяната в гласа си:

— Трябва да се прибера в Упсала. Да ти се обадя ли, като поразмисля?

— Какво? О, да, непременно, Кристофер, можеш да ми звъниш по всяко време.

— Добре. Имам нужда да... поразмисля, както казах.

— Разбирам.

Излязоха от „Ил Форно“. Навън се стелеше ноемврийски мрак. Нито тя, нито той докоснаха храната в чинията. Докато стигнат до Централната гара, и двамата мълчаха.

— Не, няма я вкъщи — каза Якоб Вилниус. — Излезе с приятелки. Сигурно ще се върне след около час. За кого да предам?

— Неин колега. Не е нищо важно, ще се обадя пак.

Разговорът прекъсна. На дисплея се изписа „непознат номер“. „Виж ти“ — помисли си Якоб Вилниус.

Колега? Кристина не работеше вече повече от година. Едно от нещата, с които Якоб се гордееше, беше изключителната му способност да запомня и разпознава гласове. Изгаси лампата и се вторачи в тъмните възлести силуети на овошките в градината. Усети как нещо започна да се втвърдява във вътрешността му.

Загледан в мрака, Гунар Барбароти продължи да държи слушалката в ръка. „Изобщо не биваше да говоря с него. Постъпих

глупаво.“

**ПЕТА ЧАСТ
ДЕКЕМВРИ**

Ева Хермансон Грунт сънува. Ранна сутрин е, още не се е развиделило, първи декември. Снегът пада на парцали пред прозореца ѝ, но тя не подозира, защото щората е грижливо спусната, а и не я е грижа кое време е. Легнала в бялата си стая в санаториума, Ева сънува сина си.

Той се люлее в тялото ѝ, нарязан на парчета и пакетирани в две зелено-бели торби от „Консум“; увиснали на ключицата ѝ, торбите се лашкат наляво-надясно като тежки ръждясали езици на забравена църковна камбана. Човек не може да направлява сънищата и никой не би упрекнал Ева, но тази сутрин нещо не е както трябва. През тялото ѝ преминава полъх на безпокойство, полазват я ледени тръпки, тя започва трескаво да шари с ръце по гърдите и корема си. Свикнала е нощем да носи сина си под сърцето си. Носи го от месеци. Ала тази сутрин у Хенрик има нещо различно.

Защото това не е Хенрик, а Кристофер. Тази сутрин празното място под гърдите ѝ бе заел по-малкият ѝ син. Какво ли означава това?

Ева се разбуди за секунди. Преметна крака през ръба на леглото и седна, опряла стъпала о студения под. Какво става? Защо Кристофер зае мястото на Хенрик?

Това непременно означаваше нещо, защото сънищата са ключове. Трябва само да разбереш коя ключалка отварят и дали да ги използваш за отключване или за заключване.

Ева Хермансон Грунт предпочиташе да заключи. Цяло лято и цяла есен бе прекарала в опити да се изолира от всичко и да остави отворено само малкото местенце, където времето не съществуваше, но се побираше най-важното: стари лета, платноходка, син велосипед с три колелета, лепенка върху рана на детско коляно, малки лепкави ръчички, които решат косата ѝ, красиви очи на момченце.

Терапевтите правеха непосилни опити да затворят това местенце, но Ева всяка вечер открехваше вратата към него с внимателна и сигурна ръка.

Как обаче се промъкна там Кристофер? Кой го пушна да прекрачи прага? Защо сега той увисна в торбите на ключицата ѝ? Бяха две, нали? Какво иска да ѝ каже синът ѝ в този ранен час преди зазоряване?

Стана, вдигна щората и погледна през прозореца. Беше тъмно като в рог, а снегът падаше ли, падаше, тежък и обилен.

„Кристофер? Не, само не и ти...“

Кристина Хермансон чете. Откъсва се от тегобите на своята реалност и се потапя в чужди. Първи декември е. Вали сняг. Явно бе валял цяла нощ. Продължаваше и сега, в късния предобед. Ябълковите дръвчета пред прозореца ѝ бяха придобили нова форма, а храстите френско грозде приличаха на огромни рошави овцебикове.

Якоб излезе по работа, а Келвин оставиха при бавачката. Кристина чакаше Кристофер да се обади; чакаше и животът ѝ да пропадне напълно. През това време се зачете в книгата на Роберт:

„В сенките под ръцете ми живееше копнеж — пишеше той. — В петнайсетгодишното ми малодушие се бе подслонила надежда. Накъде тръгна?“

Кристина не разбираше какво точно е имал предвид брат ѝ, но ѝ харесваше да чете мислите му. Така Роберт ѝ говореше от гроба си, зад написаното слово чуваше гласа му. Стигна едва до четирийсетата страница от общо шестстотин петдесет и една. И въпреки това усещаше присъствието му в стаята и сякаш можеше да му задава въпросите, които възникваха у нея в хода на четенето.

„Какво си искал да кажеш, братко Роберт? Копнеж по какво? Надежда за какво си изгубил пътьом?“

Не ѝ отговори, но навярно бе скрил отговора по-нататък в книгата.

„Родих се нищожество и цял живот полагам неистово старание да забравя този факт — пишеше Роберт на четирийсет и втора страница. — Ала щом съзнанието за същността ми и истината надигнат глава, веднага ги разпознавам. Човек е такъв, какъвто е.“

Кристина все още се колебаеше дали Роберт пишеше за себе си, или не. Повествованието се водеше от първо лице, поне в началото. Главният герой, Михаил Барин, изглеждаше странен, бродещ персонаж не само из пространството, ала и във времето. По всичко личеше, че е

руснак. Появяваше се ту в настоящето, ту през деветнайсети век. Навярно изобщо не беше човек, а идея.

Докато четеше в захлас, с всяка отгърната страница гласът на Роберт зазвучаваше все по-силно в нея.

„Ако ме тикнат в затвора, ще си взема романа на Роберт, за да ме поддържа жива и заета.“

А може би животът ѝ нямаше да се разпадне. Може би не бе неизбежно. В неделя заминаваха за Банкок и Тайланд. Оставаха едва четири дни. Ако тези нищожни четири дни преминат без перипетии, тя ще вземе нещата в свои ръце. Качи ли се на самолета с мъжа си, ще знае как да продължи. Тогава всички пречки ще отпаднат и нещата ще се развият според плана ѝ. Ала тези четири дни ѝ се струваха прекалено дълго време: Кристофер ще се обади, ще се случи нещо непредвидено... Щом вдигна поглед от книгата, я обзеха мрачни предчувствия. Ала в момента валеше сняг и всичко изглеждаше спокойно.

Кристофер Грунт държеше решението в ръка.

Сряда вечер, първи декември. От сутринта до вечерта снегът не спря да вали. Автобусът за „Бергсбруна“ пътува половин час повече заради тежките пътни условия, а неведнъж и дважд едва не се преобърна в канавката. По време на следобедната почивка управителят на магазина, Лутман, информира служителите, че в цялата страна цари истински хаос; най-тежко било положението в Сконе, където нямало проходим път. В Далсланд пък повече от пет хиляди домакинства останали изолирани от света. Лутман не смеел да си представи какво е положението в Руслаген. От години не бил виждал толкова много сняг, и то в продължение само на шестнайсет часа.

Ала пътната обстановка изобщо не вълнуваше Кристофер Грунт. Той се намираше в мазето на братовчедката в „Бергсбруна“ и държеше решението в ръка: плоско, студено и тежко около половин килограм. Върху приклада стоеше гравирано името на производителя: Пинчман. Оттам се зареждаше с пълнители. Всеки пълнител побираше дванайсет патрона. Кристофер вече бе проверил. Мислено благодари на Ингейерд, защото преди четири години именно тя му показа и оръжието, и тайника, където е скрито. Тогава Хенрик и Кристофер

дойдоха на гости и братовчедката ги заведе в мазето, за да ги впечатли. Разрешителното за оръжието навярно бе на името на Кнют, бившият съпруг на Берит. Развели се още когато Ингейерд била едва на три години. Той обичал да ходи на лов, но им оставил оръжието, защото двете жени живееха сами извън града и се нуждаеха от средство за защита. В случай на нападение, разбира се. След като приключи, Кристофер смяташе да хвърли оръжието в някое езеро или да го зарови. Нито ще го намерят, нито ще заподозрат Кристофер. Не му се вярваше Берит и Ингейерд често да вадят оръжието — когато го взе от чекмеджето в килера, беше покрито с дебел слой прах. Цял ден обмисля плана, още щом идеята му хрумна в автобуса на връщане от Стокхолм. Не съзираше никакви пречки. Следобед чу смеха на Хенрик: съвсем слабо наистина, но звучеше приятно, топло и му вдъхна сили. Кристофер знаеше, че е взел правилното решение и има пълната подкрепа на брат си. След разговора с Кристина светът продължаваше да му изглежда нереален. Той поглади с пръст студената стомана. Всичко му се струваше като филм. Той е актьор и играе написаното в сценария. Точно така стоят нещата. Кристофер участва в режисирана постановка. Или в хореография. Погледне ли ситуацията от такава гледна точка, всичко става много по-ясно и понятно. Понякога е добре да се възползваш от възможностите, които ти предлага животът. Не изпитваше грам безпокойство. Уви пистолета и пачката с патрони в кърпа и ги прибра в найлонов илик от „Консум“. Качи се в стаята си и скри „решението“ в гардероба. Берит и Ингейерд бяха отишли на родителска среща и Кристофер не ги очакваше преди девет — а вероятно и по-късно предвид вилицата. Не, младежът не се тревожеше. Ще застреля убиеца на брат си, няма от какво да се бои. За онзи, който изпълнява дълг, всичко е лесно и просто, макар и нереално. Докато си правеше сандвичи и чай в кухнята, снегът продължаваше да вали. Мина девет, а от Берит и Ингейерд нямаше и следа.

Заседнал в снежна преспа, докато чакаше пътна помощ с усещането, че никога няма да дойде, Гунар Барбароти взе решение. До него в колата седеше дъщеря му Сара и именно новината, че се готви да отпътува нанякъде с приятели през уикенда, му осигури нужната свобода за действие. „По дяволите, какво ще каже Бакман. А *man's*

gotta do what a man's gotta do^[1]. Не съм длъжен да уведомявам някого за пътуването си. По дяволите всички благоразумни доводи, искам да говоря с нея още веднъж.“

Ала на него нито дума. Възникна съвсем слабо подозрение. Окаже ли се погрешна следа, ще настъпи катастрофа. А ако се потвърди, катастрофата ще е двойно по-фатална.

— За какво мислиш, татко? — попита Сара. — Пак ли за работа?

— Не, не, моето момиче — засмя се Барбароти. — Мисля си дали не е по-добре да се прибереш пеша. За десет минути ще си бъдеш вкъщи. Тук ще си навлечеш цистит.

— И да оставя баща си сам в преспата? — засмя се и тя. — Каква дъщеря бих била?

Барбароти пак запали двигателя и пусна чистачките. Беше девет без петнайсет вечерта. Навън виеше снежна виелица.

— Разкажи ми каква искаш да станеш, като пораснеш — подкани я той.

Лейф Грунт дремеше. Стресна го звънене. Грабна дистанционното за телевизора, обърквайки го с безжичния телефон. Все пак успя да стигне навреме в коридора и да вдигне слушалката. Оказа се Ева, съпругата му. Не се бяха чували повече от седмица.

— Дай ми Кристофер — поиска тя.

— Не е вкъщи.

— Къде е?

— В Упсала при Берит. Нали ти казах? В училището му тече седмица, посветена на професионалното ориентиране, и го изпратих в магазин...

— Тревожа се за него.

— Недей.

— Цял ден не ми излиза от ума. Грижи се за Кристофер, Лейф. Не го пренебрегвай.

„Аз ли го пренебрегвам? — помисли си Лейф Грунт с внезапно припламнал гняв. — Аз ли? Това ми идва в повече. Разговорът няма да свърши добре...“

— Не ми харесва, че си го изпратил в Упсала.

— Миличка Ева...

— Знаеш какво става с децата ни, като ги пратим там.

— Ева, Кристофер отседна у Берит. Ще работи една седмица в магазин. Нищо няма да му се случи.

В слушалката настъпи дълго мълчание. После се чу леко щракване. Ева бе затворила. Лейф Грунт окачи слушалката. В продължение на половин минута в него вземаше превес ту раздразнението, ту тъгата от случилото се.

После излезе навън и огледа рампата пред гаража. Минаваше десет. Снеговалежът продължаваше от близо цяло денонощие.

— Как му беше името на онзи полицай?

— На кой полицай?

Якоб Вилниус току-що бе излязъл от банята, увил жълта кърпа колко кръста. Кристина вече си беше легнала. Наближаваше единайсет и половина. Тази вечер Якоб бе ходил на ресторант с датски продуцент. Или немски. А вероятно просто шведски. От него лъхаше леко на алкохол, но не беше пиян. Изглежда бе загорял, защото кърпата стърчеше. Кристина си пое дълбоко дъх, погали изопнатата кожа на корема си и се подготви за предстоящото: ще я подхване отзад. Така правеше през последния месец по обясними причини.

— От Шумлинге — уточни Якоб.

— За какво... говориш?

— Бароти? Май така се казваше. Някакво италианско име. Даже идва у нас.

Тя поклати неразбиращо глава.

— Забравила съм. Името беше подобно. Защо се сети за него?

Той разви кърпата и разголи великолепната си ерекция.

— Да ти се е обаждал?

— Не, защо да ми...

Той се мушна под завивката и сложи ръка върху бедрото й.

— Вчера някакъв мъж те търси по телефона. Стори ми се, че беше той. Знаеш колко точно помня гласове.

— И защо да ни търси? Измина цяла година...

— Нямам представа. Не знам по какъв повод се обажда. Но искаше да говори с теб, не с мен.

— С мен ли?

— Да.

— И не се представи?

— Не.

— Не разбирам. Да не се е случило нещо...

— Какво например?

Започна да мачка бедрата ѝ. Разтвори ги.

— ... нещо, което да е променило хода на разследването. Искаш ли да изгася?

— Не, искам да те гледам, много добре знаеш. Значи, този инспектор Барбароти или както там се казва не ти е звънил?

— Не.

— Ако го направи, държа да ме уведомиш веднага.

— Разбира се.

— И гледай да не забравиш.

— Няма да забравя, обещавам.

— Добре. Промених си мнението. Изгаси.

Докато проникваше в нея отзад, тя видя през прозореца, че снегът е спрял.

---

[1] A man's gotta do what a man's gotta do (англ.) — Човек трябва да прави каквото трябва. — Бел.прев. ↑

В четвъртък сутринта Кристофер тъкмо се качи в автобуса от „Бергсбруна“ и мобилният му телефон звънна.

Обаждаше се татко Лейф.

— При вас вали ли сняг?

— И то много — отвърна Кристофер.

После поговориха за работата в магазина. Според татко Лейф, ако Кристофер възнамерявал да тръгне по неговите стъпки, било добре да започне от нулата. Така щял да знае в какво се впуска. Но можело синът му да няма такива планове? Кристофер призна, че още не е решил с какво ще се занимава един ден, а баща му го попита кога смята да се прибере в Шумлинге.

— В събота. Ще взема влака преди обяд. Ще ти се обадя допълнително да ти кажа кога пристигам.

— Останаха ли ти пари за билет?

— Да.

— А в картата на телефона?

— Малко.

— Добре. Обади ми се и ще те посрещна на гарата. Значи, ще пристигнеш в събота следобед?

— Да — потвърди Кристофер.

— Предай много поздрави на Берит и Ингейрд.

Кристофер обеща да го направи и разговорът приключи.

„Реалност? Какво е реалността?“ — беше, по една или друга причина, първият въпрос, изникнал в главата му. Загледа се през запотения прозорец на автобуса. През нощта снегът бе спрял. Снегорините бяха насипали еднометрови преспи покрай пътя. Всичкият този сняг беше свързан по някакъв начин със случилото се. С *плана* и с *решението*. Побелелият свят наподобяваше различна действителност и именно в условията на тази действителност Кристофер се канеше да извърши деянието си. А после, когато всички приключи, нещата пак ще се нормализират и ще възвърнат обичайната си форма. Най-сетне. Отмъсти ли за кончината на брат си, ще дойде

време да погледне напред. От близо година Кристофер живееше в странно състояние: всичко му се струваше изтъкано от неясноти и въпросителни. Плуваше в лепкав сън наяве, неспособен да се измъкне. Раздели се с предишния си живот — твърдение, напълно лишено от преувеличение. Училището не го интересуваше, нищо не му се струваше важно, приятелите от седми и осми клас останаха в миналото, семейството му се разпадаше. Пушеше като комин и се напиваше поне веднъж седмично. Но всичко това, цялата тази безнадеждност си имаше край: граница, където приключва. Сега го осъзнаваше. Застреля ли убиеца на брат си, ще стигне до тази граница. Сякаш нечия ръка напътстваше събитията. Все едно режисьор се грижеше всичко, което трябва да се случи, да се осъществи. Този своеобразен „коректор“ на събитията се бе постарал бабата на Кристофер да му спомене за Уле Римборг на погребението на вуйчо му. Точно на него — на Кристофер. А после невидимата сила го накара да изгледа точно онзи безинтересен филм до края, за да види името Уле Римборг, да събере смелост и да се обади на леля си. А татко Лейф реши да го изпрати в Упсала именно сега.

Докато разсъждаваше и мислите му поемаха по отъпкани пътеки, неочаквано му се зави свят. Возеше се в автобус, пълен с непознати, сънливи, сърдiti пътници, чийто бръмчащ двигател го движеше през побелялата местност, но същевременно Кристофер се намираше другаде, в друга история, много по-мащабна и съществена: в дълга верига от събития, където едното неизбежно води до другото и не можеш да спреш и да се върнеш назад, след като веднъж си решил накъде да поемеш. Няма как да поправиш вече сторени грешки. И изведнъж, докато в това зимно декемврийски утро автобусът бавно напредваше по натоварената улица в Упсала, Кристофер осъзна, че всъщност това са законите на живота. Той следваше именно този модел. Станалото — станало. Важно е да прецениш какво да направиш оттам насетне.

И да го приемеш.

Слезе на автогарата с четирийсетминутно закъснение и нагази в снега. За пръв път от много време чу гласа на брат си.

„Браво на теб, момче — окуражи го Хенрик. Звучеше глухо и много сериозно. — Започваш да съзряваш, Кристофер.“

— Дойдох в Стокхолм по друга работа и реших да се възползвам от случая.

Барбароти обмисли предварително как да започне разговора. Налагаше се да намери баланса между тежест и лекота: не бива да звучи прекалено сериозно, но все пак да придаде известна важност на думите си. Барбароти сякаш чу как тя преглъща или по-скоро си го въобрази. Дали не долови в гласа ѝ колебание?

— Не разбирам. Продължавате ли да работите по случая?

— Разбира се. Докато не го изясним, няма да го затваряме.

— Но...

— Да?

— Да не се е появило нещо ново?

— Трудно е да се каже. При всички положения ще ви бъда благодарен, ако ми отделите около час в петък или събота.

— Но какво... не може ли да го обсъдим по телефона?

— Предпочитам на четири очи.

„Има нещо — прецени Барбароти и усети как вълнението затуптя в главата му. — Дяволите да ме вземат, ако тя не се страхува.“

Тя помълча няколко секунди.

— Утре следобед ще мога да поговоря с вас. Къде ще...

От началото на въпроса инспекторът разбра, че Кристина не желае той да я посещава втори път, и ѝ благодари наум, задето не му предложи да отиде в дома ѝ.

— В лоби бара на хотел „Роял Викинг“. До Централната гара. Там ще имаме възможност да поговорим на спокойствие. Как ви се струва два часа следобед?

— Два следобед — повтори тя. — Удобно ми е, но не разбирам какъв е смисълът. Да не би да сте... попаднали на нова следа?

— Следа е прекалено силна дума. Нека го наречем идея.

— Идея ли?

— Да. Утре ще ви обясня. В два часа в „Роял Викинг“, нали?

— Да, ще дойда — гласът ѝ му се стори по-чуплив и от стар порцелан.

Като на ученичка, спипана да пуши или да бяга от час по физическо и привикана за мъмрене в кабинета на директора.

„Въобразявам си — помисли си Барбароти, след като затвори, и се вторачи над разхвърляното си бюро. — Иска ми се да осъществим пробив в разследването и затова тълкувам всеки знак в духа на хипотезата ми. Ужасно непрофесионално от моя страна!“ Вдигна слушалката и се обади да си запази билет за влака и хотелска стая.

В четвъртък вечерта — след кулинарния шедевър на Берит — картофен огретен с тънко нарязано говеждо филе и сос „Беарнес“ — Кристофер си легна в стаята да обмисли плана си до последна подробност.

Беше насрочил събитието за идната нощ — в петък срещу събота. Тогава се откриваше подходяща възможност. На Берит каза, че ще нощува в центъра на Упсала в дома на свой приятел, а в събота сутринта ще вземе влака за Сундсвал.

— Какъв приятел? — поинтересува се Берит.

— Много приятно момче, работи на касата в магазина. На деветнайсет години е — обясни Кристофер. — Ще отидем на кино, а после — у тях. Живеят близо до площад „Ваксала“. Казва се Оскар и играе в хокейния отбор на Алмтюна.

Кристофер знаеше, че Берит няма да се заеме да проверява дали думите му са истина. Най-вероятно дори изобщо нямаше да спомене пред баща му. А дори и да споменеше, младежът възнамеряваше да изнесе същия театър и пред татко Лейф.

— Заедно ще си тръгнем от работа, затова ще си взема багажа още сутринта. Приготвих го.

Но Оскар, разбира се, не съществуваше. Или поне момче с такова име не работеше на касата в „Консум“. Всъщност Кристофер бе решил да се качи на вечерния влак за Стокхолм, да остави сака си на багаж на гарата (знаеше къде се намират сейфовете), да се помотае няколко часа из центъра или да отиде на кино, ако има настроение. Разполагаше с пари за билет и за два хамбургера.

После, към десет-единайсет вечерта, ще се качи на метрото (зелената линия, спомни си той) и ще слезе на „Сандсборг“ или на „Скугсширкогорден“. Преди това обаче от гарата ще си купи карта на града. Провери точния адрес: „Мусерунвеген“ 5.

Ще пристигне по тъмно. След полунощ ще се прокрадне до къщата, но предварително ще обиколи и ще разучи квартала. Ще провери дали наоколо не се мотаят потенциални свидетели и дали Кристина и семейството ѝ са си вкъщи. Ако събере смелост, ще се обади на домашния им телефон. Вдигне ли Якоб Вилниус, ще затвори, вдигне ли Кристина, ще си преправи гласа и ще поиска да говори с мъжа ѝ. Ала към телефона щеше да прибегне само ако събере смелост. Иначе съществуваха много други начини да се увери, че жертвата е в къщата. Например, да надникне през прозореца. Никакъв проблем. Всъщност, докато лежеше в просторната тиха стая с пълен стомах и си представяше как ще действа, нищо не му се струваше особено трудно. Усещането, че изпълнява задача, следвайки определена схема, не го напусна през целия ден и в душата му не остана място за колебание и нерешителност. Кристофер наистина ще отиде в Стокхолм, ще стигне до богаташките дървени къщи в „Гамла Еншеде“ и там, на улица „Мусерунвеген“ 5, ще застреля Якоб Вилниус. Ще убие убиеца на брат си и така ще изпълни дълга си. Един вид ще защити честта си.

И понеже възприемаше това като задължение, Кристофер щеше да се справи. Естествено, няма как да предвиди всички подробности. Принуден е да се осланя на преценката и на... как беше думата?.. на интуицията си. Ще инсценира нападение с цел грабеж, като, да речем, счупи някой прозорец. Ще изчака поне половин час, след като изгасят осветлението в къщата, за да е сигурен, че са заспали, но едва ли ще съумее да избегне шума при влизането. Вероятно ще се сблъска с Якоб Вилниус на долния етаж. Затова ще държи пистолета в готовност за стрелба. Кристофер си спомняше, че спалнята им се намира на втория етаж, но не изключваше Якоб да се втурне или да се промъкне по стълбите, стреснат от необичайния звук. Кристофер няма да му остави и секунда. Ще го застреля веднага. Два куршума право в гърдите, за да го повали. После още два в главата, за да е сигурно, че го е убил.

След това ще бяга. Ако има време, ще грабне някой предмет, за да заприлича на грабеж. Стопанинът изненадва крадеца и онзи го застрелва.

Ако Якоб не слезе, Кристофер ще се промъкне до спалнята и ще го застреля там, в леглото. Тази мисъл му се стори още по-примамлива, защото Якоб е убил Хенрик в леглото. Ако Кристофер бе разбрал правилно Кристина.

Налагаше се да отстрани Кристина от пътя си. В никакъв случай не би ѝ позволил да го спре. Все пак Кристофер не вярваше тя да му попречи. Несъмнено и тя искаше мъжът ѝ да умре. Вероятно ще се шокира от появата на племенника си, но какво от това? Младежът за пореден път си повтори да не се впуска в разговор нито с нея, нито с Якоб, а направо да стреля. Никакви обяснения. Нито дори за секунда.

А накрая, след като всичко свърши, ще се измъкне бързо и от къщата, и от квартал „Гамла Еншеде“. Няма да се качва на метрото, а бавно, по заобиколни улици, ще стигне пеш до центъра. Ще се отърве от пистолета. Например, ще го хвърли в някое езеро. Стокхолм изобилства от водни басейни. Какво по-лесно от това, да хвърлиш оръжие от някой мост или пристан? Ще се наложи да внимава с нощните патрули. Самотно петнайсетгодишно момче, което скита из града, навярно би събудило подозрения. Но Кристофер не знаеше със сигурност дали това не се смята за нормално в Стокхолм. Може пък дори нощем в града да гъмжи от тийнейджъри по улиците. При всички случаи той ще внимава много, докато се придвижва до Централата гара. Отварят я в пет-шест сутринта — беше проверил. Там ще закуси, а после ще се качи на първия влак за Сундсвал.

Като стигне до Йевле, ще си включи телефона и ще се обади на татко Лейф да го уведоми кога ще пристигне.

Ако баща му — по някаква причина — е научил за убийството в „Еншеде“ и го спомене, Кристофер ще се направи на изненадан. А съобщи ли му, че убитият е съпругът на леля му Кристина, Кристофер ще се престори на шокиран.

„Не след дълго ще почиваш в мир, братко. Ще мине като по вода.“

Полежа още малко и се опита да изпита безпокойство и колебание, но уви, не чувстваше нищо подобно.

Стори му се странно; изпълнен беше от въодушевление, граничещо с радост. Усещането дори започна да се сбутва с говеждото филе, соса и огретена.

Погледна часовника. Десет без четвърт. А защо да не слезе да хапне малко сладки е чай? Ще му е нужна енергия.

Защото оставаше още една малка подробност: тази нощ се канеше да потренира стрелба. Искаше непременно да се увери, че оръжието работи. Не очакваше затруднения. Нагласи будилника да

звънне в три часа. Ще стане, ще се облече, ще излезе в гората и ще натисне веднъж спусъка. А може и два пъти. Понеже ще стреля на няколкостотин метра от къщата, никой няма да се притесни от няколко далечни гърмежа. Лесно като детска игра.

Но трябва да го направи. Беше си забранил да претупва детайлите.

Петък, 3 декември, започна с нови снежни бури. Макар да не предизвикаха хаос като последната виелица, не пощадиха съвсем пътищата. Общественият транспорт в Южна и Западна Швеция се движеше със сериозни закъснения и Гунар Барбароти благодари на далновидността си да си запази билет за ранния влак в шест сутринта. При нормални атмосферни условия щеше да стигне в Стокхолм в десет, но сега пътуването отне шест часа. Понеже горчивият опит от преждията с вътрешните полети още не бе избледнял в паметта му, той се запита дали в бъдеще да не се превърне в заклет привърженик на личния автомобил.

От друга страна обаче, пътищата едва ли бяха по-лесно проходими при зимни условия, а и оставаха два часа до срещата му с Кристина Хермансон. Пресече площад „Сентралплан“ и улица „Васа“ и се регистрира в хотел „Терминус“. Стаята му още не бе почистена и той се задоволи да остави багажа си на рецепцията. Излезе навън, повървя стотина метра из снежните парцали и обядва в „Йенсенс Бьохюс“: кюфтета с лук по датски.

Докато се хранеше, го обзе нарастващо напрежение заради предстоящата среща. Дори започна да го сърби кожата на главата. Такива оплаквания получаваше обикновено при предстоящо стресиращо събитие. А дали не е пърхот? Проблемът се появяваше периодично, докато течеше разводът. След като всичко приключи и двамата с Хелена заживяха отделно, след като подписаха всички документи и отворените рани започнаха да заздравяват, пърхотът изчезна. Фризьорката му, млада дама с четирийсет и осем безупречни зъба и очи, дълбоки като кладенци, твърдеше, че пърхотът е психосоматично оплакване. Тя не можеше да произнесе тази сложна дума, но за две години и половина професионален опит бе установила, че щастливите хора не страдат от пърхот.

„Но аз се чувствам добре — помисли си Барбароти и си поръча двойно еспreso и парче торта. — По-щастлив не съм се чувствал, откакто се събрах с Вероника в гимназията.“

Следователно го мъчеше не пърхот, а гъделичкащо нетърпение преди срещата. Погледна си часовника. Оставаха още четирийсет и пет минути. „Роял Викинг“ се намираше диагонално на мястото му в кафенето. Прекрасна позиция да наблюдава кога ще се появи Кристина или, по-точно, дали се задава, откъдето трябва. И все пак му се струваше по-умно да я изчака в хотела и така да си осигури преднина.

Крайно време беше да обмисли тактиката си. Какво ще ѝ каже? „Чух, че съпругът ви бил психопат. Вярно ли е?“

Барбароти прецени, че ситуацията изисква по-внимателен подход. И най-дребната проява на невъздържаност често води до провал — на това го бе научил професионалният му опит, който далеч надхвърляше две години и половина.

От друга страна, мнозина го смятаха за най-способния детектив в страната (или най-малкото в Западна Швеция). Знаеше го от отлично осведомени източници, ала понякога се питаше дали не го бъркат с другиго.

„О, Боже — подхвана наум Гунар, — нека Ти предложи сделка.“
И Господ го изслуша, макар и малко разсеяно.

— Как така нямаш време? — учуди се Якоб Вилниус.

— Имам среща.

— Нали те предупредих, че Цимерман ще е в града и ще иска да обядва с нас.

— Съжалявам, забравих.

— С кого имаш среща?

— С една приятелка.

— С коя?

— Казва се Хенриет, не я познаваш. С нея сме близки още отпреди да се омъжа за теб.

— Нали осъзнаваш колко ценен за мен е Цимерман? Кога си се уговорила с тази Хенриет?

— В два.

— Къде?

— В... „Роял Викинг“.

— Аха. С Цимерман ще обядваме в „Рюдберг“ в дванайсет и половина. Ела с нас. После ще стигнеш навреме за срещата, имаш

само пет минути път. Хенриет ще почака половин час, ако се наложи да закъснееш, нали?

— Не знам...

— Тръгвам. Гледай да си там най-късно в дванайсет и половина. И си сложи нещо по-отворено, нали го знаеш какъв е.

— За бога, Якоб, бременна съм в седмия месец.

— Но гърдите ти не са се смалили, нали? Дванайсет и половина, „Рюдберг“. Стига си се опъвала, Кристина.

Докато гледаше как той се качва в таксито, храната в стомаха ѝ мигом се издигна нагоре като кол, забит в плът.

Явно бе направил добро впечатление, защото в два следобед ръководителят му, Грегер Флудберг, с когото не се бяха виждали от понеделник, му позволи да си тръгне по-рано, подаде му традиционния найлонов плик от „Консум“ и му обясни, че след като е работил цяла седмица без възнаграждение, може спокойно да си напълни плика с лакомства. Братът на Грегер Флудберг работеше като зъболекар в Сундсвал и напоследък клиентелата му бе намаляла.

Шефът тупна Кристофер по гърба, разсмя се гръмогласно и смехът му отекна в помещението. Момчето се насили да се засмее възможно най-искрено. После най-чинно напълни плика с пет килограма лакомства според указанията, сбогува се с Урбан, Лена и Маргарита — негови помощници и ментори по време на практиката — и остави униформеното си зелено яке. Взе си сака и плика и си тръгна.

Успя да хване влака в три от Упсала (по разписание тръгваше дващест минути по-рано, но упоритите снеговалежи преди обяд предизвикаха закъснения) и само след час заключи багажа си в сейф на централната гара в Стокхолм. Задържа само оръжието, амунициите и половин килограм лакомства, натъпкани в джобовете на якето му. Малко се притесняваше как ще се справи с пистолета, но не прекалено. Пробната стрелба не мина по план. Явно не бе нагласил правилно алармата на телефона си, защото така и не звънна през нощта или пък Кристофер просто я бе изключил в просъница. И преди се бе случвало. Така или иначе, не успя да изпробва пистолета. Само няколко пъти дръпна спусъка с празен пълнител. „Ама разбира се, че ще проработи с патрон в цевта“ — успокояваше се младежът. Изобщо не

възнамеряваше да изпробва оръжието насред Стокхолм: имаше прекалено голям риск да го чуят и да го погне полицията. Все пак населението на града наброява близо милион и половина души.

Купи си кутия цигари от една лавка на гарата и излезе в сумрачната, мразовита декемврийска вечер. Снегът бе намалял, но продължаваше да вали.

„Добре — каза си той наум. — Време е да убия малко време, преди да започна да убивам на сериозно.“

Кристина Хермансон излезе от „Роял Викинг“ няколко минути след три. Не знаеше какво да мисли.

Едно нещо обаче усещаше със сигурност: неизбежното приближаване на психическия ѝ колапс. Как се казваше онзи филм на Алмодовар, който вървеше по кината преди няколко години? „Жени на ръба на нервен срив“? Не го беше гледала, но в момента се чувстваше точно така: *на ръба*. Хвана си такси, даде адреса в „Гамла Еншеде“ и от очите ѝ закапаха сълзи. Шофьорът — петдесетинагодишен ирански имигрант — я изгледа състрадателно в огледалото за обратно виждане, но не каза нищо. Само кимна дружелюбно и се съсредоточи върху шофирането. Атаката продължи половин минута. Тя извади от чантата си две носни кърпички, изсекна се в едната, а с другата си избърса сълзите. После отпусна глава върху приятно хладната облегалка и се опита да си припомни разговора и да разбере какво всъщност си бяха казали.

По и между редовете.

Инспекторът започна съвсем хрисимо и почти ѝ се извини:

— Не исках да звуча грубо по телефона.

„Увери го, че не се е почувствала засегната. И без това имала друга работа в центъра. За секунда си представи как срещу нея седи не полицай, а тайният ѝ любовник. Ще изпият по едно питие, ще се качат в стаята си на осмия етаж, ще се заключат и ще се любят две денонощия. Или поне два часа.“ После обаче погледът ѝ падна върху корема и напуканите ѝ ръце и тази гледка я върна мигом към действителността.

— Трудно ми е да се откажа от този случай — призна Барбароти.
— Понякога в моята професия човек се вманиачава.

Тя кимна в знак на разбиране. Сервитьорът се приближи и двамата си поръчаха минерална вода.

— Още от самото начало обстоятелствата около този случай ме озадачиха. Дълго време работихме по хипотезата, че между изчезването на Роберт Хермансон и изчезването на Хенрик Грунт съществува връзка.

— Звучи ми логично. Искам да кажа: логично е да сте предполагали наличието на връзка.

— Да, но след като установихме, че сме грешали, нещата се промениха.

Тя се прокашля предпазливо.

— Сигурен ли сте?

— В какво?

— Че смъртта на Роберт и изчезването на Хенрик не са свързани?

Сервитьорът донесе поръчката и инспекторът го изчака да се отдалечи. После, без да бърза, си наля вода в чашата и отпи. Остави я. Преплете пръсти в скута си и я изгледа с неразгадаема физиономия. Кристина обаче се увери в едно: инспекторът не я гледаше любовно. Прониза я лошо предчувствие.

— Да — отвърна най-сетне той. — Сигурен съм. Да не би вие да сте на друго мнение?

— Аз ли? — Усети как гласът ѝ се вдигна с няколко тона. — Изобщо нямам мнение по въпроса.

Барбароти помълча няколко секунди. Явно преценяваше отговора ѝ.

— Един от често обсъжданите аспекти в разследването е така нареченият семеен аспект.

— Семеен...

— Названието не е важно. По време на различните фази на разследването го обсъждахме сериозно, но ми се струва, че този аспект придоби... нова актуалност, след като се разкри убийството на брат ви през август.

— Така ли?

Само това успя да се изтръгне от гърлото ѝ. Той пак отпи от водата и извади химикалка от предния джоб на самото си. Повъртя я в ръце със замислен вид и поглед, вторачен във въздуха.

— Ако изчезването на Хенрик подлежи на... вътрешно обяснение, то неминуемо ще има сериозни последствия върху разследването.

— Вътрешно обяснение ли?

— Да.

— Нищо не разбирам.

— Извинете, изразих се неясно. Ако Хенрик, да кажем, е бил убит, и убийството му е свързано със ситуация в семейството ви, то вероятно някой... един или двама, освен убиеца... разполагат с ценна информация по случая.

Инспекторът се стараеше да говори изключително бавно, изговаряше отчетливо всяка дума и наблюдаваше допълнително върху нея, внимателно почуквайки с химикалката по ръба на масата. Кристина се запита дали е усвоил този трик, за да тласка свидетелите към срыв. Дали цели да я доведе до криза и признания? „Най-вероятно да — прецени тя. — Мисли, че крия нещо, и прави разни намеци, за да ме извади от равновесие.“

Подразни се, задето инспекторът я подценява, и гневът ѝ вдъхна сили. Поизправи се на стола и се наведе напред.

— Инспектор Барбароти, ще ви призная нещо.

— Какво?

— Не разбирам за какво говорите и недоумявам защо поискахте да се срещнем. Останах с впечатлението, че по случая на Хенрик има раздвижване, и затова се съгласих да поговоря с вас. Но досега...

Той я прекъсна с жест:

— Извинете, но се налага да разберете правилата на играта.

— Каква игра?

— Не забравяйте, че като полицаи съм длъжен да изясня обстоятелствата около изчезването на вашия племенник. Затова не желая... и не мога... да ви разкривам всички аспекти от разследването на случая. Задачата ми е да открия истината, а истината невинаги излиза най-аванс, ако сложиш всички карти върху масата.

Кристина усети, че се е втренчила в него. Какви ги говори този човек, за бога? Наизуст ли бръщолеве, или наистина е узнал нещо? Дали блъфтира? Затова ли използва метафората за картите?

— Какво искате да кажете? — попита тя. — И с какво искате да ви помогна?

— Съпругът ви — подхвана той и сякаш натисна главата ѝ под вода. Изведнъж силата и волята ѝ да се съпротивлява се изпариха.

— Какво за него? — попита тя. Задушаваше се.

— Що за човек е той в действителност?

Ако я бяха свързали с детектор на лъжата, щяха да я разобличат на мига. Сърцето ѝ запрепуска, слепоочията ѝ пламнаха. „Защо не се подготвих? Та нали тази атака е единственото, от което трябва да се боя? Защо изведнъж се почувствах напълно безпомощна?“

— Обичам Якоб — едва просъска тя. — Защо, по дяволите, ме разпитвате за него?

Кристина не знаеше дали гневът замаскира паниката достатъчно убедително, или не. Инспекторът я изглежда изпитателно.

— Защото получих сведения. За съжаление не мога да ги споделя с вас.

— За Якоб ли?

— Да.

— Само това?

— Не съвсем. Длъжен съм да ви попитам дали смятате съпруга си за способен на убийство.

— Какво, по дяв...?

— На теория. В критична ситуация. Е?

Не му отговори. Само поклати глава и изпи водата в чашата си. После го попита възнамерява ли да ѝ поднесе още някоя инсинуация, или е свободна да си върви.

Барбароти кимна. Изрази съжаление, задето е схванала някои неща погрешно. Кристина му благодари, стана и си тръгна.

„Схванала съм някои неща погрешно, а? — мислеше си тя, докато таксито минаваше покрай ледената пързалка в квартал «Юханесхов». — И как трябваше да ги схвана, ако мога да попитам?“

И най-важното: как би реагирала, ако наистина не знаеше за какво говори полицаят? Както преди малко или по съвсем различен начин?

Кристина нямаше как да го знае, но не се съмняваше, че инспекторът ще търси отговор именно между редовете на казаното от нея. Е, тя поне успя да избегне нервен срив. Не реши проблема кардинално, а само отложи опасността, но повече не би могла и да

иска. Погледна си часовника. След по-малко от две денонощия ще се вози в самолета за Банкок. Направо... не ѝ се вярваше.

Чак след като плати на вежливия тъмноок шофьор и влезе в къщата на „Мусерунвеген“, в главата ѝ се появи въпросът от кого инспекторът е получил тревожни сведения за Якоб. Едва ли си ги беше съчинил...

В шест и половина вечерта Кристофер Грунт се шляеше безцелно из центъра на Стокхолм. До началото на филма в кино „Риголето“ оставаха четирийсет и пет минути. Избра да гледа „Обичайните заподозрени“ — някой му го беше препоръчал. Времето се нижеше мудро. Кристофер изяде един хамбургер в „Макдоналдс“ и се поразходи из магазините: „Оленс“, „ПУБ“. Натъпка се до прилошаване със сладкиши и изхвърли последните в една кофа за смет. Ако пак му се прияде, в сейфа на гарата го очакваха още четири килограма. Снегът бе спрял. Улиците и тротоарите тънеха в киша. Навсякъде гъмжеше от хора и автомобили. Неочаквано Кристофер се озова на познато място. „Креатима“? Така ли се казваше и по онова време? Беше почти сигурен, че магазинът за бои и художнически материали някога носеше друго име. Тук бяха застреляли Улоф Палме. Спря. Беше се случило, преди той да се роди, но по време на посещенията му в Стокхолм поне три пъти му бяха показвали лобното място на политика.

А после убиецът избягал по улица „Тунел“. Или нещо такова? Кристофер се вторачи в тесния пасаж. Явно е хукнал нагоре по стълбите. А сега той се канеше да се превърне в убиец. Запали цигара и се огледа. Наоколо бързаха минувачи. Всички явно се бяха запътили към важна цел. Изпод гумите на автомобилите хвърчаха кални пръски. Никой не се сещаше, че на това място е загинал министър-председател на Швеция. Нормално, все пак оттогава са изминали повече от двайсет години. Кристофер стисна оръжието в джоба си. „Ето ме и мен — тук, с пистолет в ръка. Ако край мен мине Йоран Першон^[1], ще мога да го застрелям. Какво ли ще ми се пише тогава!“

Не се бе замислял колко лесно всъщност е да отнемеш човешки живот. Вдигаш оръжието и натискаш спусъка. Дръпна от цигарата и се засмя под нос. Не е необходимо да си откачен, терорист или дрогиран, за да убиеш някого. Просто вадиш пистолета и стреляш. Една секунда е достатъчна да отнемеш човешки живот — такава е горчивата истина. Една нищо и никаква секундичка — и слагаш край на върволица от

дни, вечери, ноци. Няма значение кой застава на пътя на куршума: крал или просяк. Натискаш спусъка с показалец и край. Жертвата умира, независимо дали притежава милиони, дали е най-прочутата филмова звезда, или най-обикновен несретник.

От това прозрение му се зави свят, но то му се стори донякъде справедливо.

„Ако застрелям онази жена в червеното яке и избягам като убиеца на Улоф Палме, никой няма да ме хване. Ще тичам с всички сили двайсет-трийсет метра, после ще се втурна по стълбите, ще свия зад ъгъла и ще тръгна съвсем спокойно по улицата.“ Кристофер се загледа във вратата на магазина. Изглеждаше лесно като детска игра.

Жената в червеното яке бавно се приближаваше към него. Движеше се най-спокойно както повечето минувачи, говореше по мобилен телефон и се смееше. Не беше красавица. Изглеждаше четирийсетинагодишна, но явно се опитваше да си придаде помладежки вид: ботуши с висок ток, черни, впити дънки, изрусена коса. Вероятно е проститутка. Защо не? В Стокхолм гъмжи от жрици на любовта. Кристофер неусетно стисна пистолета в джоба си.

„Сега. Его сега ще го направя. Пробна стрелба на площада, където са убили Улоф Палме, дявол да го вземе!“

— Здравсти, Итан!

По пешеходната пътека притича мъж. Шофьорът на близкия автомобил наби спирачки и наду клаксона. Жената в червеното яке спря.

— Йорген? Откъде...

Прегърнаха се. Засмяха се, пак се прегърнаха. Кристофер преглътна и продължи. „Боже мой, какво ми става? Замалко да...“ А може би се заблуждаваше, че се размина на косъм: мисълта е едно, действието — съвсем друго. Навярно задръжките му още работеха. Навярно вътрешните му бариери не позволяваха да извърши подобно безумие. Пръстът му не би се подчинил на заповедта от мозъка и не би натиснал спусъка в решителния момент.

Изведнъж изстина. Ами ако стане точно така? Дръпна си от цигарата и я хвърли. Пак тръгна. Ами ако не успее да натисне спусъка, когато се изправи пред Якоб Вилниус? Ами ако... смелостта му изневери? За няколко секунди страхът от подобен развой на събитията го стисна здраво за гърлото. Въздухът не му стигаше, причерня му, а

сладкишите и никотинът в стомаха му се прегърнаха. Ала точно в този критичен миг чу гласа на Хенрик: „Успокой топката, Кристофер. Ще се справиш. С теб съм, не го забравяй.“

Уверението се оказа достатъчно да прогони безпокойството от душата на Кристофер. Правеше всичко заради Хенрик: ако непрекъснато си припомня този факт, няма какво да се обърка.

Хенрик — по-големият му брат, неговата пътеводна звезда. Изведнъж Кристофер се сети за братята с лъвски сърца: Йонатан и Шушулко. Да, точно така се казваха!

Пристигна пред кино „Риголето“. Погледна часовника: точно седем. „Обичайните заподозрени“ започваше след четвърт час. Кристофер отвори стъклената врата и се вмъкна на топло.

Инспектор Барбароти се чувстваше ядосан. Вече повече от час лежеше и се взираше в тавана на хотелската стая. „Точно така. Точно това е усещането, сега се сетих.“

Разсъждаваше върху проблем, наречен „дилемата на детектива“. Водеше началото си отвъд Атлантика. Най-вероятно от произведенията на бруталните писатели от четирийсетте. Гунар Барбароти не познаваше в подробности тази литературна вълна, но все пак бе чел Хамет и Чандлър. А също и някой си Кръмли.

Предпоставките за наличието на такава дилема са две: първо, детективът разполага с информация — ключ към разрешаването на текущото разследване, и второ, не може да използва тази информация.

Несъвместимост — както е модерно да се нарича в наши дни.

Определението „информация“ обаче изглежда прекалено пресилено за случая. Барбароти се колебаеше дали положението отговаря на характеристиките за „дилема“. Защото ако действително се осмели да заподозре Кристина Хермансон в неискреност, навярно би намерил начин да я подгони, нали?

Ако интуицията имаше по-сериозна тежест...

Кристина Хермансон безспорно крие нещо. Разумен човек с чиста съвест не би се държал по начина, по който се държа тя в „Роял Викинг“. Гледаше го като... противник. Разговорът се превърна в премерване на силите и точно това го наведе на мисълта, че има нещо гнило. Защо е толкова нервна, запита се инспекторът. Защо отказва да

сътрудници, при условие че се е появила нова следа, водеща към отговора на въпроса какво се е случило с племенника ѝ? Не е ли естествено и тя да иска да заловят убиеца — ако момчето е било убито? Защо Кристина Хермансон саботира разследването? *Защо?*

Реши да престане с упреците срещу нея и да погледне под лупа собственото си поведение. Вероятно и той носи определена вина за проваления разговор. Веднага подхвана темата за семейния аспект, а съвсем логично е Кристина да възприеме една атака срещу роднините ѝ като атака и срещу самата нея. И срещу съпруга ѝ. Какво по-естествено от това да заеме отбранителна позиция?

Барбароти се опита да си припомни твърденията си. Що за факти трябваше да открие тя зад димната завеса на намеците му?

Че съпругът ѝ Якоб Вилниус е свързан с изчезването на Хенрик? Това ли загатна? Изобщо остана ли място за по-различни тълкувания?

Дълбоко в себе си Барбароти вярваше във вината на Вилниус и впрягаше всички сили, за да не се издаде.

„По дяволите! — изруга наум той и стана от леглото. — Щом не мога да преценя какви мотиви и подбуди стоят зад моите действия, как ще разбере чуждите? И защо му е на Якоб Вилниус да очисти момчето? Дори не го е познавал.“ Ето тук безспорно се криеше разковничето. Барбароти си облече палтото и излезе от стаята. Минаваше седем. Разходка по топящия се сняг и вечеря в някой приятно празен ресторант би му помогнала да си избистри съзнанието. Реши непременно да си избие от главата образа на прокурор Аф Клампенберг, който приема с насмешка приведените от Барбароти факти по разследването.

„И с какви улики разполагате срещу обвиняемия господин Вилниус?“

„Бившата му съпруга го описва като крайно несимпатичен, уважаеми господин прокурор.“

„Проклятие — изруга наум Барбароти и пъхна ръце в джобовете си. — Това няма да доведе доникъде.“

Не усещаше никакъв глад и тръгна първо да се поразходи поне половин час. Мина покрай универсалния магазин „Оленс“ и площад „Сергел“, продължи на север, пресече улица „Свеавеген“ до концертната зала и забеляза филмов афиш: „Обичайните заподозрени“. Киното се казваше „Риголето“. Барбароти погледна часовника: седем и

половина. „Жалко — помисли си той. — Започнат е преди половин час. А как ми се щеше да го гледам пак!“ Сви примирително рамене и продължи по „Кунгсгатан“ към площад „Стюреплан“. Стана му студено. Забравил си бе ръкавиците и шала в хотела. Раздразнението отново го загложди.

— Закъсна — отбеляза тя. — Очаквах те към...

— Нормално е да закъснея — прекъсна я Якоб Вилниус и си съблече палтото. — Цимерман отхвърли целия превод. Не схващам за какво плащаме на тези смешници — преводачите. А трябваше да финализираме сделката днес.

— Защо?

— Забрави ли, че в неделя летим за Тайланд? Да не мислиш, че ще искам да оставя този договор на Тьорнлунд или на Васинг?

— Не, не. Сега ли да ти сложа да ядеш?

— Не, първо ми налей голяма чаша „Лафройг“. Предлагам и ти да изпиеш една.

— Якоб, бременна съм в седмия месец.

— Знам, но виното ще успокои нервите ти.

— Какво искаш да кажеш?

Той отиде до барчето и извади бутилка.

— Правилно ме чу: ще успокои нервите ти, за да...

— Какво?

— ... за да си държиш езика зад зъбите.

— Не те разбирам.

— Нима? Според мен ме разбираш доста добре. Днес следобед Цимерман се сети, че е забравил нещо важно в хотелската си стая — отседнал е в „Роял Викинг“ — и към три и петнайсет го закарах дотам. Тогава сигурно си пиела кафе с твоята приятелка... как ѝ беше името?

— Хенриет.

Изведнъж тя забрави дали не беше казала Юсефин. И двете имена бяха на реално съществуващи жени. Кристина никак не умееше да лъже и затова дори в тази ситуация бе прибегнала до полуистина.

— А, да, Хенриет. Но най-интересното е, че... Ще отгатнеш ли кое е най-интересното?

— Не. Нищо не разбирам... Какви ги говориш, Якоб?

Той си наля четири сантиметра вино, запуши грижливо бутилката и отпи. Чак тогава сметна за необходимо да ѝ отговори:

— Най-интересното е, че докато чаках в колата Цимерман да се върне, забелязах един познат да излиза от хотела. Още ли не ти просветва?

Тя поклати глава. Заби нокти в дланите си. Прииска ѝ се този акт на автоагресия да е смъртоносен. Или поне да я превърна в невидима.

— Онова шибано ченге, дето се обади преди няколко дни. Сигурна ли си, че не ти се пие малко уиски? Тази вечер ни предстои дълъг разговор.

---

[1] Йоран Першон (р. 1949) — шведски политик-социалдемократ, министър-председател на Швеция в периода 1996–2006. — Бел.прев. ↑

Времето течеше мудро. Кристофер се качи в мотрисата по зелената линия на метрото и се сети за онова странно желание, което изпитваше преди близо година, когато цялото семейство пътуваше към Шумлинге и нещастиято още не се бе случило: да прескочи отрязък от живота си.

Ако паметта не го лъжеше, тогава си мечтаеше да се прехвърли три-четири дни напред в бъдещето, за да се прибере в Сундсвал и да се намира близо до Линда Гранберг. Същата, която после му изневери с единия от братята Нисканен от Лиден, а после се премести в Драмен. Тогава Кристофер разсъждаваше незряло. А се бе случило едва преди година. Но през това време се случиха много неща. Безспорно.

Ала в момента, в тази мрачна, съдбоносна декемврийска вечер, точно в секундата, когато влакът потегли рязко, в главата му се появи същото желание: да се пренесе в бъдещето. Само дето този път Кристофер не искаше да пропусне четири дни, а само... два часа.

За да му се размине обикалянето в тъмното и в студа.

И за да не се наложи да чака дълго. Очакваше да пристигне на станция „Скугсширкогорден“ — „Горското гробище“ — някъде между девет и половина и десет: ужасно рано. Да можеше да изманипулира времето и да пристигне в дванайсет без петнайсет! „Това би бил идеалният час“ — помисли си Кристофер. Ала при сегашните обстоятелства нямаше как да се отпрати директно към улица „Мусерунвеген“. Не и преди полунощ. Твърде рисковано е дори за разузнаване из квартала, защото имаше опасност някой да го види и да го запомни. Кристофер бе решил твърдо да не влиза в къщата преди един час след полунощ. А най-добре му се струваше да проникне в дома на Якоб и Кристина още по-късно, поне час след като изгасят осветлението. Не възнамеряваше изобщо да се отклонява от предначертания план. Придържа ли се стриктно към него, ще се предпази от вземането на погрешни решения в хода на действията.

Налагаше се да убие поне два часа, преди да настъпи удобният момент. Струваха му се цяла вечност. Нищо не му пречеше, разбира се,

да се повози в метрото напред-назад, да слезе и да се качи няколко пъти, колкото да си намери занимание, но Кристофер не се чувстваше комфортно в подземните мотриси. Метрото го плашеше със своята враждебност.

Във въздуха се носеше някаква нагнетеност и сякаш щеше да избухне всеки момент. Малко по-нататък във вагона беснееха група младежи, а мъжът срещу Кристофер несъмнено беше дрогиран: кривоглед мъпет-великан, който непрекъснато си дъвчи долната устна и се чеше по дланите. Навярно тежеше около сто и петдесет килограма. Една грешна мисъл в подстриганата му нула номер глава и Кристофер можеше да го отнесе само защото му се е сторило, че го гледа нахално, или защото има вид на дълбок провинциалист.

„Тогава ще застрелям този идиот“ — зарече се наум Кристофер и от гърлото му без малко да се изтръгне отчаян смях. Успя да го задуши и реши да се престори на заспал. Спящ човек едва ли действа провокативно. Затвори очи и опря глава на прозореца. Мотрисата намали. Металически глас събщи, че пристигат на станция „Сканстул“. Оставаха още пет станции. Кристофер ги бе научил наизуст: „Гюлмаршплан“, „Шермарбринк“, „Блосют“, „Сандсборг“ и след това „Скугширкогорден“, където трябва да слезе. Дали да не се поразходи из гробището? Доколкото знаеше, било доста голямо. Може пък една обиколка на злокобното място да се окаже идеалното вдъхновение за бъдещ убиец. А дали да не изпробва пистолета там?

Не, би било прекалено да стреля из гробището. Но ако се пошляе и събере смелост, ще му помогне. Ще изпуши няколко цигари, ще си купи кренвирш и шоколадово мляко — има достатъчно пари — и ще се концентрира върху предстоящото. Така няма и да премръзне.

А после — по булевард „Нюнесвеген“, към квартал „Гамла Еншеде“ и по улица „Мусерунвеген“. „Как ти се струва планът ми, Хенрик?“ Мотрисата отново започна да намалява, при триенето с релсите се появи свистене и Хенрик му отговори, че планът е дяволски добър.

В санаториума, където лекуваха Ева, часовете за посещения не бяха строго определени. Всъщност от терапевтична гледна точка не се препоръчваха визити от външния свят, а по общо мнение неочакваните

гости се отразяваха негативно върху здравето на пациентите. В петък вечерта обаче персоналът направи изключение за Бенита Ормсон. Тя беше не само стара приятелка на Ева Грунт Хермансон, но и работеше като психиатър. Залиташе малко повече към когнитивната психология^[1] — в научните среди определено бе известна с тези свои предпочитания, — но лекуващите лекари на Ева не смятаха, че едновременно разговор с Бенита ще ѝ се отрази зле. А и беше петък — денят преди уикенда, който госпожа Хермансон Грунт по график следваше да прекарва в компанията на семейството си.

Бенита Ормсон донесе на приятелката си два подаръка. Изчака да останат насаме и ги извади: пликче с карамелени бонбони и Библията.

— Не съм религиозна — обясни Ева.

— Нито пък аз — увери я Бенита Ормсон. — Не би ми хрумнало и да ставам. Но Библията е нещо съвсем различно.

— Хм.

— Как си всъщност?

— Какво имаш предвид с „всъщност“?

— Виждам, че ти харесва да живееш тук, и според мен си достатъчно интелигентна да си намериш причина.

Ева помълча със замислен вид.

— Богатият интелект често се оказва надценяван спътник — напомни тя.

— Съгласна съм. Пътищата на сърцето понякога са неведоми за разума.

— Чувала съм тази мъдрост. Но според мен моят проблем се корени в друго: не виждам причина да продължавам да живея.

— Тогава защо продължаваш?

— Да живея ли?

— Да.

— И аз не знам. Вероятно съм възприела живота като един дълг: длъжни сме да живеем живота, щом ни е даден.

Бенита Ормсон кимна.

— И си прегърнала тези възгледи след изчезването на сина ти?

— Да. Осъзнавам, че тези възгледи навярно спхождат... в по-голяма или в по-малка степен... почти всички хора и повечето

съумяват да се справят и да продължат напред. Аз обаче не мога. Случилото се... ме порази прекалено жестоко.

— Смяташ, че Хенрик е мъртъв, така ли?

— Да, предполагам.

— Защо точно Хенрик е означавал всичко за теб?

— Не аз решавам това. Може ли да си взема един карамелен бонбон?

— Разбира се, заповядай.

— Май не съм яла такива бонбони от студентските си години.

— И аз. Но защо точно Хенрик? Създавайки деца, човек е длъжен да приеме условието, че те могат да умрат преди него. Гаранции няма. Знаеш го не по-зле от всички родители.

— Да, но... бях го забравила.

Бенита Ормсон се засмя.

— Да, май наистина си го забравила, Ева. Навярно си забравила и доста други неща. Това впрочем важи за всички ни и обикновено върши работа до четирийсетата годишнина. Намираш се в добра компания.

— Не желая да бъда част от такива компании.

— Знам. Ти не си общителна, Ева, но понякога човек е безсилен да се справи сам. Затова ти донесох Библията.

— За бога, Бенита, знаеш, че не съм...

— Все с някого трябва да общуваш, Ева. Все с някого трябва да поговориш. Четирийсет години си нямала друг събеседник, освен себе си и си се изморила. Налага се да избираш: или с други хора, или с Господ.

— Не са ми нужни подобни...

Бенита Ормсон вдигна ръка и Ева млъкна, взе си втори бонбон и изгледа приятелката си с очи, преливащи от недоверие. Изминаха няколко секунди.

— Разбирам — кимна Бенита Ормсон. — Предпочитах да държиш всички врати затворени. Отказваш да отвориш и на мен. Решението зависи само от теб, Ева, животът си е твой. Не съм ни най-малко религиозна, знаеш го. Навярно изобщо не мога да се нарека и вярваща. Но в тази книга е събран човешки опит от десет хиляди години. Тя не пропагандира нищо, а учи на мъдрост. А ти се нуждаеш от утеха. От отрада, любов и силна доза милост. Нищо друго не може

да ти помогне. Всички останали въпроси са твърде маловажни. Сигурна съм, че си достатъчно прозорлива да го разбереш. Ала не си мъдра. Свила си се в черупката си, Ева, предпочела си да се затвориш с Хенрик в отделна стая, където цари пълен мрак. Погрижи се поне да я разшириш малко, пропусни малко светлина. Но, пак казвам, ти решаващ, а аз...

— Какво — ти?

— Аз съм само вестносецът. *Don't shoot the messenger*^[2].

— Това ми е ясно.

— Още по-добре.

— Тези бонбони са много вкусни. Само като си помисля колко отдавна беше... а явно още ги има.

— Има ги, разбира се, Ева.

Тишина. Продължителна тишина. Санитар откряна вратата, надникна и като видя двете жени, седнали на леглата, се оттегли и затвори.

— За какво мислиш, Ева?

— За... за Кристофер. Извинявай, Бенита, но трябва да се обадя на мъжа ми.

— Ти знаеш най-добре какво трябва да направиш, Ева. И днес, и през всички останали дни.

— Благодаря ти, Бенита. Благодаря ти за посещението, но е време да се погрижа за нещо.

— Разбира се, Ева. Разбира се. Оставям ти Библията и бонбоните. Ще дойда пак някой ден.

И все пак тя успяваше някак да устои.

Сама се изненадваше как още намира сили да парира яростните атаки на Якоб. Навярно предимството ѝ се криеше в трезвеното ѝ състояние. Якоб пиеше чаша след чаша вино и гласът му придобиваше все повече звучност, но той не избухваше. Продължаваше да запазва спокойствие. Лежеше като кобра на слънце и дебнеше. „Ето в това се състои проблемът му — разсъждаваше тя. — Основният му проблем в живота: той трупа ли, трупа чувства у себе си, без да ги проявява, но в

един момент нещата ескалират и той избухва.“ Ала и тези своеобразни експлозии бяха някак хладни, премерени. Якоб никога не губеше самообладание, не и напълно. Дори когато уби Хенрик, контролираше положението.

Дори тогава. Ето това ѝ се струваше най-зловещо и отблъскващо. Контролът. Нечовешкото спокойствие.

— Как ти се стори? — попита Якоб.

— Кой?

— Онова ченге. Говоря за посещенията му през януари.

Часовникът показваше единайсет и четвърт. Двата седяха във фотьойли пред камината. От два часа Келвин спеше горе. Якоб запали тънка черна пура „Баринк“. Пушеше само такива пури. По негова поръчка един малък магазин на улица „Хурн“ внасяше „Баринк“ — специално за Якоб.

— Почти не си го спомням — отвърна Кристина. — Може ли да говорим за нещо друго?

— За какво, например?

— За Тайланд. Хайде утре да купим няколко пътеводителя от центъра.

— Вече го направих. Отбих се в една книжарница и купих три. Тази подробност е уредена. Та как ти се стори, казваш?

— Не си спомням, Якоб. За бога, нали ти казах, че съм го забравила. Какво подозираш?

— Да подозирам?

— Да.

— Имам ли причини да подозирам нещо?

— Не, но по думите ти съдя, че си притеснен.

— Просто не вярвам в случайни съвпадения.

— Не те разбирам.

— Напротив.

— Не. Якоб, не те разбирам. Какво всъщност искаш да ти кажа? Нямам какво да крия.

Той отпи от виното и дръпна от пурата. Явно подбираше възможно най-язвителните аргументи.

— Слушай сега. Онова ченге звъни вкъщи в началото на седмицата и пита за теб. Живее в Шумлинге, на четирийсет мили оттук. Три дни по-късно го виждам да излиза от „Роял Викинг“ точно

по времето, когато моята съпруга твърди, че пие кафе с приятелка, чието име никога не съм чувал...

— Колко от приятелките ми познаваш, Якоб?

— Две-три.

— Нищо подобно. Хайде, да си лягаме. Изморена съм...

— На мен ми се иска да си поговорим още, Кристина. Но щом темата ти е неприятна, ще я сменим. Изгаси осветлението, ако обичаш. Ела да се разположим на дивана. Да пусна ли малко джаз?

Кристина усещаше, че е възбуден. Гласът му звучеше по-оживено. Какво пък... Тя въздъхна безшумно и внимателно. Оставаха два дни. Все ще издържи.

В единайсет инспектор Барбароти се върна в хотелската си стая. След две чаши червено вино и четирийсет милилитра коняк продължаваше да зъзне. В Стокхолм цареше кучи студ, а северен вятър завихряше снега, който нагревателните кабели под уличното платно не бяха успели да стопят. „Добре че не живея тук — благодари си наум Гунар Барбароти. — Как оцеляват бездомните в този студ? Сигурно всяка нощ вкочанясват до смърт.“

От стаята се обади на Мариан. Тя го увери, че времето в Хелсингборг не е по-хубаво: едва три градуса над нулата, дъжд и силен западен вятър.

— Добре е в такъв студ да имаш до себе си мъж и чаша червено вино, та да се стоплиш — додаде тя.

Барбароти я попита дали от Сконе няма директен нощен влак за Стокхолм. Например, след половин час. Обеща на сутринта да я посрещне на гарата. Резервацията му в хотела включвала още една нощувка.

— Мислех, че си там по работа — изненада се Мариан.

— Не работя през цялото време.

— За жалост не мога да оставя децата сами през уикенда. Хайде следващия път да ме предупредиш по-отрано, а?

Гунар Барбароти обеща да го има предвид, побъбриха още малко за разни дреболии и затвориха.

„Работа ли?“ — помисли си той, застана до прозореца и плъзна поглед над Централната гара и коловозите. Наистина бе дошъл с

намерението да работи, но нещата малко се объркаха.

Или не? Дали в случая редовната му вечерна депресираност не му играеше подла шега? Какво всъщност очакваше от разговора с Кристина Хермансон? Да се срине и да направи признание, един Господ знае какво?

Не, едва ли. Ала всъщност, разсъждаваше той с внезапно връхлетяла го вълна на оптимизъм, докато развиваше капачката на малката бутилка червено вино от минибара... съмненията му се потвърдиха. Наистина. Кристина Хермансон се държа като човек, който крие нещо.

А нали всъщност Барбароти се стремеше да провери подозренията си, че идилията в „Гамла Еншеде“ е само привидна? От доста време инспекторът усещаше нещо гнило в семейство Хермансон-Вилниус и просто не можеше да загърби тази мисъл, щом вече бе стигнал дотук.

Отпи от пластмасовата бутилка и изля остатъка в мивката. „Ама че гадост! И за тази боза на тръгване ще платя 65 крони.“

Ами Якоб Вилниус? Защо направо не хване бика за рогата?

Барбароти се съблече и се мушна под душа. Пусна топлата вода и се закали да не излезе от банята, преди да вземе решение.

Отне му двацет минути и след като си легна, го заглождиха съмнения дали формулираното становище е правилно. Ала правилно или не — вече си бе наумил какво ще прави и мрачното му настроение от скитането в студа из столичните улици и площади се подобри значително.

---

[1] Когнитивната психология се занимава с познавателната активност на човека. — Бел.прев. ↑

[2] Don't shoot the messenger (англ.) — Не убивай вестносеца. — Бел.прев. ↑

Кристофер Грунт трепереше от студ. Стана дванайсет без двайсет. Най-после! Бавно мина покрай къщата на улица „Мусерунвеген“ 5 за втори път. Преди петнайсет минути я подмина по отсрещния тротоар. Прозорците тъмнееха. Единствената светлина идваше от малка жълто-червена лампа пред входната врата. От петнайсет минути положението не се бе променило. По всичко личеше, че Якоб и Кристина спят, както и всичките им съседи. В квартала явно не живееше купонджии. Всъщност и в неговия квартал в Сундсвал през нощта не се чуваше шум. Прибереш ли се след дванайсет, е тъмно като в рог. Не се вижда жива душа.

Докато обикаляше из „Горското гробище“, Кристофер се стъписа от мисълта, че няма да успее да намери къщата на „Мусерунвеген“. Но щом я видя, на мига я позна. Навярно тъмнината, студът и самотата му внушаваха такива опасения. Оставаше само да влезе не където трябва и да застреля човек по погрешка!

Но вече се изпари всякакво съмнение. Позна пътеката към малкото стълбище, където двамата с Хенрик ритаха топка преди две години и половина; малката беседка, в момента покрита с дебел слой сняг, разположена върху ливадата пред къщата; верандата, където пиеха сок и хапваха кифлички. Да, определено това бе домът на леля Кристина и нейния съпруг, когото Кристофер се канеше да убие. Минавайки покрай къщата, младежът усети как мисълта за предстоящото го стопли.

Мисълта, че ще извърши убийство. Странно, но навярно човешкият организъм е така устроен: кръвта започва да се движи по-бързо по кръвоносните съдове, когато мислиш за определени неща. И не само за момичета.

Допреди малко зъзнеше от студ. Преди около час си купи кренвирш и чаша кафе от едно заведение за бързо хранене. Движението, разбира се, му помагаше да поддържа температурата на тялото си висока, но с течение на времето му ставаше все по-трудно да противостои на студа.

А все още бе твърде рано да пристъпва към действие. Реши да направи поредната обиколка на квартала и ако всичко му се стори нормално, да се върне и да влезе в къщата.

„Как ти се струва, братко?“ — попита той.

„Чудесно“ — отвърна Хенрик.

Един без пет. Не срещна жива душа. От половин час цялата къща тънеше в мрак. По някаква причина Кристофер вече не зъзнеше. Вероятно заради напрежението.

„Време е — помисли си той. — Да започваме. *It's now or never*^[1].“ Огледа се надясно, огледа се наляво, мина през плета и влезе в градината. Възнамеряваше да атакува вратите на верандата. Сметна за ненужен риск да се катери по первазите, щом има начин направо да влезе вътре. Вкъщи, на „Стокрусвеген“, един удар по вратите с рамо стигаше, за да се отворят.

Кристофер нагази из половинметровия сняг в градината. На улицата повечето се бе стопил или го бяха изринали. Качи се на верандата. Предположението му се потвърди: двукрила врата. Промъкна се до нея. Върху дървения под на верандата нямаше сняг, защото покривът правеше заслон. Дъските изскърцаха, но съвсем лекичко. „Няма страшно“ — окуражи се Кристофер. Огледа се внимателно и се вторачи през прозореца, но не видя почти нищо. Отвън нямаше дръжки, но всичко обаче личеше, че вратата се отваря навътре. Постоя за малко неподвижен, после леко натисна вратата с рамо. Нищо. Заслони очите си с ръце, наведе се напред и се помъчи да разбере как изглежда бравата отвътре. Доколкото успя да прецени, едното крило се отваряше със съвсем обикновена дръжка. Натисна вратата още веднъж, този път — по-силно. Стори му се, че поддаде леко. Но за да я отвори, се изискваше сериозен удар, а той щеше да предизвика силен шум. Помисли, помисли и заложи на друг вариант: ще пробие с приклада малка дупка в стъклото и после ще я разшири. Разбира се, нямаше как да е сигурен в ефективността на този метод, но преди няколко месеца бе гледал филм, където героят се справи без никакви затруднения. За целта не бива едри парчета стъкло да падат по земята, защото в противен случай ще се разнесе оглушително дрънчене. А от единичен краткотраен пукот на строшено стъкло

обитателите едва ли ще се събудят. Особено ако спят на горния етаж. Както в случая. Ако случайно се събудят, ще се почудят откъде ли е дошло дрънченето, ще го припишат на някоя котка и пак ще заспят. Кристофер знаеше колко е важно да изчака известно време, преди да се заеме с разширяването на дупката, а и след първоначалния шум не бива да се чува повече и звук.

Извади пистолета от джоба си. Преброи до пет и удари по стъклото. Парчетата се посипаха по пода. Разнесе се звънтене. Той приклепна плътно до стената, за да не го видят, ако включат осветлението. Държеше оръжието в готовност за стрелба: ако Якоб Вилниус отвори вратата и излезе, Кристофер веднага ще го повали с куршум.

Отвътре не се чуваше никакъв звук. Никой не светна лампите. Почака около две минути, изправи се и надникна. Огледа дупката в стъклото: достатъчно голяма, за да си провере ръката през нея, но установи, че стъклото е двойно. С други думи се налагаше да пробие още един отвор.

„Как е възможно да съм толкова тъп? — ядоса се той на себе си. — Естествено, че ще сложат двойни стъкла. Действието в онзи филм явно се е развивало в по-топла страна.“

Ала вътре бе тихо като в гроб. Кристофер успя бързо да махне всички парчета от напуканото стъкло, без да изтърве дори едно. Засега се справяше отлично. Дойде време за следващия удар. Замахна с оръжието и удари по вътрешното стъкло.

В мига, в който парчетата се посипаха по пода на стаята, някой светна. На прага на всекидневната стоеше Якоб Вилниус, както го е майка родила, и се взираше в неканения гост. Кристофер се поколеба за половин секунда, после влетя вътре с лявото рамо напред. Чу се пращане на счупено дърво, а парчета стъкло се посипаха наоколо като вихрушка. Стъписа се. Якоб Вилниус не помръдваше. Държеше нещо в ръка. Дилаф. Кристофер усети бурен прилив на тържество. Кристина се появи зад мъжа си. Не беше гола, а с червена кърпа, увита около тялото ѝ. И тя държеше нещо, но той не видя какво е.

Дилаф срещу огнестрелно оръжие! Ама че смехория! Кристофер насочи пистолета срещу жертвата си. Кристина нададе вик, а Якоб Вилниус най-сетне излезе от вцепенението си. Вдигна ръце, без да пуска дилафа, явно за да покаже, че се предава. Изглеждаше съвсем

нелепо. Кристофер се изсмя. Прицели се в гърдите му и дръпна спусъка.

Пистолетът щракна.

Дръпна го пак.

Пак същото щракване.

Якоб Вилниус свали ръце и пристъпи напред.

Кристофер отново натисна спусъка. Този път не се чу дори щракване. Механизмът бе блокирал. Младежът се взираше в оръжието и в ръката, с която го държеше, и в леля си Кристина, увила кърпа около стърчащия си корем. Изглеждаше ужасена. Изведнъж Кристофер чу неистов вик.

Бе се изтръгнал от неговото гърло. Изрева като ранено животно. Якоб Вилниус се намираше само на метър от него.

---

[1] It's now or never (англ.) — Сега или никога. — Бел.прев. ↑

Мобилният му телефон звънна, докато закусваше.

Обади се Ева Бакман.

— Къде си? — поинтересува се тя. — В Стокхолм ли?

Той се поколеба. После призна, че предположението ѝ е правилно.

— Добре. Е, в крайна сметка май ще излезеш прав.

— Какво искаш да кажеш?

— Сутринта говорих с Боргсен. По-точно той ми се обади. Явно първо се е опитал да се свърже с теб, но ти не си вдигнал.

Барбароти се сети, че когато вдигна на Ева Бакман, на екрана на телефона прочете „ново съобщение“.

— Бил съм под душа и не съм го чул.

— Ясно. Все едно. Някой си Уле Римборг се обади в участъка в Шумлинге преди... преди около час.

Барбароти си погледна часовника: десет без четвърт.

— Уле Римборг ли каза?

— Да. Да не би да го познаваш?

— Не.

— Той е... — Ева Бакман се изкашля, — той е рецепционист в хотела. Отдавна възнамерявал да се свърже с полицията. Веднъж дори го направил, но го изключили. Това, разбира се, е ужасно неприятно, но ще го обсъдим по-нататък.

— Какво е искал да съобщи? В момента яйцето ми изстива.

— Варено яйце ли?

— Да, варено. Давай направо, полицай Бакман.

— Не бива да ядеш варени яйца, докато са топли, но това е друга тема. Този Уле Римборг бил на смяна през нощта, когато Хенрик Грунт изчезнал. В нощта на 20 срещу 21 декември.

— Знаем кога изчезна Хенрик Грунт.

— Добре. Тогава Уле Римборг бил дежурен и твърди, че в три през нощта Якоб Вилниус се върнал в хотела.

— Какво?

— Повтарям: Уле Римборг, рецепционист нощна смяна в хотела, вчера е сигнализирал на инспектор Йералд Боргсен, че Якоб Вилниус, след като е потеглил за Стокхолм преди полунощ, се е върнал в хотела около три часа по-късно... през въпросната нощ.

— Какво, по дяволите, намекваш?

— Това е въпросът. Или по-точно: какво, по дяволите, намеква Уле Римборг?

Гунар Барбароти помълча пет секунди.

— Не е задължително да означава нещо — отбеляза после той.

— Ясно ми е — контрира Ева Бакман. — Но ако... ако означава, то какво всъщност означава? Това питам.

— Чух те — увери я Гунар Барбароти. — И после... после са тръгнали към Стокхолм двамата?

— Тримата. Забравяте малкия Келвин, господин инспектор. Напуснали са хотела в осем без петнайсет.

Барбароти огледа яйцето. Прииска му се вчера да беше изпил по-скромно количество алкохол. Накъде водеха всичките тези факти?

— И накъде водят всичките тези факти? — попита той. — Колко време ти отне да ги обмислиш?

— Петнайсетина минути, но още не съм приключила с анализа.

— Този Уле Римборг споменал ли е нещо друго?

— Не.

— А ти говори ли с него?

— Не. Само Боргсен.

— Защо изобщо се е обадил в полицията? Да не би Якоб Вилниус да му се е сторил някак подозрителен?

Ева Бакман се позабави, преди да отговори:

— Не мисля.

— Не *мислиш*?

— Не. Но е подозрителен сам по себе си фактът, че тръгва в дванайсет, връща се в три и после заедно с жена си и детето потеглят рано сутринта... и то в нощта, когато синът на балдъзата му изчезва... Да, и аз на мястото на Римборг бих съобщила в полицията. Но вероятно малко по-рано. И все пак ми се струва, че показанията му идват в подходящ момент, защото сега се намираш в Стокхолм. Да не би вече да си разговарял с господин телевизионния продуцент?

— Не, само със съпругата му.

— Нима? Нищо не ти пречи да си побъбриш и с него. Вероятно мнението на бившата му съпруга не е съвсем неоснователно.

— Ще го прихвана още следобед — обеща Барбароти. — Бъди сигурна. Случайно да имаш телефонния номер на Римборг?

Ева Бакман му го продиктува и разговорът приключи.

„Странна работа — озадачи се Барбароти и отрязва капачето на полуизстиналото яйце. — Бях почти сигурен, че има нещо гнило, но какво означава всичко това? Какво?“

Лейф Грунт се разтревожи и ядоса.

— Как така не знаеш къде е? — извика той в слушалката.

— Сигурно се вози във влака — отвърна Берит Спак. — Успокой се. Или спи в дома на приятеля си. Още няма десет.

— Десет и петнайсет е — поправи я Лейф Грунт. — Поне в Сундсвал е толкова. Имаш ли номера на този негов приятел?

— За жалост не. Колеги са от магазина. Май се казва Оскар.

— Май се казва Оскар! Чуваш ли се какво говориш, Берит? Как така не знаеш у кого е прекарал нощта? Повече от час му звъня на мобилния...

— Може да му е паднала батерията. Ако толкова се тревожиш за него, по-добре не го пускай извън Сундсвал. Кристофер е на петнайсет години и ме помоли за разрешение да ноцува у свой приятел в Упсала. Какво толкова страшно има?

— На мен не ми е казвал такава неща.

— Така ли? Е, това си е твой проблем. Не мой.

— Благодаря ти. Не разбираш ли колко съм разтревожен? Искам... искам просто да разбере кога ще пристигне в Сундсвал, за да го посрещна на гарата.

— Навярно вече се е качил във влака. Там обикновено няма покритие. Как е Ева?

— Както преди — отвърна Лейф Грунт и затвори.

Стана от стола зад бюрото, но не направи нито крачка. „Истината ли й казах? Ева наистина ли е, каквато беше преди?“ Уместен въпрос. Поредният във върволицата.

Изобщо нещо остана ли си както преди?

Лейф се обади на братовчедка си главно по настояване на Ева. Ядоса се на самия себе си — Берит имаше право.

Защото всъщност... всъщност фактите не отговаряха на онова, което разправи на братовчедка си. В действителност Лейф не се безпокоеше за Кристофер. И в това беше проблемът. Бащата вече нямаше сили да се тревожи. Те бяха изтекли от него като вода от пуйка за пълнене. Бързо, светкавично. Всичко около него се сгромолясваше. Изведнъж усети, че изнемогва в опитите си да запази целостта си, да насочи мислите си в една посока, да се справя със задачите си... да продължи да живее в тази непоносима, рушаща го рутина. Как да го направи с изчезнал син и съпруга, изпаднала в пълно умопомрачение?

Ала снощи същата тази съпруга се обади и му сподели колко се тревожи за Кристофер. Поиска да говори със сина си. Лейф ѝ обясни, че момчето кара стаж в Упсала, и Ева настоя Кристофер да се прибере веднага. Той се помъчи да я разубеди, но накрая почти ѝ обеща да... всъщност забрави какво точно ѝ обеща. Вероятно да се свърже с Кристофер и да поговори с него. Да провери как е.

И наистина през остатъка от вечерта Лейф многократно се опитва да се свърже със сина си. Звънеше му през половин час. Без резултат. Набра и Берит — и на домашния, и на мобилния, — но тя не вдигна. По това време братовчедката на Лейф Грунт била на гости с дъщеря си Ингейрд у съседите и се прибрали чак след полунощ. Това се изясни на сутринта. На въпроса защо не си е взела мобилния, Берит отвърна, че изобщо не ѝ трябвал телефон: нали дъщеря ѝ била с нея.

Лейф Грунт не спа добре. Постоя в кабинета си, наблюдавайки отражението си в огледалото. Установи, че е на четирийсет и две, а изглежда като петдесет и две годишен, ако не и повече. Да, този затлъстял чичко с пепеляво лице наистина приличаше да е прехвърлил половин век.

Сви рамене и набра номера на Кристофер.

Никакъв отговор.

На първо време Гунар Барбароти се отказа да използва телефон. Щеше да прибегне до услугите му само ако изчерпеше останалите възможности. Отказа се и да се свързва с колегите си от районното управление в Стокхолм. Навярно бяха затрупани с работа и една молба

за съдействие от провинциален полицай по почти безнадежен случай по обясними причини би изглеждала доста нелепо.

Барбароти се обади на Бакман и ѝ съобщи за плана си: ще отиде на „Мусерунвеген“ в „Гамла Еншеде“, ще позвъни на номер 5 и ще помоли обитателите да му отговорят на няколко въпроса. Нищо повече.

Надяваше се Якоб Вилниус да си е вкъщи. Все пак беше събота.

— Гениален план — похвали го Ева Бакман. — Сигурен ли си, че не му е казала за срещата ви?

— Абсолютно. Нали няма да си изключваш телефона? Ще ти звънна, ако стане напечено.

Бакман обеща да остане на линия. Нямала никакви планове за събота. Четиримата мъже в семейството ѝ вече загрявали в залата за хоккей, но тя не възнамерявала изобщо да излиза.

— Добре. Усещам, че сме близо до развързката.

— Внимавай — предупреди го Ева Бакман.

Барбароти се качи на метрото и слезе на станция „Горското гробище“. Мина под магистралата и пристигна на „Мусерунвеген“ 5 минути преди дванайсет и половина. Постоя на тротоара, загледан в красивата, стара дървена къща с порутен покрив, опитвайки се да превъзмогне тиктакащото безпокойство в себе си. Времето беше омекнало, улиците се бяха покрили с киша, а в градината на къщата снегът още не се бе стопил: и по дърветата, и по земята. Вътре не се виждаха признаци на живот. На рампата пред гаража не бе паркиран автомобил. Да не би да са отишли да пазаруват, усъмни се инспекторът. Вероятно са поели към халите в „Йостермалм“, за да си закупят хранителни продукти и вино за вечерта. Барбароти си спомни колко нищожен се почувства миналия път, когато дойде в този скъпарски квартал. Ала тогава забеляза и друго: Кристина Хермансон също не се чувстваше комфортно в обстановката.

Отвори портата и влезе. Изкачи трите стъпала към входната врата и позвъни.

Изчака половин минута и пак натисна звънеца.

Никаква реакция. „Какъв идиот съм! Излезли са, разбира се. Всеки нормален човек знае, че в дванайсет и половина в събота нормалните хора пазаруват.“

Барбароти излезе на улицата и се впусна в изпълнение на план Б: обяд и после нов опит.

А ако и план Б не проработи, ще се възползва от план В: телефонът. Все пак бе записал домашния и служебния номер на Якоб Вилниус, както и личните номера на него и съпругата му.

Ала все пак този план неслучайно фигурираше под буквата В. Разговор с Якоб Вилниус очи в очи би донесъл на инспектора значителни предимства. Идеята на Барбароти беше да му зададе въпроси и да наблюдава реакцията му, без да му дава възможност да се подготви.

Да, безспорно телефонът имаше повече недостатъци, отколкото предимства. Не виждаш събеседника си или поне засега повечето хора разговаряха, без да се виждат. И слава богу. Същността на телефонния разговор не позволяваше на Барбароти да осъществи целта си и да получи потвърждение на онова, което очакваше и на което се надяваше. Кимна с решителен вид и тръгна обратно към малкия площад до магистралата, където според нормативните уредби и обществения градоустройствен план следваше да се намира малка квартална кръчма.

И такава кръчма наистина имаше. Казваше се „Червената лампа“. Барбароти прекара близо час в компанията на мешано от ситно нарязани картофи, салам, лук на тиган и прясно сварено червено цвекло и слабоалкохолна бира. За десерт — кафе и пастичка с марципанов пълнеж и шоколадова глазура. Ева Бакман му звънна да попита как вървят нещата.

— Въпрос на време е да се отприщят — отвърна той.

В два без пет Барбароти позвъни за втори път на вратата на „Мусерунвеген“ 5. Пак безрезултатно. В три и половина отново никой не отвори. Падна здрач и завая силен дъжд. Капките биеха косо.

„Какво, по дяволите, правя? — ядоса се Барбароти и се отправи неохотно към метростанцията. — Защо поне не си взех чадър?“ Четирийсет и пет минути по-късно задейства от хотелската стая план В.

— Олеле! — възкликна Ева Бакман. — Толкова зле ли е положението?

В седем и половина вечерта Барбароти се бе свил в единственото кресло в стаята и оглеждаше недоволно панталоните си. Върху двата крачола се мъдреха две големи лекета от червено цвекло. „Единственият резултат от днешния работен ден“ — обобщи той наум.

— Да, много зле е — потвърди той.

— Звучиш изморен.

— Вероятно защото съм изморен.

— Понякога нещата просто не вървят. Сигурно са отишли на разходка с яхта, например.

— През декември? Ти наред ли си?

— Просто се опитвам да разведря един свой колега. Ще се заемем с този тип, когато се появи. Никой закон не задължава гражданите да си вдигат телефона... или да си стоят вкъщи.

— Благодаря ти за информацията. Много добре знам. Само казвам, че съм ядосан. Не съм свикнал да не ми вдигат телефона.

— Остави ли съобщение?

— Не, разбира се. Защо да му давам преднина?

— Сякаш си убеден, че той е замесен.

— Така ли?

— Да.

— Изобщо не съм сигурен във вината му, но съм убеден, че искам незабавно да говоря с него. От изчезването на Хенрик Грунт обаче измина близо година и навярно припряността ми е излишна.

— Точно това се опитвам да ти обясня. Успокой се, излез, изпий една бира или се обади на Мария.

— На Мариан.

— Какво?

— Казва се Мариан.

— Добре де. Обади ѝ се да си погукате и забрави за този съмнителен продуцент. Не заслужава вниманието ни. Ще продължим работа в понеделник, като се прибереш.

— Ти си истински балсам за душата, Бакман — въздъхна Барбароти.

— И мъжът ми твърди същото. Когато се намира в добро настроение. Целувки и чао.

„Не ми се излиза — помисли си той, след като гласът на Ева Бакман изчезна в слушалката. — Не и в това отворително време.“ Погледна през прозореца, но заради дъжда не различи почти нищо. Вятърът пращаше порой от дъждовни капки върху прозореца и Гунар имаше чувството, че се намира в аквариум, където върлува буря. Навярно централната гара и кметството си стояха по местата. Не че го беше грижа. Униние като стомашна киселина изгаряше Барбароти. „Какво си въобразявам? — запита се той. — Какво търся тук?“ Извади късмет, че не поиска съдействие от стокхолмската полиция. Щяха да се спукат от смях.

Вслуша се във вътрешния си глас и в посланията на боговете, определящи времето, и си остана в стаята. Разлисти информационния каталог върху миниатюрната маса зад бюрото, позвъни на рецепцията и поръча да му донесат салата „Цезар“ и чаша тъмна бира.

Изглежда новините и две трети от стар американски гангстерски филм. Телефонът звънна.

„Мариан“, помисли си той с надежда и изключи звука на телевизора.

Но се оказа Лейф Грунт от Сундсвал.

Тя изгаси осветлението и затвори очи.

„Двоен мрак — помисли си. — Точно от това имам нужда. Точно това заслужавам.“ И изведнъж чуждата стая ѝ се стори като прегръдка; като защитен пашкул, като майчина утроба, където да си почива спокойно. Защитена от всякакви опасности. Скрита. Спасена. И тя се вслушваше в тишината. Чуваше се единствено лекото бръмчеше на вентилационната система и още по-слабото дишане на Келвин.

„Бедно мое дете — помисли си тя, погали издутия си корем и промени формулировката: — *Клетите ми спящи дечица*. Какво ще стане с вас?“ Собствената ѝ съдба я вълнуваше по-малко. Тук, вътре, в анонимната капсула на хотела, тя чувстваше все по-ясно колко важно е бъдещето на децата ѝ: на Келвин и на нероденото. Беше длъжна да се погрижи за тяхната безопасност. За безопасността на невинните душици.

„Безопасност? И как ще стане? Що за налудничави сценарии чертае разстроеното ми съзнание?“

Невинни душици? Да, децата ѝ бяха точно такива. Трябваше да ги защити. Защо иначе да живее? Защо изобщо да се бори и миг повече? „Но как ще издържа? Как, за бога, ще понеса всичко това?“

И пак ѝ се прииска да се скрие от всичко, да тегли чертата. Навярно този вариант — абсолютното нищо — би довел до най-щастливия изход, дори за невинните дечица. Полежа малко, заслушана във вентилацията и в дишането на Келвин. „Ако светът ще свършва, сега е моментът.“ Ала не се случи нищо. Кристина отвори очи и извъртя глава към телевизора. Малките червени цифри се смениха от 23:59 на 00:00. „Полунощ... Нима животът ми може да стане по-черен от сега?“

Най-вероятно не. Поне така се надяваше.

И все пак... все пак тя лежеше тук. Успя да стигне дотук. Не можеше съвсем да пренебрегне този факт. Намираха се *тук*. *В момента*. Като се сети за изминалото денонощие, случилото се ѝ се струваше невероятно. Сгушила се с децата си в измамно безопасната

утроба на нощта, Кристина осъзнаваше, че е твърде рано да се предава. Нали?

Разбира се. Още нищо не беше изгубено. Куфарите стояха готови до вратата. Тя изобщо не ги отвори. Носеше чисто бельо — за себе си и за Келвин — в ръчната си чанта. Вътре сложи билетите, паспорта и пари; козметичен несесер и романа на Роберт. Друго не ѝ трябваше. Само доза смелост да потърпи още малко. „Господи, разтегли този миг. Позволи ни да останем тук по-дълго. Нека тези часове изтекат съвсем бавно. Нуждая се от време, за да събера сили за утрешния ден. Нуждая се от много сън.“

Не я напускаше усещането, че желанието ѝ няма да се осъществи. Цялото ѝ тяло представляваше тиктакаща бомба от нерви; би било пълна лудост да вярва, че ще заспи в това състояние.

Надигна се в леглото, зашари с пръсти по масата и запали лампата. Келвин не реагира. Всъщност той рядко реагираше на каквото и да било. В момента майката се почувства признателна за странностите му.

Извади ръкописа на Роберт от чантата си. „Братко, иска ми се... иска ми се пак да сме деца и да ходим навсякъде рамо до рамо. Можеше всичко да бъде различно. Да бяхме го променили! Не съм очаквала животът ни да се развие така. Ти изгуби своя, защото някога си зарязал момиче, без да си даваш сметка колко я нараняваш, а след години тя реши да те убие. Ако е истина онова, което ни казаха от полицията. Действие и резултат. Причина и следствие.“ Кристина още не бе изгубила живота си и беше рано да се предвиди какви последици ще има нейното нехайство към чувствата на другите. Изгледите никак, ама никак не бяха добри.

„Не ме оставяй сама тази нощ, Роберт — помоли го тя. — Помогни ми да изтърпя оставащите часове и ме съветвай, братко.“

За своя изненада Кристина забеляза, че е сключила молитвено ръце и шепне.

Ала не получи отговор: нито от душата си, нито отвън. Наведе се напред към светлия кръг, отвори ръкописа на произволна страница и започна да чете.

Защото животът прилича на езика в устата ни. Като деца обичаме сладкото, но трябва да се научим да преглъщаме горчивото.

Иначе никога няма да се превърнем в пълноценни личности, а кусоците ни рецептори ще останат недоразвити.

Облегна се назад и се отдаде на размисъл. Роберт използваше много странни думи. Не го бе чувала да ги употребява в разговор. Заглавието също събуди любопитството ѝ. Защо романът се казва „Човек без куче“? Изчете близо стотина страници, но не се натъкна на куче. А навярно точно това е целял авторът. Кучето така и да не се появи. Обърна на следващата страница.

Мария и Юн (главните герои в романа) решиха да не разговарят една година и така пропукаха обвивката на безнадеждното си положение. Човешкото слово е най-несъвършеният инструмент на човешката душа. То е улиčníца, мошеник, панаирджийски клоун. Юн наблюдаваше съпругата си зад гърба ѝ, а тя само за няколко месеца се научи да усеща този поглед.

Странностите ставаха все по-необясними. „Роберт, братко, какво си преживял? Ако можехме пак да се върнем в детските си години, с теб щяхме да постъпим другояче, нали?“ Кристина тръсна глава. И собствените ѝ думи ѝ звучаха чуждо.

Уличница и панаирджийски клоун? Навярно Роберт има право. Мислите се гърчеха в главата ѝ като заблудени змии. Детето в корема ѝ изрита.

„Ще се принудя да ги изоставя — порази я ужасно съмнение. — Да, ще ми отнемат децата, освен ако не ги скрия в чужбина възможно най-далеч отгук.“

В душата ѝ се всели паника. „Как ще преживея тази нощ? Нима ще бъдувам до разсъмване? Защо нямам поне една сънотворна таблетка в несесера?“

Разсъмване ли? Какво разсъмване? Самолетът излита в седем и половина. Докато се издигнат над облаците, около тях ще се спуска въгленовочерен нощен мрак. Трябва да се регистрира на гише „Летищен контрол“ най-късно в шест. Кристина продължи да чете:

Като дете Юн дълго време си мислеше, че някой по погрешка го е оставил в това семейство; че са го объркали с друго дете; че неговата майка не е истинската му майка, а баща му — истинският му баща. Навярно в болницата сестрите са объркали бебетата и един

ден грешката им ще лъсне. Тогава ще позволят на Юн да се върне там, откъдето е произлязъл: тъмно, влажно място без хора, обитавано от чудновати същества с дълга козина и рога, но с човекоподобни лица. Говорят на човешки език. Юн често ги сънуваше и ги обикна. Веднъж попита майка си кога най-после ще дойдат да го вземат. Да, Юн зададе въпроса на майка си, ала баща му се оказа наблизо и му зашлеви плесница. Тя дълго горя върху бузата на Юн и дори години по-късно, в зряла възраст, се случваше да си припомня болката от шамара — особено през мрачни и влажни дни.

Кристина избута листовете. Идваше ѝ в повече. Думите на Роберт не ѝ вдъхваха кураж, а, напротив, предизвикаха задушаване. Обзе я клаустрофобично усещане, сякаш... сякаш в утробата, където досега се чувстваше защитена, се появи нова, по-тясна утроба и я обгърна непрогледен мрак.

Погледна към телевизора. Дигиталните цифри я осведомиха, че реалността е стигнала до 00:32. Очите ѝ започнаха да се затварят. Провери дали е нагласила алармата на телефона си за 05:00, изгаси осветлението и се върна в леглото. Сложи ръка върху гърдите на Келвин. „Мили боже, прати ми малко сън — помоли се тя. — Нека посънувам брат ми. Искам просто да си лежа в пашкула с децата и да сънувам Роберт до безкрай. Роберт, но не и думите, написани от него. А може и Хенрик. Искам да сънувам Хенрик жив и щастлив.“ Кристина не таеше почти никакви надежди молбите ѝ да бъдат чути, ала след десет минути все пак се унесе в сън.

Гунар Барбароти глътна още малко поизстинало кафе и прикова поглед в колегата си Хелгрен или Хелберг. Не си спомняше как точно се казва. Ала благодарение на очите му — едното синьо, другото кафяво, Барбароти би го познал дори сред петдесет хиляди полицаи. Ако това се наложеше някога.

В момента — три без пет през нощта — изобщо не се налагаше. Намираха се в полицейското управление на остров Кунгсхолмен и се опитваха да отделят житото от плявата.

— Какво искаш да кажеш? — попита Барбароти.

— Казвам, че има самолетен билет за Банкок за утре.
— За Банкок ли? Ама че работа. Значи...
— Ти как мислиш? — прозина се Хелгренберг.
— Тя и детето ли?
— Не. Тя и мъжът ѝ.
— Дали? И кога?
— В единайсет вечерта.
— От летище „Арланда“ ли?
— Що за въпрос? Откъде падаш?
— Извинявай. Израснах в Манхатън и в Рио де Жанейро. Ти къде живееш? Май каза в Хьокаренген?

Хелгренберг не отговори. Само се почеса по тила и зяпна Барбароти с глуповато изражение.

— Все едно — махна с ръка Гунар. — Така или иначе, това трябва да се сметне за много гореща следа.

— Нали и аз това казвам. Най-добре да отидем и да я закопчам.

— Детето — сети се Барбароти. — Тя ще вземе и детето със себе си.

— Вероятно то може да пътува с билета на баща си — предположи Хелгренберг. — Надявам се, не допусках, че и той ще пътува с тях?

— Очевидно няма да пътува. Дали е позволено да се преотстъпва билет?

Колегата му разтри с юмрук кафявото си око.

— Нямам представа — призна той. — Но ако е малко дете, сигурно става по-лесно.

— Ще разберем.

— Кой сме „ние“?

— Добре, аз ще се заема. Знаем ли номера на полета?

Хелгренберг му подаде лист.

— Ще пътува с „Гай Еър“. Самолетът излита в 23:10. Ще имам време да полегна малко.

— Върви — окуражи го Барбароти. — Но преди това се обади да ме закарат до хотела.

— Щом се налага.

Наближаваше четири и половина. След като говори с летище „Арланда“, остави слушалката. Чувстваше се изморен до

прилошаване. Слепоочията му туптяха, а осем чаши гадно кафе горяха в стомаха и гърлото му. Ала тъкмо положи глава върху възглавницата, и в съзнанието му се втурна отлетяла мисъл; идея, която в началото тежеше не повече от връхчето на пеперудено крилце, но полетът ѝ през свръхнапрегнатото му съзнание накара ветропоказателя да се обърне и да не му позволи да заспи.

Ако сравнението ви се струва подходящо.

— Проклятие — промърмори той и се надигна в леглото. — Не бива да се държа така. Никога.

Вдигна слушалката. Помнеше номера.

На излизане от залата за заминаващи, през ума ѝ мина мисъл: ако хотелската стая е майчина утроба, тази зала е ферма за кокошки. Сигурно така се чувстват пилетата, като се излюпят.

С една ръка буташе количката с Келвин, с другата теглеше пътната си чанта. С труд си пробиваше път сред тълпата. Учуди се, защото беше едва шест сутринта. „Нима всички самолети излитат толкова рано?“

След десетина минути се ориентира към правилното гише. На опашката пред нея имаше поне дузина пътници, ала тя се успокои, че поне вече се е наредила. Келвин се събуди, но си седеше кротко в количката и не създаваше никакви проблеми — както винаги. Детето в корема ѝ спеше. „Ще се справя — обнадежди се тя. — Ще се махна оттук.“ Ала тази смела, почти самонадеяна мисъл я стресна. „Не бързай да се радваш — скастри се наум. — За бога, не предизвиквай съдбата.“ И докато бавно напредваше към младите, спретнати жени в униформи, Кристина усети как я обзема спокойствие. „Какво би могло да се обърка? Всъщност почти нищо. Защо се страхувам, че някой е разбрал?“

Реално погледнато, тя нямаше основания за такива опасения. Едва ли близките и приятелите ѝ биха се учудили, че не им се обажда през следващите две седмици. Всички знаеха за екскурзията до Тайланд. Няма как да разберат, че Кристина е тръгнала дванайсет часа по-рано не за Банкок, а за Малага. Дори бе измислила обяснение за пред бавачката: решихме да вземем Келвин с нас, съобщи ѝ тя; наистина в последния момент, но в самолета се отвори свободно място.

Кристина разполагаше с четиринайсет дни, а после... е, издържи ли дотогава, ще се намери изход.

Щеше да мисли нещата едно по едно и да не се тревожи прекалено.

Ако, разбира се, се налагаше да продължи да живее. Най-важното беше да предпази децата си. Страхове ѝ от снощи не се бяха уталожили, а след шест седмици очакваше появата на второто си дете.

Тези четиринайсет дни преднина трябваше да се разтеглят още малко. Как не се сети по-рано за предстоящото раждане? Защо от време на време забравяше нероденото си дете? Възможно ли е една майка да пренебрегва този факт?

От друга страна, Кристина не бе имала време да планира почти нищо. Страхът, че самонадеяността ѝ ще ѝ изиграе лоша шега, се появи отново и размаха червеното си платнище като тореадор. Лесно е да си въобразиш, че целият тунел е осветен само защото си зърнал светло пламъче в края му. Лесно е да се зарадваш предварително.

„Никакви планове, преди да се издигнем във въздуха — каза тя. — Впрочем дори и тогава. Ще мисля само за няколко часа напред, най-много за ден. Това е напълно достатъчно.“ Пред нея стоеше възрастна двойка. Държаха се за ръце. И двамата имаха хубав загар. Навярно шведи, живеещи в чужбина. Бяха се върнали за седмица да видят роднините и се прибираха към слънчевия си рай. Мъжът носеше помачкан ленен панталон в мръснобяло, а жената — дълги панталони и туника в морскозелено. Докато ги гледаше, я прободде завист. Дватама старци навярно приближаваха осемдесетте, но изглеждаха толкова влюбени. „Никога няма да изживея такова щастие. А и съм неспособна да преодолея завистта си. Дори това не се научих.“

Отровните мисли отново я нападнаха и изведнъж тя си спомни какво бе сънувала. Не Роберт, а Хенрик. И не хубавия сън, който си бе пожелала, а кошмара от онази нощ, от онези часове — не, всъщност беше само един час, не повече, — когато двамата все пак успяха да изконсумират страстта си, преди всичко да се разпадне на парчета.

В съня ѝ Хенрик беше същият онзи стеснителен, непохватен младеж с младо тяло, непознало много ласки. Пак се намираха в хотелска стая, но тя не беше себе си, а някой, който стоеше пред прозореца и наблюдаваше как двамата се любят в леглото. Чак след известно време ѝ се изясни, че тя всъщност е влязла в тялото на Якоб. Взираше се в Хенрик с очите на съпруга си и след като го осъзна, нададе бесен вик, хвърли се през прозореца да раздели любовниците, но преди да стигне до леглото, се събуди. Тогава не си спомняше нищо от съня. Чак сега — час и половина по-късно — се сети. Странна работа. Как така сънища, потънали в забравата на съзнанието, изведнъж се завръщат? Какво означава това? Кристина усети как капка пот се отдели от подмишницата ѝ и се търкулна по тялото ѝ. В главата

й зазвуча тон: нисък, едва доловим, по-скоро вибрация. „Какво ми става? — ужаси се тя. — Полудявам ли?“ Дойде ред на възрастната двойка да регистрира багажа си. Кристина пристъпи крачка напред към жълтата линия. Пое си дълбоко дъх и склучи ръце.

Получи се. За пореден път ѝ се бе разминало. Само десет минути по-късно детската количка и пътната ѝ чанта вече бяха регистрирани. Оставаше да мине през летищната проверка на ръчния багаж и да почака час на изход 15. Хвана Келвин за ръка и тръгна към скенерите. Показа двете бордни карти на един късо подстриган младеж в бяла риза и тъмна вратовръзка. Той ѝ кимна вежливо, но не ѝ върна документа.

— Секунда — помоли и кимна на свой колега.

Колегата му се приближи, огледа бордните карти, усмихна се на Кристина и Келвин и ги помоли да го последват през близката врата.

— Защо е необходимо? — попита тя.

— Свързано е с бременността ви — обясни дружелюбно служителят и я подкани да влезе в малка стая с две маси с по два стола до всяка. — Както навярно знаете, поемате известен риск, като летите в това състояние, и затова ще се наложи да попълните някои документи, формалност, нищо повече. Заповядайте, седнете.

Тя седна и сложи Келвин върху коляното си.

— Защо не ни предупредиха още когато регистрирахме багажа? — поинтересува се Кристина. — Или преди да купя билетите?

Той не отговори. Отвори се друга врата. Първоначално тя не го позна. Не разбра защо този човек влиза при нея. Но после бързо се досети. За всичко.

Той се прокашля.

— Кристина Хермансон, съпругът ви е открит мъртъв в дома ви на улица „Мусерунвеген“ в квартал „Гамла Еншеде“. Задържана сте по подозрение в убийство.

За миг тя затвори очи. Пак ги отвори.

— Разбирам, инспекторе. Явно сте схванали всичко. Съжалявам, задето се принудих да ви лъжа.

— Няма значение.

Ева Хермансон Грунт се наведе над кухненската маса и изгледа последователно сина си и мъжа си.

— Едно нещо разбрах през последните дни — подхвана тя.

— Беше тежко — обади се Лейф Грунт. — За всички ни.

— Разбрах, че трябва да мислим за Хенрик като за покойник. Защото той е покойник. Няма да можем да продължим напред, ако си въобразяваме друго.

— И аз мислих по този въпрос. Според мен си напълно права.

— И според мен — обади се Кристофер.

Ева Грунт Хермансон преплете пръсти около чашата с чай и известно време гледа замислено мъжа си и сина си.

— Изминалата година беше кошмарна — обобщи тя. — Но от сега нататък ще се опитваме да си спомняме само хубавите моменти с Хенрик и да не скърбим.

— Чудесна идея — съгласи се Лейф. — Какво ще кажеш, Кристофер?

— Да — младежът отметна дългия си перчем, за да вижда и двамата си родители.

Няколко секунди изминаха в мълчание. Лейф Грунт въздъхна.

— Добре тогава — обади се Ева. — Кристофер, трябва да се подстрижеш. Приятно ли мина практиката ти в Упсала?

— Да — Кристофер погледна към баща си. — Но се радвам, че се прибрах.

— Аз също. От сега нататък ще се опитваме да гледаме напред.

— Няма да ни навреди — кимна Лейф Грунт.

— Ще те помоля да ми обясниш положението малко по-подробно — каза Ева Бакман.

— Разбирам те, но от цяло денонощие не съм мигнал, ако нямаш нищо...

— С нож, казваш?

— Да, с нож. Девет прободни рани в гърба; последните шест, когато е паднал на пода.

— И призна веднага?

— Дори не се наложи да я питам.

— А той...

— Убил е Хенрик Грунт, да.

— Тя обясни ли защо?

— Трябва да помисля.

— Какво?

— Ще се наложи да помисля.

— Чух те, но не разбрах какво ще обмисляш.

— Ситуацията е малко деликатна. Сдобих се с достатъчно сведения за смъртта на Хенрик Грунт и за Якоб Вилниус. Но част от получената информация е излишна. Не си струва да я оповестяваме или да я вписваме в заключителния доклад. Ще трябва да помисля.

— Не те разбирам.

— Нормално е. Нека се изразя така: понякога истината се оказва малко надценявано бижу.

— Сигурно си го прочел в... „Патока Доналд“ или в някоя от онези книги, в които обичаш да си вреш носа.

— По дяволите, Бакман, защо се държиш така? Какво ти пречи просто да ме поздравяш заради приключването на случая?

— Ще имаш да вземаш — отвърна Ева Бакман и затвори.

Преди да заспи, той си припомни какво се бе случило през деня.

Стана толкова бързо — за минута „надценяването бижу“ лъсна.

— Не разбирате ли... — попита той, — не разбирате ли, че не мога да приема показанията ви, без да ми кажете защо съпругът ви е убил Хенрик Грунт? Иначе как да съм сигурен, че не сте били съучастница в престъплението? Назовете ми причината.

Тя се поколеба само миг и му призна:

— Причината бях аз.

Той остана в пълно недоумение. После се досети. Разговорът им до този момент бе траял не повече от минута.

— Как се отървахте от тялото?

— Имаше авариен балкон и стълбище. Съвсем лесно.

Барбароти реши в момента да не задълбава във въпроси къде са заровили трупа. Стори му се маловажно. Повече го занимаваше проблемът как да постъпи с тази деликатна информация, обясняваща какво стои в дъното на цялата история, а именно отношенията между Кристина и Хенрик. Леля и племенник, прекрачили границата на позволеното, казано най-деликатно. Казано по-грубо: алкохолно опиянение и похотливост. Деянието им бе разбило толкова много, но налагаше ли се да се унищожава и малкото, останало непокътнато?

Уместен въпрос. До момента тайната знаеха само четирима души: Барбароти, Кристина, Кристофер и баща му. Защо да увеличава броя на информираниите? В качеството си на полицейски служител и човек инспектор Барбароти беше ли длъжен да разгодва безкомпромисно всеки факт от разследването пред широката общественост?

Предстоеше му тежко решение, но както се опита да обясни на Ева Бакман, сегашното му състояние не му позволяваше да се заеме с него. Спокоен заради свършената работа, Барбароти легна по гръб върху мекото хотелско легло, дръпна пердетата пред прозорците и сметна за подходящо да се свърже с евентуално съществуващия Господ, за да провери какъв ще бъде балансът Му. Ала Гунар не осъществи и това свое намерение, защото сънят се спусна над клепачите му като безгрижен, топъл летен ден.

Розмари Вундерлих Хермансон седеше в един бар на летището в Малага.

Самолетът, с който очакваше да пристигнат Кристина и Келвин, бе кацнал преди два часа. Тя изпи три чаши сладко вино и се обади шест пъти на дъщеря си, за да разбере защо не се е качила на самолета. Кристина не вдигна. Направо необяснимо. „Несериозница — ядоса се майка й. — Поне да беше звъннала да каже, че ще пътува със следващия полет. Какво толкова ще й струва!“ Първо Кристина се обади да съобщи, че се разделя с мъжа си и тръгва незабавно за Испания. А после изобщо не дойде. Явно се е разкаляла и се е сдобрила с него, но и през ум не й е минало да уведоми майка си да не я чака и да не се тревожи.

Розмари спокойно можеше да се обърне към персонала на летището и да поиска информация за списъка с пътниците в самолета, но тя, от една страна, знаеше колко зле говорят английски — винаги се стигаше до недоразумение, — а от друга, щеше да се почувства неловко да обяснява, че дъщеря ѝ не се е появила, макар да е обещала. Навярно служителите щяха да сметнат случая за странен, а Розмари Вундерлих Хермансон нямаше сили да изпада в повече странни ситуации.

След час и половина се очакваше да пристигне втори самолет от Стокхолм. Този път с междинно кацане в Копенхаген, но Розмари се надяваше Кристина да се появи. Карл-Ерик бе отишъл да играе голф. От техния urbanizaciòn до летището се стигаше за четирийсет до шейсет минути с такси — в зависимост от трафика. Розмари предпочете да почака на летището. Ако Кристина наистина се намира на борда на самолета, това обяснява защо не ѝ отговаря.

Розмари прие раздялата ѝ с Якоб Вилниус. И без това не го харесваше особено. У него имаше нещо смущаващо. След като приключиха разговора снощи, тя се оживи само като си представи, че дъщеря ѝ и внукът ѝ ще живеят при нея известно време.

Въздъхна и си поръча още една чаша вино. Обичаше да упражнява скромните си познания по испански.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.